

Turun kaupungin toimintasuunnitelma

Vuoden 2021 talousarvio ja vuosien 2021-2024 taloussuunnitelma

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys 26.10.2020

Sisällysluettelo

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1	Kasvatus- ja opetuslautakunta	69	Turun Satama Oy - konserni	133
JOHDANTO	3	Vapaa-aikatoimiala	75	Turun Ylioppilaskyläsäätiö	136
Turun kaupungin strateginen ohjaus.....	3	Kulttuurilautakunta	75	Forum Marinum -Säätiö	140
Toimintaympäristön kehitysnäkymät.....	7	Liikuntalautakunta.....	75	Turun Aikuiskoulutusäätiö	142
Muut toimintaympäristö kehitysnäkymät	17	Nuorisolautakunta.....	75	Turun Ammattikorkeakoulu	145
Turun kaupungin organisaatio ja Turku-konserni.....	19	Kaupunkiympäristötoimiala	85	Turun Vesihuolto Oy	148
Turun kaupungin kehittäminen ja kärkihankkeet.....	22	Kaupunkiympäristölautakunta	85	Turun Musiikinopetus Oy	151
TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMAT	25	Rakennus- ja lupalautakunta.....	85	Turun Teknologiakiinteistöt Oy	154
Talousarvion tuloksen muodostuminen ja tuloslaskelma	25	Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	85	Logomo Oy	157
Investoinnit.....	32	Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta.....	85	Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (konserni)	158
Rahoituslaskelma ja lainat	38	Varsinais-suomen aluepelastuslautakunta	.98	LASKELMAT.....	160
TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET	42	Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	98	Talousarvion tuloslaskelma	160
Kaupunginvaltuusto.....	42	KONSERNIYHTIÖT	101	Verotulot ja valtionosuudet.....	162
Tarkastuslautakunta	44	Turku Energia -Konserni	101	Antolainauksen muutokset	163
Keskusvaalilautakunta.....	46	Turun Seudun Vesi Oy	104	Talousarvion rahoituslaskelma	165
Konsernihallinto.....	48	Turun seudun puhdistamo Oy	107	Rahoitustuotot- ja -kulut.....	166
Kaupunginhallitus ja konsernihallinto	48	Turku 2029 -säätiö sr.	111	LIITTEET	
Hyvinvointitoimiala	63	Turku Science Park Oy	113	Liite 1: Talousarvion noudattamista koskevat määräykset	
Sosiaali- ja terveyslautakunta	63	Turku City Data Oy	117	Liite 2: Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta 15.9.2020 § 64	
Sivistystoimiala.....	69	Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	120	Liite 3: Strategisten ohjelmien linjaukset ja alavoitteet	
		Turun Kaupunginteatteri Oy	123	Liite 4: Linkkikirjasto toimielinten talousarviopäätöksiin	
		TVT Asunnot Oy	125		
		Turun Kaupunkiliikenne Oy	130		

Kaupunginjohtajan katsaus

Toimintaympäristö on muuttunut nopeasti

Turun seudun vuosia jatkunut positiivinen talouskehitys katkesi vuonna 2020, kun koronapandemia ajoi koko maailmantalouden syvään, toimialarajat ylittävään taantumaa. Keväällä Suomessa yhteiskunta käytännössä pysähtyi, kun pandemian leviämistä pyrittiin ehkäisemään. Kesän parempien kuukausien jälkeen viruksen toinen aalto on käynnissä.

Työllisyyden positiivinen kehitys vuodesta 2014 vuoteen 2019 kääntyi dramaattisesti, kun työttömyys kasvoi vuonna 2020. Merkittävä osuus työttömyyden kasvusta johtuu keväällä tehdyistä lomautuksista. Toistaiseksi näyttää siltä, että suurin osa lomautuksista ei ole johtanut irtisanomisiin. Lomautuksista puhdistettu työttömyys on joka tapauksessa Turussa kasvanut.

Koronapandemia on kasvattanut kaupungin toimintamenoja erityisesti sosiaali- ja terveystalouksissa. Erityisen suuri vaikutus on ollut kaupungin tulojen kehityksessä sekä verotulojen että toimintatulojen osalta.

Talouden sopeutus paine on lähivuosina suuri läpi koko kuntakentän. Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi marraskuussa 2019 talouden sopeuttamisohjelman. Sopeuttamisohjelman toimenpiteiden yhteissumma taloussuunnitelmakaudella on yli 50 miljoonaa euroa.

Koska resurssien painopistettä jouduttiin koronapandemian johdosta siirtämään kehittämisto-

minnasta operatiiviseen työhön, jotkut sopeuttamisohjelman toimenpiteet ovat käynnistyneet odotettua hitaammin.

Sopeuttamisohjelmasta huolimatta koronan heikentämä taloustilanne edellyttää määrätietoista toimia kasvun tukemiseksi, välittömien sopeutusvaikutusten aikaansaamiseksi sekä rakenteellisia uudistuksia kestävästä käyttötalouden turvaamiseksi.

Verorahoitus ja valtionosuudet kasvavat ensi vuonna noin 3,0 prosenttia vuoden 2020 toiseen osavuositarkastukseen verrattuna. Veropohjan kehitys on odotettua maltillisempaa, mutta verotulojen kertymää kasvattaa valtion päättämä määräaikainen yhteisöveron kuntien jako-osuuden korotus. Valtionosuuksia korottavat kuntien tehtäväksi lailla säädettyjen tehtävien ja veloitteiden lisääntyminen sekä koronaan liittyvät määräaikaiset korotukset.

Valtion kuntataloutta vahvistavat päätökset ovat olleet koronapandemian aikana oikeansuuntaisia. Tosin jakoperusteet ovat ylikompensoineet pienempiä kuntia ja jättäneet rahoitusvastuuta suurimmille kunnille, joihin pandemia on vaikuttanut voimakkaammin.

Kaupungin elinvoimaisuus tulee turvata

Kaupunginhallitus päätti vuoden 2020 toisen osavuositarkastuksen yhteydessä sopeuttamisohjelman päivityksestä. Toimenpiteet on jaettu kolmeen kokonaisuuteen. Ensimmäinen kokonaisuus on välittömästi taloudellista asemaa pa-

rantavat toimenpiteet. Toiseksi uusien sopeuttamistoimenpiteiden määrittäminen tarkoittaa sellaisten keinojen etsimistä, joilla turkulaisten palvelut voidaan järjestää aiempaa järkevämmiin ja tehokkaampiin.

Kolmantena kokonaisuutena on uuden kasvun tukeminen yhdessä kumppaneiden kanssa. Kasvun ja kehityksen merkitys vaikeasta tilanteesta selviämässä on todella tärkeä koko kaupungille, sen kaupunkilaisille ja yrityksille. Paitsi, että kasvu helpottaa taloudellista tilannetta, se tuo uskoa tulevaan ja konkreettista näkymää pandemian jälkeiseen aikaan.

Kaupungin investointikyky tulee turvata

Taloussuunnitelmassa vuoden 2021 alijäämäksi muodostuu -22,1 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelma sisältää useita toimenpiteitä, joilla talous tasapainotetaan vuoteen 2023 mennessä.

Talouden tasapainotavoitteen saavuttamiseksi taloussuunnitelmavuosien 2021-2023 nettokäyttömenoissa tavoitellaan maltillista kasvua. Maltillista kehitystä selittää osaltaan toimintatuottojen lisäämiseen liittyvät tavoitteet, jotka osaltaan pienentävät nettomenoja. Tämän lisäksi tavoitteen saavuttaminen edellyttää tiukan taloudenpidon lisäksi rakenteellisten ja tuottavuutta parantavien muutosten toteuttamista.

Taloussuunnitelma sisältää myös maltillisen kiinteistöveron korotuksen, jolla vahvistetaan verorahoituksen kertymää kaupungin perustoimintojen

ja infran ylläpidon turvaamiseksi.

Tavanomaisen, kuntalain mukaisen hyvän taloudenpidon periaatteiden lisäksi talouden tasapainottamiseen haastaa kaupungin merkittävät investointitarpeet. Alijäämäinen taloustilanne on kyettävä kääntämään ylijäämäiseksi tai vähintään tasapainoiseksi.

Talousarvioesityksessä bruttoinvestoinnit talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudella tulevat olemaan 112,6 milj. euroa vuonna 2021, 176,2 milj. euroa vuonna 2022, 193,3 milj. euroa vuonna 2023 ja 164,4 milj. euroa vuonna 2024.

Rahoitus

Vuonna 2021 varsinaisen toiminnan ja investointien tulorahoitus ei riitä kattamaan niistä aiheutuvia menoja. Toiminnan ja investointien rahavirta on 71,9 miljoonaa euroa alijäämäinen. Antolainoja myönnetään 115,5 miljoonalla eurolla. Kaupunki ottaa uutta velkaa kaupungin ja tytäryhtiöiden investointien rahoittamiseen 200 miljoonaa euroa.

JOHDANTO

Johdanto

Turun kaupungin strateginen ohjaus

Kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2013 kaupungin strategiahierarkiasta ja strategiaprosessista. Strategiahierarkian pääelementtejä ovat Turku 2029 –kaupunkistrategia sekä sitä tarkentavat kaksi strategista ohjelmaa, Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma sekä Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma. Lisäksi rakenne sisältää henkilöstöohjelman, jossa pyritään selkiyttämään työnantajan sekä koko henkilöstön vastuuta siitä, minkälainen työpaikka Turun kaupunki on.

Muita strategiarakenteen ohjausasiakirjoja ovat mm. matkailustrategia, tietohallintostrategia, hankintastrategia ja tilastrategia.

Strategiaa päivitetään valtuustokausittain. Viimeisin päivitys on tehty vuoden 2018 aikana. Kaupunginhallitus päätti, että strategiapäivityksessä päähuomio kohdistetaan sisällöllisiin kysymyksiin. Eriytyisesti esiin nousi seuraavat asiat:

- positiivisen rakennemuutoksen tukemisen ja kasvun jatkumisen varmistaminen,
- alueellisen eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen,
- sote- ja maakuntauudistukseen varautuminen.

Edellisen strategiapäivityksen jälkeen sote- ja maakuntauudistuksen raukesi keväällä 2019. Sote-uudistuksen valmistelun jatkamisesta linjataan uudelleen sotelainsäädännön edetessä vuoden 2021 aikana.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.10.2019 Turun kaupungin johtamisjärjestelmän arviointityön raportin. Raportissa kaupungin johtamismalliksi ehdotetaan pormestariamallia. Lisäksi raportissa linjataan tarpeita strategisen ohjaamisen kehittämisestä seuraavasti:

- a) Kaupunki jatkaa seuraavat vaalikaudet strategiamallia, joka tähtää määrittämään vuoden 2029 Turku;
- b) Strategiarakenne säilytetään siten, että siinä on kaksi pääohjelmaa Kilpailukyky ja kestävä kasvu sekä Hyvinvointi ja aktiivisuus;
- c) Strategioita toteutetaan valtuuston vahvistamalla kärkihankkeilla;
- d) Kärkihankkeiden ja strategian mittaamista ja arviointia uudistetaan erillisillä hankkeilla.

Strategiset tavoitteet toimeenpannaan sopimusohjauksella ja kehittämismallilla

Kaupungin strategiset tavoitteet jalkautetaan sopimusohjauksen avulla. Sopimusohjaus on Turun kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelun sekä seurannan malli.

Sopimusohjaus koostuu strategisista ja operatiivisista sopimuksista. Strateginen sopimus sisältää kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion- ja suunnitelman sekä sitä täydentävän kaupunginhallituksen hyväksymän osan. Operatiivinen sopimus on lautakuntien ja toimialan välinen sopimus.

Kaupungin johtamisjärjestelmän arviointityön ohjausryhmän raportissa todetaan, että sopimusoh-

jausmalli uudistetaan kokonaisuudessaan. Pormestariamallin myötä tavoitteita ohjaavaksi asiakirjaksi muodostuu pormestariohjelma. Toiminnan ja talouden ohjaamisen prosessi, työkalut ja malli uudistetaan erillisellä hankkeella.

Kaupunkistrategia

Turku 2029 -kaupunkistrategia kuvaa, miltä kaupunki näyttää vuonna 2029, mitä keskeisiä päämääriä kaupunki toiminnalleen asettaa ja mihin periaatteisiin kaupungin henkilöstö sekä luottamushenkilöt lupaavat toiminnassaan sitoutua.

Strategia on tarkoitettu paitsi Turun kaupungin organisaation toimintaa ohjaavaksi työkaluksi myös laajemmin koko kaupungin käyttöön. Se on asiakirja, johon myös kaupunkilaiset ja sidosryhmät voivat sitoutua. Sen keskeisenä tavoitteena on kaupunkilaisten hyvinvoinnin sekä kaupungin kilpailukykyyn edistäminen kestäväällä tavalla.

Kaupunkistrategian toteutumisen mittareina käytetään indikaattoreita, jotka kertovat monipuolisesti koko kaupungin kilpailukykyyn ja hyvinvoinnin kehityksestä. Ne ovat pääosin kansallisia tilastotietoja, joille on pidemmän aikavälin vertailuarvoja myös muista kaupungeista.

Strategiset ohjelmat

Kaupunkistrategian lisäksi kaupungilla on kaksi strategista ohjelmaa: Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelmasta sekä Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelmasta. Lisäksi kaupungin henkilöstölle on oma tavoiteohjelmansa.

Strategisissa ohjelmissa, joiden aikajänne on neljästä kahdeksaan vuotta, tehdään linjaukset päämäärien toteuttamisen keinoista. Linjaukset konkretisoidaan sopimusohjauksen kautta toimialojen toimenpiteiksi. Osa tavoitteista voidaan toteuttaa kärkihankkeina. Näillä tarkoitetaan konkreettisia toteutusprojekteja, jotka ovat kestoaltaan yhdestä neljään vuotta, ja niillä on sovitut aikataulut, tehtävät ja lopputuotteet. Kärkihankkeiksi valikoituvat laajavaikutteiset tehtäväkokonaisuudet, joilla haetaan kaupungin menestyksen kannalta välttämättömiä muutoksia ja joille halutaan erityistä näkyvyyttä.

Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma koostuu kolmesta teemasta:

1. Terve ja hyvinvoiva turkulainen
2. Osaava ja oppiva turkulainen
3. Aktiivinen turkulainen

Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelman teemat:

1. Yrittävä ja osaava Turku
2. Vaikuttava ja uudistuva Turku
3. Rakentuva kaupunki ja Turku

Strategisten ohjelmien toimeenpanon mittarit synnytyvät sopimusohjausprosessin tuloksena ja kuvaavat valittujen strategisten linjausten toteutumista. Linjaukset alatavoitteineen muuntuvat sopimusohjausprosessissa toimenpiteiksi toimialojen strategisissa ja operatiivisissa sopimuksissa. Näistä edelliset laaditaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien välillä ja jälkimmäiset lautakuntien ja toimialojen välillä. Samalla toimenpiteille sovitaan niiden edistymistä kuvaavat mittarit tavoitearvoineen. Strategisten ohjelmien toteutumisen arviointi tapahtuu toimialojen strategisten ja operatiivisten sopimusten toteutumista seuraamalla.

Hyvinvointi- ja aktiivisuus –ohjelma

Hyvinvointi – ja aktiivisuusohjelma on toinen kaupungin pääohjelmista ja se keskittyy kaupunkilaisten terveyden ja laaja-alaisen hyvinvoinnin edistämiseen.

Terve ja hyvinvoiva turkulainen -teeman kantavana ajatuksena on kaupunkilaisten kestävä hyvinvointi, tuottavuuden parantaminen ehkäisevällä työllä sekä palveluiden kehittäminen vaikuttavilla ja asiakaskeksillä palveluprosesseilla.

Osaava ja oppiva turkulainen -osiossa on kuvattu kaupungin henkilöstöön ja Sivistystoimialan palveluverkkoon liittyvät linjaukset, kaupunkilaisten elinikäisen oppimisen tukemisen keinot sekä vieraskielisen väestön potentiaalin valjastamisen ja kielitaidon kehittymisen tavoitteet.

Aktiivinen turkulainen -osiossa on kuvattu keinot ja tavoitteet, joilla kaupunkilaisten vapaa-ajan aktiivisuutta voidaan lisätä. Osiossa keskitytään omatoimisuuden ja itsepalvelun kasvattamiseen, palveluohjauksen kohdistamiseen, vanhoista toimintatavoista luopumiseen ja palvelujen uudistamiseen. Toimia kehitetään yhteistyössä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa. Kaupunki vahvistaa kuntalaisten osallisuutta suunnittelussa, toteutuksessa ja päätöksenteossa.

Hyvinvointi ja aktiivisuus –ohjelmassa asetettuja tavoitteita täsmentävät lisäksi sopimukseen vuosittain kirjattavat, tutkimus- ja asiantuntijatiedon pohjalta tunnistetut keskeiset hyvinvoinnin haasteet. Lähivuosien aikana pyritään vaikuttamaan monitoimijaisella yhteistyöllä etenkin nuorisotyöttömyyteen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointiin, vahvistamaan vanhemmuuden tukea, edistämään terveitä

elämäntapoja sekä vähentämään yksinäisyyttä ja ulkopuolisuutta.

Ohjelman toimeenpanoa seurataan osana sopimusohjausta ja kaupunkistrategian seurantaa sekä hyvinvointikertomuksen avulla. Ohjelman toimeenpanon tueksi on asetettu kaupungin toimialajohtajista ja asiantuntijoista koostuva Hyvinvoinnin ohjausryhmä.

Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelma

Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelmassa kuvataan kaupungin linjaukset muun muassa yritysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamiselle sekä työllisyyden ja innovaatioiden tukemiselle. Ohjelmassa asetetaan myös tavoitteita kaupungin ilmastopolitiikalle, kaupunkiympäristön rakentamiselle sekä oman toiminnan uudistamiselle.

Yrittävä ja osaava Turku –teemassa on kuvattu kaupungin linjaukset yritysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja innovaatioiden tukemiselle, työllisyystoiminnan uudistamiselle sekä logistisen aseman vahvistamiselle. Teemassa käsitellään myös kaupungin vetovoimaa matkailijoiden, tapahtumien ja kongressien kaupunkina sekä Suomen vetovoimaisimman yliopisto- ja opiskelijakaupungin aseman vahvistamista.

Vaikuttava ja uudistuva Turku –teemassa on kuvattu kaupungin oman toiminnan uudistamista, omistajaohjauksen vaikuttavuuden parantamista, tilojen käytön uudistamista sekä sähköisten palvelukanavien rakentamista.

Rakentuva kaupunki ja ympäristö –teemassa linjataan kaupunkirakentamisen suuntaviivat sekä

keskustan kehittämisen, ilmasto- ja ympäristöpolitiikan tavoitteet.

Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelman avulla Turku kilpailee kansallisesti ja kansainvälisesti työpaikoista, osaajista, yrityksistä, investoinneista ja asukkaista. Menestyminen edellyttää kaupungilta hyvää yhteistyötä asukkaiden, yritysten, korkeakoulujen, oppilaitosten sekä muiden kumppanien kanssa.

Nopeasti muuttunut toimintaympäristö ja 2020-luvun puoliväliin ulottuva positiivisen rakennemuutoksen kasvuvaihe on erityishaaste, joka on huomioitava läpileikkaavasti kaupungin elinkeinopoliitikassa.

Henkilöstöohjelma ja muutostarpeet

Henkilöstö voimavarana -ohjelmassa pyritään selkiyttämään työnantajan sekä koko henkilöstön vastuuta siitä, minkälainen työpaikka Turun kaupunki on. Olemalla luotettava ja henkilöstön hyvinvointia lisäävä työpaikka luomme Turusta vetovoimaisen ja halutun työpaikan, josta ollaan ylpeitä.

Henkilöstö voimavarana -ohjelma on jaettu kolmeen selkeään painopistealueeseen:

1. Työ lisää hyvinvointi
2. Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus
3. Parempi johtaminen

Kuhunkin näistä painopistealueista on määritelty tavoitteet, keinot ja mittarit. Ohjelma on voimassa vuosina 2018-2021. Toimialat valitsevat itselleen parhaiten soveltuvat kehittämiskohteet ja –keinot,

jolla tavoitteisiin pyritään. Vuosi on liian lyhyt aika suurten muutosten tekemiseen, joten valitut toimenpiteet ja tavoitteet voivat olla voimassa useamman vuoden. Päivittämistä tehdään tarvittaessa ympäristön muutosten ja saavutettujen tulosten mukaan vuosittain

Ohjelman painopiste on itse työssä: kun työ on hyvää ja vastuut selkeitä, voivat työntekijätkin hyvin. Työn ja työympäristön muutos haastaa työn perusrakenteet ja asettaa henkilöstölle uusia vaatimuksia. Myös esimiehille tarvitaan eväitä olla mahdollisimman ammattitaitoisia työnantajan edustajia ja edistetään yhtenäistä työnantajapoliittikkaa kaikilla toimialoilla.

Henkilöstö voimavarana -ohjelma jalkautuu toimialojen sopimusten kautta kiinteänä osana toiminnan järjestämistä. Lisäksi sitä edistetään mm. työhyvinvointiohjelman sekä osaamisen kehittämisen kautta. Tuki toiminnalle tulee Strategisesta HR:stä keskitetysti, mutta toimialakohtaiset tarpeet määrittelevät toimialojen toteutustapoja. Henkilöstö voimavarana -ohjelman raportointi tapahtuu keskitetysti henkilöstöraportin osana kaupunkitasoisesti.

Riskienhallinta

Riskienhallintaprosessi perustuu riskien tunnistamiseen, riskien suuruuden arviointiin, merkittävimpien riskien valitsemiseen, nykyisten riskienhallintakeinojen arvioimiseen sekä tarkoituksenmukaisen riskienhallintakeinojen valitsemiseen. Riskien merkittävyyttä arvioidaan todennäköisyyden ja vaikutuksen tulona.

Toimialojen palvelualueet ja keskeiset strategiset yhteisöt ovat tehneet vuosittain riskien arvioinnin

käyttäen samoja riskienarviointityökaluja. Tämän avulla riskienhallintaprosessia on saatu yhtenäistettyä. Toimialojen ja keskeisten strategisten yhteisöjen riskien lisäksi on arvioitu kaupunkitasoisia riskejä. Riskien arviointeja jatketaan pormestarihallinnan myötä. Arvioitavat riskit on jaettu toiminnallisiin riskeihin, vahinkoriskeihin, taloudellisiin riskeihin sekä strategisiin riskeihin. Kaupungin vastuulle jäävien omaisuus- tai muiden vahinkojen korvaamiseen on osaltaan varauduttu vahinkorahaston avulla.

Riskienhallinta ja sen kehittäminen on osa strategiaa. Tarvittavat tiedot raportoidaan johdolle ajantasaisesti. Toiminnan kehittämistä ja strategiaa painopisteitä mietittäessä riskienhallinta tulee katsoa osana kokonaisuutta. Riskienhallintaa kehitetään siten, että pystytään vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin, hyödyntämällä riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta annettuja ohjeita.

Turun kaupungin lähtökohtana tietoturvan ja tietosuojan toteuttamisessa on riskilähtöisyys. Kaupunki tai sen alainen organisaatioyksikkö henkilötietojen rekisterinpitäjänä arvioi henkilötietojen käsittelyyn liittyvät riskit ja valitsee arvioidun riskitason mukaan tarvittavat hallintatoimenpiteet. Tietosuoja- ja tietoturvariskien hallinta on osa Turun kaupungin riskienhallintaprosessia, jolloin erityisesti merkittävän tason riskit raportoidaan johdolle saakka. Riskilähtöisyys ohjaa organisaation henkilötietojen käsittelyä ja on erittäin tärkeä osa rekisterinpitäjän lakisääteisen osoitusvelvollisuuden toteuttamista.

Turun kaupunki toteuttaa riskilähtöisen toimintaperiaatteen varmistamiseksi tietosuojan vaikutustenarviointeja sellaisten henkilötietojen käsittely-

toimille, joiden kohdalla on todennäköistä, että käsittelytoimiin liittyy yksilöiden oikeuksien ja vapauksien kannalta merkittäviä riskejä. Vaikutustenarvioinnin tuloksia käytetään niiden hallintakeinojen määrittelyssä, joilla pyritään pienentämään henkilötietojen käsittelyn riskitasoa. Samalla varmistetaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimusten toteutuminen.

Turun kaupungin toiminnassa toteutetaan sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan periaatetta. Tietosuoja otetaan huomioon monipuolisesti perustoiminnan yhteydessä mm. johtamisessa, hankinnoissa, kehitystyössä sekä toimintaprosesseissa. Tietosuojan ja tietoturvan oikeanlainen toteutuminen varmistetaan myös käyttämällä tilannekohtaisesti parhaita mahdollisia teknisiä ja organisatorisia riskiarvioon perustuvia ratkaisuja.

Toimintaympäristön kehitysnäkymät

Talouden suhdannenäkymät 2020-2022

Covid-19-pandemia on supistanut Suomen taloutta vähemmän kuin suurinta osaa Euroopan talouksista alkuvuonna. Kyseessä on suuri yksityiseen kulutukseen ja palveluiden kysyntään kohdistuva häiriö, jolla on merkittäviä työllisyys- ja tulovaikutuksia. Talouden toipuminen tämän vuoden loppupuolelta alkaen on hidasta taloudenpitäjien alhaisen luottamuksen sekä epävarmuuden kasvun seurauksena.

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 % v. 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna.

Talous toipuu alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin covid-19-epidemiasta palautuu yksityinen kulutus, mutta yksityisten palveluiden kulutuksen kasvu jää edelleen vaisuksi. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta ensi vuoden puolella. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022.

Julkinen talous heikkenee tänä vuonna voimakkaasti. Julkisen talouden alijäämä kasvaa 18 mrd. euroon ja julkisyhteisöjen velka n. 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Lähivuosina julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee, kun talous elpyy ja hallituksen päättämät covid-19-epidemiaan liittyvät väliaikaiset tukitoimet päättyvät. Julkinen talous pysyy kuitenkin tuntuvasti alijäämäisenä, ja velkasuhde jatkaa kasvuaan.

Julkinen talous on juuttunut alijäämäiseksi

Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna 7,7 prosenttiin ja julkisyhteisöjen velka n. 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkista taloutta heikentävät covid-19-epidemian aiheuttama talouden taantuma sekä hallituksen päättämät yrityksiä, kansalaisia ja talouden kasvua tukevat toimet. Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee lähivuosina, mutta on edelleen 2,7 % suhteessa BKT:hen eli n. 7 mrd. euroa v. 2024. Valtion ja paikallishallinnon yhteenlas-

kettu alijäämä on tätä suurempi, sillä julkisyhteisöihin luokiteltavat työeläkelaitokset ovat hieman ylijäämäisiä.

Julkinen talous oli rakenteellisesti alijäämäinen jo taantumaa edeltäneessä suhdannehuipussa. Väestön ikääntyminen on heikentänyt julkista taloutta merkittävästi jo kymmenen vuoden ajan, kun paljon julkisia palveluja ja etuuksia käyttävien ikääntyneiden määrä on kääntynyt nopeaan kasvuun. Samalla työikäinen väestö, joka veroillaan rahoittaa julkiset palvelut ja sosiaaliturvan, on alkanut supistua. Väestön ikääntyminen aiheuttaa menopaineita julkiseen talouteen myös tulevaisuudessa, kun erityisesti paljon sosiaali- ja terveyspalveluita käyttävän yli 75-vuotiaan väestön määrä kasvaa. Siksi julkinen velkasuhde näyttäisi kasvavan koko 2020-luvun ajan. Tämänhetkisen arvion mukaan julkisen talouden vahvistaminen 5 mrd. eurolla vuoteen 2026 mennessä vaikuttavin toimin vakauttaisi velkasuhteen 70-75 prosenttiin 2020-luvun aikana. Velkasuhteen palauttaminen vuoden 2019 tasolle eli 60 prosentin tuntumaan 2020-luvun aikana edellyttäisi puolestaan julkisen talouden vahvistamista n. 10 mrd. eurolla.

Talouden keskeisiä tunnuslukuja

	2019	2020**	2021**	2022**	2023**	2024**
BKT markkinahintaan, määrän muutos,%	1,1	-4,5	2,6	1,7	1,6	1,5
Bruttokansantuote, mrd. euroa	241	233	242	250	259	269
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,0	0,4	1,2	1,4	1,5	1,6
Työttömyysaste, %	6,7	8,0	8,2	8,0	7,8	7,6
Työllisyysaste, %	72,5	71,2	71,0	71,5	71,8	71,9
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,0	-7,7	-5,0	-3,9	-3,1	-2,7
Valtio	-1,2	-7,2	-4,4	-3,2	-2,5	-2,1
Paikallishallinto	-1,1	-0,4	-1,0	-1,1	-1,0	-1,0
Sosiaaliturvarahastot	1,4	-0,1	0,3	0,4	0,5	0,4
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,7	-5,3	-3,6	-3,0	-2,6	-2,7
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	59,2	70,2	72,8	74,3	75,3	76,0
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	44,2	53,3	55,6	56,6	57,5	57,9

Lähde: Valtiovarainministeriö

Keskipitkän aikavälin näkymät 2023-2024

Tänä vuonna Suomen talous supistuu voimakkaasti covid-19-epidemian ja sen rajoittamistoi-
mien seurauksena. Vuosina 2021–2022 kasvu el-
pyy. Kriisiä edeltävä BKT:n taso saavutetaan v.
2023. Keskipitkällä aikavälillä, vuosina 2023–
2024, talouskasvu hidastuu, mutta jatkuu selvästi
potentiaalisen tuotannon kasvua nopeampana.

Työpanoksen väheneminen heikentää potentiaa-
listaa tuotantoa kuluvana vuonna. Seuraavina vuo-
sina työpanos supistuu edelleen, kun työikäisen
väestön määrä vähenee ja osallistumisasteen pa-
raneminen pysähtyy. Myös rakenteellinen työttö-
myys rajoittaa työpanoksen kasvua. Taantuman
seurauksena työttömyys kasvaa ja voi osittain

muuttua rakenteelliseksi työttömyysjaksojen pitkit-
tyessä.

Työpanoksen lisäksi talouden tuotantoedellytyk-
siin vaikuttaa pääomakanta. Taantuman ja näky-
mien epävarmuuden seurauksena investointiaste
pienenee ja hidastaa potentiaalisen tuotannon
kasvua. Pääomakannan kasvu lisää potentiaalista
tuotantoa alle puolella prosentilla vuosittain.

Kolmas potentiaalisen tuotannon kasvun lähde on
kokonaistuottavuus. Sen kasvu on vahvistunut
viime vuosina, vaikka jatkuu edelleen historiaan
nähteen heikkona. Heikompa kasvua selittää ta-
louden rakennemuutos. Korkean tuottavuuden toi-
mialojen tuotanto on supistunut ja koko talouden
rakenne on palveluvaltaistunut. Kokonaistuotta-

vuuden trendikasvun arvioidaan keskipitkällä ai-
kavälillä olevan runsas puoli prosenttia, kun 2000-
luvun alkupuolella kasvu ylsi keskimäärin yli kah-
teen prosenttiin vuodessa.

Positiivisen tuotantokuilun arvioidaan kääntyvän
hyvin negatiiviseksi tänä vuonna. Seuraavina vuo-
sina negatiivinen tuotantokuilu pienenee, kun ta-
louskasvu on potentiaalisen tuotannon kasvua no-
peampaa. Tuotantokuilu sulkeutuu v. 2024, jolloin
suhdannetilanteen arvioidaan olevan neutraali.
Taantuma hidastaa potentiaalisen tuotannon kas-
vua investointien supistumisen ja työmarkkinoille
osallistumisen vähenemisen ja työttömyyden kas-
vun takia. Lisäksi työikäisen väestön vähenemi-
nen alkaa rajoittaa kasvua jo keskipitkällä aikavä-
lillä.

Toinen aalto osunut Eurooppaan

Covid-19 -pandemia johti syvään maailmantalouden taantumaa, mutta monet indikaattorit viittaavat talouden elpymiseen kuluvan vuoden kolmannesta neljänneksestä lähtien. Toisaalta pandemian toinen aalto nostaa päätään joissain maissa, mikä lisää epävarmuutta. Maailmantalous supistuu 6,1 % tänä vuonna ja elpyy 5,5 prosenttiin ensi vuonna.

Kiinan talous supistui voimakkaasti vuoden ensimmäisellä neljänneksellä pandemian ollessa vaikeimmassa vaiheessaan. Päätäväiset rajoittavat toimet purivat kuitenkin hyvin ja talous on elpynyt toisesta neljänneksestä lähtien. Kuluttajat ovat silti vielä varovaisia. Kokonaistuotanto supistuu tänä vuonna 2,3 % ja kasvu elpyy 8,5 prosenttiin ensi vuonna.

Euroalueen talous supistui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä lähes 12 % suhteessa edelliseen neljännekseen. Etenkin palvelusektorit kärsivät hallitusten asettamista rajoittavista toimista. Ennakoivat indikaattorit viittaavat kuitenkin näkymien kohenemiseen kolmannesta neljänneksestä lähtien. EU-maiden sopima 750 mrd. euron talouden elvytysohjelma tukee elpymistä. Vuositasolla euroalueen talous supistuu 9,6 % tänä vuonna, ja kasvaa 5 % ensi vuonna.

Vakava covid-19 -pandemia jatkuu Yhdysvalloissa, mutta uusien tartuntojen määrä on laskenut. Kokonaistuotanto supistui vuoden toisella neljänneksellä yli 9 % edellisestä neljänneksestä rajoittavien toimien takia. Työttömyys kasvoi ennennäkemättömällä vauhdilla. Hallituksen mittava elvytyspolitiikka kohentaa kuitenkin aktiviteettia, ja talous elpyy kolmannesta neljänneksestä lähtien. Elpyminen on kuitenkin hauraalla pohjalla epäva-

kaan yhteiskunnallisen tilanteen takia. Yhdysvaltain dollarin heikkeneminen viime viikkoina heijastaa tätä epävarmuutta. Kokonaistuotanto supistuu 6,9 % tänä vuonna ja kasvaa 4,1 % ensi vuonna.

Japanissa uusia tartuntoja on enemmän kuin keväällä, mikä varjostaa talousnäkyviä. Yksityisen kulutuksen voimakas supistuminen alensi aktiviteettia keväällä, mutta merkkejä kuluttajien luottamuksen kohenemisestä on ilmaantunut. Näkyviä heikentää kuitenkin talouden vaatimaton potentiaalinen kasvu. Kokonaistuotanto supistuu 6,2 % tänä vuonna ja kasvaa 2,6 % ensi vuonna.

Ison-Britannian talouden n. 20 prosentin supistuminen keväällä edellisneljänneksestä oli historiallinen. Voimakas supistuminen johtui talouden palveluvaltaisuudesta. Talouden elpymistä varjostaa Brexitiin liittyvä epävarmuus. Vuositasolla talous supistuu lähes 10 % tänä vuonna ja kasvaa 4,4 % ensi vuonna.

Venäjän talouden näkyviä heikentää pandemian ohella raakaöljyn suhteellisen alhainen hinta. Myös keväällä OPECin kanssa sovittu öljyntuotannon rajoitus on verottanut aktiviteettia. Talouden elvytys jatkunee mittavien rahoituspuskurien tuella vuoden 2021 loppuun asti. Kokonaistuotanto supistuu 6,4 % tänä vuonna ja kasvaa 3,3 % ensi vuonna.

Huolimatta vähäisimmistä rajoittavista toimista Ruotsin talous supistui vuoden toisella neljänneksellä enemmän kuin Tanskassa tai Norjassa. Ennakoivat indikaattorit viittaavat talouden elpymiseen kesästä lähtien. Talous supistuu kuluvana vuonna 6,6 % ja kasvaa 4,5 % ensi vuonna.

Korot pysyvät matalina pidempään

Sekä lyhyet markkinakorot että valtionlainojen korot ovat historiallisen alhaisella tasolla, ja niiden nousun näkymä on lykkääntynyt pidemmälle tulevaisuuteen. Lyhyet korot ovat laskeneet keväisen väliaikaisen nousun jälkeen. Euroalueella eri valtiolainojen korkoero suhteessa Saksaan on pienentynyt. Korot nousevat maltillisesti ennusteperiodin lopulla.

Hintojen nousu on vaatimatonta

Inflaatiokehitys on ollut vaatimatonta erityisesti kehittyneissä maissa pidempään. Hintojen noususta ei juuri ole merkkejä ennusteperiodillakaan, ja keskeisten keskuspankkien hintavakaustavoitteet ovat kaukana. Hidas inflaatio heijastaa yleistä alavireisyyttä taloudessa.

Työttömyys lisääntyy

Työllisyys heikentyi varsin selvästi vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Työllisyysasteen trendi oli heinäkuussa 71,9 %, mikä on yli prosenttiyksikön pienempi kuin tammikuussa. Työllisten määrä oli tammi-heinäkuussa 35 000 vähäisempi kuin vuosi sitten ja kesäkuukausina laskuvauhti on syventynyt. Kokoaikatyötä tekeviä oli alkuvuonna vielä viime vuotta enemmän, mutta osa-aikatyöllisiä selvästi vähemmän. Lisäksi alityöllisten määrä lisääntyi alkuvuonna runsaasti. Tehdyn työn eli työntuntien määrä supistui tuplasti työllisiä enemmän, 2,8 %. Suurinta työllisyyden lasku on ollut vähittäiskaupan sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnan palvelualoilla. Työllisyys on lisääntynyt energiahuollossa ja erällä liike-elämän palvelualoilla.

Työmarkkinat eivät nyt vedä työvoimaa, sillä työvoiman ulkopuolella olevien määrä on alkuvuonna lisääntynyt. Etenkin piilotyöttömiä oli viime vuotta

enemmän. Työvoiman kysyntä on kääntynyt laskuun alkuvuonna. Avoimia työpaikkoja oli kesäkuussa 35 400, selvästi viime vuotta vähemmän. Suomalaisten yritysten työllisyysodotukset suorastaan romahtivat huhtikuussa varsinkin palvelu-aloilla. Elokuuhun mennessä odotukset ovat elpyneet, mutta edelleen yritykset odottavat työllisyyden heikkenevän päätoimialoilla.

Yritykset ovat sopeuttaneet työvoimakustannuksiinsa irtisanomisten lisäksi lomautuksilla. Lomautettujen työnhakijoiden määrä oli huipussaan huhtikuun lopussa, jolloin kokoaikaisia lomautettuja oli runsaat 160 000 henkilöä, lähes tuplasti enemmän kuin edellisessä huipussa v. 1991. Lomautettujen määrä on vähentynyt nopeasti, mutta elokuun lopussa kokoaikaisia lomautettuja oli yhä runsaat 62 000. Työnhakijoiksi rekisteröityneitä tulee olemaan satoja tuhansia vielä pitkään, sillä muusta syystä työttömiä oli työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) rekisterissä elokuun lopussa 266 000 henkilöä. Yhteensä elokuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli noin 329 000.

Työllisten määrän lasku jyrkkenee tänä vuonna covid-19-pandemian rajoitustoimien sekä hitaahkon taudista elpymisen supistaessa kokonaistuotantoa ja vähentäessä työn kysyntää. Taantumasta toipuminen on alkanut vuoden toisella puoliskolla, ja työllisyyden lasku hidastuu vuoden loppuun mennessä huomattavasti. Tänä vuonna työllisyys supistuu keskimäärin 2 % ja työllisyysaste laskee noin 71 prosenttiin.

Taantuma rajoittuu enimmäkseen kuluvaan vuoteen ja talouskasvun ennustettu palautuminen alkaa asteittain kohentaa työvoiman kysyntää vuosina 2021–2022. Työllisten määrä supistuisi alkuvuoden heikkoudesta johtuen v. 2021 vielä hieman ja kääntyisi kasvuun v. 2022. Työllisten

määrä jäisi kuitenkin selvästi pienemmäksi kuin v. 2019 ja työllisyysaste olisi 71,5 % v. 2022.

Tilastokeskuksen (TK) tilastoima kansainvälisesti vertailukelpoinen työttömien määrä on lisääntynyt selvästi vähemmän kuin TEM:n rekisteröimien työttömien työnhakijoiden määrä. Työvoiman ulkopuolelle siirtyneiden työnteosta kiinnostuneiden piilotyöttömien määrä on kuitenkin lisääntynyt erittäin nopeasti samoin kuin lisää töitä tahtovien alityöllisten määrä myös TK:n työvoimatiedustelussa. Suhdannetyttömyyden lisäksi TEM:n rekisteritietojen mukaan myös rakennetyttömyys on lisääntynyt kaikissa ryhmissä pl. työvoimapolveluilta toiselle siirtyvät.

Työttömien määrä lisääntyy jatkossa alkuvuotta enemmän, kun työn kysyntä säilyy vähäisenä, irtisanomiset lisääntyvät taantumun seurauksena ja osa lomautetuista ei pääse palaamaan työelämään. Työllisyyden laskun seurauksena ja suuresta lomautettujen määrästä johtuen työttömien määrä kasvaa v. 2020 noin viidenneksen ja työttömyysaste kohoaa 8 prosenttiin. Vaikka covid-19-pandemiasta toipuminen ei keskeytyisi eikä talouden taantumasta seuraisi laajoja konkursseja ja joukkoirtisanomisia, työttömyyden nousu jatkuu vielä osin ensi vuonna. Talouden vaatimattoman toipumisen seurauksena työttömyysaste nousee ensi vuonna 8,2 prosenttiin ja kääntyy talouskasvun myötä laskuun vasta v. 2022.

Ansiot nousevat mutta palkkasumma laskee työttömyyden lisääntyessä

Nimellispalkkojen nousuvauhti hidastui alkuvuonna 1,6 prosenttiin viime vuoden 2,1 prosentista. Hidastuminen johtui pienemmistä sopimuskorotuksista, sillä palkkaliukumien määrä suureni.

Julkisen sektorin ansioiden nousu oli hieman yksityistä sektoria nopeampaa, johon vaikutti lomarahaleikkausten loppuminen kesän 2019 jälkeen.

Tänä vuonna yksityisellä ja julkisella sektorilla on solmittu merkittävä määrä uusia työehtosopimuksia. Yksityisellä tai julkisella sektorilla työehtosopimuksia ei ole tänä vuonna juurikaan enää päätymässä. Ensi keväänä päättyy elintarviketeollisuuden työntekijöiden, ulkomaanliikenteen merenkulun päällystön ja lennonjohtajien sekä autoliikenteen toimihenkilöiden työehtosopimukset. Keskimäärin nimellispalkkoja on sovittu korotettavaksi tänä vuonna vajaat 1,5 %. Talouden taantumasta huolimatta palkkaliikumukset näyttävät nousevan viime vuodesta, joten nimelliset ansiot lisääntyvät 1,75 %.

Koheneva taloudellinen toimeliaisuus ja sen myötä työllisyyden paraneminen nostanevat palkkaliukumia ensi vuodesta alkaen. Lisäksi ensi vuodelle on sovittu noin 0,5 prosenttiyksikköä tätä vuotta suurempia sopimuskorotuksia yksityiselle ja julkiselle sektorille. Sopimuskorotusten ja nimellisansioiden nousuvauhti olisi ensi vuonna siten 2,5 %. Eräät tänä vuonna solmitut työehtosopimukset ulottuvat alkuvuoteen 2023 saakka. Näiden sopimuskorotukset neuvotellaan myöhemmin, mutta ennusteessa on oletettu, että sopimuskorotukset eivät suurene ensi vuodesta, jolloin nimellisansiot lisääntyisivät 2 % v. 2022.

Palkkasumman kehitykseen vaikuttaa nimellisasioiden lisäksi työllisyyden kehitys. Koska työllisyys supistuu tänä vuonna runsaasti, myös palkkasumma kääntyy kahden prosentin laskuun. Ansioiden nousun ja työllisyyden kasvun myötä palkkasumman ennakoidaan kääntyvän vuosina 2021 ja 2022 runsaan 2,5 prosentin vuosittaiseen nousuun.

Paikallishallinto (kunnat)

Paikallishallinnon rahoitusasema on heikentynyt merkittävästi viimeiset kaksi vuotta. Kuluvana vuonna paikallishallinnon rahoitusaseman arvioidaan kuitenkin kohoavan verrattuna poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen kuntataloudelle kohdennettujen tukien turvin. Vahvistumisesta huolimatta paikallishallinnon rahoitusaseman arvioidaan pysyvän alijäämäisenä. Paikallishallinnon menoja kasvattavat covid-19-epidemian ja sen torjumisen ohella mm. väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaiset tehtävämuutokset ja kriisin vuoksi päätetyt kuntataloutta elvyttävät toimet. Uusista tehtävistä ja tehtävien laajenuksista aiheutuvat kustannukset kompensoidaan kunnille valtionosuuksien kautta.

Paikallishallinnon vuosien 2021–2024 kehitysarvio on painelaskelma, jossa on huomioitu yleisen talous- ja väestökehityksen lisäksi vain jo julkisen talouden suunnitelmaan ja talousarvioesityksiin sisältyvät kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet. Arvioon on ennakoitu budjettiriihen pöytäkirjamerkintöjen perusteella myös syksyn lisätalousarvioon kohdennettavat kuntatalouden tukitoimet. Arvio ei sisällä kuntien ja kuntayhtymien omia toimia vuosille 2021–2024. Ne huomioidaan kehitysarviossa vasta talousarvioiden valmistumisen jälkeen. Kunnallisveroproositit on pidetty vuoden 2020 tasolla.

Vuonna 2021 paikallishallinnon alijäämä syvenee kuluvasta vuodesta talouden elpymisestä ja hallituksen tukitoimista huolimatta. Tähän vaikuttaa paikallishallinnon tulojen vaatimaton kasvu, jota hidastaa mm. valtionosuuksiin kohdennettujen tukien pieneneminen. Kulutusmenojen kasvu maltillistuu vuoteen 2020 verrattuna, kun myynti- ja

maksutulot toipuvat covid-19-kriisin aiheuttamasta notkahduksesta ja osa elvytystoimista päättyy. Kuluvalta vuodelta arvioidaan kuitenkin siirtyvän sosiaali- ja terveydenhuollon hoitojonoja ensi vuodelle, sillä voimakkaiden rajoitustoimien vuoksi eikiireellisiä hoitoja on lykätty. Lisäksi covid-19-viruksen testauskulujen oletetaan kasvavan huippuunsa. Hallitus on budjetoitunut valtionapuihin hybridistrategian edellyttämän suojarusteiden ja covid-testauksen kustannukset. Kuntatalouden tilannetta hankaloittaa menojen sopeuttamisen vaikeus epävarmassa tilanteessa, jonka kesto on vaikea vielä ennakoida. Esimerkiksi julkisen liikenteen ja kulttuuripalveluiden tukeminen voivat aiheuttaa kuntataloudessa ylimääräisiä menopaineita vielä pitkään. Lisäksi kustannusten kasvua lisäävät kunta-alan kesäkuussa 2020 sopimat palkankorotukset.

Paikallishallinnon investointien oletetaan pysyvän korkealla tasolla koko ennustejakson ajan, vaikka vilkkaan sairaalarakentamisen arvioidaan saavuttavan huippunsa lähivuosina. Investointipaineet pysyvät kuitenkin jatkossakin mittavina rakennuskannan iän, infrainvestointitarpeiden ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. Kuntatalouden synkät näkymät voivat kuitenkin johtaa lopullisten investointipäätösten viivästymiseen tai peruuntumiseen investointien priorisointitarpeen korostuessa entisestään.

Paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee v. 2022 määräaikaisten tukitoimien päättyessä. Paikallishallinnon menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa paikallishallinnon velkaantumista. Paikallishallinnon velka suhteessa BKT:hen jatkaa alijäämien vuoksi kasvuaan ja on v. 2024 n. 13 % suhteessa BKT:hen.

Kuntatalousohjelma vuodelle 2021

Kuntatalous

Kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen. Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa.

Kuntatalouden suurin ongelma koronakriisin tuomien lisähaasteiden lisäksi on jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Ikäihmistien määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan alkavalla vuosikymmenellä. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen heikentää veropohjaa. Demografinen muutos lisäksi eriyttää erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien talouskehitystä.

Kuntatalouden tunnusluvut heikkenivät vuonna 2019

Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd. euroa ja vuosikate noin 0,3 mrd. euroa. Vaikka kuntien talouden keskeiset tunnusluvut heikkenivät, verorahoituksessa oli kuitenkin myönteistä kehitystä. Kuntatalouden lainakanta jatkoi kasvuaan 2,5

mrd. eurolla yhteensä 21,9 mrd. euroon. Myös kuntakonsernien vuosikate heikkeni edelleen ja lainakanta kasvoi selvästi.

Koronakriisi vaikeutti kuntien tilannetta entisestään vuonna 2020 – valtio tukee kuntia merkittävästi

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntientehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tulostruktuureista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Työllisyyden ja yritystoiminnan näkökulmasta pandemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteissa palvelu-, logistiikka-, tapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin.

Valtio on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia suoraan useilla toimenpiteillä vuoden 2020 aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Tukitoimenpiteillä pyrittiin turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen

edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan kunnille suunnatun tuen osalta siitä, että tuki kohdistuisi mahdollisimman hyvin juuri niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin koronakriisi vaikutti voimakkaimmin.

Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide oli vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu, toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostunut kuntien tukipaketti. Tukipaketin toimet kohdentuivat pääosin vuoteen 2020 ja se oli yhteensä noin 1,4 mrd. euroa.

Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti osoittaa kunnille lisätukea syksyn 2020 lisätalousarviossa. Peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan vielä 400 milj. eurolla ja sairaanhoitopiirien valtionavustusta 200 milj. eurolla. Lisäksi syksyn lisätalousarviossa osoitetaan 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testauksen, täysimääräiseen korvaamiseen. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille korvataan erikseen rajatestauksen edellyttämästä testauskapasiteetin nostosta ja analyysitoiminnasta aiheutuvat kustannukset enintään 200 milj. euroon asti.

Näiden merkittävien tukipakettien lisäksi kuntiin on kohdennettu useita muitakin tukitoimia vuoden 2020 aikana.

Vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovatkin muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpänä tekijänä hallituksen kuntataloutta vahvistavat tukitoimet peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kun-

talous vahvistuu selvästi poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy silti negatiivisena olleen noin -0,8 mrd. euroa.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuoden 2021 talousarvioesityksessä

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämisestä koskevalla kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisäaikaa talouden sopeuttamiselle.

Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa.

Ensi vuonna jatketaan peruspalveluiden kehittämistä pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei vaikuta kuntataloutta heikentävästi.

Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan lisärahoitusta 22 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostamiseen

kohdennetaan 53 milj. euroa vuonna 2021, ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatukseen kehittelemiseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 milj. eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 milj. euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuutena kuntataloutta 865 milj. eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 milj. euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Suuri osa kuntataloutta vahvistavista toimista on määräaikaisia, mutta hallitus päätti budjettiriihen yhteydessä käynnistää myös kuntapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivojen valmistelutyön. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan. Uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen tehtävät kunnilta perustettaville sote-maakunnille. Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen otetaan huomioon kuntatalousohjelmassa siinä vaiheessa, kun uudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle.

Valtion toimet vahvistavat kuntataloutta vuonna 2021, mutta keskipitkällä aikavälillä kuntatalous uhkaa heikentyä

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2020 ennusteen mukaan Suomen talouden

odotetaan alkavan elpyä ja kääntyvän hitaaseen kasvuun vuonna 2021. Näkymään liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen talouden kautta.

Vaikka koronapandemia ei ole ohi, kuntatalouden näkymiä arvioitaessa lähtökohtaisena oletuksena on, että koronatilanne pysyy Suomessa hallinnassa eikä uusia, kevään 2020 kaltaisia laajoja sulkutoimenpiteitä tule. On kuitenkin selvää, että koronan aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna. Hybridistrategian edellyttämä testaus lisää kuntien menoja, mutta valtio korvaa testauksesta aiheutuneet kustannukset kunnille täysimääräisesti. Monet kiireettömän hoidon toimenpiteet siirrettiin tai peruttiin koronatartuntojen uhan ja varautumisen edellyttämän terveydenhuollon resurssien riittävyyden vuoksi tuleville vuosille. Vaikka hoitojonojen purkaminen on ehditty jo aloittaa, siirtyy vuoden 2020 sosiaali- ja terveydenhuollon hoitovelkaa tuleville vuosille. Lisäksi kuntatalouden tilannetta haastaa talouden hidas toipuminen ja menojen sopeuttamisen vaikeus nykytilanteessa, jonka kesto on vaikea vielä arvioida.

Talouden hidas toipuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muutto- liikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana koko ennustejakson.

Valtion budjettiriihessä päättämät tukitoimet vahvistavat kuntataloutta myös ensi vuonna. Kuntatalouden tulos on ensi vuonna lähellä tasapainoa, mutta investointitason pysyessä korkeana toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee painelaskelman mukaan noin -2 mrd. euroon. Vuoden 2021 jälkeen valtion koronavirustilanteeseen liittyvät tukitoimet poistuvat ja toiminnan ja investointien rahavirta jää kehyskauden lopussa runsaat 2

mrd. euroa negatiiviseksi. Siksi myös kuntatalouden lainakanta jatkaa painelaskelmassa ripeää kasvuaan ja uhkaa kasvaa noin 33 mrd. euroon vuonna 2024.

Kuntatalouden näkökulmasta koronakriisistä ollaan siirtymässä akuutin kriisin jälkeiseen aikaan. Jatkossa vaikutukset riippuvat monilta osin paitsi koronavirustapauksien määrästä eri alueilla, myös mahdollisista uusista rajoitustoimista sekä kansainvälisen talouden kehityksestä. Myös kuluttajien varovaisuudella ja esimerkiksi matkailun elpymisellä on vaikutusta erityisesti suurten kaupunkien ja matkailusta riippuvaisten kuntien tilanteeseen. Voidaan arvioida, että koronapandemian alueelliset vaikutukset tulevat vaihtelevaan myös tulevina vuosina merkittävästi. Siten tarve kuntasektorin kestävyttä parantaviin rakenteellisiin uudistuksiin korostuu entisestään. Rakenteellisten uudistusten lisäksi kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuuksia ja sopeutustoimia.

Talouden sopeutuspainetta suuri kaikissa kuntakokoryhmissä

Kuntatalousohjelman yhteydessä laadittujen kuntakohtaisten painelaskelmien perusteella talouden sopeutuspainetta on lähivuosina suuri kaikissa kuntakokoryhmissä. Laskelmassa kuntien talouden tasapainoa arvioidaan toiminnan ja investointien rahavirta-käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisena paineen lainakan- nan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

Laskelman perusteella toiminnan ja investointien rahavirta vaihtelee merkittävästi kuntakokoryhmit-

täin, mutta pysyy kaikissa kuntakokoryhmissä lähivuosina negatiivisena.

Vuonna 2020 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan paranevan koko maan tasolla vuoteen 2019 verrattuna. Merkittävänä syynä tähän on koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen johdosta kuntatalouteen kohdistetut mittavat valtion tukitoimenpiteet. Eniten toiminnan ja investointien rahavirta paranee 40 000–100 000 ja 5 000–10 000 asukkaan kuntakokoryhmissä. Poikkeuksen tekee 20 000–40 000 asukkaan kuntaryhmä, jossa toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2020. Kyseisessä kuntakokoryhmässä nettoinvestointien arvioidaan kasvavan selvästi vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna.

Vuonna 2021 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän voimakkaasti kaikissa kuntakokoryhmissä valtion tukitoimien pienentyessä. Vuonna 2022 toiminnan ja investointien rahavirta näyttää heikkenevän lähestulkoon kaikissa kuntakokoryhmissä. Tarkastelukauden loppuvuosina toiminnan ja investointien rahavirta paranee koko maan tasolla, mutta kuntakokoryhmien välillä kehitys vaihtelee huomattavasti. Heikoin tilanne olisi tarkastelukauden lopulla 20 000-40 000 asukkaan kunnissa ja alle 2 000 asukkaan kunnissa. Keski suurten 20 000–40 000 asukkaan kuntien tilannetta selittää ennakoitu korkea investointitaso.

Heikkenevä toiminnan ja investointien rahavirta näkyy luonnollisesti myös kuntien lainakannoissa. Vuosina 2019–2024 kuntien lainakannan asukasta kohden laskettuna arvioidaan kasvavan noin 40 prosenttia. Kuntakokoryhmittäin tarkasteltuna lainamäärän kasvupaineen arvioidaan olevan suurin 20 000–40 000 asukkaan kunnissa, joissa lainamäärän arvioidaan kasvavan noin 80

prosenttia vuosina 2019–2024. Kuntien toiminnan ja investointien rahavirran muutokset voidaan suhteuttaa myös kunnallisveroprosenttiin yksikkötuottoon ja veroprosentin laskennalliseen korotuspaineeseen tai mahdollisuuden alentaa veroprosenttia. Koska toiminnan ja investointien rahavirta pysyy lähivuosina kaikissa kuntakokoryhmissä negatiivisena, on kaikilla kunnilla laskennallisesti painetta veroprosentin korottamiseen. Vuonna 2021 merkittävin kunnallisveron korotuspaine kohdistuu 20 000–40 000 asukkaan kuntiin. Tarkastelukauden lopulla korotuspaine on edelleen suurin alle 20 000–40 000 asukkaan kunnissa ja pienin yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. On kuitenkin syytä huomioida, että kuntakokoryhmien sisällä ja yksittäisen kuntien välillä veroprosentin korotuspaine vaihtelee merkittävästi. Tätä selittää kunnallisveroprosentin tuoton voimakas kuntakohtainen vaihtelu. Painelaskelman perusteella negatiivisen vuosikatteen ja alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan lähivuosina. Vuonna 2020 vuosikatteen arvioidaan olevan negatiivinen vain 13 kunnalla, mutta vuonna 2021 jo 39 kunnalla ja tarkastelukauden lopulla 66 kunnalla. Myös alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan selvästi. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä näyttäisi kasvavan erityisesti 2 000– 5 000 asukkaan kuntakokoryhmässä, ja alle 2 000 asukkaan kunnista puolella vuosikate olisi negatiivinen vuonna 2024.

Kuntien verotulot

Veroperustemuutokset vuonna 2019

Kunnallisvero

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2021 hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus an-

siotasoindeksin muutosta vastaavasti. Progressiivisen tuloveroasteikon euomääräisiä rajoja korotetaan ja sen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 60 milj. eurolla vuonna 2021. Työtulovähennystä korotetaan ja sen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 72 milj. eurolla vuonna 2021. Perusvähennyksen korotuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 40 milj. eurolla vuonna 2021. Asuntolainan korkovähennysoikeutta supistetaan hallitusohjelman mukaisesti. Vähennysoikeutta supistetaan vuosina 2021–2023 viisi prosenttiyksikköä vuodessa siten, että vuonna 2023 asuntolainan korkojen vähennyskelpoisuus poistuu kokonaan. Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa 5 milj. eurolla vuonna 2021.

Työsuhdematkalipun verovapaata osuutta korotetaan ja verotusta yksinkertaistetaan. Täyssähköautojen vapaan autoedun ja käyttöedun verotusarvoa alennetaan määräaikaisesti vuosina 2021–2025. Sähköautojen latausetu vapautetaan verosta määräaikaisesti vuosina 2021–2025. Työsuhdepolkupyöräetu säädetään verovapaaksi. Joukkoliikenteen osuus työsuhde-etuna tarjottavasta liikkumispalvelupaketista rinnastetaan verovapaaseen työsuhdematkalippuun. Liikenteen työsuhde-etujen muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 7 milj. eurolla vuonna 2021.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen listamattomien osakeyhtiöiden henkilöstöantien verotusta koskevaksi sääntelyksi. Huojennuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 2 milj. eurolla vuonna 2021. Lisäksi vuosina 2020–2023 voimassa olevat irtaimen käyttömaisuuden korotetut poistot vaikuttavat ajanjaksolla kunnallisverotuloja alentavasti. Muutoksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 3 milj. eurolla vuonna

2021. Vuonna 2020 toteutetun verotuksen maksujärjestelyjen ehtojen huojennuksen seurauksena kunnallisverotulojen kertymää siirtyy vuodelta 2020 arviolta 98 milj. euroa vuosille 2021 ja 2022.

Yhteisövero

Osana koronaviruspandemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä verovuodelle 2020. Yhteisöverokertymän jaksotuksesta johtuen muutoksen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2021 edelleen noin 60 milj. eurolla. Kuntien yhteisöveron jako-osuuteen tehdään 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus edelleen vuodelle 2021. Tämän arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron kertymää vuonna 2021 noin 510 milj. eurolla ja vuonna 2022 noin 40 milj. eurolla. Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatustmaksuja alennetaan nettomääräisesti vuositasolla 70 milj. eurolla. Maksujen alennus tulee voimaan elokuussa 2021, joten ensi vuodelle arvioitu maksutulojen vähennys on noin 30 milj. euroa. Kunnille tämä kompensoidaan korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä. Tämän arvioidaan lisäävän kuntien yhteisöveron kertymää vuonna 2021 noin 102 milj. eurolla. Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksestä vuosina 2021–2024. Muutos ei aiheuta verotulomenetyksiä kunnille koska yhteisöveron jako-osuuksia ehdotetaan muutettavaksi siten, että esityksen vero-tuotovaikutus kunnille on neutraali. Koronaviruspandemian vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneiden yritysten tilanteen helpottamiseksi vuonna 2020 voimaan tulleen maksujärjestelyhuojennuksen päättymisen arvioidaan kasvattavan kuntien yhteisöverokertymää 4 milj. eurolla vuonna 2021.

Kiinteistövero

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan siten, että uudistus tulee pääosaltaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Uudistus siirtyy aiemmin suunnitellusta vuodelta, koska linjauksia varten tarvitaan lisää tietopohjaa ja analyysiä vaikutuksista. Samalla taataan, että Verohallinnolla on riittävästi aikaa toteuttaa uudistuksen vaatimat järjestelmämuutokset. Osittaisuudistuksella luonnonsuojelualueet vapautettaisiin kiinteistöverosta kuitenkin jo vuonna 2021, ja samalla alennettaisiin merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta. Tämän verotuotovaikutus arvioidaan vähäiseksi. Vuonna 2020 toteutetun verotuksen maksujärjestelyjen ehtojen huojennuksen seurauksena kiinteistöverotulojen kertymää siirtyy vuodelta 2020 arviolta 9 milj. euroa vuosille 2021 ja 2022. Hallitusohjelman mukaisesti valtion päättämistä veroperustemuutoksista johtuvat kuntien verotulojen muutokset kompensoidaan kunnille nettomääräisesti.

Talousarvioesitykseen liittyvien veroperustemuutosten vaikutus kuntien verotuloihin vuonna 2021 (milj. euroa)

Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus	-172
Asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen	5
Liikenteen työsuhte-etujen kasvattaminen	-7
Listaamattomien osakeyhtiöiden henkilöstöantien verokannustin	-2
Kone- ja laiteinvestointien korotetut poistot	-3
Kuntien yhteisöveron jako-osuuden 10 %-yks. määräaikainen korotus	510
Kuntien yhteisöveron jako-osuuden 2 %-yks. pysyvä korotus	102
Yhteensä	-433

Lisätietoa verojen muutoksista löytyy valtiovarainministeriön julkaisemasta kuntatalousohjelmasta:

[Kuntatalousohjelma \(syksy 2020, kohta 2.3\)](#)

Kuntien valtionosuudet

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä kuntien valtionavut ovat yhteensä 12,4 mrd. euroa, mikä on noin 0,8 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa (11,6 mrd. euroa).

Vuoden 2020 aikana on annettu kuitenkin useita lisätalousarvioita, joissa on tuettu kuntia ja sairaanhoitopiirejä koronakriisin aiheuttamien taloudellisten haasteiden vuoksi. Vuoden 2020 lisätalousarvioissa kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin myönnettiin 828 milj. euron lisäys, josta 806 milj. euroa liittyi koronakriisin hoitoon, ja muihin valtionapuihin myönnettiin reilun 660 milj. euron lisäys. Lisäksi verotulomenetysten kompensatiota kohdennettiin kuntiin 114 milj. euroa varsinaista talousarviota enemmän. Lisätalousarviot I-V huomioiden kuntien valtioapujen kokonaissumma vuonna 2020 on noin 13,2 mrd. euroa. Vuoden 2020 valtionapujen kokonaissummaan verrattuna valtionavut laskevat noin 0,8 mrd. euroa vuonna 2021.

Laskennalliset valtionosuudet ovat yhteensä 8,7 mrd. euroa eli noin 0,6 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa (8,1 mrd. euroa). Vuoden 2020 lisätalousarvioiden mukaiseen tasoon verrattuna laskennalliset valtionosuudet ovat vuonna 2021 kuitenkin 250 milj. euroa pienemmät. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä on 2,36 mrd. euroa vuonna 2021.

Edellä mainittujen valtionapujen lisäksi kunnille ja sairaanhoitopiireille korvataan täysimääräisesti

koronavirukseen liittyvät välittömät kustannukset, kuten testaus ja potilaiden hoito, niin kauan kuin tautitilanne ja hybridistrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Vuoden 2021 talousarvioesityksessä näihin toimiin ehdotetaan 1,66 mrd. euroa. Tämä erä ei sisälly alla olevan taulukon valtionapuihin.

Lisätietoa valtionapujen muutoksista löytyy valtiovarainministeriön julkaisemasta kuntatalousohjelmasta:

Kuntatalousohjelma (syksy 2020, kohta 2.1)

Valtionavut 2019-2021 (milj. euroa)

	2019	2020	2021	20-21 %
VM ¹	8 729	7 902	7 697	-3
OKM ²	928	1 070	1 023	-4
Yhteensä	8 098	8 972	8 720	-3
VM³		2 383	2 360	-1
Muut avustukset ⁴	1 003	1 881	1 316	-30
Kuntien valtionavut yhteensä	10 659	13 236	12 395	-6

¹ Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen.

² Kuntien laskennallinen osuus on arvioitu OKM:n hallinnonalan (ml. yksityiset) kokonaisuudesta.

³ Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä. Kunnille maksettavat verokompensaatiot siirrettiin vuonna 2020 omalle määrärahamomentilleen. Aiemmin verokompensaatiot ovat olleet mukana peruspalveluiden valtionosuusmomentilla.

⁴ Vuoden 2021 talousarvioesityksessä hybridistrategian mukaisiin toimiin ehdotettu 1,66 mrd. euroa ei sisälly STM:n valtionapuihin tässä taulukossa.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen on vuonna 2021 yhteensä 865 milj. euroa kuntataloutta vahvistava verrattuna vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti sekä 300 milj. euron lisäykset kuntien valtionosuuksiin että yhteisöveron jako-osuuden korotukset.

Lisätietoa valtion toimenpiteiden vaikutuksista löytyy valtiovarainministeriön julkaisemasta kuntatalousohjelmasta:

Kuntatalousohjelma (syksy 2020, kohta 2.2)

Muut toimintaympäristön kehitysnäkymät

Hallitusohjelmasta erityisesti huomioitavat asiat

Maan hallituksen hallitusohjelmaan liittyvä julkisen talouden toimeenpano tapahtuu julkisen talouden suunnitelman (JTS) ja sen osana olevan kuntatalousohjelman (KTO) kautta. Edellä mainitut ovat osa valtion tulo- ja menoarvioesitystä.

Osa toimenpiteistä ei sisällä välittömiä talousarviovaikutuksia, mutta ne liittyvät muutoin merkittävästi kuntatalouden kehitysnäkymiin tai kuntien tehtävien järjestämiseen.

Hallitusohjelman kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet ministeriöittäin:

Sisäministeriö:

- Pelastustoimen kustannukset

Valtiovarainministeriö:

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2021
- Verotulomenetysten kompensaatiot
- Kiinteistöverouudistus
- Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä
- Kuntalain uudistaminen
- Alijäämän kattamismenettely
- Kuntien yhdistymisen harkinnanvarainen avustus

Opetus- ja kulttuuriministeriö:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet vuonna 2021
- Oppivelvollisuuden laajentaminen
- Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen
- Varhaiskasvatuslain uudistaminen
- Varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma
- Perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma
- Harrastusmahdollisuus kaikille koulupäivän yhteydessä
- Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen
- Maahanmuuttajien osaamisen kehittäminen osaamiskeskustoiminnalla
- Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen perusopetuksessa ja toisella asteella
- Opiskelijavuosien lisääminen lähihoitajien koulutukseen hoitajamitoituksen muutokseen varautumiseksi
- Kuntien liikuntatoimi

Maa- ja metsätalousministeriö:

- Toimenpideohjelma elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittämiseksi väestöään menettävillä alueilla

Liikenne- ja viestintäministeriö:

- Joukkoliikennetuen ja joukkoliikenteen ostojen ilmastoperusteiset tasokorotukset
- Puhtaiden ajoneuvojen direktiivi

- Suuret raideliikennehankkeet
- Laajakaistaohjelman jatkaminen
- MAL-sopimusten raitiotiehankeet

Työ- ja elinkeinoministeriö:

- Työllisyyspalveluiden hallinnon kehittäminen
- Alue- ja kaupunkikehittäminen
- Talent Hub -toimintamalli
- Kotouttaminen
- Rakennerahasto-ohjelmien toteutus

Sosiaali- ja terveysministeriö:

- Vanhuspalvelulain uudistus
- Asiakasmaksulain kokonaisuudistus
- Opiskeluterveydenhuollon järjestäminen
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Ympäristöministeriö:

- Kuntien ilmastotoimet
- Tuulivoimalaluvituksen ja osaamisen vahvistaminen
- Helmi-ohjelman toimeenpano
- MAL-sopimukset
- Asuntopoliittiset toimenpiteet
- Kestävä kaupunki -ohjelma
- Valtionavustukset asunnottomuuden poistamiseksi
- Lähiöohjelma
- Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä (RYTJ)

Lisätietoa toimenpiteistä löytyy valtiovarainministeriön julkaisemasta kuntatalousohjelmasta: [Kuntatalousohjelma \(syksy 2020, kohta 3\)](#)

Covid-19

Covid-19-viruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi hyvinvointitoimialalla on tehty huomattava määrä toimenpiteitä epidemian hoitamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi vuonna 2020. Toimenpiteissä onnistuttiin hyvin. Nämä toimenpiteet jatkuvat edelleen vuoden 2021 aikana, minkä lisäksi hoito- ja palveluvelkaa siirtyy vuodelle 2021. Huomioitavaa on, että erilaiset toimenpiteet, joilla epidemiaa on hoidettu ja sen leviämistä on pyritty ehkäisemään, ovat johtaneet joidenkin palvelujen tarjonnan väliaikaiseen supistamiseen. Tällä tulee pidemmällä aikavälillä olemaan vaikutuksia mm. lasten, nuorten ja mielenterveysongelmista kärsivien hyvinvointiin ja palvelutarpeiden kasvuun. Kokonaisuutena epidemian hoito ja ennaltaehkäisy haastaa niin toiminnallisia kuin taloudellisia tavoitteita edelleen vuonna 2021. Todennäköisesti heijastekustannuksia syntyy vielä myöhemminkin, mutta näitä epidemian myötä nousevia riskejä tunnistetaan aktiivisesti, niihin varaudutaan ennakoivasti ja niiden välittömiä ja välillisiä vaikutuksia pyritään minimoimaan mahdollisimman kattavasti.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

VSSHP arvioi, että Covid-19 aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi tekemättä jääneet toimenpiteet siirtyvät suurelta osin vuodelle 2021. Lisäksi osa toimenpiteistä toteutuu viivästyksen vuoksi kalliimpina, koska asiakkaiden tilanne on saattanut vaikeutua hoidon viivästyessä.

VSSHP:n talousarvio- ja suunnitelma 2020-2022 mukaan jäsenkuntien maksuosuuksiin tulee 2,5% korotus vuonna 2021 ja vuonna 2022. Riskinä on, että Turun osuudet korotuksista ovat suuremmat kuin arvioidut keskimääräiset korotusprosentit, koska Turun erikoissairaanhoidon käyttö on ollut jo pidempään suurempaa kuin sairaanhoitopiirin talousarviossa on ennustettu (VSSHP Kuntaraportit: Kuntaviuhka). Hyvinvointitoimialan sopeuttamisohjelman toimenpiteiden tavoite on muuttaa kustannusten painopistettä erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon. Toimenpiteiden osalta on toimialalla edetty kohtuullisesti epidemiatilanteesta huolimatta ja työ jatkuu vuonna 2021.

Tässä vaiheessa tiedetään, että vuoden 2020 alijäämä Covid-19 johtuen tulee lisäämään Turun kustannuksia, jotka VSSHP on esittänyt katettavaksi kertakorvauksena vuoden 2020 lopulla. Vastaava riski saattaa realisoitua myös vuonna 2021, siirtyvien toimenpiteiden kustannusten lisäksi. Näin ollen myös VSSHP:n toimintaan ja talouteen liittyy huomattavia haasteita vuonna 2021.

Sairaanhoitopiirin investointimenojen loppusumma vuoden 2020 talousarvioesityksessä (ilman rahoitus-leasingilla rahoitettavia T3-hankkeen rakentamismenoja) on 43,0 milj. euroa. Vuoden 2021 investointisuunnitelma on loppusummaltaan samoin perustein 58,5 milj. euroa ja vuoden 2022 suunnitelma 72,3 milj. euroa (talousarvio- ja suunnitelma 2020-2022).

Investointisuunnitelman suurin yksittäinen hanke on U-sairaalan korvaavien tilojen rakentaminen (T3-hanke). Rakentaminen valmistuu lokakuussa 2021 ja rakennuskustannukset ovat 185 M€ arvonlisäverottomana.

Käynnistymässä olevista rakennushankkeista merkittävin on psykiatrian uudisrakennus. Hankkeelle on varattuna talousarvioon alustavasti määrärahoja eri vuosille yhteensä 60,0 milj. euroa (talousarvio- ja suunnitelma 2020-2022).

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Pääministeri Marinin hallituksen tavoitteena on saada esitys sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta eduskunnalle vuoden 2021 aikana siten, että uudistus voi tulla voimaan vuoden 2023 alusta alkaen. Mikäli lainsäädäntö hyväksytään eduskunnassa suunnitellusti, vaikuttaa uudistus kuntien toimintaan nopeasti. Kunnilla on sote-uudistuksesta esitettyjen lakiluonnosten mukaan velvollisuus osallistua sote-uudistuksen valmisteluun. Osallistuminen uudistuksen valmisteluun tulee viemään voimavaroja kaupungin muusta kehittämisestä, mutta tulee tukemaan osittain hyvinvointitoimialan sopeuttamisohjelman toimenpiteitä. Sote-uudistuksen mahdollinen toteutuminen tuo haasteita myös kaupungin johtamisjärjestelmä-uudistuksen valmisteluun, koska uudistuksen myötä sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut siirtyisivät yhtenä kokonaisuutena tulevalle hyvinvointialueelle. Tämä tuo haasteita erityisesti kaupunkitasoiseen järjestämis- ja tukitoimintojen organisointiin.

Sote-uudistuksen valmistelun suorita talousvaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Odotettavaa kuitenkin on, että valtio vastaa suurelta osin uudistuksen muutosvaiheen kustannuksista. Kuntataloudelle merkittävät vaikutukset kytkeytyvät tilanteeseen, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta sote-maakunnille. Tämä järjestämisvastuun siirto tapahtuu aikaisintaan vuonna 2023.

Turun kaupungin organisaatio ja Turku-konserni

Turun kaupungin organisaatio

Turun kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunginvaltuusto. Valtuutetut ja heidän varajäsenensä valitaan joka neljäs vuosi toimitettavissa kunnallisvaaleissa. Turun kaupunginvaltuustossa on kaudella 2017 - 2021 yhteensä 67 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Elina Rantanen (vihr), 1. varapuheenjohtajana Pentti Huovinen (kok), 2. varapuheenjohtajana Seppo Lehtinen (sd), 3. varapuheenjohtajana Sauli Saarinen (vas) ja 4. varapuheenjohtajana Ulla Achrén (rkp).

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloushoidosta sekä toimeenpanee valtuuston päätökset. Kaupunginhallituksessa on 14 valtuuston valitsemaa jäsentä, joista jokaisella on henki-

lökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimii Sini Ruohonen (kok). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimii Jukka Vornanen (vihr) ja toisena varapuheenjohtajana Mika Maaskola (sd).

Turku siirtyy kesäkuusta 2021 lähtien pormestarien aikaan: kaupunkia johtavat pormestari ja kolme apulaispormestaria. Johtamisen tueksi synnytetään maailman modernein johtamismalli.

Malli vahvistaa demokratiaa antamalla kuntalaisille mahdollisuuden vaikuttaa merkittävästi aiempaa suuremmin kaupungin ylimmän poliittisen johdon valintaan.

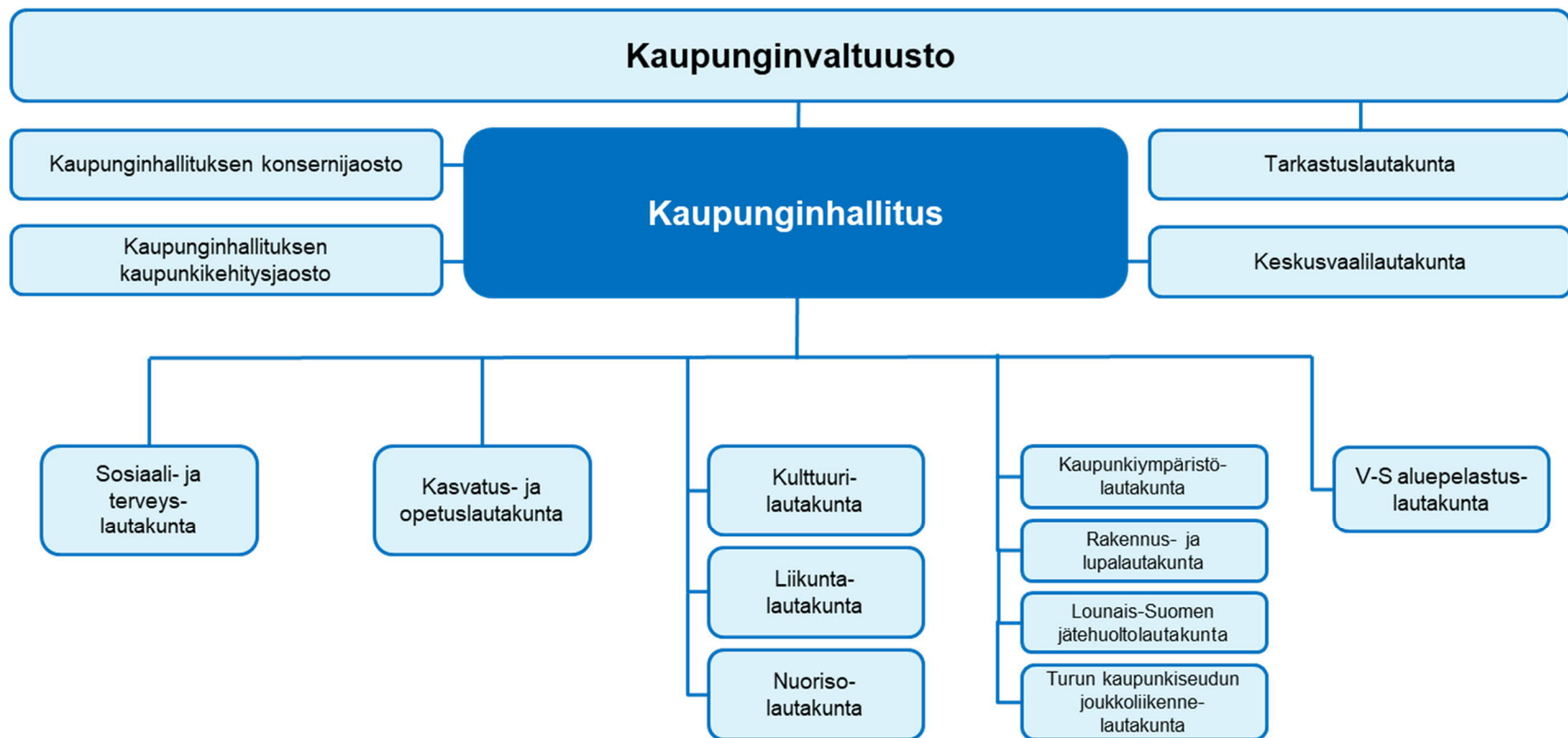
Muutos tehdään yhdessä ja vahvassa vuorovaikutuksessa kaupungin henkilöstön kanssa.

Muutos koskee kaikkia kaupungin työntekijöitä, mutta erityisesti johtoa, tukipalveluita ja konsernihallintoa. Muutos on alkanut keväällä 2020 ja on valmis kesäkuussa 2021. Muutos saattaa vaikuttaa nykyisiin toimielimiin.

Kaupunginvaltuuston ja – hallituksen poliittiset voimasuhteet vuoden 2020 syksyllä:

	Valtuusto	Hallitus
Kansallinen kokoomus	16	4
Vihreä liitto	14	3
Suomen sosialidemokraattinen puolue	12	3
Vasemmistoliitto	12	2
Perussuomalaiset	4	1
Ruotsalainen kansanpuolue	3	0
Suomen Keskustapuolue	2	1
Järjen Ääni	1	0
Liike Nyt	1	0
Siniset	1	0
Suomen Kristillisdemokraatit	1	0

Turun kaupungin toimielimet

Turku-konserni

Kaupunkikonsernia johtaa ja ohjaa kaupunginhallituksen konsernijaosto. Hallintosäännön luvun 2 kohdan 4 mukaan Kaupunginhallituksen konsernijaosto Kaupunginhallituksen konsernijaosto huolehtii kaupunkikonsernin konserniohjauksen ja -valvonnan täytäntöönpanosta sekä niiden toimivuudesta. Konsernijaosto tekee esityksiä omistajapolitiikan linjauksista ja konserniohjauksen periaatteista, tytäryhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä muista yhteisöjen sekä säätiöiden toimintaan ja talouteen liittyvistä asioista. Lisäksi konsernijaosto ohjaa, seuraa ja valvoo kaupungin tytäryhteisöjen ja -säätiöiden toimintaa sekä niille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Konsernin yhtiöt jaetaan strategisiin ja operatiivisiin yhtiöihin.

Strategiset yhteisöt vuonna 2020 ovat:

Strategiset tytäryhteisöt

Oy Turku Energia – Åbo Energia Ab
Turun Seudun Vesi Oy
Turun Seudun Puhdistamo Oy
Turku 2029 -säätiö
Arkea Oy
Kaarea Oy
Kuntec Oy
Turku Science Park Oy
Turku City Data Oy
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy
Turun Kaupunginteatteri Oy
TVT Asunnot Oy
Turun Kaupunkiliikenne Oy
Turun Satama Oy
Turun Ylioppilaskyläsäätiö
Forum Marinum -säätiö
Turun Aikuiskoulutussäätiö
Turun Ammattikorkeakoulu Oy
Turun Vesihuolto Oy
Turun musiikinopetus Oy

Strategiset osakkuusyhtiöt

Turun Teknologikiinteistöt Oy
Logomo Oy
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy

Organisaatiomuutokset ja omistusjärjestelyt

Turku-konserniin kuului Turun kaupunki emoyhteisönä sekä 51 tytäryhtiötä (joista 16 strategista), 6 säätiötä (joista neljä strategista) ja 35 osakkuusyhteisöä (joista kolme strategista). Turku-konsernin konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi 4 kuntayhtymää.

Vuoden 2020 aikana kaupunki myi kaikki omistamansa Lännen Tekstiilihuolto Oy:n osakkeet. Muilta osin kaupunkikonsernin rakenne ja yhtiöomistukset säilyivät pääosin ennallaan.

Turun kaupungin kehittäminen ja kärkihankkeet

Turun kaupungin kehittämisen lähtökohtana toimivat Turku 2029 –kaupunkistrategian visio ja päämäärät sekä strategisten ohjelmien linjaukset.

Strategisiin ja operatiivisiin sopimuksiin sisältyviä merkittäviä kehittämistoimenpiteitä toteutetaan hankkeina ja projekteina. Kärkihankkeilla toteutetaan kaupungin kannalta kaikkein keskeisimpiä tavoitteita.

Kaupunginhallitus päätti 29.9.2014 kehittämismallin ja salkunhallinnan periaatteiden käyttöön otosta osana kaupungin toimintamallin uudistamista ja strategian toimeenpanoa. Samalla päätettiin ottaa käyttöön koko kaupunkia koskevat yhteiset työtavat ja työvälineet.

Kehittämissalkkujen hallinta ohjaa kaupungissa tapahtuvaa kokonaiskehittämistä hyötyjen ja resurssien käytön näkökulmasta. Kehittämissalkussa olevat yksittäiset hankkeet ja projektit valmistellaan ja toteutetaan yhtenäisillä parhaisiin käytäntöihin perustuvilla projektihallinnan menetelmillä ja työvälineillä.

Turun kaupungin kehittämismalli sai eurooppalaisen EFQM-laatustandardin mukaisen Committed to Excellence-laatutunnustuksen vuonna 2017.

Kaupungin kärkihankkeet

1. Keskustan kehittäminen

Turun kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2016 talousarvion yhteydessä Turun keskustan kehittämisen -kärkihankkeen asettamisesta. Turun kaupunginhallitus toimeenpani valtuuston päätöksen käynnistämällä hankkeen keväällä 2016 (kh 2.5.2016 § 177). Keskustan kehittämisen kärkihankkeen tavoitteeksi asetettiin laatia kunnianhimoinen visio keskustan elinvoiman ja vetovoiman vahvistamiseksi sekä konkreettinen näkemys toimenpiteistä ja vaiheista, joilla vision mukainen tila kaupunkikeskustan kehittämisessä saavutetaan. Vision laatimisen lähtökohdat johdettiin Turku 2029 -kaupunkistrategiasta.

Keskustavisio 2050 julkistettiin elokuussa 2017. Toukokuussa 2018 valtuusto linjasi, että kärkihankkeet ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan keskustan kehittämiseen liittyvää valmistelua ja päätöksentekoa (kv 14.5.2018 § 92). Lisäksi se päätti keskustan kehittämisen kymmenestä ensimmäisestä toimenpiteestä, joilla kärkihanketta toteutetaan. Kaupunginhallitus hyväksyi Keskustan kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman ja mittarit elokuussa 2018 (kh 13.8.2018 § 288).

Keskustan kehittäminen -kärkihankkeet on kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunkistrategian keskustaa koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Kärkihankkeet rakentuu viidestä laa-

jasta kehittämishankkeesta sekä kahdesta ajallisesti rajatumasta projektista:

1) Ydinkeskusta (Hansatown), jonka tavoitteita ovat kaupallisen ydinkeskustan ympärivuotisen vetovoiman ja elinvoiman vahvistaminen, työpaikka- ja asukasmäärän lisääminen sekä keskustan houkuttelevuuden kasvattaminen investointikohteena;

2) Vanhakaupunki, jonka tavoitteena on Turun historiallisen keskustan elävöittäminen, viihtyistäminen ja toiminnallinen monipuolistaminen, sekä Turun Vanhakaupungin ainutlaatuisen brändin rakentaminen;

3) Aninkainen, jonka tavoitteena on kehittää aluetta Turun keskustan kansallisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin saumattomasti kytkevänä 'hubina' sekä vahvistaa alueen vetovoimaa kulttuurin, työteon ja asumisen keskittymänä;

4) Merellinen Turku (Waterfront), jonka tavoitteena on Aurajoen ja sen rantojen käytön tavoitteellinen kehittäminen elävän kaupunkikulttuurin ja matkailun vetovoimaisena ympäristönä sekä Linnanniemen alueen kehittäminen uudenlaisena merellisenä osana laajenevaa keskustaa;

5) Liikenne ja liikkuminen, jonka tavoitteena on parantaa keskustan saavutettavuutta, lisätä kestävien liikkumismuotojen käyttöä ja säilyttää liikkumisympäristön ilme esimerkillisen viihtyisänä ja vetovoimaisena ympäri vuoden.

6) Keskustavalaistus-projekti, jonka tavoitteena on laatia periaatteet ja kokonaisvaltainen suunnitelma keskustavalaistukselle (ml. pysyvä, kausi- ja tapahtumavalaistus); sekä

7) Sytytä Turku -projekti, jonka tavoitteena on keskustavision 2050:n toimeenpanon edistäminen monipuolisina kumppanuuksina.

Keskustavisiassa esitetyt elävän keskustan tärkeimmät elementit – saavutettava ja helposti kuljettava keskusta, kaupallisesti houkutteleva keskusta sekä viihtyisä kohtaamispaikka – muodostavat kaikki keskustan kehittämisen kehittämistoimenpiteet läpileikkaavan tavoitteiston, joiden toteuttamiseen yllä esitetyt toimenpidekokonaisuudet tähtäävät.

Vuoden 2020 toimenpiteisiin kuuluvat mm. keskustaliikenne 2029 -suunnitelman valmistelu osana yleiskaava 2029 -työtä, Turun historiallisen keskustan ja yliopistojen alueen kehittämissuunnitelman laatiminen, keskustan kauppakeskuksen konseptin operationalisointi, kauppahallin korttelin kehittämissuunnitelman laatiminen, Linnaniemen alueen kehittäminen kansainvälisen ideakilpailun tulosten pohjalta, Turun Merikeskuksen suunnittelu yhteistyössä merellisten toimijoiden kanssa, suunnitelman laatiminen Aninkaisten alueen kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, Matkakeskushankkeen edistäminen sekä keskustavalaistuksen kokonaisvaltainen suunnitelma. Lisäksi kaupunki järjestää innovaatiokilpailun keskustavision ajatusten toteutuksesta monipuolisina kumppanuuksina ja osallistuu Elämyseskeskuksen kehittämisvaiheen edistämiseen.

Kärkihanketta ja siihen liittyvää toteuttamisohjelmaa toteutetaan laaja-alaisella avoimella yhteis-

työllä kaupungin ja sen sidosryhmien kesken. Kaikilla hankkeen osa-alueilla suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien osallisuus. Hankkeen rahoituksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan ulkoisia rahoituslähteitä.

2. Turun Tiedepuisto

Turun kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2016 talousarvion yhteydessä Kampus ja tiedepuisto -kärkihankkeen asettamisesta. Turun kaupungin hallitus toimeenpani valtuuston päätöksen käynnistämällä hankkeen keväällä 2016 (kh 25.4.2016 § 163). Kärkihankkeella tavoitellaan yliopistokampukselta Kupittaaan yrityskehittämiseen ja edelleen Itäharjulle ulottuvan alueen kehittyvän kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymänä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Lisäksi tavoitteena on luoda alueen omaleimaiseen identiteettiin ja keskeisiin kilpailukykytekijöihin pohjautuva aluebrändi ja sen päälle rakentuva markkinoinnillinen kokonaisuus, joka edesauttaa alueen kehittymistä merkittäväksi investointi- ja rahoituskohteeksi.

Tiedepuiston Masterplan 2050 esiteltiin kaupunginvaltuutetuille ja kaupunkilaisille joulukuussa 2017. Uudenlaista kunnianhimoista kaupunkikehittämistä edustava Masterplan on tiiviissä yhteistyössä alueen keskeisten toimijoiden kanssa tuotettu kokonaisvaltainen tulevaisuuskuva rohkean kokeilevasta ja kansainvälisesti verkottuneesta osaamiskeskittymästä kaupungin sykkeessä. Masterplanissa määritellään paitsi strategiset tavoitteet alueen kehittämiselle myös joukko toimenpiteitä, joiden avulla tulevaisuuskuva voidaan lähteä toteuttamaan. Strategisten kehittämistavoitteiden pohjana ovat olleet Turku 2029 -

kaupunkistrategia sekä alueen avaintoimijoiden haastattelujen avulla täsmennetyt yhteiset kehittämisen kärkiteemat.

Tiedepuiston kehittämisen kärkiteemat tiivistyivät neljäksi tavoitteelliseksi painopistealueeksi: Rohkeasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä, logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus, 24/7/365 elävä kohtaamisten keidas, ja kestävästi kasvava kaupunginosa. Kehittämisen painopistealueet toimivat kärkihankkeen toteuttamisohjelman pohjana. Samalla ne luovat pohjaa myös alueen kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamiselle paitsi monipuolisena koulutus- ja tutkimuskeskittymänä myös kansainvälisesti merkittävänä osaamisintensiivisen yritystoiminnan keskuksena ja vetovoimaisena asuinympäristönä.

Masterplanin pohjautuva esitys kehittämistoimenpiteiden ohjelmoinnista esiteltiin kaupunginvaltuutetuille alkukesästä 2018. Kaupunginvaltuusto asettui tukemaan esitystä päättämällä toukuussa 2018, että kärkihankkeeseen ohjataan kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan Tiedepuiston kehittämiseen liittyvää valmistelua ja päätöksentekoa (kv 14.5.2018 § 91). Lisäksi se hyväksyi kymmenen periaatetta, jotka ohjaavat kehittämistoimenpiteiden toteutusta. Tiedepuiston kärkihankkeen toteuttamissuunnitelma ja sen vaikuttavuutta kuvaavat mittarit hyväksyttiin kaupungin hallituksessa kesäkuussa (kh 18.6.2018 § 265).

Vuonna 2020 jatketaan loppuvuonna 2019 julkaitavaa Kupittaa Core idea-, innovaatio- ja toteutuskilpailua. Kilpailulla tavoitellaan toteutuskumppania Kupittaaan ja Itäharjun ylittävälle kannelle ja siihen liittyvälle hankekehitysalueelle, jossa oletetaan olevan 100.000 kem² rakennusoikeutta. Kupittaa Core on samalla liikkumisen, pysäköinnin ja palveluiden kehittämisen keskipiste, josta kulkee

tuleva raitiotie ja johon pysähtyy tuleva Tunninjuna.

Kärkihankkeessa jatketaan lisäksi uusien innovaatio- ja kokeilualustojen kehittämistä hyödyntämällä innovaatiotoiminnan yhteistoimintamallia, jossa palvelut, hyvinvointi ja tapahtumatoiminta ovat kehittämisen keskiössä. Näistä elementeistä luodaan alueelle uutta brändiä ja se on tulevan markkinoinnin pääteemoja.

Kärkihanketta ja siihen liittyvää toteuttamisohjelmaa toteutetaan laaja-alaisella avoimella yhteistyöllä kaupungin ja sen sidosryhmien kesken. Kaikilla hankkeen osa-alueilla suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien osallisuus. Hankkeen rahoituksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan ulkoisia rahoituslähteitä.

3. Smart And Wise Turku

Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi Smart and Wise Turku kärkihankkeen 14.5.2018 (Kv §90/2018), jossa yhdistyvät hiilineutraalisuustavoite sekä Smart City –konsepti ja totesi samalla, että kärkihankkeeseen ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa. Kaupunginhallitus päätti kärkihankkeen toimeenpanosta 18.6.2018 (Kh §249/2018) ja vahvisti mittarit, joilla seurataan hankkeen etenemistä ja vaikuttavuutta.

Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tavoitteena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastomuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantaa toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa. Tekemällä laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia

kokeiluja alueen korkeakoulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa Turku luo uusia liiketointamahdollisuuksia ja kasvattaa kaupungin kansainvälistä kiinnostavuutta.

Kärkihankkeeseen rakentuu kuudesta painopistealueesta: 1) Hiilineutraalius ja resurssiviisaus, joka toteuttaa päästönvähennyksen jätteettömyyteen ja kestävään luonnonvarojen käyttöön liittyvät resurssiviisauden periaatteet vuoteen 2040 mennessä. Turun tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2029

2) Asiakkuuksien ja palveluiden hallinta, jonka tavoitteena on asiakaslähtöisten ja vaikuttavien palvelujen kustannustehokas järjestäminen uudistamalla kaupungin toimintatapoja ja hyödyntämällä digitalisaation ja sen tuottaman datan mahdollisuuksia.

3) Turvallisuus, jonka tavoitteena on kasvattaa turvallisuuden tilannetietoisuutta paremman tiedonhallinnan ja data-analytiikan keinoin sekä tehostaa sitä kautta viranomaisyhteistyötä. Erityisen huomion kohteena on yhteiskunnan toimintojen kannalta kriittisen infrastruktuurin suojaaminen kyberrikollisuudelta.

4) Kaupunkisuunnittelu, jonka tavoitteena on kehittää ja automatisoida kaupunkiympäristön suunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon liittyviä prosesseja ja luoda niistä tukevia digitaalisia ratkaisuja.

5) Liikenne ja liikkuminen, jonka tavoitteena on kuvata tulevaisuuden älykäs, eri liikennemuotoja yhdistävä, liikenne- ja liikkumisjärjestelmä sekä kasvattaa käytännön toteutuksiin liittyvää osaamista ja ymmärrystä innovatiivisten kokeilujen kautta.

6) Syrjäytymisen ehkäiseminen, jonka tavoitteena on tukea erityisesti 15–29 -vuotiaiden nuorten, nuorten aikuisten ja perheiden syrjäytymisen ehkäisemiseen tähtäviä toimenpiteitä hyödyntäen laaja-alaisesti kohderyhmään ja asuinalueisiin liittyviä mittareita, data-analytiikkaa ja tutkimustuloksia. Lisäksi suunnittelemme ja toteutamme syrjäytymisen ehkäisemiseen tähtäviä toimenpiteitä erikseen valituille asuinalueille.

Lisäksi painopistealueita tukee kaikille yhteinen tiedon hyödyntämisen ja alustatalouden toimintamalli, jonka tavoitteena on edistää tiedon horisontaalista integraatiota organisaatio- ja tietojärjestelmien luomien rajojen yli.

Vuoden 2020 aikana kärkihankkeeseen toteutetaan ilmastotavoitteiden sitouttamista ja resurssiviisauden tiekartan päivityksen seuraavia vaiheita, ottaa käyttöön kuntalaisten asiointitilin, luo turvallisuuteen liittyvälle datan keräämiselle ja analysoinnille systemaattisen toimintamallin, luo väestönkehitykseen perustuvan palvelujen ennakkoinnin mallin, mallintaa kaupungin digitaalisesti ja hyödyntää digitaalista aineistoa suunnittelu-, rakentamis- ja ylläpitoprosesseissa, kokeilee robottibussiliikennettä, uudistaa pysäköintipalveluja pysäköinnin alustalla, saa valmiiksi Civitas Eccentric -hankkeen, joka otti käyttöön Föli-fillarit, kuvaa syrjäytymisen ehkäisemisen toimintamallit ja luo sitä varten arviointimallin, luo ja testaa kestävästä kaupunkikehityksen mallin ja testaa syrjäytymisen johtavien ympäristö- ja muiden tekijöiden ennakoimisen mallia. Lisäksi Turku City Data Oy:n ensimmäisen toimintavuoden tuloksia voidaan arvioida vuoden 2020 lopulla.

TALOUSARVIO- JA TALOUSSUUNNITELMAT

LUKUOHJEET:

TULOSLASKELMA

TOIMINTAKATE ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

VIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus olisi riittävä.

TILIKAUDEN TULOS on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot/Toimintakulut, %

Määritelmä: $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate %:a poistoista:

Määritelmä: $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$

RAHOITUSLASKELMA

TOIMINNAN RAHAVIRTA osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Vuosikate saadaan suoraan tuloslaskelmasta ja vuosikatteen korjaukset esitetään rivillä *Tulorahoituksen korjaukset*. Korjaukset ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot, mikäli ne on esitetty toiminnan muissa tuotoissa sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot.

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä. Investointimenot ovat sekä osakkeiden ja osuuksien ostoja että aineettomia ja aineellisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeja. Investointien rahavirta -nimikkeen alla esitetään myös investointien rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntihintaiset luovutustulot.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset. Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua **rahavarojen muutosta**.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Investointien tulorahoitus, %

Määritelmä: $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintamenot}$ (=käyttöomaisuusinvestointien hankintameno - investointien rahoitusosuudet)

Lainakanta 31.12.

Määritelmä: $\text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

Taloustarvio ja taloussuunnitelmat

Taloustarvion tuloksen muodostuminen

Toiminnan nettomenot = toimintakate

Vuosi 2020 on ollut hyvin poikkeuksellinen. Vuoteen lähdettiin taloutta tasapainottavat toimenpiteet mielessä. Alkuvuodesta ryhdyttiin edistämään loppuvuodesta hyväksytyin sopeuttamisohjelman tavoitteita. Talouden näkökulmasta tilanne oli luopaava.

Maaliskuussa Suomeen levinnyt koronavirus vaikutti laaja-alaisesti myös kaupungin toimintoihin. Kokonaistilanteen hahmottaminen aiheutti aluksi merkittäviä haasteita. Tilannekuva on selkeytynyt vuoden aikana, mutta vaikutusarvioita tullaan tekemään vielä jonkin aikaa.

Keväällä tehdyn ennusteen mukaan vuoden 2020 alijäämä uhkasi kasvaa jopa -130 miljoonaan euroon. Vuoden toisessa ennusteessa ennuste parantui, mutta alijäämäksi arvioitiin tästä huolimatta -73,3 miljoonaa.

Tilanteen seurauksena kaupunginhallitus päätti sopeuttamisohjelman päivittämisestä, joka koostui kolmesta kokonaisuudesta:

- Kasvun tukeminen
- Sopeuttavien toimenpiteiden arviointi ja täydentäminen
- Välittömästi taloudellista asemaa parantavat toimenpiteet

Vuoden 2020 talouden ennustettua alijäämää pyritään pienentämään erityisesti toimintamenoihin kohdentuvilla toimenpiteillä. Vallitsevan poikkeustilanteen seurauksena kaupunginhallitus päätti myös kaupungin johtoon kohdistuvista lomautuksista.

Kaupungin omien toimenpiteiden lisäksi maan hallitus on linjannut kuntataloutta vahvistavista toimenpiteistä, mutta näiden osalta yksityiskohtia ei ole vielä julkistettu. Julkistettuihin linjauksiin perustuen on kuitenkin syytä odottaa, että valtion-osuuksiin kohdistetaan korotuksia vielä kuluvalle vuodelle.

Talouden tasapainottaminen on tärkeää, sillä taloussuunnitelman ensimmäiset vuodet ovat edelleen voimakkaasti alijäämäisiä.

Koronapandemian seurauksena palvelutuotantoa on jouduttu supistamaan, keskeyttämään tai palvelujen käyttöä jouduttu rajoittamaan. Näiden seurauksena kaupungin toimintatuotot ovat vähentyneet. Toistaiseksi on vielä epäselvää, kuinka nopeasti tilanne palautuu ja asiakkaat palaavat käyttämään palveluja totuttuun tapaan. On myös mahdollista, että koronan seurauksena asiakkaiden käyttäytyminen muuttuu ja palvelutarpeet muuttuvat pysyvästi.

Tästä syystä on tärkeää pyrkiä tunnistamaan asiakkaiden palvelutarpeita ja tarvittaessa mukauttaa

palvelutuotantoa vastaamaan niitä. Tilanne edellyttää ketteryyttä ja mahdollisesti olemassa olevien toimintasuunnitelmien voimakasta uudelleenarviointia.

Saattaa myös olla, että toimintaa ohjaavia strategisia tavoitetasoja on tarpeen arvioida vallitsevan tilanteen seurauksena. Vuonna 2021 käyttöön otettava pormestari malli ja sen myötä strategisen ohjauksen uudistaminen ajoittuu hyvään kohtaan.

Toimintasuunnitelma ja siihen perustuva taloussuunnitelma on laadittu nykyisiin toimintaa ohjaaviin tavoitetasoihin perustuen.

Toimintatuottojen osalta haasteet kohdentuvat erityisesti joukkoliikenteeseen sekä vapaa-aikatoimialan palveluihin. Joukkoliikenne on saanut merkittävät tuet vuonna 2020, mutta valitettavasti tuesta tämän jälkeen ei ole tietoa.

Tulomenetyksiä ovat aiheuttaneet myös kiireettömän hoidon siirtyminen (hyvinvointitoimiala) ja varhaiskasvatuspalvelujen rajoittaminen (sivistystoimiala). Näiden osalta tilanne palautuu suhteellisen nopeasti rajoitusten purkautuessa.

Toimintamenoihin on kohdistunut ylimääräisiä kustannuksia lähinnä hyvinvointitoimialalle. Sii-voustason nosto on korottanut kustannuksia myös

muilla toimialoilla. Vastapainoksi menoja on säästynyt merkittävästi matkustuksen, koulutusten ja oppilasruokailun vähentymisen myötä.

Työllisyystilanteen raju heikentyminen tulee aiheuttamaan kustannuksia kaupungille. Työmarkkinatuen kuntaosuus tulee kasvamaan, mikäli työttömyys kasvaa. Toimenpiteet, joilla kyetään vaikuttamaan pitkäaikaistyöttömyyden kehitykseen ovat äärimmäisen tärkeitä.

Talousarvioesitys sisältää keskitetyn 10 miljoonan palkkavarauksen, jolla vastataan uusiin työehtosopimuksiin kirjattuihin sopimuskorotuksiin. Keskitetty varaus on tehty kaupunginhallituksen talousarvioon.

Taloussuunnitelman tasapainottamiseksi kaupunginjohtaja on tehnyt toimintatuottoihin ja -kuluihin kohdistuvia muutoksia:

- Toimintatuottoihin kohdistuvat toimenpiteet
 - Myydään TVT:lle rajoituksista vapautuneet tontit
 - Valmiiden rakennuspaikkojen myynti ei strategisissa kohteissa
 - Liikunta-avustuspoliittikan uudistaminen
 - Hulevesilaskutuksen lakkauttaminen (vähentää tuottoja)
 - Täydennysrakentamisen tehostaminen
 - 10% tuotoista kohdennetaan virkistysalueiden kehittämiseen

- Toimintakuluihin kohdistuvat toimenpiteet
 - Joukkoliikenteen liikennetarjonnan sopeuttaminen vähentämällä ostettavaa liikennettä määrällisesti 5%:lla
 - Työllisyyttä lisäävien toimenpiteiden optimointi
 - Palvelutuotannon vertailu verrokikaupunkeihin ja kalliimpien palvelujen kriittinen arviointi
 - Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen
 - Henkilöstö- ja henkilöstösidonnaisten menojen vähentäminen
 - Palvelu- ja tavarahankintojen vähentäminen
 - Palveluverkkojen läpikäynti tuottavuuden ja kustannustehokkuuden lisäämisen näkökulmasta

Talousarviossa vuoden 2021 toimintakatteeksi muodostuu 1 137,3 milj. euroa. Nettokäyttömenot laskevat vuoden 2020 talousarvioon verrattuna -1,2 prosenttia. Tätä selittää vuodelle 2020 kohdentuvien kertaluontoisten vaikutusten (koronapandemia) poistuminen sekä vuodelle 2021 kohdentuvien myyntituottojen voimakas kasvu. Vuosi 2020 on vallitsevan tilanteen seurauksena huono vertailuvuosi.

Talouden tasapainotavoitteen saavuttamiseksi taloussuunnitelmakauden 2022–2024 nettokäyttömenoissa tavoitellaan hyvin maltillista kasvua. Nettokäyttömenojen muutos vuosittain on +1,5

prosenttia vuonna 2022, +0,1 prosenttia vuonna 2023 ja +0,9 prosenttia vuonna 2024.

Erittäin maltillista toimintakatteen kehitystä selittää myyntituottoihin kohdistuvat tavoitteet, jotka osaltaan pienentävät nettomenojen kehitystä.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tiukan taloudenpidon lisäksi rakenteellisten ja tuottavuutta parantavien muutosten toteuttamista.

Verotulot

Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti verotulojen kertymään kunnallis- ja yhteisöverojen osalta. Valtio on korottanut kuntien jako-osuutta määräaikaisesti 10%:lla vuosina 2020-2021 ja tämän jälkeen pysyvästi 2%:lla. Korotukset kompensoivat koronapandemian vaikutuksia sekä varhaiskasvatusmaksujen alentamista.

Vuoden 2019 syksyllä verotulojen arvioitiin kehittyvän positiivisesti erityisesti parantuneen työllisyystilanteen seurauksena. Tämä lupaava näkymä on valitettavasti saanut kuluvan vuoden aikana voimakkaan iskun.

Työllisyyskehitys heijastuu voimakkaasti sekä kunnallisverotuloihin että yhteisöverojen kertymään. Viime aikoina uutisoidut tiedot lomautuksista ja irtisanomisista lisäävät verotuloihin liittyvää epävarmuutta.

Kaupunki pyrkii omilla toimenpiteillään turvaamaan ja edistämään alueen elinvoimaa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kunnallisverojen perusteena olevien ansiotulojen ennakoitaan kehittyvän taloussuunnitelmakaudella positiivisesti, mutta aiempia ennusteita maltillisemmin.

Yhteisöveroihin liittyy poikkeuksellista epävarmuutta ja ennustettavuus on valitettavan heikko. Kuluvan vuoden aikana yhteisöt ovat voineet alenusta ennakkoveroihin ilman erillistä selvitystä niiden tulokehityksestä. Tästä johtuen kuluvan vuoden ennakoita kertyy tavanomaista vähemmän suhteessa maksettavaan yhteisöveroon. Ensi vuonna edellisen verovuoden yhteisöveroja kertyy vastaavasti normaalia enemmän.

Tämän hetken kehityksen perusteella vaikuttaa siltä, että suurin pudotus maksuunpannuissa ennakkoveroissa on nähty. Talouden, ja erityisesti vientiteollisuuden, elpymisen aikataulu ja vauhti ovat kuitenkin hyvin epävarmoja.

Kunnallis- ja yhteisöverotavoitteissa on käytetty pohjana kuntaliiton valtiovarainministeriön laskelmiin perustuvaa verokehikkoa.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys sisältää esityksen yleisen kiinteistöveroprosentin nostamista 1,15:een, vakituisen asunnon 0,45:een ja muun kuin vakituisen asunnon 1,10:een prosenttiin. Maltillisilla muutoksilla varmistetaan kaupungin kyky kattaa hulevesijärjestelmän kustannukset sekä vahvistetaan verorahoituksen kertymää. Arvio muutosten kokonaisvaikutuksesta on 7,5 miljoonaa.

Tuloveroprosenttiin ei esitetä muutosta ja tällä halutaan osaltaan turvata kuntalaisten taloudellista

asemaa vallitsevassa tilanteessa. Tämän lisäksi halutaan säilyttää kaupungin vetovoima myös verorahoituksen näkökulmasta. Veroprosentit vastaavat kiinteistöveron maltillisista tarkistuksista huolimatta naapurikuntien keskiarvoa.

Turun veroprosentit 2021

	Turku 2020	Turku 2021
Tuloveroprosentti:	19,50	19,50
Kiinteistöveroprosentit:		
Yleinen veroprosentti	1,00	1,15
Vakituinen asuinrakennus	0,41	0,45
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00	4,00
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	0,93	1,10
Yleishyödyllinen yhteisö		

Valtionosuudet

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on noin 7,7 mrd. euroa vuonna 2021. Lisäystä vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon on runsaat 600 milj. euroa. Vuonna 2020 lisätalousarvioissa peruspalvelujen valtionosuuteen osoitettiin 806 milj. euron kertaluontoinen lisäys koronaviruksen takia ja lisäksi hallitus päätti budjettiriihessä, että syksyn lisätalousarviossa valtionosuuteen kohdistetaan 400 milj. euron kertalisäys.

Vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuuksien laskennalliset kustannukset ovat yhteensä 27,7 mrd. euroa. Tästä ikärakenteen osuus on 19,3 mrd. euroa ja sairastavuuden 6,6 mrd. euroa. Kuntien omarahoitusosuus on 20,6 mrd. euroa eli 3 746,81 euroa/asukas. Omarahoitusosuuden vähentämisen jälkeen kuntien valtionosuus on 7,1 mrd. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on 795 milj. euroa, josta tasauslisien osuus on 1 486 milj. euroa ja tasausvähennykset ovat -690 milj. euroa.

Vertailtaessa vuoden 2021 talousarvioesitystä vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon kuntien peruspalvelujen valtionosuus kasvaisi noin 622 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuteen on kuitenkin tehty mittavia lisäyksiä koronaviruksen aiheuttamien vaikutusten kompensoimiseksi vuoden 2020 aikana. Näiden kompensoitien yhteismäärä on noin 806 milj. euroa.

Peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 2,4 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 174 milj. euroa vuonna 2021. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus pienentää kuntien peruspalvelujen valtionosuutta 13,7 milj. eurolla. Valtionosuusprosentti nousee 25,49 prosentista 25,67 prosenttiin vuonna 2021.

Kunnille maksettiin vuosina 2010–2019 peruspalvelujen valtionosuusmomentin kautta veroperusmuutoksista aiheutuneita kompensoitioita vuoden 2019 tasossa 1 967 milj. euroa. Vuodesta 2020 lähtien nämä kompensoitiot on maksettu

erilliseltä momentilta 28.90.35. Vuonna 2021 kompensatiot ovat yhteensä 2 360 milj. euroa. Tästä vuoden 2021 osuus on 179 milj. euroa.

Vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa kompensatioiden taso oli 2 269 milj. euroa. Kompensatioita lisättiin vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa 547 milj. eurolla. Lisäys johtui verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 2020 kunnille väliaikaisesti aiheutuvista verotulojen menetyksistä.

Elokuussa 2020 saadun toteutumätiedon mukaan verotuksen maksujärjestelyn muutosten vaikutukset ovat osoittautumassa selvästi keväällä tehtyjä arvioita pienemmiksi. Uusimman arvion mukaan verotuksen maksujärjestelyjen muutokset vähentäisivät kuntien verotuloja vuonna 2020 yhteensä 114 milj. euroa, josta kunnallisveron osuudeksi arvioidaan 97 milj. euroa, yhteisöveron osuudeksi 7 milj. euroa ja kiinteistöveron osuudeksi 9 milj. euroa. Näin ollen vuoden 2020 viidennessä lisätalousarviossa veromenetysten korvauksia vähennetään 433 milj. euroa.

Vuoden 2020 kuntien arvioidut verotulojen menetykset, jotka liittyvät verotulojen viivästymisiin, korvataan kunnille siten, että kompensatio kohdentuu kunnille vuoden 2020 maksuunpanon mukaisen kunnallisveron jako-osuuksien, yhteisöveron jako-osuuksien ja arvioidujen kiinteistöverojen suhteessa. Vastaavat euromäärät vähennetään kuntien verotulomenetysten korvauksesta siten, että vuonna 2021 vähennys on 88 milj. euroa ja vuonna 2022 vähennys on 27 milj. euroa.

Rahoituserät

Korkotuottojen ja -menojen sekä rahoitustuottojen ja -kulujen nettomääräksi vuodelle 2021 arvioidaan 27,3 milj. euroa. Nettoluku säilyy vuosina 2022 – 2024 lähes samana, vaikka korollinen kokonaisvelkamäärä kasvaa, johtuen hyvin alhaisesta korkotasosta.

Korkotulot ja korkomenot

Vuoden 2021 talousarviossa korkotuloja arvioidaan kertyvän tytäryhtiöiden antolainoista n. 15,4 milj. euroa. Suurimmat korkotulot tulevat TVT Asunnot Oy:stä, Oy Turku Energiasta, Turun Vesihuolto Oy:stä ja Turun Satama Oy:stä. Yhtiöittämisten seurauksena antolainoista saatava korkotulo kaupungille on merkittävä. Toisaalta eräiden tytäryhtiöiden lainojen korkoehdot aiheuttavat epävarmuutta, koska osaltaan tytäryhtiöiden lainojen korkoihin vaikuttaa tytäryhtiöiden tuloskehitys mm. Turun Sataman osalta. Vahinkorahastosta saatavaa korkotuloa on arvioitu kertyvän 0,6 milj. euroa, vaikka nykyinen korkotasoa on hyvin alhainen. Taloussuunnitelmakauden 2022 - 2024 osalta korkotulot antolainoista nousevat lievästi, koska merkittävä osa yhtiöiden investoinneista rahoitetaan konsernin sisäisesti.

Vuoden 2021 talousarviossa ulkoisia korkomenoja arvioidaan olevan 9,0 milj. euroa, sisältäen ottolainojen ja korkosuojauksen kustannukset. Korkotasoa on tällä hetkellä edelleen hyvin alhainen ja merkittävä osa kaupungin korkokuluista on

suojattu taloussuunnitelmakaudella. Keskimääräinen korko on n. 1,2 %:n korollisesta kokonaisvelasta

Vuosina 2022 - 2024 korkomenojen kasvun ennustetaan olevan maltillista, koska korkotasoa sekä lyhyet että pitkät viitekorot ovat hyvin alhaisella tasolla ja jopa negatiiviset. Toisaalta korollisen velan kehittymiseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä.

Muut rahoitustulot ja rahoitusmenot

Rahoitustuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2021 n. 20,8 milj. euroa. Määrästä suurin osa eli 20 milj. euroa on arvio Oy Turku Energian maksamista osingosta. Muiden osinkotulojen saamiseen liittyy suurta epävarmuutta johtuen pandemiatilanteesta, minkä vuoksi niitä ei ole budjetoitu. Lisäksi tuloja voi muodostua rahastojen saamista osingoista ja arvopaperien myyntivoitoista ja muista satunnaisista tuottoeristä. Näihin eriin sisältyy suurta epävarmuutta, johtuen pandemian aiheuttamasta häiriöstä sijoitusmarkkinalla. Vuosien 2022 - 2024 aikana tulojen arvioidaan pysyvän ennallaan tai kasvavan lievästi, mikäli markkinatilanne paranee. Vahinkorahaston arvonkehityksen ja tuoton odotetaan olevan maltillinen ja noudattavan sijoitusperiaatteissa asetettua linjaa.

Muita rahoituskuluja arvioidaan taloussuunnitelmakaudella 2021 -2024 olevan n. 0,5 milj. euroa vuosittain. Vahinkorahaston osalta ei ole huomioidu mahdollisesti syntyviä vahinkoja, jotka saattavat tulla katetuksi rahastosta.

Vuosikate

Vuoden 2021 vuosikate on 24,9 miljoonaa euroa, joka on euromäärä, joka tulorahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Kaupungin vuosikate säilyy käynnistyvän taloussuunnitelmakauden ensimmäiset vuodet huolestuttavan heikkona. Vuosikatteen olisi hyvä kattaa poistot, mutta tästä tasosta jäädyään merkittävästi vuosina 2021-2022. Taloussuunnitelmakauden lopulla vuosikate voimistuu ja sen arvioidaan kattavan poistot.

Satunnaiset erät

Taloussuunnitelma ei sisällä satunnaisia eriä.

Tilikauden yli-/alijäämä

Vuoden 2021 tilikauden alijäämäksi muodostuu -22,1 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelma tasa-painottuu vuonna 2023 ja suunnitelmakauden viimeisenä vuonna tavoitellaan 3,9 miljoonan euron ylijäämää. Taloussuunnitelman ensimmäiset vuodet ovat alijäämäisiä ja koko taloussuunnitelmakauden aikana kertyneitä ylijäämiä syödään 34,5 miljoonaa euroa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Talousarvion tuloslaskelma

	Tilinpäätös	2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
1000 €							
Myyntituotot		154 705	153 747	148 214	150 037	151 528	152 964
Maksutuotot		64 123	65 009	66 129	70 662	79 974	83 306
Tuet ja avustukset		27 668	22 249	36 685	39 740	40 063	40 722
Vuokratuotot		164 038	163 218	165 126	167 721	170 018	172 339
Muut toimintatuotot		37 406	24 270	31 064	21 343	24 109	24 174
Valmistevarastojen muutos					0	0	0
Toimintatuotot		447 940	428 492	447 218	449 502	465 694	473 507
Valmistus omaan käyttöön		1 777	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Henkilöstökulut		510 351	530 938	553 126	554 489	559 331	564 645
Palvelujen ostot		680 412	691 141	724 606	716 498	730 048	741 449
Asiakaspalvelujen ostot		358 080	347 439	358 493	360 590	362 753	367 667
Muiden palvelujen ostot		322 333	343 702	366 113	355 908	367 295	373 782
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		56 984	57 385	53 211	53 649	54 197	54 668
Avustukset		101 311	99 006	102 298	102 943	101 020	102 060
Vuokrat		177 249	180 718	186 890	188 724	190 893	193 094
Muut toimintakulut		-5 257	-13 378	-34 031	-11 186	-13 340	-15 484
TOIMINTAKULUT		1 521 050	1 545 811	1 586 100	1 605 117	1 622 150	1 640 432
TOIMINTAKATE		-1 071 333	-1 115 708	-1 137 272	-1 154 005	-1 154 846	-1 165 315
Verotulot ja valtionosuudet		1 046 773	1 098 245	1 143 877	1 155 077	1 196 392	1 200 880
Rahoitustuotot ja -kulut		36 286	30 770	27 300	27 472	27 647	27 825
Vuosikate		11 727	13 307	33 905	28 544	69 193	63 390
Poistot ja arvonalentumiset		57 729	57 123	57 922	58 408	59 546	61 423
Satunnaiset tuotot ja kulut		7 606		0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS		-38 396	-43 817	-24 017	-29 865	9 647	1 967
Varausten ja rahastojen muutokset		1 945	1 945	1 945	1 945	1 945	1 945
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-36 451	-41 872	-22 072	-27 920	11 592	3 912

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Tuloslaskelman tunnusluvut	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Toimintatuotot - muutos-% ed. vuodesta		-4,6 %	4,6 %	0,5 %	3,6 %	1,7 %
Toimintakulut - muutos-% ed. vuodesta		3,9 %	0,3 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %
Toimintakate - muutos-% ed. vuodesta		7,5 %	-1,3 %	1,5 %	0,1 %	0,9 %
Toimintatuotot / toimintakulut	29,4 %	27,0 %	28,2 %	28,0 %	28,7 %	28,9 %
Vuosikate / poistot -%	20,3 %	-40,0 %	58,5 %	48,9 %	116,2 %	103,2 %
Vuosikate / asukas	60,77	-117,32	172,31	143,68	345,00	313,10
Asukasmäärä 31.12.	192 962	194 862	196 762	198 662	200 562	202 462

Verotulot ja valtionosuudet

1000 €	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
TOIMINTATUOTOT	449 717	429 006	448 828	451 112	467 304	475 117
TOIMINTAKULUT	1 521 050	1 580 882	1 586 084	1 605 117	1 622 150	1 640 432
TOIMINTAKATE	-1 071 333	-1 151 875	-1 137 256	-1 154 005	-1 154 846	-1 165 315
Muutos %		7,5 %	-1,3 %	1,5 %	0,1 %	0,9 %
Verotulot ja valtionosuudet	1 046 773	1 098 245	1 143 877	1 155 077	1 196 392	1 200 880
Verotulot	785 052	824 437	847 259	855 789	874 957	859 516
Kunnan tulovero	621 945	651 857	652 096			
Kiinteistövero	55 759	58 500	65 598			
Osuus yhteisöveron tuotosta	107 347	114 080	129 564			
Valtionosuudet	261 721	273 808	296 618	299 288	321 435	341 364
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilm)	223 990	237 770	171 000			
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtiono	37 190	36 846	43 500			
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		0				
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien	541	-807	-2 196			
Järjestelmämuutoksen tasaus		0				
Muut valtionosuudet						
Verotulomenetysten kompensatio			84 314			

Investoinnit

Kaupungin toteuttamat investoinnit

Turun kaupungin toimintasuunnitelman mukaisesti bruttoinvestoinnit talousarvio- ja taloussuunnitelma-kaudella tulevat olemaan 112,6 milj. euroa vuonna 2021, 176,2 milj. euroa vuonna 2022, 193,3 milj. euroa vuonna 2023 ja 164,4 milj. euroa vuonna 2024.

Toimielinkohtaisia investointimenojen suunnittelukuja vuosille 2021 – 2024 ei taloussuunnittelun yhteydessä annettu. Infra- ja tilainvestointien lähtökohdat ja priorisoinnit käsiteltiin keväällä kaupunkikehitysjaostossa (4.5.2020 § 21) ja osa vuoden 2021 infra- ja tilahankkeista sidottiin jo kesäkuussa 2020 kaupunginvaltuustossa (15.6.2020 § 95). Infra- ja tilainvestointiohjelmiin kevään jälkeen tehdyt päivitykset on käsitelty syyskuussa 2020 kaupunkiympäristölautakunnassa (29.9.2020 § 330).

Kaupungin investointimenot ovat suunnitelmakaudella 2021 – 2024 yhteensä 646,5 milj. euroa. Investointimenojen rahoitusosuudet ovat yhteensä 2,7 milj. euroa suunnitelmakaudella. Investointien omarahoitusosuudeksi jää yhteensä 643,9 milj. euroa.

Talousarviovuoden investointimenot 112,6 milj. euroa jakautuvat toimialoittain. Kaupunginjohtajan toimialan investointimenot ovat yhteensä 100,4 milj. euroa, sivistystoimialan 6,0 milj. euroa, aluepelastuslaitoksen 3,9 milj. euroa, kaupunkiympäristötoimialan 1,0 milj. euroa, vapaa-ajan toimialan 0,7 milj. euroa ja hyvinvointitoimialan 0,5 milj. euroa.

Kaupungin investointiohjelmat ja investointitasot

Kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaosto hyväksyi 4.5.2020 § 21 rakennetun kaupunkiympäristön

investointiohjelmien ja kiinteän omaisuuden lähtökohdat ja priorisoinnit taloussuunnitelmakaudelle 2021 – 2024.

Vuoden 2021 infra- ja tilainvestointiohjelman hankkeista osa vahvistettiin kaupunginvaltuustossa 15.6.2020 § 95, jotta hankkeiden toteutus suunnittelu ja tutkimukset kyetään käynnistämään kuluvan talousarviovuoden aikana ja rakentamisen kilpailutukset voidaan käynnistää tarvittaessa heti seuraavan vuoden alussa.

Infrainvestointiohjelmaa on kevään tarkastelun jälkeen päivitetty ajoituksen tarkentumisilla, kasvua tukevilla infrainvestoinneilla, runkolinjaston aloitusajankohdan siirtoon ja raitiotien määrärahoihin liittyvillä muutoksilla. Tilainvestointiohjelmaa on päivitetty tiedossa olevien hankkeiden aikataulumuutosten pohjalta ja lisätty kaksi kohdetta. Kaupunkiympäristölautakunta on lähettänyt 29.9.2020 § 330 muutoksilla täydennetyn kaupunkiympäristötoimialan strategisen sopimuksen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Strategisiin sopimuksiin kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet sitovat toimielimiä kaupunginhallitukseen nähden. Kaupunginhallitus antaa erilliset määräykset siitä, miten strategisiin sopimuksiin kirjatut sitovat tavoitteet ja toimenpiteet sitovat kaupungin viranomaisia kaupunginhallitukseen nähden.

Kaupunginjohtajan toimialan investointiosaan (Kaupungin yhteiset, omaisuuden hallinta) sisältyy kaupunkiympäristön rakennuttamiseen liittyvät infran, tilojen ja kiinteän omaisuuden hankinnan määrärahat sekä omaisuuden luovutustulot. Kaupunkiympäristötoimialan strategiseen sopimukseen on lisätty kau-

puinginhallituksen palvelutilaus toimialalle, mikä pitää sisällään talousarviomäärärahan kohdistamisen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan tulosityksiköltä (51000 maaomaisuus, 51001 tilaomaisuus, 51002 infraomaisuus) kaupunkiympäristötoimialalle. Kaupunkiympäristötoimiala vastaa edellä mainittujen kokonaisuuksien toteutuksesta ja raportoinnista. Kaupungin yhteiset, omaisuuden hallinnan investointimäärärahoihin sisältyy lisäksi kaupungin osakkeiden ja osuuksien hankintaan liittyvät määrärahat (11600 osuudet ja käyttökorvaukset, 51003 osakkeet ja muu omaisuus).

Tilainvestointiohjelmassa olevista investointihankkeista on käynnissä tai valmistunut tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohjeen edellyttämät selvitykset.

Päivitetty infrahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.9.2019 § 139. Infraohjeen päivittämisen myötä mahdollistetaan asemakaavan ja katu- ja kaupunkiympäristön toteutussuunnittelun samanlainen laatiminen, jolla nopeutetaan oleellisesti hankkeiden toteutusvaihetta ja parannetaan suunnitelmien yhteensovittamista ja laatua.

Kaupunkiympäristön infrarakennuttamisen ja kaupungin toimitilarakennuttamisen oman toteutuksen investointimenot talousarviovuonna 2021 ovat yhteensä 75,2 milj. euroa. Taloussuunnittelukauden 2021 – 2024 kaupungin infra- ja tilainvestointikohdeiden oman toteutuksen investointimenot ovat yhteensä 480,3 milj. euroa.

Infrainvestointien kokonaisarvo vuonna 2021 on 52,1 milj. euroa. Infrainvestointiohjelmassa hankkeet luokitellaan pääluokkiin. Rahankäyttöesitykset

pääluokkiin on esitetty taulukossa Infrainvestointiohjelma. Investointimäärärahoista kohdistuu strategiaan kärkihankkeisiin 19,1 milj. euroa, kiinteistökehityshankkeisiin 13,5 milj. euroa, korjausvelkaa alentaviin 13,1 milj. euroa ja loput 5,9 milj. euroa asukasviihtyvyyttä parantaviin, liikenteen toimivuutta ja turvallisuutta parantaviin sekä toimintoja tukeviin hankkeisiin. Lisäksi investointiohjelma sisältää 0,5 milj. euron määrärahan suunnitteluun.

Taloudellisesti ja strategisesti merkittäviä infrainvestointikohteita vuonna 2021 ovat muun muassa keskuksen kehittämisen kärkihankkeisiin kuuluva Kaupatori ja yleisten aluiden infrainvestoinnit kiinteistökehityskohteisiin muun muassa Linnakaupunkiin ja Skanssiin.

Tilainvestointiohjelman kokonaisarvo vuonna 2021 on 25,6 milj. euroa, joista pienten hankkeiden, joiden kustannusarvio on alle 1 milj. euroa, yhteenlaskettu arvo on 9,0 milj. euroa ja energiatehokkuusinvestointien miljoona euroa.

Merkittäviä peruskorjaus- ja uudisrakennusinvestointikohteita talousarviovuonna 2021 ovat sivistystoimialan koulu- ja päiväkotikiinteistöt, joiden osuus on noin puolet investointiohjelman kokonaisarvosta.

Taloudellisesti merkittävin kaupungin oman toteutuksen taloussuunnitelmakauden uudisrakennuskohde on Konserttitalo. Kaupungin oman taseen uudisrakentamiskohteiden kokonaisarvo taloussuunnitelmakaudella 2021 - 2024 on yhteensä 142,2 milj. euroa.

Korjausvelkaa alentaviin tilojen peruskorjaus- ja saneerauskohteisiin on varattu yhteensä 18,8 milj. euroa vuodelle 2021 ja suunnittelukaudelle 2021 – 2024 yhteensä 108,5 milj. euroa.

Kohteiden kustannusarviot ja rahankäyttöesitykset taloussuunnitelmakaudella on esitetty taulukossa Tilainvestointiohjelma.

Investointitulot ja rahoitusosuudet

Investointiosan pysyvien vastaavien myyntitulojen osuus vuodelle 2021 on 32,9 milj. euroa, josta myyntivoittotavoite on 28,2 milj. euroa. Suunnittelukaudella 2021 - 2024 luovutustuloja on budjetoitu yhteensä 111,1 milj. euroa ja myyntivoittoja 91,2 milj. euroa.

Valtionosuuksien ja muiden rahoitusosuuksien määräksi vuodelle 2021 esitetään yhteensä 1,8 milj. eu-

roa. Taloussuunnitelmakaudella 2021 – 2024 rahoitus- ja valtionosuudet ovat yhteensä 2,7 milj. euroa. Valtionosuuksia myönnetään muun muassa aluepelastuslaitoksen kalustohankintoihin.

Turku-konsernin toteutusratkaisut ja konsernin ulkoisten vuokrahankkeiden toteuttaminen

Kaupungin investointitasoja on pyritty keventämään muun muassa tilahankkeiden osalta hyödyntämällä Turku-konsernin toteutusratkaisuja. Kaupunki voi antaa hankkeille rakennusaikaisen väliaikaisen rahoituksen konsernitilin limitin kautta tai antaa oma-velkaisen takauksen hankkeiden rahoitukselle.

Yhtiömuotoisena infratoteutuksen kokonaisarvo taloussuunnitelmakaudella on 59,5 milj. euroa ja tilahankkeiden 68,9 milj. euroa. Taseen ulkopuoliset hankkeet talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina on esitetty taulukoissa Konserniyhtiöiden toteuttamat kaupungin taseen ulkopuoliset kohteet ja konsernin ulkoisten vuokrahankkeiden toteuttaminen.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

INVESTOINTIMÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINTIEN TULOERÄT, 1000 euroa

Talousarvio 2020 muutoksin sisältää kaupunginvaltuuston syyskuun 2020 loppuun mennessä tekemät talousarviomuutokset.

Turku, yhteensä	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Investointimenot	120 895	118 169	111 618	176 200	193 342	164 385
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	4 169	2 557	1 819	288	288	288
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	33 302	23 871	32 871	23 871	27 171	27 171
NETTO	-83 425	-91 741	-77 929	-152 041	-165 883	-136 926
Muutos-%		10,0%	-15,1%	95,1%	9,1%	-17,5%

Kaupungin yhteiset toiminnot	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Investointimenot	108 461	96 566	92 267	159 372	173 029	147 647
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	1 451	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	30 778	23 700	32 700	23 700	27 000	27 000
NETTO	-76 232	-72 866	-59 567	-135 672	-146 029	-120 647
Muutos-%		-4,4%	-18,3%	127,8%	7,6%	-17,4%

Muu peruskaupunki (sis. V-S aluepelastus)	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Investointimenot	12 434	21 603	20 352	16 828	20 313	16 738
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	2 718	2 557	1 819	288	288	288
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	2 524	171	171	171	171	171
NETTO	-7 193	-18 875	-18 362	-16 369	-19 854	-16 279
Muutos-%		10,0%	-2,7%	-10,9%	21,3%	-18,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

KAUPUNGIN INVESTOINTIOHJELMAT OSANA TALOUSARVIOTA

Infrainvestointiohjelma, euroa

Pääluokat	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Strategiset kärkihankkeet	12 458 839	24 435 296	19 092 000	20 950 000	22 800 000	41 080 000
Kiinteistökehitys	2 160 060	14 463 967	13 463 000	25 516 500	32 365 000	19 900 000
Toimintoja tukevat	184 259	1 480 000	1 150 000	650 000	150 000	150 000
Korjausvelkaa alentavat	11 077 857	15 172 523	13 110 000	13 635 000	13 135 000	13 135 000
Liikenteen toimivuutta & turvallisuutta parantavat	3 025 415	2 514 560	1 750 000	1 950 000	1 050 000	1 200 000
Asukasviihtyisyyttä parantavat	1 383 381	2 430 620	3 015 000	2 210 000	2 760 000	2 060 000
Suunnitteluvaraus (Aikaistettu toteutus suunnittelu)	18 951	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Yhteensä	30 308 763	60 181 736	52 080 000	65 411 500	72 760 000	78 025 000

Tilainvestointiohjelma, euroa

Nimetyt hankkeet	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
Tommilankadun päiväkodin uudisrakentaminen	6 032 000	2 100 000	3 795 808				2021
Kallelankadun päiväkodin peruskorjauksen loppuosa	1 950 000	1 350 000	450 000				2023
Kaskenkadun päiväkodin peruskorjaus ja laajennus	5 195 773					200 000	2025
Suikkilan koulu ja Talinkorventien päiväkotiki	12 250 000		600 000	5 825 000	5 825 000		2023
Sirkkalan koulu, Kärnhuset korvaava uudisrakentaminen	12 538 970	400 000	4 046 323	6 069 485	2 023 162		2023
Pääskyvuoren koulu, uudisrakentaminen ja peruskorjaus	11 465 281	420 000	3 000 000	5 245 281	2 800 000		2023

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Hannunniitun koulutilojen tekniset ja toiminnalliset muutostyöt	2 200 000	1 500 000	582 157				2021
Lausteen koulu (päivitetään, kun khkeh päättää ts:n)	14 726 000		150 000	4 000 000	6 000 000	4 576 000	2024
Wäinö Aaltosen koulu, Ylikylän korvaava rakennus	4 800 000		600 000	3 200 000	1 000 000		2024
Lyseon koulutalon peruskorjaus tai korvaava hanke	18 000 000		150 000	6 000 000	6 500 000	4 500 000	2025
Luolavuoren koulutalon peruskorjaus tai korvaava hanke	18 000 000		150 000	6 000 000	6 500 000	4 500 000	2025
Nummen koulutalo, tekninen peruskorjaus	10 000 000		150 000	4 925 000	4 925 000		2023
Raunistulan koulu, tekninen peruskorjaus	4 000 000		150 000	1 283 333	1 283 333	1 283 333	
Konserttitalon uudisrakentaminen	71 000 000	400 000	1 500 000	23 000 000	25 000 000	20 000 000	2025
Byråbo / kaupungintalon pihapiiri	20 000 000				10 000 000	10 000 000	2025
Kaupungintalon korttelin perustukset	8 000 000		300 000	3 850 000	3 850 000		2022
Muut hankkeet							
Pienet hankkeet <1 M€		8 500 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	
Energiatohokkuusinvestoinnit		200 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
Tilainvestointiohjelma yhteensä			25 624 288	79 398 099	85 706 495	55 059 333	

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

YHTIÖMUOTOISENA TAI VUOKRAHANKKEENA TOTEUTETTAVAT INVESTOINTIKOHEET

Yhtiömuotoisena tai vuokrahankkeena toteutettavat kaupungin palvelutoiminnan rakennukset, euroa

Nimetyt hankkeet	Indeksikorjattu kustannusarvio (1/2020, 97)	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023	Talous-suunnitelma 2024	Valmistumisvuosi
Pansion monitoimitalo (toteutusmallista ei päätöstä)	18 586 000		200 000	800 000	8 793 000	8 793 000	2024
Linnakaupungin monitoimitalo (toteutusmallista ei päätöstä)	24 000 000			150 000	1 000 000	11 500 000	2025
Skanssin monitoimitalo (toteutusmallista ei päätöstä)	36 629 443			700 000	11 976 481	11 976 481	2025
Runosmäen monitoimitalo (yhtiömuotoinen toteutus)	12 971 683		1 000 000	5 985 842	5 985 842		2023
Sofiankadun päiväkotitoimitalo (vuokrahanke)	5 517 754						2021
Päihdehuollon tilaratkaisu (vuokrahanke)	8 385 000						2023
Ammatti-instituutti kampus (vuokrahanke)	72 400 000						2024
Elinanpuiston päiväkotitoimitalo (Kuraattorinpolun vuokratilan korvaava) (vuokrahanke)	5 125 000						2023
Byråbo / Yliopistonkatu 27/ Vuokrasopimuksen uusi-minen (vuokrahanke)							2023

Yhtiömuotoisena toteutettavat infrahankkeet, euroa

Yhtiömuotoisesti toteutettavat	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023	Talous-suunnitelma 2024
Kauppatorin paviljongit (sisältyy keskustan kehittämisen kärkihankkeeseen, Kauppatori)	6 000 000	1 360 000	-	-	-
Raitiotie	-	4 000 000	5 000 000	5 000 000	44 100 000
Yhteensä	6 000 000	5 360 000	5 000 000	5 000 000	44 100 000

Rahoituslaskelma ja lainat

Rahoituslaskelma

1000 €	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Vuosikate	11 727	-22 860	33 905	28 544	69 193	63 390
Satunnaiset tuotot ja kulut	7 606	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	3 087	-18 637	-27 899	-18 910	-21 620	-21 650
Toiminnan rahavirta	22 420	-41 498	6 006	9 634	47 573	41 740
Investointimenot	120 895	118 169	112 618	176 200	193 342	164 385
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	4 169	2 557	1 819	288	288	288
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	33 302	23 871	32 871	23 871	27 171	27 171
Investointien rahavirta	-83 425	-91 741	-77 929	-152 041	-165 883	-136 926
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-61 005	-133 239	-71 922	-142 407	-118 310	-95 185
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	182 764	-35 800	-111 300	-74 360	-61 060	-58 510
Antolainasaamisten lisäykset	-	8 699	115 500	80 000	85 000	85 000
Antolainasaamisten vähennykset	+	191 463	4 200	5 640	23 940	26 490
Lainakannan muutokset	-79 981	105 800	195 760	175 760	145 760	145 760
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	0	200 000	250 000	150 000	100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	+	104 240	54 240	124 240	54 240	4 240
Lyhytaikaisten lainojen muutos		60 000	50 000	50 000	50 000	50 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	87 131	70 000	84 460	101 400	84 700	87 250
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	26 126	-63 239	12 538	-41 007	-33 610	-7 935

Antolainauksen muutokset

Vuoden 2021 aikana jatketaan keskitettyä konsernirahoitusta eli antolainojen myöntämistä kaupungin tytäryhtiöille. TVT Asunnot Oy:lle on varattu 35 milj. euroa uusia pitkäaikaisia antolainoja seuraavasti: 9 M€ vanhojen erääntyvien lainojen uudelleen lainoitukseen, 3 M€ tertiäärilainat ARA uudiskohteiden omarahoitusosuuksien lainoitukseen, 11 M€ Vallihaudankatu 10 uudiskohteen lainaan, 9 milj. euroa rajoituksista vapautuneiden tonttien ostoon kaupungilta ja 12 M€ yhden alkavan uudiskohteen rahoitukseen.

Lisäksi TVT Asuntojen tytäryhtiölle on varattu pitkäaikaisia antolainoja päiväkotien rahoittamiseen 6 milj. euroa. Oy Turku Energialle on varattu 10 milj. euroa antolainaa pääasiassa yhtiön uusien investointien rahoittamiseen. Turun Satama Oy:lle on arvioitu 15 milj. euroa yhteisterminaalihankkeen toteuttamiseen.

Koy Turun Syvälahden koulun ja Koy Turun Yli-Maarian koulun uudisrakennushankkeet on rahoitettu kaupungin tililimiitillä ja nyt hankkeiden valmistuttua tulee limiitit konvertoida pitkäaikaisiksi antolainoiksi vuonna 2021. Vastaavat summat ovat Syvälahden osalta 7,5 M€ ja Yli-Maarian osalta 21 M€.

Kohdentamattomia antolainoja on 10 milj. euroa. Yhteensä antolainojen lisäykset ovat 115,5 milj. euroa vuonna 2021 ja vähennykset 4,2 milj. euroa.

Kaupungin tytäryhteisöille voidaan kaupungin kassavaroista myöntää edellä olevien lainojen lisäksi lyhytaikaisia (tai konsernitiilin) luottolimiittejä yhteensä enintään 300 milj. euroa.

Kaupungin antolainaus tytäryhtiöille säilyy tulevinakin vuosina korkealla tasolla erityisesti, jos kaupungin suuret kehityshankkeet (mm. raitiotie ja sataman yhteisterminaalihanke) rahoitetaan konsernin sisäisellä antolainauksella tulevina vuosina. Antolainojen myöntäminen tytäryhtiöille aiheuttaa sen, ettei kaupungin nettovelka kasva yhtä nopeasti kuin kaupungin bruttovelka.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

1000 €	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Antolainauksen muutokset	-35 800	-110 300	-74 360	-61 060	-58 510
Antolainasaamisten lisäykset	40 000	115 500	80 000	85 000	85 000
TVT Asunnot Oy	15 000	44 000	35 000	35 000	25 000
Turun Päiväkodit Oy	5 000	6 000			
Oy Turku Energia	10 000	10 000	10000	10 000	20 000
Turun Satama Oy		15 000	25000	30 000	30 000
Koy Turun Syvälahden koulu		7 500			
Koy Turun Yli-Maarian koulu		21 000			
Koy Turun Puistovalkama		2 000			
Muut kohdentamattomat	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Antolainasaamisten vähennykset	4 200	5 200	5 640	23 940	26 490
Oy Turku Energia		-	-	-	
TVT Asunnot Oy	2 054	2 054	3 077	21 249	23 272
Turun Kaupunkiliikenne Oy	247	247	247	247	247
KOY Turun Monitoimihalli	156	156	156	156	156
Turun Ylioppilaskyläsäätiö *)	680	680		100	100
Turun Satama Oy	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Koy Turun Syvälahden koulu			300	300	300
Koy Turun Yli-Maarian koulu			840	840	840
Centrum Balticum säätiö					350
Muut kohdentamattomat	63	1063	20	48	225

Lainarahoituksen muutokset

Kaupungin korollisen velan arvioidaan olevan vuoden 2021 alussa n. 800 milj. euroa, joista pitkäaikaisia lainoja n. 600 milj. euroa, lyhytaikaisia lainoja (kuntatodistuksia) 30 milj. euroa, henkilöstökassatalletuksia n. 50 milj. euroa ja yhtiöiden talletuksia n. 120 milj. euroa. Vuonna 2021 arvioidaan nostettavan pitkäaikaista lainaa enintään 200 milj. euroa ja lyhytaikaista lainaa enintään 50 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja erääntyy 54 milj. euroa vuoden 2021 aikana. Yhtiöiden talletusten oletetaan säilyvän samalla tasolla. Henkilöstökassan talletusten määrään vaikuttaa oleellisesti henkilöstökassan tulevaisuus. Henkilöstökassan toiminta on esitetty lopetettavaksi ja asian käsittely on kesken kaupunginhallituksessa. Näin ollen korollinen velka (lainakanta) lisääntyisi n. 950 milj. euroa vuonna 2021.

Pitkäaikaisen kokonaisvelan arvioidaan kasvavan vuosina 2021 – 2024 yhteensä n. 470 milj. euroa. Korollisen velan määrä arvioidaan olevan 1,4 miljardia euroa vuoden 2024 lopulla.

Kaupungilla on kuntatodistuslimiittejä tällä hetkellä yhteensä 420 milj. euroa, joita voidaan käyttää tarvittaessa täysimääräisesti maksuvalmiuden turvaamiseen lyhytaikaisesti tai korvaamaan pitkäaikaisia lainoja.

Ensisijaisesti kaupunki nostaa rahoitusta Euroopan Investointipankin myöntämän limiitin puitteissa, jota on nostamatta vielä 100 M€. Limiitillä pyritään myös pidentämään lainojen maturiteettijakaumaa kaupungin velkamäärän kasvaessa. Lisäksi kaupungilla on käyttämättä rahoituslimiittiä 40 M€ CEB – pankin (Euroopan kehityspankki) kanssa. Kotimaisista rahoittajista Kuntarahoitus

on kaupungille merkittävä ja kilpailukykyinen rahoittaja.

Konsernivelan korkokustannusten suojaaminen

Konsernivelan korkoriskin hajauttaminen on entistä tärkeämpää velkamäärän noustessa. Tätä toteutetaan pääosin nostamalla kaupungin ottolainat kiinteäkorkoisina sidottuna pitkään viitekoroon. Lisäksi voidaan tarvittaessa solmia koronvaihtosopimuksia, jolla pyritään pitämään kaupungin maksaman rahoituskulun kasvun maltillisena korkojen mahdollisesti noustessa. Kaupunginhallitus on mm. lainannostosuunnitelmassa linjannut emokaupungin korollisen velan suojausasteeksi 40 – 90 %:n vaihteluvälin.

Kaupunki hajauttaa konsernivelan korkoriskiä eri korkoperusteisiin solmimalla talousarviovuoden aikana uusia valuutan- ja koronvaihtosopimuksia enintään 200 milj. euroa. Mikäli pitkäaikainen laina nostetaan muuna valuuttana kuin euron, niin valuutta- ja korkoriski muutetaan valuutan- ja koronvaihtosopimuksilla euro-määräiseksi. Muiden tase-erien tai taseen ulkopuolisten vastuiden (esim. (leasing)sopimukset) korkoriskiä tai muuta riskiä voidaan muuttaa enintään 100 milj. euroa talousarviovuoden aikana.

Kassavarannon muutokset

Kassavarannon oletetaan olevan 50 - 100 milj. euron tasolla vuoden 2021 alussa ja vaihtelevan 20 - 80 milj. euron välillä vuoden aikana. Kassan tasoa joudutaan tulevaisuudessa pienentämään merkittävästi, koska suurin osa kaupungin käyttä-

mistä pankeista on asettanut käyttöileilleen sakkokorkoja tietyn saldon ylittävältä osalta. Kaupungin ei tule maksaa asetettuja sakkokorkoja, vaan kassan taso tulee sopeuttaa tasolle, jolla sakkokoroilta vältytään. Lisäksi kuntatodistuksia käytetään aktiivisesti kassanhallinnan välineinä ja ne ovat kaupungille edullinen rahoituskanava.

Kassavarannon pitkäaikaisia korkosijoituksia on realisoitu voimakkaasti vuoden 2020 aikana, koska korkotason lasku on johtanut sijoitusten tuottotason laskuun ja kaupungin perustehtäviin ei kuulu luottoriskin ottaminen kaupungin kassavaroilla, jota rahoitetaan pääosin velkavetoisesti.

Koko taloussuunnitelmakaudella vuosien 2021 - 2024 aikana kaupungin rahoitusaseman odotetaan säilyvän hyvänä ja kaupunki saa markkinoilta velkarahoitusta kustannustehokkaasti.

LAUTAKUNTIEN
TOIMINNALLISET JA
TALOUDELLISET
TAVOITTEET

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Ylintä päätäntävaltaa kaupungin toiminnassa käyttää asukkaiden valitsema kaupunginvaltuusto. Valtuusto valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan neljän vuoden välien järjestettävillä vaaleilla.

Turun kaupunginvaltuustossa on kaudella 2017 – 2021 yhteensä 67 valtuutettua, joiden määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukasluukuun.

Kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kaupunginvaltuuston tehtävät on määrittänyt kuntalaissa. Sen mukaan valtuusto päättää:

1. kuntastrategiasta;
2. hallintosäännöstä;
3. talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
4. omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;

5. liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
6. varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista;
7. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
8. palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista;
9. takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
10. jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
11. luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
12. tilintarkastajien valitsemisesta;
13. tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
14. muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrättyistä asioista.

Kaupunginvaltuutettujen paikkajako puolueittain 2017 – 2021:

Kansallinen Kokoomus	16
Vihreä Liitto	14
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	12
Vasemmistoliitto	12
Perussuomalaiset	4
Ruotsalainen Kansanpuolue	3
Suomen Keskusta	2
Siniset	1
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Liike Nyt	1
Järjen ääni	1

Kaupunginvaltuuston määrärahoista maksetaan valtuutettujen kokouspalkkiot sekä tilojen käytöstä aiheutuvat vuokrat.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kaupunginvaltuusto

Määrärahat, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot		0				
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	1 006	1 033	1 055	1 098	1 143	1 190
Toimintakate	-1 006	-1 033	-1 055	-1 098	-1 143	-1 190
Muutos-%		2,7%	2,1%	4,1%	4,1%	4,1%

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunginreviisori Kari Koivuluhta

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- järjestää hallinnon ja talouden tarkastus ja arviointi
- huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- tuottaa kaupungin ja sen strategisen johtamisen ja toiminnan kehittämisen tueksi luotettavaa ja olennaista arviointitietoa
 - valtuustolle ja muille päätöksentekijöille
 - kuntalaisille ja ympäröivälle yhteiskunnalle
 - kaupungin henkilöstölle
- sekä arvioida
- valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden ja talousarviotavoitteiden toteutumista koko kuntakonsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi

- muita kuntalaisissa lautakunnan tehtäväksi annettuja asioita.

Arviointi- ja tarkastustoiminnan tavoitteena on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan tarkoituksenmukaisuus ja tuloksellisuus sekä kuntalaisten etujen toteutuminen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Tarkastuslautakunnan tehtäväkenttään vaikuttavat vaatimukset talouden tasapainottamisesta, tasapainottamista koskevien suunnitelmien sisällön ja toimenpiteiden toteutuksen ja riittävyyden arvioinnin tarve.

Toimintaan vaikuttavat myös kuntakonsernin toiminnan ja palvelutuotannon organisointi, järjestämistapa ja johtaminen sekä näissä tapahtuvat muutokset.

Lisäksi lautakunnan toiminnassa tulee ottaa huomioon kulloinkin voimassa olevien ohjausasiakirjojen rakenne ja sisältö sekä ne muutostekijät, jotka vaikuttavat kaupunkikonsernin ja sen eri

osien toimintaan ja tulokseen. Toimintaympäristössä tapahtuu jatkuvia muutoksia muun muassa lainsäädännöstä sekä lisääntyvästä kuntarajat ylittävästä yhteistyöstä johtuen.

Toiminnan kehittäminen

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on tukea valtuuston päättämien strategisten tavoitteiden toteutumista toiminta-ajatuksensa mukaisesti. Tavoitteiden toteutumista tuetaan arviointitoiminnalla, jossa tarkastellaan asetettujen tavoitteiden toimeenpanoa, toteutumista ja vaikutuksia organisaation eri tasoilla ja toiminnoissa. Arviointitoiminnalla pyritään kattamaan olennaisimmiksi katsotut asiakokonaisuudet tai toiminnot valtuustokauden aikana. Arviointitoiminnan tuloksista raportoidaan kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan toiminnan sisältöön vaikuttavat muun muassa toimintaympäristössä ja kaupungin omassa toiminnassa tapahtuvat muutokset ja kulloinkin asetetut tavoitteet. Tarkastuslautakunnan toimintatapoja ja toiminnan sisältöä kehitetään jatkuvasti vastaamaan eteen tulevia haasteita.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Tarkastuslautakunta

Kaupunginjohtajan esittämät talouteen liittyvät muutokset:

Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
		Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tarkastuslautakunta	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	2 805			
Tarkastuslautakunta	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talloovapaat). (vähentää toimintamenoja)	9 115			
Tarkastuslautakunta	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	1 114			

Määrärahat, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot						
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	477	541	533	554	563	571
Toimintakate	-477	-541	-533	-554	-563	-571
Muutos-%		13,4%	-1,5%	3,9%	1,6%	1,4%

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta

Tilivelvolliset viranhaltijat: kaupunginlakimies Jukka Vanto ja lakimies Annika Nieminen

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Vaalilain mukaan valtuuston on asetettava toimikaudekseen keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Keskusvaalilautakunta on ottanut sihteereikseen kaksi lakimiestä kaupungin Konsernihallinnon Lakiasiat -yksiköstä (nyk. lakipalvelut).

Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakunta toimii kuntavaaleissa sekä valtiollisissa vaaleissa. Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa kuntavaaleissa tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Keskusvaalilautakunta on vaalilakiin perustuva lakisääteinen toimielin, jonka keskeisin tehtävä on vaalien toimittaminen. Kuntavaalit toimitetaan ke-

väällä 2021, eduskuntavaalit 2.4.2023 ja presidentinvaali 28.1.2024 (lisäksi mahdollinen toinen vaali helmikuussa 2024) sekä europarlamenttivaalit loppukeväällä 2024. Vuonna 2022 ei ole säännönmukaisia valtiollisia tai kuntavaaleja, mutta mahdollisten maakuntavaalien järjestämiseen alkuvuonna 2022 on varauduttava. Kunnan tulee varautua kaikkiin vaalien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Hallituksen esitys sote- ja maakuntauudistukseksi (HE 15/2017 v.p.) sekä siihen liittyvät muut esitykset raukesivat eduskunnassa vaalikauden 2015–2019 päättyessä. Sote-maakuntien valmistelua on kuitenkin edelleen jatkettu. Edelleenkin ei ole varmuutta siitä, tuleeko maakunta- tms. vaaleja, mutta maan hallituksen esitysluonnos koskien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä koskevaa uudistusta on tätä kirjoitusta laadittaessa lausuntokierroksella. Lakiluonnoksen mukaan ensimmäiset maakuntavaalit toimitettaisiin muualla paitsi Helsingissä jo tammi-kuun lopussa 2022. Tämän vuoksi vuoden 2021 talousarviossa on varauduttava mahdollisten maakuntavaalien valmisteluista aiheutuviin kustannuksiin vuoden 2021 aikana. Edellisessä vuosien 2021–2023 taloussuunnitelmassa ei ole voitu

huomioida mahdollisista maakuntavaaleista aiheutuvia kustannuksia. Maakuntavaalien järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ja oikeusministeriön kunnille maksama kertakorvaus on oheisessa ehdotuksessa huomioitu myös vuoden 2022 taloussuunnitelman osalta.

Lisäksi koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi vaalien järjestämisessä tulee varautua poikkeuksellisiin toimiin, kuten suojavarusteiden hankkimiseen äänestyspisteille ja vaalilautakuntien jäsenten sekä ennakoöänestyksen vaalitoimitsijoiden varustamiseen riittävillä suojavälineillä, kuten maskeilla tai visiireillä. Äänestyspaikoille on myös syytä hankkia normaalitilannetta enemmän käsidesinfektioaineita ja puhdistusaineita. Näistä turvallisuustoimista aiheutuu tavanomaista enemmän kustannuksia.

Toiminnan kehittäminen

Keskusvaalilautakunta käyttää samoja asianhallinta- ja tiedonvälitysjärjestelmiä kuin muutkin toimielimet ja noudattaa vaalilaista johtuvia poikkeuksia lukuun ottamatta samoja kokous- ja muita käytäntöjä.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Keskusvaalilautakunta

Määrärahat, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	681	0		355	335	1 005
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	771	119	604	500	474	1 100
Toimintakate	-90	-119	-604	-145	-139	-430
Muutos-%		32,8%	405,7%	-76,0%	-4,5%	210,5%

Lisätietoja:

2019 Eduskunta- ja europarlamenttivaalit

2020 Ei vaaleja

2021 Kuntavaalit

2022 Mahdolliset maakuntavaalit

2023 Eduskuntavaalit

2024 Presidentinvaali (& mahdollinen toinen vaali) ja europarlamenttivaalit

Konsernihallinto

Kaupunginhallitus ja konsernihallinto

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunginjohtaja Minna Arve

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Turun kaupungin kehittämisen lähtökohtana toimivat Turku 2029 –kaupunkistrategian visio, toimintatapaukset ja päämäärät sekä strategisten ohjelmien linjaukset. Strategiset ohjelmat sisältävät yhteensä 42 linjausta.

Kaupungin toiminnan päämääränä on kaupunkilaisten kestävä hyvinvointi. Väestön ikääntyminen, työttömyys, hyvinvointiin liittyvien ongelmien kasaantuminen ja resurssien oikea kohdentaminen ovat esimerkkejä toimintaympäristöön liittyvistä haasteista, joiden ratkaiseminen edellyttää kokonaisvaltaista toimintatapojen muutosta. Kaupungin palvelurakennetta on muutettava siten, että kallis erityistyö ja korjaava työ vähenevät ja toimintaa suunnataan mahdollistavaan ja ehkäisevään työhön. Palvelumuotoilulla ja -ohjauksella parannetaan erityisesti paljon palveluja käyttävien palveluketjuja. Kun investoidaan oikealla tavalla ehkäiseviin, tarpeenmukaisesti monialaisiin ja yhteen sovitettuihin palveluihin, syntyy sekä hyvinvointihyötyjä että taloudellisia säästöjä.

Palvelut järjestetään vaikuttavien palveluketjujen avulla siten, että asiakaspalvelu on toiminnan keskiössä. Palveluja toteutetaan kiinteässä ja laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Turun alueella on monipuolinen elinkeinorakenne, jonka tukena on laadukkaat ja joustavat yritys- ja innovaatiopalvelut. Paras tapa hoitaa työllisyyttä

on kehittää ja tukea yritysten syntyä, kilpailukykyä ja kasvua, jolloin työvoimalle syntyy aitoa ja pysyvää kysyntää. Turun logistinen sijainti EU:n TEN-T (Trans European Network) runkoverkossa ja osana Tukholmasta, Turun ja Helsingin kautta Pietariin ulottuvalla kasvuvyöhykkeellä tarjoaa kaupungille mahdollisuudet kehittyä merkittävänä logistisena solmukohtana.

Turun erityisenä vahvuutena ovat laadukkaat yliopistot, ammattikorkeakoulut ja muut oppilaitokset. Ne tukevat kaupungin jatkuvaa uudistumista luomalla pohjaa laaja-alaiselle osaamiselle ja luovuudelle. Turun 40 000 opiskelijaa ovat merkittävä potentiaali kaupungille ja sen yrityksille.

Matkailu- ja kongressikaupunkina kehittymisen näkökulmasta Turun historia, kulttuuripalvelut, tapahtumatoiminta, saaristo, merellisyys ja joki ovat merkittäviä vetovoima- ja elinvoimatekijöitä.

Kaupungin uudistumisen lähtökohtana ovat toiminnan läpinäkyvyys ja tietoon perustuva johtaminen, joita tuetaan ajanmukaisilla tietojärjestelmillä. Tämän vuoksi kaupunki haluaa tuntea asukkaansa ja asiakkaansa paremmin. Keskeisiä elementtejä tuottavuuden parantamisessa ovat lisäksi kaupungin tilojen käytön tehostaminen, aktiivinen omistajaohjaus ja tukipalvelujen tuotteistaminen. Yhteiset pelisäännöt varmistavat kaupungin voimavarojen tehokkaan ja tarkoituksen-

mukaisen käytön.

Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen ja henkivämpiin tehtäviin. Asukkaille ja asiakkaille tämä tarkoittaa aikaisempaa parempia mahdollisuuksia käyttää kaupungin palveluja ajasta ja paikasta riippumatta.

Uudistamalla palveluja laajalla innovaatioyhteistyöllä avoimuuden periaatteita noudattaen kaupunki edistää myös uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja palvelumuotojen syntymistä. Jotta kehittäminen olisi tehokasta, tarvitaan kaupunkitasolla yhteisiä menetelmiä ja työvälineitä, joilla kehittämistä hallitaan.

Aktiivinen rakentaminen, joka tarkoittaa sekä määrätietoista uudisrakentamista, että täydennysrakentamista, on aina ollut eräs kasvavan kaupungin tunnusmerkeistä. Kaupungin kehittäminen laajoina kokonaisuuksina tukee elinkeinoelämän kilpailukykyä ja asukkaiden viihtyvyyttä.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä ja osa kansainvälistä kaupunkiverkostoa, joka ratkaisee ilmastomuutokseen liittyviä kysymyksiä. Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen kaupunki vuodesta 2029 eteenpäin ja toteuttamaan resurssiviisauden periaatteet

Konsernihallinto

(jätteettömyys, päästöttömyys ja kestävä luonnonvarojen käyttö) vuoteen 2040 mennessä. Ilmastosuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Turun alueen kasvihuonekaasupäästöt on puolitettu vuoden 1990 tasosta ja Turku valittiin Euroopan parhaaksi keskikokoiseksi ilmastokaupungiksi vuonna 2020.

Uusi johtamisjärjestelmä ja pormestarimalliin siirtyminen

Turku siirtyi vuoden 2021 kesäkuusta lähtien pormestarien aikaan: kaupunkia johtavat pormestari ja kolme apulaispormestaria. Johtamisen tueksi synnytetään maailman modernein johtamismalli.

Turun uusi johtamismalli vahvistaa demokratiaa antamalla kuntalaisille mahdollisuuden vaikuttaa merkittävästi aiempaa suuremmin kaupungin ylimmän poliittisen johdon valintaan. Muutos tehdään yhdessä ja vahvassa vuorovaikutuksessa henkilöstön kanssa.

Muutos koskee kaikkia kaupungin työntekijöitä, mutta erityisesti johtoa, tukipalveluita ja konsernihallintoa.

Uusi johtamisjärjestelmä koostuu:

- organisaatiomuutoksesta,
- toimintamallin muutoksesta
- ja sitä tukevasta uudesta johtamisjärjestelmän uudistuksesta.

Kehittämismalli

Turun kaupungissa kehittäminen perustuu kaupungin kehittämismalliin (Kh 29.9.14, § 368). Peruskaupunki noudattaa kehittämismallia kaikessa

kehittämisessä. Strategiaa toteutetaan pääosin hankkeina ja projekteina. Merkittävimmät hankkeet ja projektit nostetaan toimialojen ja konsernihallinnon strategiaan ja operatiivisiin sopimuksiin.

Kehittämismalli yhtenäistää kehittämiseen liittyvät käsitteet, rakenteet ja työtavat. Kehittämismalli sisältää sekä kehittämiskokonaisuuden johtamisen (=salkunhallinta) että yksittäisen projektin johtamisen (=projektinhallinta).

Jokainen hanke ja projekti sijoitetaan kaupungin strategiarakennetta mukailevaan salkkuun tai toimialan salkkuun. Kehittämissalkkua ohjaa nimetty salkunomistaja ja salkun ohjausryhmä. Kehittämismallin käytössä hyödynnetään ThinkingPortfolio –salkunhallintavälinettä.

Kaupungin kärkihankkeet

1. Keskustan kehittäminen

Kaupunginhallitus käynnisti päätöksellään 2.5.2016, § 177 Keskustan kehittämisen kärkihankkeen. Hankkeen tavoitteena on kaupunkikeskustan elinvoiman turvaaminen ja uudistaminen.

Kärkihankkeen käynnistämisen jälkeen kaupunginhallitus nimesi päätöksellään 19.9.2016 § 372 monialaisen työryhmän vision laatimiseksi. Ryhmän puheenjohtajaksi kutsuttiin Turun yliopiston tulevaisuuden tutkimuskeskuksen professori Markku Wilenius.

Työryhmä sai työnsä valmiiksi ja luovutti Keskustavisio 2050 asiakirjakokonaisuuden kaupungille 14.8.2017.

Keskustan kehittäminen -kärkihanke on kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu

kaupunkistrategian keskustaan koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Strategian linjausten mukaan kaupungin ydin on näköiskuva kaupungin menestyksestä, hyvinvoinnista ja kilpailukyvästä, ja siksi sen on koko ajan kyettävä uudistumaan. Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtävällä kärkihankkeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyä ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.

Yhtäältä tavoitteena on vahvistaa elinvoimaisen kaupunkikeskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä viihtyisänä ympäristönä parantamalla julkisia kaupunkitiloja, lisäämällä ympärivuotista houkuttelevuutta sekä varmistamalla vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset kaupungin keskustatilassa. Toisaalta halutaan löytää keinoja kaupallisen keskustan elinvoiman vahvistamiseen ja uskon palauttamiseen keskustaan kohdistuviin investointeihin. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että keskusta on tulevaisuudessakin saavutettavissa kaikilla liikenne- ja muodoilla niin kansainvälisesti, kansallisesti kuin seudullisestikin.

Kaupunginhallitus (13.8.2018 § 288) hyväksyi Keskustan kehittäminen –kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman.

2. Turun tiedepuisto

Turun kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2016 talousarvion yhteydessä Turun tiedepuisto -kärkihankkeen asettamisesta. Turun kaupunginhallitus toimeenpani valtuuston päätöksen käynnistämällä hankkeen huhtikuussa 2016 (Kh 25.4.2016 § 163). Kärkihankkeessa tuotettu Turun Tiedepuiston Masterplan 2050 esiteltiin kaupunginhallitukselle joulukuussa 2017.

Konsernihallinto

Toukokuussa 2018 kaupunginvaltuusto päätti, että Tiedepuisto -kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa. Samalla se hyväksyi kärkihankkeen toteuttamista ja suunnittelua ohjaavat periaatteet (kv 14.5.2018 § 91).

Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Kärkihankkeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toimintoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saada mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 265) hyväksyi Turun tiedepuisto –kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman.

3. Smart and wise Turku

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 249) päätti Smart and Wise Turku –kärkihankkeen etenemistä ja tuotosten vaikuttavuutta seuraavista mittareista.

Smart and Wise Turku-kärkihanke toteuttaa laajalaisesti kaupungin strategiaa. Hankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantamaan toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa. Tekemällä laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen kanssa.

Smart and Wise Turku –kärkihankkeen kuusipainopistealuetta ovat: Hiilineutraalius ja resurssivii-saus, Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta, Kaupunkisuunnittelu, Turvallisuus, Liikenne ja liikku-minen sekä Syrjäytymisen ehkäiseminen.

Poikkihallinnolliset hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet

Konsernihallinnon tehtäviin kuuluu kuntalaisten hyvinvointia edistävän työn ohjaus, koordinointi ja kehittäminen Hyvinvointi ja aktiivisuus –ohjelman linjausten mukaisesti. Hyvinvointityö toteutetaan yhdessä toimialojen kanssa. Hyvinvoinnin ohjausryhmä on valinnut koko kaupunkia koskeviksi strategisiksi painopisteiksi 2021 seuraavat:

- Terveiden elämäntapojen edistäminen. Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikkumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.
- Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen. Tavoitteena lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.
- Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi. Tavoitteena nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.
- Vanhemmuuden tuki. Vanhemmuutta tukemalla luodaan edellytyksiä perheiden it-

senäiselle selviämislle ja ehkäistään ongelmien kasautumista ja muuttumista vaikeammaksi. Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomioidaan kaikessa palveluiden järjestämisessä.

Konsernihallinto edistää terveitä elintapoja 2021 aktivoimalla kuntalaisia Turku tekee hyvää viestinnällä ja Koko Turku liikkuu -kampanjalla, vahvistamalla mielen voimavaroja toteuttamalla Hyvän mielen Suomi-hanke ja rakentamalla ehkäisevän mielenterveystyön malli, lisäämällä ikääntyneiden toimintakykyä ja käynnistämällä WHO collaborating centre -toiminta.

Ulkopuolisuuden vähentämisen keskeiset kehittämistoimet konsernihallinnossa ovat Tykkää turkulaisesta -kampanja, kotouttamisen uudelleen organisointi tarve- ja asiakaslähtöisesti ml. työperäinen maahanmuutto sekä syrjäytymisen ja alueellisen eriytymisen ehkäisy toimenpideohjelman mukaisesti.

Nuorisotyöttömyyttä vähennetään käynnistämällä Työllisyyskokeilu huomioiden työnhakijan kokonaisvaltainen hyvinvointi koko kaupungin toimin, juurruttamalla Osaamiskeskustoiminta ja organisoimalla kaupungin työllisyystoiminta uudelleen asiakkaan palvelutarpeista lähtien. Vanhemmuutta tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyöllä ja päätösten vaikutusten ennakoarvioinnilla.

Kiinteän omaisuuden ja tila- ja infraomaisuuden hallinta

Järjestämisvastuu omaisuuden arvosta huolehtimisesta on konsernihallinnolla. Omaisuuden arvosta huolehtiminen on kaupunkiympäristötoimialan kaupunkirakentamisen palvelualueella ja

Konsernihallinto

perustuu strategiseen sopimukseen ja investointiohjelmaan.

Johdon tuen strateginen maankäyttö, liikkuminen ja asuntopolitiikka -yksikkö huolehtii yhteistyössä kaupunkiympäristötoimialan kanssa aktiivisesti kiinteistöomaisuuden kehittämisestä sekä arvosta. Kaupungin kiinteän omaisuuden luovutuksia tehostetaan kehittämällä omaisuutta houkuttelevammaksi kaavoituksella ja kumppanuusyhteistyöllä.

Tila- ja infraomaisuuden hallinta perustuu suunnitelmallisuuteen, jossa hyödynnetään korjausvelkalaskentaa. Omaisuuden arvosta huolehtiminen edellyttää riittäviä investointeja.

Tilahankkeen hyväksyminen nimikkeenä talousarvion investointiohjelmaan edellyttää lähtökohtai-

sesti hyväksytyä tarveselvitystä ja hankesuunnitelmaa tai hankekuvausta. Nimikkeen hyväksyminen talousarvion investointiohjelman taloussuunnitelmavuosille edellyttää tarveselvityksen hyväksymistä. Tavoitteena, että vastaava toimintamalli on käytössä infrahankkeita laadittaessa talousarviovuodelle 2020.

Kaupungin palvelurakennusinvestoinnit perustuvat hyväksytyihin palveluverkkosuunnitelmiin.

Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan ja priorisoidaan investointiraamin puitteissa. Kestävät investointiperiaatteet ja laatutaso määritellään hankesuunnitelmissa.

Henkilöstö

Toiminnan painopisteet vaikuttavat olennaisesti myös toimialan henkilöstöön. Hallinnon uudistaminen, toiminnanohjausjärjestelmän päivittäminen, keskitetyn asiakaspalvelupisteen perustaminen sekä kaupungin kärkihankkeiden toteuttaminen näkyy niin työvoiman käytön määrässä kuin henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen tarpeissa.

Työympäristöihin kohdistuu muutoksia, joissa onnistuminen edellyttää hyvää johtamista, niin toiminnan kuin ihmisten. Työn mielekkyys rakentuu selkeistä vastuista, toimivasta yhteistyöstä ja kehittyvästä osaamisesta.

Konsernihallinto

Strategiset tavoitteet

Kaupungin oma kehittäminen

Kärkihanke 1: Keskustan kehittäminen

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset:

3.3.1

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtävällä kärkihankeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.</p> <p>Hankeella on kolme tavoitteellista painopistealuetta, jotka luovat pohjan elävän ja vetovoimaisen kaupunkikeskustan kehittämiselle:</p> <ul style="list-style-type: none"> Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta: Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esimerkillisen viihtyisä ja vetovoimainen ympäri vuoden. Kaupallisesti houkutteleva keskusta: Turun keskusta on Läntisen Suomen tärkein ja pohjoisen Itämeren kiinnostavin talouden, kaupan ja työssäkäynnin keskittymä. Viihtyisä ja elävä kohtaamisten keskusta: Turun keskusta on eurooppalainen asumisen, kulttuurin ja matkailun keskittymä, joka sykkii elämää ympäri vuoden. <p>Nämä painopistealueet toimenpidekokonaisuuksineen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon. Kärkihanketta ja siihen liittyvää toteuttamisohjelmaa toteutetaan laaja-alaisella avoimella yhteistyöllä kaupungin ja sen sidosryhmien kesken. Kaikilla hankkeen osa-alueilla suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien osallisuus.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p>						

Konsernihallinto

Kärkihanke 2: Turun tiedepuisto

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Muut toteutettavat linjaukset:

3.3.3, 3.3.7, 3.3.10

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Kärkihankeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymänä, joka on toimintoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.</p> <p>Hankeella on neljä painopistealuetta, joilla varmistetaan alueen strategisten tavoitteiden saavuttaminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Turun Tiedepuisto profiloituu kansainvälisesti merkittävänä ja rohkean kokeilevana innovaatio- ja osaamiskeskittymänä, ja luo kilpailukyisen toiminta- ja kasvu ympäristön osaamisintensiiviselle tutkimus- ja yritystoiminnalle. Turun Tiedepuisto on logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus, jossa saumattomasti toisiinsa kytkeytyvät kestävä liikumisen muodot ja niitä tukevat palvelut tekevät arjesta sujuvaa. Turun Tiedepuisto on ympäri vuorokauden elävä ja viihtyisä kohtaamisten keidas, jossa hyvinvointia ja terveyttä edistävät alustat, ratkaisut ja palvelut nivoutuvat luontevaksi osaksi alueen asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea. Turun Tiedepuisto on kaupungin energiatehokkain rakennettu alue, jonka kehittämisessä painottuvat laadukkaan perusinfraan lisäksi älykkään ja kestävä kaupungin ratkaisut ja teknologiat. <p>Kupittaa ja Itäharjun välisen kannen rakentamisessa yhdistetään ainutlaatuisella tavalla kaikki aluetta koskevat strategiset tavoitteet niin innovaatioalustana, jossa keskiössä Triple Helix -yhteistyö, kuin toisaalta Tunnin junan ensimmäisenä päätepiste, jonka saavutettavuus on ainutlaatuista ja jossa alueen keskipiste muodostaa kohtaamisen keitaan. Alue muodostaa hyvinvoinnin referenssikaupungin osan, jossa on parhaat edellytykset opiskella, innovoida, työskennellä, elää ja asua.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Toimintasuunnitelma laaditaan kaupunginhallituksen hyväksytyä kärkihanke-esityksen. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p>						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Konsernihallinto

Kärkihanke 3: Smart and Wise Turku

Strateginen teema: **Vaikuttava ja uudistuva Turku**

Strateginen linjaus: 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset:

3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantaa toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa.</p> <p>Kaupunki tekee laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ja luo samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvatamme Turun kansainvälistä kiinnostavuutta.</p> <p>Hankkeella on kuusi painopistealuetta: 1) hiilineutraalius ja resurssiviisuus, 2) asiakkuuksien ja palvelujen hallinta, 3) turvallisuus, 4) kaupunkisuunnittelu, 5) liikenne ja liikkuminen ja 6) syrjäytymisen ehkäiseminen. Painopistealueet hyödyntävät yhteisiä kyvykkyyksiä, joita ovat alustatalouden toimintamalli sekä tiedon hyödyntämisen toimintamalli.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p>						

Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 (kv 11.6.2018 § 142)

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset: -

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Konsernihallinto

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 noudattaa Euroopan Unionin yhteistä mallia (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan) ja sisältää ilmastopolitiikan toimintalinjat ja välitavoitteet vuosille 2021, 2025 ja 2029. Suunnitelma käsittää sekä ilmastomuutoksen hillinnän että sopeutumisen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi suunnitelman yksimielisesti 11.6.2018 ja päätti, että suunnitelma on huomioitava ohjaavasti toimialojen ja konserniyhteisöjen toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteutuksessa vuosittain. Päämääränä on toteuttaa yhdessä kaupunkistrategian asettama tavoite hiilineutraalista kaupunkialueesta 2029 sekä vahvistaa Turun asemaa ilmastoratkaisujen kansainvälisenä edelläkävijänä. Ilmastosuunnitelma sisältää myös perustelut, miksi ja miten hiilineutraaliuden tavoite saavutetaan. Vuodesta 2029 alkaen tavoitteena on ilmastoposiitivinen kaupunkialue.</p>						

Musiikkitalon toteuttaminen (konserttitalo)

Strateginen teema: **Yrittävä ja osaava Turku**

Strateginen linjaus: 3.1.5 Turkuä kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina

Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.6, 2.3.7

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:			Allianssin hankintavaihe valmiiksi ja kehitysvaihe käynnistyy.			
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun uusi konserttitalo rakennetaan Aurajoen itärannalle Itsenäisyydenpuistoon. Uudisrakennushanke toteutetaan allianssimallilla. Allianssimalli koostuu strategisesta vaiheesta, muodostamis- ja ehdotusvaiheesta, kehitysvaiheesta, toteutusvaiheesta ja jälkivastuusta.</p>						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Konsernihallinto

Johtamisjärjestelmän uudistaminen ja pormestarimallin käyttöönotto

Strateginen teema: **Vaikuttava ja uudistuva Turku**

Strateginen linjaus: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Muut toteutettavat linjaukset:

3.2.6

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Johtamisjärjestelmän suunnittelu	Uuden johtamisjärjestelmän käyttöönotto ja sopimusohjausmallin uudistaminen			
Tavoitteen kuvaus: Turku siirtyy vuoden 2021 kesäkuusta lähtien pormestarien aikaan: kaupunkia johtavat pormestari ja kolme apulaispormestaria. Johtamisen tueksi synnytetään maailman modernein johtamismalli. Turun uusi johtamismalli vahvistaa demokratiaa antamalla kuntalaisille mahdollisuuden vaikuttaa merkittävästi aiempaa suuremmin kaupungin ylimmän poliittisen johdon valintaan. Muutos tehdään yhdessä ja vahvassa vuorovaikutuksessa henkilöstön kanssa. Muutos koskee kaikkia kaupungin työntekijöitä, mutta erityisesti johtoa, tukipalveluita ja konsernihallintoa.						

Linnakaupunki ja Linnaniemi (historian ja tulevaisuuden museo) sekä kantasatama

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.5, 3.1.3, 3.1.5, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.7, 3.3.10

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:		Linnakaupungin asemakaavoituksen edistäminen sekä vahvojen kaavojen toteutus	Linnakaupungin asemakaavoituksen edistäminen, sekä vahvojen kaavojen toteutus			

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Konsernihallinto

		investointiohjelmalla. Ferry Terminaalin asemakaavoitus	investointiohjelmalla. Linnanniemen arkkitehtikilpailu ratkaistu ja aluetta koskeva asemakaavaluonnos käsitelty. Kantasataman etenemismallin päätös.			
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Linnakaupungin osayleiskaavan mukainen kaupunkirakenteen muutos etenee eri vaiheissa (esiselvitys, suunnittelu ja toteutus) olevien alueiden kautta. Kaupunki mahdollistaa infainvestoineilla asuntojen ja palveluluiden rakentumisen alueelle. Tavoitteena on turvata keskustamaisen kaupunkirakenteen laajentuminen kohti merta.</p> <p>Linnanniemen tavoitteena on olla tulevaisuudessa ympärivuotisen kaupunkikulttuurin keskus, jossa voi kokea samanaikaisesti historian, meren ja maailman kauneimman saariston. Linnan ohella sinne houkuttelevat monipuoliset palvelut, rantaan asti ulottuvat ulkoilualueet, erilaiset merelliset toiminnot sekä tuleva Historian ja tulevaisuuden museo.</p> <p>Linnakaupungin kokonaisuuteen liittyvän kantasatama-alueen kehittämisen esiselvityksen perusteella päätetään hankkeen etenemisestä vuonna 2021. Satama-alueiden kehittämisen tavoitteena on varmistaa alueella toimivien yritysten toimintaedellytykset, sekä tukea merellisen kaupunginosan syntymistä. Merkittävässä asemassa tulee olemaan alueen logistiikka ja liikkumiskysymykset.</p>						

Raitiotien ensimmäisen vaiheen yleis- ja toteutussuunnitelmat

Strateginen teema: **Rakentuva Turku ja ympäristö**

Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.4

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021:						
Hankeyhtiön perustaminen			Hankeyhtiö käynnistää toiminnan	Hankeyhtiö toiminnassa	Hankeyhtiö toiminnassa	Hankeyhtiö toiminnassa
Raitiotien yleissuunnitelma			Yleissuunnitelma laaditaan. Päätös			

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Konsernihallinto

			toteutussuunnitelusta (kh) myös Kauppatori-satama osuudella.			
Raitiotien toteutussuunnitelmat (hankeyhtiö)			Hankeyhtiö päättää hankintamenettelystä ja käynnistää hankintamenettelyn.	Toteutussuunnittelu	Toteutussuunnittelu	Investointipäätös raitiotien toteutussuunnitelman ja vahvistuneen kustannusarvion perusteella
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Raitiotien Tiedepuiston ja Sataman linjat kytkevät yhteen Turun merkittävimmät kaupunkikehityshankkeet Tiedepuiston, keskustan kehittämisen sekä Linnakaupungin. Toteuttamalla raitiotie kokonaisvaltaisena kaupunkikehityshankkeena voidaan tukea ja nopeuttaa näiden alueiden kehittymistä. Turun kaupunginvaltuusto päätti 20.4.2020 § 51, että raitiotien toteuttamissuunnitelmat laaditaan välille Varissuo-Kauppatori ja raitiotien hankesuunnitelmatasoinen yleissuunnitelma ja tarvittaessa toteutussuunnitelmat välille Kauppatori-satama. Suunnitelmien perusteella syntyy hankkeen lopullinen kustannusarvio kaupunginvaltuuston investointipäätöstä varten. Samalla päätettiin käynnistää raitiotien edellyttämät asema-kaavanmuutokset, jotka sisältyvät Kaupunkiympäristötoimialan operatiiviseen sopimukseen.</p>						

Ulkoiset sidosryhmä – ja vaikuttamistavoitteet

Tunnin juna -hankkeen hankeyhtiön osakkuus

Strateginen teema: **Yrittävä ja osaava Turku**

Strateginen linjaus: 3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Arviointikriteeri 2021: Turun ja Helsingin välisen oikoradan suunnittelusta ja toteuttamisesta tehdään kansallinen päätös.		Yleissuunnittelu valmis, tehdään toteutuspäätös	Toteutus käynnissä	Toteutus käynnissä	Toteutus käynnissä	
<p>Tavoitteen kuvaus: Tunnin junaksi nimitetään nopeaa junayhteyttä Helsingin ja Turun välillä. Helsingin ja Turun välisen ratayhteyden nopeuttamiseksi toteutetaan kokonaan uusi oikorata Espoosta Lohjan kautta Saloon. Lisäksi nopea yhteys sisältää Espoon kaupunkiradan, Salo–Turku-kaksoisraiteen sekä Turun ratapiha-alueet.</p>						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Konsernihallinto

Kaupunginjohtajan esittämät talouteen liittyvät muutokset:

Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
		Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023	Talous-suunnitelma 2024
Kaupunginhallitus	Työllisyyttä lisäävien toimenpiteiden optimointi. (vähentää toimintamenoja)	1 000 000	2 000 000	5 000 000	5 000 000
Kaupunginhallitus	Virkistysalueiden kehittäminen. (kasvattaa toimintamenoja)			-500 000	-1 000 000
Kaupunginhallitus	Palveluverkkojen läpikäynti tuottavuuden ja kustannustehokkuuden lisäämisen näkökulmasta. (vähentää toimintamenoja)		1 000 000	3 000 000	5 000 000
Kaupunginhallitus	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	399 794			
Kaupunginhallitus	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talkoovapaat). (vähentää toimintamenoja)	1 299 331			
Kaupunginhallitus	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	1 000 875			
Kaupungin yhteiset	Myydään TVT:lle rajoituksista vapautuneet tontit. Lisäävät myyntivoittoa yhdelle vuodelle, mutta vähentävät vuotuisia vuokratuottoja. (kasvattaa toimintatuottoja)	9 000 000			
Kaupungin yhteiset	Valmiiden rakennuspaikkojen myynti ei strategisissa kohteissa. (kasvattaa toimintatuottoja)	2 000 000			
Kaupungin yhteiset	Hulevesimaksun siirtäminen osaksi kiinteistövero ja kiinteistöveroprosenttien tarkistaminen. (kasvattaa kiinteistöverotuottoja)	7 500 000	7 500 000	7 500 000	7 500 000
Kaupungin yhteiset	Täydennysrakentamisen tehostaminen. (kasvattaa toimintatuottoja)			5 000 000	10 000 000

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Konsernihallinto

Kaupungin yhteiset	Palvelutuotannon vertailun tarkentaminen ja verrokkikaupunkeihin kal-liimpien palveluiden kriittinen tarkastelu. (vähentää toimintamenoja)	500 000	3 000 000	5 000 000	5 000 000
Kaupungin yhteiset	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantami-nen. (vähentää toimintamenoja)	1 836 926			
Kaupungin yhteiset	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talkoovapaat). (vähentää toimintamenoja)	5 970 012			
Kaupungin yhteiset	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	4 598 706			

Kaupunginjohtajan esittämät lausekkeet:

Toimielin	Kirjaus
Kaupunginhallitus	Vahvistetaan palveluntuottajien ja tavarantoimittajien rahoituksellista asemaa jatkamalla maksuvalmiuden salliessa laskujen maksamista viipymättä hyväksymisen jälkeen.
Kaupunginhallitus	Kevennetään kuntalaisten ja yhteisöjen taloudellista painetta jatkamalla pidennettyä maksuehtoa (30 vrk), yksityisoikeudellisten eräpäivän siirtoa (3kk) ja perinnän maksusopimusta (24kk).
Kaupunginhallitus	Tuomiokirkon yhteisterassitoimintaa jatketaan.
Kaupunginhallitus	Otetaan käyttöön pysyvä käytäntö parkkipaikkojen vuokraamiseksi kesäaikana.
Kaupunginhallitus	Kaupungin ja sairaanhoitopiirin psykiatrian hoitoprosessien arviointi ja vastuujaon tarkistaminen tuottavuuden lisäämiseksi.
Kaupunginhallitus	Käynnistetään kiinteistökehitys Turun ulkopuolella olevien ja tarpeettoman maaomaisuuden osalta.
Kaupunginhallitus	Lakkautetaan henkilöstökassa-toiminto vuoden 2021 loppuun mennessä.
Kaupunginhallitus	Vuonna 2021 siirretään tilapalveluiden rakennuttamistoiminto perustettavaan yhtiöön yhdessä muiden konsernin toimijoiden kanssa.
Kaupunginhallitus	Vuonna 2021 fuusioidaan yhtiömuotoiset kaupungin omat tilakohteet konserniksi, joka toteuttaa jatkossa uudet tilahankkeet.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Konsernihallinto

Kaupunginhallitus	Itäharjun monitoimitalon toteuttamisen aikaistus arvioidaan. Samalla selvitetään mahdollisuus muiden kouluverkkoratkaisujen siirtoa sekä kansainvälisen koulun toteutus monitoimitalon yhteyteen.
Kaupunginhallitus	Käynnistetään keskusta-alueen koulujen pitkäaikaisen väistötilan kilpailutus.
Kaupunginhallitus	Varissuon monitoimitalon tarveselvitys laaditaan vuoden 2021 aikana ja hankkeen toteutus sisällytetään investointisuunnitelmaan 2023-2026. Hankkeella tavoitellaan alueen päiväkotiverkon tiivistämistä vastaten väestöennusteen muutoksiin, kaupungin hiilineutraaliustavoitteeseen sekä kasvatus- ja opetuspalvelujen tuomista saman katon alle nykyaikaista opetussuunnitelmaa vastaaviin ja samalla kustannustehokkaihin tiloihin.

Määrärahat ja investoinnit

Kaupunginhallitus (Konsernihallinto ja määräaikaiset palvelukeskukset), 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	183 037	177 237	179 922	182 441	184 996	187 585
Valmistus omaan käyttöön	80	0				
Toimintamenot	225 852	243 349	253 750	258 054	256 709	258 415
Toimintakate	-42 734	-66 112	-73 827	-75 613	-71 713	-70 829
Muutos-%		54,7%	11,7%	2,4%	-5,2%	-1,2%
Investointiosa						
Investointimenot	3 175	8 839	8 159	8 159	8 159	8 159
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-3 175	-8 839	-8 159	-8 159	-8 159	-8 159
Muutos-%		178,4%	-7,7%	0,0%	0,0%	0,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Konsernihallinto

Kaupungin yhteiset toiminnot (sisältää kaupungin yhteisiä menoja sekä maa-, tila- ja infraomaisuuteen liittyvät menot ja tulot), 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	36 224	24 200	34 200	26 200	36 900	38 900
Valmistus omaan käyttöön	39	0				
Toimintamenot	5 615	2 500	-4 106	-1 400	-2 500	-2 000
Toimintakate	30 648	21 700	38 306	27 600	39 400	40 900
Muutos-%		-29,2%	76,5%	-27,9%	42,8%	3,8%
Investointiosa						
Investointimenot	108 461	96 566	92 267	159 372	173 029	147 647
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	1 451	0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		23 700	32 700	23 700	27 000	27 000
NETTO	-107 011	-72 866	-59 567	-135 672	-146 029	-120 647
Muutos-%		-31,9%	-18,3%	127,8%	7,6%	-17,4%

Talousarviomääräraha kohdennetaan kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan tulosalueelta (Kustannuspaikat: Maaomaisuus, tilaomaisuus, infraomaisuus) Kaupunkiympäristötoimialalle.

Kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot		0				
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	18 758	19 785	20 184	20 588	21 000	21 420
Toimintakate	-18 758	-19 785	-20 184	-20 588	-21 000	-21 420
Muutos-%		5,5%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Hyvinvointitoimiala

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Riitta Liuksa

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Hyvinvointitoimiala on antanut asiakkailleen palvelulupauksen:

- Lupaamme palvella asiakkaita niin, että he tulevat nähdyiksi, kuulluiksi ja kohdatuiksi.
- Lupaamme kehittää palveluita asiakkaidemme kanssa tasavertaisina.
- Lupaamme luoda asiakkaidemme kanssa yhdessä palveluita, jotka lisäävät heidän hyvinvointiaan.

Palvelulupauksen lunastamiseksi on sosiaali- ja terveyspalveluiden kannalta oleellista pystyä vastaamaan kuntalaisten palvelutarpeisiin luomalla puitteet hyvinvoinnille, lisäämällä tuottavuutta ja ehkäisevää työtä sekä parantamalla palveluiden kohdentuvuutta ja vaikuttavuutta asiakaskeskeisten ja tarvelähtöisten palveluprosessien kautta. Tämä vaatii tiivistä ja laajaa yhteistyötä kaupungin toimijoiden, kolmannen sektorin, yksityisten palveluntuottajien sekä kuntalaisten kesken. Oman palvelutuotannon osalta keskitytään ehkäisevän työn lisäämiseen sekä tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan laajassa poikkiallisessa yhteistyössä. Kuntalaisten omaa aktiivisuutta tuetaan sekä heidän osallistumistaan omien palveluidensa suunnitteluun lisätään. Hyvinvointitoimialan toiminnan strategiset painopisteet ovat:

Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön

Ehkäisevällä työllä voidaan vähentää kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarpeita, joten panostaminen tähän on sekä inhimillisesti että taloudellisesti perusteltua.

Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön tarkoittaa mm. perustason palveluiden vahvistamista ja niiden hyvää saavutettavuutta, varhaista puuttumista, varhaisempaa hoidon aloitusta, kuntoutuksen kehittämistä, palveluohjauksen kehittämistä, oikea-aikaisia ja oikein kohdentuvia palveluita, fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn tukemista ja ihmisten oman aktiivisuuden tukemista. Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön ei kuitenkaan ole pelkästään resurssikysymys, vaan se vaatii myös yhteistyön syventämistä, osaamisen ja työtapojen kehittämistä sekä ennen kaikkea asenteiden ja toimintakulttuurin muutosta.

Lisätään korjaavien palveluiden tuottavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta

Hyvin toimiva ehkäisevä työ ei kuitenkaan poista korjaavien sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta. Hyvinvointitoimialan kehittämistyössä painotetaan omien palvelujen toimivuuden ja vaikuttavuuden edelleen parantamista. Tämän myötä tavoitteena on vähentää raskaiden, erityistason ostopalvelujen käyttöä. Tärkeimpiä, strategisen tason kehittämistoimia tähän liittyen ovat vanhuspalvelujen rakennemuutos, lastensuojelun kustannustason

hillintä, kotiuttamis- ja kuntoutusprosessien sujuvoittaminen sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisen ja sisäisen työnjaon selkeyttäminen. Hyvinvointitoimialalla myös uudistetaan voimakkaasti mielenterveys- ja päihdepalvelujen työskentelyä ottamalla käyttöön matalan kynnyksen palveluyksikkö

Tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantaminen vaatii lisäksi tiedolla johtamisen kehittämistyön jatkuvaa edistämistä. Koko toimialan toimintakulttuuria viedään määrätietoisesti rohkeamman kokeilukulttuurin suuntaan.

Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma

Alueellisen yhteistyössä tekemisessä hyödynnetään Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa sovittua rakennetta ja osallistamalla siinä sovittujen, alueen yhteisiä tavoitteita edistävien toimenpiteiden toteutukseen.

Toteutuksessa hyödynnetään alueellisia kehittämishankkeita, joille on saatu STM:n kautta valtioavustusrahoitusta. Tärkeimpiä näistä hankkeista ovat "Varsinais-Suomen tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus" -hanke, jota hallinnoi Turun kaupunki (toteutusaika 2020-2022) sekä "SOTE-rakennemuutostusta tukeva alueellinen valmistelurakenne" hanke, jota hallinnoi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri (toteutusaika on 2020-2021).

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Hyvinvointitoimiala

Strategiset tavoitteet

Tavoite 1: Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön

Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva turkulainen

Strateginen linjaus: 2.1.2

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Avohuollon lastensuojelun asiakkaana olevien 0-17-vuotiaiden määrä ja osuus ikäryhmästä	1360 / 4,7 %	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee
Neuvolapalveluiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sähköisen asioinnin lisääminen						
- neuvolaikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	46%	50 %	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa
- peruskouluikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	13%	20 %	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Lihavien lasten ja nuorten osuus						
- 4- vuotiaat	..	laskee	laskee	laskee	laskee	laskee
- 8. luokkalaiset	..	laskee	laskee	laskee	laskee	laskee
Suun terveydenhuolto: Terveyskeskushammaslääkärien tekemät paikkaustoimenpiteet perushammashoidossa suhteessa hoidossa käyneiden lukumäärään						
- 1-6 -vuotiaat	pohjaluku	laskee	laskee	laskee
- 7-17 -vuotiaat	pohjaluku	laskee	laskee	laskee
Rokotuskattavuus (neuvolat)						
- 3-vuotaiden rokottamattomien osuus ikäluokasta	0,8 %	0%	0%	0%	0%	0%
Kumppanuus kolmannen sektorin kanssa lisääntyy ja tiivistyy:						
1. Tilojen luovutuksen yhteistyösopimusten määrä	44	40	40	40	40	40
1. Vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt avustusyhteistyösopimukset (vähintään 2 vuoden ajaksi)	15	15	15	15	15	15
2. Toiminnallisten kumppanuussopimusten määrä (sis. sosiaali- ja terveystieteiden avustuskustusten ja Opetus- ja kulttuuriministeriölle ym. ulkopuolisille rahoittajille annetut lausunnot ja aiesopimukset)	45	20	20	20	20	20

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Hyvinvointitoimiala

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kotona asuvien +75-vuotiaiden osuus ja lukumäärä	91,3 % (16 324)	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Säännöllisten palveluiden piirissä olevien 75-vuotta täyttäneiden määrän muutos/75-vuotta täyttäneiden turkulaisten määrän muutos.	-162/494	laskee	laskee	laskee	laskee	laskee
- kotihoito	-173	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
- omaishoidon tuki	37	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Omaishoidon tukeminen, Omaishoidon tukea saavien määrä (poikkileikkaus)						
- 0:sta 17 -vuotiaat	211	tasainen	tasainen	tasainen	tasainen	tasainen
- 18-74-vuotiaat	525	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
- 75 vuotta täyttäneet	616	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Tilapäishoidon hoitajaksojen määrä	4460	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Hoitojakson pituus ympärivuorokautisen hoidon piirissä, yhteensä:						
- asumispalveluissa	1110,8	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
Tavoitteen kuvaus: Ajoissa ja hyvin kohdenneet peruspalvelut ovat hyvää ehkäisevää työtä. Oikea-aikainen ja oikean tasoinen palvelu vähentää korjaavien ja erityispalveluiden tarvetta.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Hyvinvointitoimiala

Tavoite 2: Lisätään korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta

Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva turkulainen

Strateginen linjaus: 2.1.3

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Jatkohoitajonon lyheneminen sairaanhoitopiiristä						
- siirtoviivepäivien määrä / kk	378	0	0	0	0	0
- korotetun maksun osuus siirtoviivepäivistä	50%	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Vuoden aikana huostassa olleiden lasten määrä (kumulatiivisesti) ja väestöosuus	419 / 1,4%	laskeva	vuoden 2020 taso	laskeva	laskeva	laskeva
Perhehoitoon sijoitettujen lasten osuus huostassa olevista lapsista.	54,8%	+2,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä
Päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantuminen ja avohoitopainotteisuuden lisääntyminen:						
- mielenterveys- tai päihdeongelman keskimääräinen hoitopääsyaika (T3) ensikäynnille	..	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
- mielenterveys- ja päihdekuntoutujine tuetun asumisen osuus asumispalveluista	51%	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Sairaalan hoitajaksojen vaikuttavuus						
- sairaalahoitajaksojen määrä 1 kuukautta hoitajakson jälkeen	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä
- sairaalahoitajaksojen määrä 3 kuukautta hoitajakson jälkeen	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä
Kiireettömän lääkärivastaanoton jonotusaika lyhenee terveyskeskuksessa	6 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa
Palveluiden vaikutus: palvelu parantanut asiakkaan elämäntilannetta (vastausten keskiarvo asteikolla 1-5)						
• Vammaispalvelut*	4,3	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Vanhusten avopalvelut*	4,2	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Vanhusten asumispalvelut*	..	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Sairaalapalvelut	4,3	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Hyvinvointitoimiala

Arviointikriteerit tai mittarit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
• Polikliiniset palvelut	4,5	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Mielenterveys- ja päihdepalvelut	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Sosiaalityö	4,4	kasvava	kasvava	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Avohuollon lastensuojelu	..	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Neuvolapalvelut	4,1	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	3,4	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
• Perheneuvola	4,4	kasvava	kasvava	ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Sijaishuolto (kaupungin lastenkodit ja vastaanotokodit)	4,2	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava	kasvava
Hoitonpääsy (T3) (aika yhteydenotosta siihen, kun tutkimus toteutuu) alueiden mediaanin keskiarvo	106	70	90	80	70	70
Laitoshoidossa olevia ympärivuorokautisessa hoidossa olevista						
- +75 vanhusten määrä ja %-osuus	308 / 19,8 %	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä	vähenevä
- kehitysvammaisten %-osuus	3,7	vähenevä	tasainen	tasainen	tasainen	tasainen
Korvattujen potilasvahinkojen määrä (vuoden 2016 korvatut vahingot versus viiden viimeisen vuoden 2011-2015 ka)	5/11,4	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
Tavoitteiden kuvaus: Korjaavat palvelut tuotetaan tehokkaasti ja vaikuttavasti. Asiakas saa tarvettaan vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Hyvinvointitoimiala

Määrärahat ja investoinnit

Hyvinvointitoimiala, sosiaali- ja terveyslautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	69 969	67 882	75 549	81 000	82 000	83 000
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	714 302	743 426	741 382	735 717	746 276	753 000
Toimintakate	-644 332	-675 544	-665 833	-654 717	-664 276	-670 000
Muutos-%		4,8%	-1,4%	-1,7%	1,5%	0,9%
Investointiosa						
Investointimenot	1 701	141	500	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-1 701	-141	-500	-500	-500	-500
Muutos-%		-91,7%	254,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Sivistystoimiala

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Timo Jalonen

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Kaupunkistrategian Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma koostuu kolmesta pääteemasta:

- Terve ja hyvinvoiva turkulainen
- Osaava ja oppiva turkulainen
- Aktiivinen turkulainen

Kaikki nämä teemat koskevat Turun sivistystoimialaa ja se sitoutuu omassa kehittämisessään ja strategisessa toiminnan suunnittelussaan kaikkiin näihin pääteemoihin. Palvelualueet ottavat myös omissa operatiivisissa sopimuksissaan ja toimintansa suunnittelussa huomioon nämä teemat. Vahvimmin toiminnassa painottuu Osaava ja oppiva turkulainen –teema, mutta toimialaa koskettaa myös osa Terve- ja hyvinvoiva turkulainen – sekä Aktiivinen turkulainen –teemojen linjauksista.

Osaava ja oppiva turkulainen –teeman linjaukset

- henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
- Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
- vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla ja muilla palveluilla

- kansainvälisyyden edellytykset turvataan tuemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa
- lasten ja perheiden hyvinvointia tuetaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella
- kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan toimipisteverkkoja tiivistämällä
- nuorten koulutuspolut turvataan ja nuorisotyötömyyttä vähennetään
- tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta terveellisissä tiloissa

Terve ja hyvinvoiva turkulainen –teeman alatavoitteen mukaisesti päiväkodeissa ja kouluissa puututaan aktiivisesti yksinäisyyteen ja liikkumattomuuteen sekä ehkäistään eriarvoitumista. Keskeistä on myös henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen. Aktiivinen turkulainen –teema näkyy lasten ja nuorten osallisuuden tukemisessa sekä kannustamisessa liikunta- ja kulttuuripalveluiden käyttämiseen.

Kaupunkistrategian Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelman tavoitteiden mukaisesti sivistystoimiala tukee Turun kilpailukykyä tuottamalla laadukasta ja alueen elinkeinoelämää tarvitsemaa osaamista.

Oman henkilöstön pedagogista osaamista, tieto- ja viestintätekniikan valmiuksia sekä työelämäyh-

teyksiä vahvistetaan kaikilla palvelualueilla ja henkilöstöä tuetaan omaehtoiseen oman osaamisensa kartuttamiseen. Samalla kehitetään oppimisympäristöjä ottamalla huomioon opetuksen ja varhaiskasvatuksen digitalisaation mukana tuomat uudistukset sekä opetussuunnitelmista nousevat toimintakulttuurin muutokset ja kehittämistarpeet. Lisäksi kehittämissyhteistyötä tehdään tiiviisti eri sidosryhmien kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Kaikilla palvelualueilla tavoitteena on tarjota vieraskielisille oppijoille riittävästi oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia, mikä osaltaan tukee maahanmuuttajien kotoututumista suomalaisen yhteiskuntaan. Opetuksen tueksi kehitetään erilaisia ohjaus- ja tukipalveluita, jotta oppiminen ja kotoutuminen mahdollistuvat.

Sivistystoimiala vahvistaa niin lasten ja nuorten kuin myös oman henkilöstönsä kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta tarjoamalla omissa oppilaitoksissaan mahdollisimman laajan kielivalikoiman, lisäämällä kielikyly- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta sekä tukemalla koulujen globaalikasvatusta.

Yksinäisyyden vähentäminen, kiusaamisen ehkäiseminen sekä lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen ovat keskiössä kaikilla palvelualueilla. Koska varhaiskasvatus ja koulu eivät yksin pysty vastaamaan kaikkiin lasten, nuorten ja heidän per-

Sivistystoimiala

heidensä tuen tarpeisiin, yhteistyötä hyvinvointitoimialan sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tiivistetään entisestään. Samalla hyödynnetään eri tietovarastoista saatavaa tietoa. Palveluita on lähdetty kehittämään alueellisesti, mikä mahdollistaa eri toimijoiden osaamisen ja resursien täysivaltaisemman hyödyntämisen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kotien kanssa tehtävä yhteistyö on osa perustyötä sekä varhaiskasvatuksessa että kaikilla kouluasteilla ja sitä edistetään kaikin mahdollisin keinoin.

Perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen ja lukioiden palveluverkko on toimiva. Varhaiskasvatuksen palveluverkko on muotoutunut aikanaan ilman kokonaissuunnitelmaa ja se vaatii tarkastelua. Huolta aiheuttaa rakennusten ja tilojen huonokuntoisuus. Toimivien tilojen puute ja jatkuva korjaustarve vaikuttaa koko toimialalla varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle vaikeuttaen sujuvan arjen ja osittain myös onnistuneen opetuksen toteuttamista.

Turun kaupunki käynnisti laaja-alaisen ja pitkälle tulevaisuuteen ulottuvan osaamisen kehittämisen visiotyön osana Turun elinkeino-, koulutus- ja elinvoimapolitiikkaa. Työllä on haluttu luoda kokonaisvaltainen ja pitkälle katsova visio, joka on jo olemassa olevien kaupunkikehityshankkeiden kaltainen sekä kattaa lisäksi koko koulutuspolun perusteelta korkea-asteelle saakka. Osaamisen visiotyö valmistui vuoden 2020 aikana ja sen tulos tulee ohjaamaan koulutuksen kehittämistä seuraavien vuosien aikana.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Sivistystoimiala toteuttaa omassa toiminnassaan ilmastosuunnitelman tavoitteita ja luo valmiuksia kestäväan elämäntapaan ja vähähiiliseen talouteen. Nämä tavoitteet tullaan entistä enemmän ottamaan huomioon opetuksessa ja erilaisten oppimisympäristöjen käytössä sekä uusien rakennusten suunnittelussa

ja vanhojen korjauksissa. Lisäksi sivistystoimiala on sitoutunut Agenda 2030 toteuttamiseen ja yhteiskuntasitomukseen 2050.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioesityksessä ei ole voitu varautua toimintoihin, joiden osalta puuttuvat valtion päätökset ja joiden rahoittamiseen on saatavissa valtionosuuksia. Tällä sopimuksella kaupunginvaltuuston on sitouduttava talousarviovarauksiin, joiden toteutuminen edellyttää lisätalousarviota ja muulla tavoin huomioon ottamista, jos valtio tekee näiden rahoittamiseksi positiiviset päätökset.

Kuntavaalien jälkeen Turun kaupunki aloittaa uuden strategiatyön, mutta sen toteuttamistapa on vielä avoin. Pormestarimallissa on yleensä laadittu niin sanottu pormestariohjelma, jossa lähi vuosien tavoitteet on määritelty.

Sivistystoimiala

Strategiset tavoitteet

Tavoite 1: Palveluverkoston tarkastelu

Strateginen teema: **Osaava ja oppiva turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Muut toteutettavat linjaukset:

2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Taito-kampuksen rakentaminen		Hankesuunnitelma hyväksytty	Suunnittelutyö aloitettu		Rakentaminen aloitettu	
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyyden turvaaminen tilanteessa, jossa päiväkotirakennusten yleinen kunto on tyydyttävä ja rakennusten kuntoon liittyvät riskit ovat merkittäviä		Kunnallisia päiväkotipaikkoja on riittävästi ja 70-30 suhdeluku toteutuu	Yksityisiä päivähoitopaikkoja enintään 40% kaikista paikoista	Yksityisiä päivähoitopaikkoja enintään 40% kaikista paikoista	Yksityisiä päivähoitopaikkoja enintään 40% kaikista paikoista	
Varhaiskasvatuksen kustannusten saaminen kuuden suurimman kaupungin keskiarvoon		Muutos käynnissä	Keskiarvossa			
Tavoitteen kuvaus: Ammatillisen koulutuksen palveluverkon tiivistäminen ja uudisrakennuksen toteuttaminen, varhaiskasvatuksen palvelujen riittävyyden turvaaminen jatkuvasti muuttuvassa kysyntätilanteessa ja yllättävissä olosuhteissa sekä kunnallisen ja yksityisen palvelutuotannon kaupungille syntyvien kustannusten vähentäminen (kustannukset vuonna 2018 edelleen keskiarvon yläpuolella).						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Sivistystoimiala

Tavoite 2: Positiivisen rakennemuutoksen tuki koulutuksen keinoin

Strateginen teema: **Yrittävä ja osaava Turku**

Strateginen linjaus: 3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tuetaan rakennemuutoksen toteutumista koulutuksen keinoin		Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso sama tai korkeampi kuin vuonna 2019.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	

Tavoitteen kuvaus: Sivistystoimialan eri palvelualueilla toteutettava koulutus- ja kehittämistoiminta tukee rakennemuutoksen toteutumista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä tämä tapahtuu eri alojen vetovoimauutta lisäämällä sekä kehittämällä erilaisia joustavia, työelämälähtöisiä koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä yritysten kanssa. Pitkällä aikavälillä tämä tarkoittaa uusien toimintamuotojen kehittämistä korkeakoulujen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi STEAM Turku –toiminnalla edistetään lasten ja nuorten kiinnostumista matematiikasta ja luonnontieteistä.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Sivistystoimiala

Kaupunginjohtajan esittämät talouteen liittyvät muutokset:

Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
		Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	1 415 033			
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talvokoovapaat). (vähentää toimintamenoja)	4 598 858			
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	449 482			

Määrärahat ja investoinnit

Sivistystoimiala, Kasvatus- ja opetuslautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	24 658	24 900	28 856	29 144	29 581	30 025
Valmistus omaan käyttöön	29	0				
Toimintamenot	333 932	341 648	348 070	358 842	364 225	369 688
Toimintakate	-309 244	-316 747	-319 214	-329 698	-334 644	-339 663
Muutos-%	6,7	2,7%	0,8%	3,3%	1,5%	1,5%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Sivistystoimiala

Investointiosa						
Investointimenot	1 742	5 010	6 018	3 895	7 330	3 755
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-1 742	-5 010	-6 018	-3 895	-7 330	-3 755
Muutos-%	-39,3%	187,6%	20,1%	-35,3%	88,2%	-48,8%

Vapaa-aikatoimiala

Kulttuurilautakunta Liikuntalautakunta Nuorisolautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Minna Sartes

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Turun kaupunkistrategiaa tukee kaksi strategista ohjelmaa. Hyvinvointi ja aktiivisuus –ohjelman pääteemat ovat: 1) Terve ja hyvinvoiva turkulainen, 2) Osaava ja oppiva turkulainen ja 3) Aktiivinen turkulainen. Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelman pääteemat ovat : 1) Yrittävä ja osaava kaupunki, 2) Vaikuttava ja uudistuva kaupunki sekä 3) Rakentuva kaupunki ja ympäristö. Vapaa-aikatoimiala toteuttaa molempia ohjelmia.

Vapaa-aikatoimiala toteuttaa Turku 2029 kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia:–Turku on eurooppalainen kulttuurikaupunki, joka tunnetaan myös vahvana urheilu- ja tapahtumakaupunkina. Keskeisenä tavoitteena on kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja aktiivisuuden sekä elinkeinoelämän kilpailukykyyn edistäminen kestäväällä tavalla. Järjestämme palvelut nykyaikaisen monituottajamallin mukaan asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sekä hyvässä kumppanuudessa yritysten ja järjestöjen kanssa. Hyvinvoinnille keskeistä on aktiivinen elämäntapa, johon kannustamme turkulaisia. Etsimme ja kokeilemme toimintamalleja, joilla kavennetaan hyvinvointieroja ja ehkäistään syrjäytymistä.

Toimialan lautakunnat ja palvelualueet toteuttavat erityisesti Aktiivinen turkulainen –teeman linjauksia:

- Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle
- Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa
- Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asukas- ja asiakastietoa
- Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä
- Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa
- Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja
- Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi.

Vapaa-aikatoimiala

Perustehtävä: Tarjoamme turkulaisten arkeen ja juhlaan iloa, elämyksiä, liikettä, tietoa ja taitoa.

Tahtotila: Hyvän elämän Turku.

Painopisteet:

- Yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoisuuden kaventaminen,
- Osallisuuden, aktiivisuuden ja monialaisen yhteistyön edistäminen sekä
- Vahvistuva kumppanuus kolmannen sektorin kanssa.

Edellä kuvattuja linjauksia ja painopisteitä toteutetaan yhteisissä, strategisissa tavoitteissa, jotka kaikki kolme lautakuntaa ovat hyväksyneet:

- Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi,
- Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti
- Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikuttiset palvelut sekä
- Edistetään asukkaiden kansalaistaitoja.

Korona-ajassa ja siitä selviytymisessä korostuu aktiivisuuden edistäminen, erityisesti kääntyvien toimintakyky sekä digitaalisten palvelujen kehittäminen ja systematisointi.

Vapaa-aikatoimiala

Kulttuurilautakunta

Painopisteet:

- Eriarvoistumisen poistaminen - kaikkien yhteinen Turku,
- Sisäisen ja ulkoisen yhteistyön vahvistaminen, Vetovoimainen Kulttuuri –Turku sekä
- Digitaaliset palvelut - moderni ja historiallinen Turku.

Toimintaperiaatteina ovat kriittinen ja rohkea oman toiminnan tarkastelu sekä työntekijöiden hyvinvointi.

Liikuntalautakunta

Painopisteet:

- Liikkuvat lapset ja nuoret - Kaikki lapset ja nuoret omaksuvat liikunnallisen elämäntavan,
- Aktivoiva ympäristö ja olosuhteet luovat edellytykset liikunnalliseen elämään,
- Liikunta innostavana kumppanina elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämässä sekä
- Liikunta- ja urheiluseurojen ja liikuntaa järjestävien yhdistysten kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen turkulaisten liikkumisen lisäämiseksi.

Nuorisolautakunta

Painopisteet:

- Yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoistumisen vähentäminen,
- Digitalisaation ymmärtäminen osana nuorten elämää,

- Kestävän hyvinvoinnin edistäminen,
- Osallisuus ja usko omiin vaikutusmahdollisuuksiin ja aktiivinen kansalaisuus sekä
- Avarakatseinen kansainvälisyys ja moninaisuuden arvostaminen sekä vaaliminen.

Toimintaperiaatteina ovat innovatiivisuus, vuoropuhelu ja monialainen yhteistyö.

Harrastamisen tukeminen

Hallitusohjelmassa merkittävä kohta on mielisien harrastuksen takaaminen jokaiselle lapselle ja nuorelle koulupäivän yhteyteen. Vapaa-aikatoimialan palvelualueiden yhteisenä sisäisinä kehittämiskohteina ovat mm.

- yhteistyön vahvistaminen lasten ja nuorten harrastamisen edistämiseksi toimialan kaikkien palvelujen yhteistyönä
- monimuotoisen ja -puolisen lastenkulttuuritoiminnan ohjauksen ja johtamisen kehittäminen

Kaupungin omat kulttuuripalvelut mahdollistavat kulttuurin perustarjonnan, jota vapaa kenttä täydentää. Matalan kynnyksen kulttuuripalvelujen lisäksi tarvitaan vetovoimaisia huipputuotantoja, jotka kasvattavat kaupungin matkailullista kiinnostavuutta ja kilpailukykyä.

Liikuntapalvelut toteutetaan paikallisella ja alueellisella yhteistyöllä, luomalla terveyttä edistävää liikunnan mahdollisuuksia, tuemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikunta-

paikkoja ja järjestämällä liikuntaa erityisesti passiivisille ja erityisryhmille.

Lapsille ja nuorisolle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua tasavertaisesti kulttuuri-, liikunta ja vapaa-ajan toimintaan sekä nuorisopalveluihin ja palveluiden suunnitteluun. Ennaltaehkäisevät palvelut ja virikkeellinen toiminta ylläpitävät lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä.

Kaikilla palvelualueilla huomioidaan Turku 2021– kymmenen vuotta kulttuuripääkaupungista merkkivuosi ja erityisesti kulttuurihyvinvoinnin edistäminen.

Vapaa-aikatoimiala on sitoutunut kaupunkitasoisin kehittämiskokonaisuuksiin, kuten asukasbudjettiin, lapsiystävällisyyteen, kotouttamiseen ja ilmastopolitiikkaan sekä vähähiilisyyteen

- Turku on UNICEFin lapsiystävällinen kunta
- Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkia ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja varautumiseen. Vapaa-aikatoimiala toteuttaa ilmastosuunnitelman tavoitteita ja luo valmiuksia kestävään elämäntapaan ja vähähiiliseen talouteen.

Vapaa-aikatoimiala

Strategiset tavoitteet

Tavoite 1: Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi

Strateginen teema: **Aktiivinen turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
kirjaston lainat	3 121 090	3 060 000	3 060 000	3 060 000	3 060 000	3 060 000
kirjastokäynnit	2 115 130	2 020 000	2 020 000	2 020 000	2 020 000	2 020 000
konserttikävijät	69 069	60 000	43 000 / 60 000 *	68 000	68 000	68 000
museokäynnit	406 005	345 000	360 000	360 000	370 000	380 000
uimalaitosten käynnit	825 682	760 000	760 000	760 000	760 000	760 000
liikkuva koulu –toimintaan osallistuneet	3 200	3 000	1 600	3 000	3 000	3 000
Nuoret kävijät nuorisopalvelujen ohjatuissa palveluissa (käyntikerrat, 0- 28 v)	209 589	210 000	190 000	210 000	210 000	210 000

Tavoitteen kuvaus: Aktiivinen vapaa-aika tarjoaa elämään sisältöä ja on olennainen osa hyvän elämän perustaa. Aktiivinen kaupunkilainen voi hyvin. Liikkuminen elämäntavaksi. Kulttuuri tekee hyvää. Turku kehittää edelleen uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kulttuurin harrastamisen muotoja. Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään. Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö. Aktiivisuuden edistäminen on tärkeää myös korona-pandemiasta selviytymisessä.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Vapaa-aikatoimiala

* Arvion ensimmäinen luku perustuu olettamukseen, että toimintarajoitukset jatkuvat kevään 2021 ajan, mutta syksyllä päästään normalisoimaan toimintaa. Tämä tarkoittaisi sitä, että kevään aikana salikapasiteetista 1/3 on käytössä, koululaisryhmien vierailuihin kohdistuu rajoituksia eikä muuta oheistoimintaa pystytä järjestämään normaalisti. Toinen luku kuvaa tavoitetta, mikäli viranomaismääräykset eivät rajoita toimintaa enää vuoden 2021 alusta.

Tavoite 2: Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti

Strateginen teema: **Aktiivinen turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Sopimuksen tehneiden (kulttuuriavustukset) kävijämäärä	655 366	601 000	601 000	601 000	601 000	601 000
Avustuksia saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärä	67 765	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Avustuksia saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä	69	110	75	75	75	75

Tavoitteen kuvaus: Palveluissa tarkastellaan tuottamistapoja kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyönä sekä tuotetaan niitä enenevästi kumppanuudella. Yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden varmistamana niin, että kansalais- ja järjestötoiminta on vahvasti mukana ja vastuussa. Tuotetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja. Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.

Vapaa-aikatoimiala

Tavoite 3: Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikutteiset palvelut

Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku

Strateginen linjaus: 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.3 Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Verkkokirjastokäynnit	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.
Kirjaston e-aineistojen käyttökerrat	147 946	115 000	137 000	145 000	150 000	155 000
Museon Digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys /vuosi	10 922	+ 4 500	3 800	+ 4 500	+ 4 500	+ 4 500
Some-ajokorttikoulutuksen käyneiden suhteellinen osuus (%) henkilökunnasta (koulutuskokonaisuus rakennetaan 2018 ja täysimittaisena käynnissä 2019)	81 %	70 %	tavoite saavutettu 2019 Ei enää seurata	-	-	-
Sosiaalisessa mediassa ja verkossa kohdattujen nuorten määrä. Vuonna 2021 käynnistysmittari ja tavoiteluvut päivittyvät sen jälkeen seuraaville vuosille			Käynnistysmittari			

Tavoitteen kuvaus: Kaupungin palvelukanavia kehitetään ja palveluja digitalisoidaan laajamittaisesti parhaita käytäntöjä ja valtakunnallista yhteistyötä hyödyntäen. Digitaalisuutta hyödynnetään uudenlaisissa kulttuuriin osallistumisessa. Digitaalisia palveluja kehitettäessä sekä tietojen avoimuutta ja yhteiskäyttöä lisättäessä tietoturvan eri näkökulmat otetaan huomioon. Vahvistetaan korona-pandemian aikana hyviksi ja suosituiksi todettuja digitaalisia palveluja.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Vapaa-aikatoimiala

Tavoite 4: Edistetään asukkaiden kansalaistaitoja

Strateginen teema: **Aktiivinen turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kävijät orkesterin lastentapahtumissa, maahanmuuttajatapahtumissa ja yleisökasvatustapahtumissa yhteensä	21 755	15 000	9 000 / 14 500 *	15 000	15 000	15 000
Museon neuvontapalvelujen käyttötapahtumat	5 210	5 000	5 200	5 200	5 200	5 200
Kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä	10 941	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Ohjatut nuoret (9-18 –vuotiaat nuoriso- ja kausikorttilaiset ja harastekursseille osallistuneet sekä 15 – 29 –vuotiaat Fendarissa, Starttipajassa ja seinättömässä pajatoiminnassa sekä etsivässä nuorisotyössä olleet)	7 274	Tekemällä oppiminen: 2100 Ohjaus ja tuki: 1190	ei enää seurata	-	-	-
Vuodesta 2021 eteenpäin mittari muuttuu seuraavanlaiseksi: Toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen osallistuneet nuoret. Vuonna 2021 käynnistysmittari ja tavoiteluvut päivittyvät sen jälkeen seuraaville vuosille			käynnistysmittari			
<p>Tavoitteen kuvaus: Aktiivisuuden lisäämisessä olennaisia osatekijöitä ovat omatoimisuuden ja itsepalvelun mahdollistaminen ja palveluohjauksen kohdistaminen passiivisiin asukkaisiin. Osallisuus on hyvinvoinnin tärkeä osatekijä, jonka tulee näkyä asukkaille konkreettisena tekemisen mahdollisuutena erityisesti asukkaiden omilla asuinalueilla. Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.</p> <p>* Arvion ensimmäinen luku perustuu olettamukseen, että toimintarajoitukset jatkuvat kevään 2021 ajan, mutta syksyllä päästään normalisoimaan toimintaa. Tämä tarkoittaisi sitä, että kevään aikana salikapasiteetista 1/3 on käytössä, koululaisryhmien vierailuihin kohdistuu rajoituksia eikä muuta oheistoimintaa pystytä järjestämään normaalisti. Toinen luku kuvaa tavoitetta, mikäli viranomais määräykset eivät rajoita toimintaa enää vuoden 2021 alusta.</p>						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Vapaa-aikatoimiala

Kaupunginjohtajan esittämät talouteen liittyvät muutokset:

Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
		Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Liikuntalautakunta	Liikunta-avustuspolitiikan uudistaminen. Maltilliset käyttömaksut kaikille. (kasvattaa toimintatuottoja)	600 000			
Kulttuurilautakunta	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	208 413			
Kulttuurilautakunta	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talkoovapaat). (vähentää toimintamenoja)	677 343			
Kulttuurilautakunta	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	113 235			

Määrärahat ja investoinnit

Vapaa-aikatoimiala, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	10 286	8 379	9 518	9 617	9 748	9 846
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	74 664	75 844	74 799	76 052	77 152	77 923
Toimintakate	-64 377	-67 465	-65 281	-66 435	-67 403	-68 077
Muutos-%		4,8%	-3,2%	1,8%	1,5%	1,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Vapaa-aikatoimiala

Investointiosa						
Investointimenot	865	860	740	840	840	840
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0	0	0	0	0
NETTO	-865	-860	-740	-840	-840	-840
Muutos-%		-0,6%	-14,0%	13,5%	0,0%	0,0%

Kulttuurilautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	5 055	3 401	3 938	4 538	4 594	4 640
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	40 796	41 327	40 056	40 905	41 490	41 905
Toimintakate	-35 741	-37 926	-36 118	-36 366	-36 896	-37 265
Muutos-%		6,1%	-4,8%	0,7%	1,5%	1,0%
Investointiosa						
Investointimenot	493	540	540	540	540	540
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0	0	0	0	0
NETTO	-493	-540	-540	-540	-540	-540
Muutos-%		9,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Vapaa-aikatoimiala

Liikuntalautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	4 325	4 045	4 645	4 127	4 188	4 230
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	24 773	25 250	25 431	25 733	26 109	26 370
Toimintakate	-20 448	-21 205	-20 786	-21 606	-21 921	-22 140
Muutos-%		3,7%	-2,0%	3,9%	1,5%	1,0%
Investointiosa						
Investointimenot	328	200	200	200	200	200
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0	0	0	0	0
NETTO	-328	-200	-200	-200	-200	-200
Muutos-%		-38,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Nuorisolautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	906	933	935	952	966	975
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	9 095	9 267	9 312	9 415	9 552	9 647
Toimintakate	-8 188	-8 334	-8 377	-8 463	-8 586	-8 672
Muutos-%		1,8%	0,5%	1,0%	1,5%	1,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Vapaa-aikatoimiala

Investointiosa						
Investointimenot	44	120		100	100	100
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0		0	0	0
NETTO	-44	-120	0	-100	-100	-100
Muutos-%		170,2%	-100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristölautakunta Rakennus- ja lupalautakunta Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Christina Hovi

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Turun kaupungin väestönkasvu ja kaupungistumisprosessi jatkuu edelleen. Samaan aikaan myös alueiden eriytyminen on voimistunut.

Kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttää energiatehokkaan, resurssiviisaan ja päästöttömän toimintatavan ulottamista kaikkien toimintaan.

Toimialalla hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan kehittämisessä. Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen vaativampiin tehtäviin. Asukkaille ja asiakkaille tämä tarkoittaa aikaisempaa parempia mahdollisuuksia käyttää kaupungin palveluja ajasta ja paikasta riippumatta.

Kaupunkiympäristötoimiala toimii aktiivisesti käynnissä olevassa muutoksessa. Tavoitteena on luoda hyvän elämän mahdollisuuksia ja kasvua niin yrityksille kuin kansalaisillekin.

Kaupunkiympäristötoimiala toteuttaa Turku 2029 kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia:

Turku kasvaa kestävästi ja Turku lisää kilpailukykyä. Strategisista ohjelmista toimiala toteuttaa erityisesti pääteemoja 3.3 Rakentuva Turku ja ympäristö sekä 3.2 Vaikuttava ja uudistuva Turku.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kolme kärkihanketta: Keskustan kehittäminen, Turun tiedepuisto ja Smart and Wise Turku (SAWT). Kaksi ensimmäistä kärkihanketta toteuttavat lähinnä strategian pääteemaa Rakentuva Turku ja ympäristö. SAWT -kärkihankkeeseen toteuttaa strategian pääteemoja Rakentuva Turku ja ympäristö sekä Vaikuttava ja uudistuva Turku.

SAWT -kärkihankkeen painopistealueet hiilineutraalius ja resurssiviisaus, ennakoiva kaupunkisuunnittelu sekä liikenne ja liikkuminen ovat vahvasti mukana kaupunkiympäristötoimialan kehittämisessä ja painopisteissä.

Kaupunkiympäristötoimiala noudattaa kaupungin kehittämismallia (Kh 29.9.2014 § 368) kaikessa kehittämisessä. Kehittämismalli yhtenäistää kehittämiseen liittyvät työtavat.

Rakentuva Turku ja ympäristö

- Kasvun edellytyksiä ja kestävästä kaupunkirakennetta edistetään laajoilla yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää koskevilla suunnitelmilla ja kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina.
- Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella. Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskusta ja sitä kehystävälle kaupunkiuudistusalueille ja joukkoliikenteen kehityskäytävälle. Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittymisen myötä kohti merta.
- Keskustan kehittämisen sekä Turun tiedepuiston kärkihankkeita edistetään maankäytön hankkeilla, asemakaavoitusohjelmalla sekä investointiohjelmilla.
- Kaupungin kärkihankkeiden lisäksi edistetään muita merkittäviä aluekehittämishankkeita mm. Linnakaupunki, Skanssi ja Blue Industry Park.

Kaupunkiympäristötoimiala

- Turun logistista asemaa solmukohtana pohjoisessa kasvukäytävässä kehitetään mm. edistämällä Turun ja Helsingin välistä nopeaa junayhteyttä, Matkakeskusta, uutta satama-termiinaalia ja -yhteyttä sekä Turun kehätiehankkeita.
- Monipuoliset ja vetovoimaiset asumisvaihtoehdot ovat työpaikkojen rinnalla keskeinen kilpailukykytekijä houkuteltaessa osaajia ja asukkaita kaupunkiin. Asemakaavoituksella ja infran toteutuksella varmistetaan monipuolisesta ja riittävästä tonttivarannosta, jolla turvataan riittävä ja kohtuuhintainen vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotanto. Monimuotoisella asuntotuotannolla huolehditaan eri asuntotyypeistä uusillekin asuinalueille.
- Lähiöiden täydennysrakentamisella elävöitetään asuinalueita, turvataan kestävä palvelurakenne ja kavennetaan alueiden välistä eriarvoisuutta.
- Turun kaupungin ilmastosuunnitelmassa 2029 (kv 11.6.2018 § 412) on päätetty tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla edetään kohti kaupunkialueen hiilineutraaliutta 2029 ja varaudutaan ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Kaupunkiympäristötoimiala osallistuu vahvasti sekä ilmastomuutoksen hillinnän että varautumisen toimenpiteisiin ja seurantaan.
- Kaupungin liikenteen kehittämisessä painopisteet ovat kävelyssä ja pyöräilyssä, seudullisessa joukkoliikenteessä ja uusien ympäristö- ja ilmastoystävällisten teknologioiden käytön laajentumisen tukemisessa. Liikuminen palveluna ja älykkään liikenteen ratkaisut ovat vahvasti mukana liikenteen kehittämisessä.
- Terveitä elämäntapoja edistetään kaavoittamalla lyhyiden etäisyyksien kaupunkia ja rakentamalla tällä kantakaupunkialueella koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.
- Joukkoliikennettä kehitetään vastaamaan kasvavien yritysten työpaikkaliikkumisen tarpeita.
- Palvelujen järjestämisen kustannustehokkuus paranee, kun voidaan tukeutua olemassa olevaan palveluverkkoon. Kunnallistekniikan investointien hyödyntäminen tehostuu, liikenteen päästöt vähenevät ja kaupunkilaisten aikaa säästyy liikkumisessa. Eheän kaupunkirakenteen ansiosta sujuva liikkuminen on Turulle vetovoimatekijä.
- Hyvinvoinnin edistämiseksi monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön säilymistä tuetaan ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin tavoin.
- Historiallisesti ainutlaatuinen kulttuuriympäristö ja siihen liittyvä innovatiivinen rakennusten uudiskäyttö edistävät Turun nousemista kansainvälisesti johtavaksi esikuvaksi kaupunkirakentamisessa.
- Tiivistyvillä kaupunkialueilla korostuu rakennetun kaupunkiympäristön laatu. Tiivistävässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viherrakentamiseen. Huolehdimme asuin- ja elinympäristöjen siisteydestä ja turvallisuudesta.
- Ilmastomuutokseen varautuminen huomioidaan kaikessa kaupunkiympäristön suunnittelussa ja rakentamisessa erityisen huomion ollessa hulevesissä sekä ekologisten riskien torjumisessa.
- Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen mukaisin toimenpitein, joiden tavoitteena on parantaa vesistöjen, pienvesien ja rannikkovesien tilaa.

Vaikuttava ja uudistuva Turku

- Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä. Läpinäkyvällä tietoon perustuvalla johtamisella varmistetaan, että tehdään oikeita asioita oikeaan aikaan kustannustehokkaasti. Tietojärjestelmiä kehitetään siten, että toiminnan tiedot saadaan yhdistettyä ajantasaiseen taloustietoon.
- Tila- ja infraomaisuuden hallinta perustuu suunnitelmallisuuteen, jossa hyödynnetään korjausvelkalaskentaa. Omaisuuden arvosta huolehtiminen edellyttää riittäviä investointeja.
- Kaupungin palvelurakennusinvestoinnit perustuvat hyväksytyihin palveluverkkosuunnitelmiin.
- Kaupungin käytöstä vapautuvaa kiinteistöomaisuutta kehitetään aktiivisesti. Kaupungin kiinteän omaisuuden luovutuksia tehostetaan kehittämällä omaisuutta houkuttelevammaksi kaavoituksella ja kumppanuusyhteistyöllä.
- Rakennuskannan energiatehokkuutta ja ra-

Kaupunkiympäristötoimiala

- kennusten älykkyyttä parannetaan ja priorisoidaan investointiraamin puitteissa. Kestävät investointiperiaatteet ja laatutaso määrätään hankesuunnitelmissa.
- Toimintaa tehostetaan nopeuttamalla tontti-tuotantoprosessia kaavoituksesta, kaupunki-infran rakentamiseen ja tontinluovutukseen.
 - Rakennuttamishankkeiden kustannusten hallintaa parannetaan toteuttamalla tarveselvitys ja hankesuunnitteluohjetta myös infra-hankkeissa.
 - Tuottavuutta lisätään hankintamenettelyillä, kumppanuuksilla ja kilpailuttamisella. Ostopalveluja käytetään toiminnan tehostamiseksi. Tekemällä asioita yhdessä kumppanien kanssa ja rohkeasti kokeilemalla toiminta uudistuu.
 - Toimintaa kehitetään asukas- ja asiakaslähteisesti asukaskyselyiden pohjalta.
 - Palvelujen digitalisoinnilla tehostetaan toimintoja ja parannetaan ajasta ja paikasta riippumattomia itsepalvelu- ja osallistumismahdollisuuksia.

- Kaupunkiympäristötoimiala tukee arkistojen digitalisointia. Asia edellyttää kaupunkita-soista kokonaisratkaisua.
- Smart and Wise Turku kärkihankkeen edistäminen erilaisilla projekteilla. Taustalla on Smart city –ajattelu, joka tarkoittaa mm. kaupungin infrastruktuurin tehostamista teknologialla. Digitaaliset palvelut ovat keskeinen osa tätä ajattelua.
- Pysäköintitoiminnan järjestämistä kehitetään kokonaisuudistuksella, joka on käynnistynyt vuoden 2018 aikana.
- Osaava ja motivoitunut henkilöstö on kaupungin keskeinen voimavara. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen on tärkeää, jotta palvelutaso säilyy hyvänä myös työtapojen muuttuessa. Henkilöstön koulutukseen ja osaamisen ennakkointiin panostetaan.
- Laadukkaat tukipalvelut tulee olla mitoitettu oikealle tasolle siten, että päivittäinen työskentely on sujuvaa.

Innovatiiviset hankinnat

Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita. Suunnittelemalla toiminnan kehittämistä ja hankintoja laajalla yhteistyöllä luodaan samalla markkinoita ja kasvualustaa uusille ratkaisuille.

- Alusta kaupunkimallille, jolla mahdollistetaan esim. digitaalisen kaksosen tarkastelua ja hyödyntämistä selaimen avulla. Tällaisen alustan avulla voidaan Turun kaupungin oma nykyinen kaupunkimalli ottaa laajempaan käyttöön. Alustan avulla malliin voidaan sijoittaa suunnitelmia ja muuta tietoa sekä tehdä simuloitteja.
- Runosmäen aluekehityshanke. Lähiön kehittämistä lähestytään monesta näkökulmasta. Toteutetaan monitoimitalo, jonka urakoitsijavalinnan yhteydessä valitaan aluekehityskumppani(t). Tavoitellaan monitoimitalon ympäristön uudelleen kaavoitusta, jonka yhteydessä käytöstä poistuvat kiinteistöt kaavoitetaan uuteen käyttötarkoitukseen. Lisäksi lähiympäristön viihtyisyyttä ja turvallisuutta pyritään parantamaan. Alueen asukkaat otetaan mukaan kehitystyöhön.

Kaupunkiympäristötoimiala

Strategiset tavoitteet

Kaupunkiympäristölautakunta kaikkien osalta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ** osalta

Tavoite 1: Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kasvihuonekaasupäästöjen muutos (%) vuoden 1990 tasosta (1.287,3 kt CO ₂ -ekv)	-34,8 % (enn.tieto 838,9 kt CO ₂ -ekv)	vähenee	-50 %	vähenee	vähenee	vähenee

Tavoitteen kuvaus:

Kaupunkistrategian (kaupunginvaltuusto 16.4.2018) mukainen ilmastopolitiikan päätavoite on hiilineutraali kaupunkialue vuoteen 2029 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi Turun alueen kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään vähintään 80 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2029 mennessä. Tähän edetään seuraavien valtuustokausittain asetettujen välitavoitteiden kautta. Vuoteen 2021 mennessä päästöjä pyritään vähentämään vähintään 50 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Vuoteen 2025 mennessä päästöjä pyritään vähentämään vähintään 65 - 70 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Viimeistään vuonna 2029 saavutetaan hiilineutraalius, jolloin jäljellä olevat päästöt kompensoidaan kokonaan. Vuodesta 2029 eteenpäin Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen alue, jolloin alueen nettopäästöt ovat negatiiviset (kompensaatio on suurempi kuin päästöt).

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä (Ilmastosuunnitelma 2029, kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142) edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Kaupunkiympäristötoimiala pyrkii vähentämään erityisesti yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön sekä liikkumisen aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä ja vahvistamaan Turun alueen hiilinieluja. Ympäristönsuojeluyksikkö tuottaa kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskennan ja kehittää hiilinielujen laskentaa. Turun CO₂-raportin mukaiset kasvihuonekaasupäästöt sisältävät seuraavat sektorit: kauko-, sähkö- ja erillislämmitys, maalämpö, kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus, tieliikenne ja muut liikennemuodot, teollisuus ja työkooneet, maatalous ja jätehuolto. Lämmityksen päästöt on normeerattu vastaamaan ilmastollisen vertailukauden 1981 - 2010 keskimääräistä lämmitystarvetta. Sähkönkulutuksen päästöt on normeerattu käyttäen päästökertoimena viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa. Laskennassa eivät ole mukana yksityisen tai julkisen sektorin hankintojen välilliset päästövaikutukset.

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite 2: Kestävä yhdyskuntarakenne

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Hyväksytyjen asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittuminen tiivistyvälle kestävästä kaupunkirakenteen vyöhykkeelle		Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun omassa maankäytössä panostetaan kaupunkistrategian mukaisesti hiilineutraalin kaupunkialueen saavuttamiseen vuoteen 2029 mennessä, mikä edellyttää energiatehokasta ja kestäviin liikkumismuotoihin kannustavaa yhdyskuntarakenteen kehitystä. Rakentamista ohjataan keskuksista, asuintiivistymistä, kestävästä liikkumisesta ja lähipalveluista muodostuvalle kaupunkirakenteen vyöhykkeelle. Näin luodaan puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10). Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.</p>						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kaupunkiympäristötoimiala

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
						
<p>Kuva. Tiivistävä kestävä kaupunkirakenteen vyöhyke. Vyöhyke perustuu 250*250 metrin ruuduille tehtyyn analyysiin Turun kaupunkirakenteesta, jossa on otettu huomioon kestävä liikkuminen, lähipalvelut ja alueen asukastiheys. Ominaisuudet pisteytettiin seuraavasti: kävelyetäisyys keskustan palveluista 1 piste, pyöräilyetäisyys keskustasta 15 minuuttia 1 piste, mahdollisuus joukkoliikenteeseen: runkobussilinjat 300 metrin etäisyys linjasta tai 600 metrin etäisyys raitiotie 1 piste, asukas/työpaikka oleva tai tuleva tiheys yli 20 asukasta/ha 1-3 pistettä, kauppa 500 metrin päässä 1 piste, päiväkotia 500 metrin päässä 1 piste ja koulu 500 metrin päässä 1 piste. Oikeanpuoleisessa kuvassa näkyy luokitellut ruudut, jotka ovat saaneet enemmän kuin 4 pistettä</p>						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite 3: Vähähiilinen kestävä liikkuminen **

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Muut toteutettavat linjaukset:

3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
- Tie- ja kaupunkiliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (vähenee 50 % v. 2015 - 2029)		vähenee	vähenee	vähenee	vähenee	vähenee
- Jalankulun määräindeksi *, indeksi 2017=100		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2,0 % vuoden 2019 tasosta	kasvaa 2,0 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2,0 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2,0 % edellisestä vuodesta
- Pyöräilyn määräindeksi *, indeksi 2017=100		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 5,2 % vuoden 2019 tasosta	kasvaa 5,2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 5,2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 5,2 % edellisestä vuodesta
- Autoliikenteen määräindeksi *, indeksi 2017=100 *		vähenee tai ei nouse edellisestä vuodesta	vähenee 3,0 % vuoden 2019 tasosta	vähenee 3,0 % edellisestä vuodesta	vähenee 3,0 % edellisestä vuodesta	vähenee 3,0 % edellisestä vuodesta
- Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100 **	97,2	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta
- Vähähiilisen liikenteen osuus (%) Turun joukkoliikenteessä	5 %	5 %	kasvaa	kasvaa	kasvaa	kasvaa

Tavoitteen kuvaus:

Kaupunkistrategian (kaupunginvaltuusto 16.4.2018 § 72) hiilineutraaliustavoitteen 2029 saavuttamiseksi Turku luo aktiivisesti kestävää liikkumiskulttuuria ja parantaa kestävästä liikkumisesta edellytyksiä. Tavoitteena on vähentää Turun tie- ja katuliikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 50 % vuoden 2015 tasosta vuoteen 2029 mennessä (Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142). Turun kaupungin Ilmasto- ja ympäristöohjelman (kaupunginvaltuusto 26.10.2009 § 239) sekä Turun kaupunkiseudun rakennemallin 2035 yhteydessä on hyväksytty ja Yleiskaavan 2029 (kaupunginhallitus 30.9.2013 § 399) sekä Ilmastosuunnitelman 2029 (kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 142) yhteydessä vahvistettu tavoitteeksi kasvattaa kestävien kulkutapojen kulkumuoto-osuutta Turun kaupungissa yli 66 % tasolle vuoteen 2030 mennessä nykyisestä noin 50 prosentista. Se tarkoittaa kävelyn- ja pyöräilyn määrän kasvua keskimäärin 3,4 %:ia ja autoliikenteen vähentymistä keskimäärin 3 %:lla vuosittain. Lisäksi joukkoliikenteen matkamäärän pitäisi kasvaa vuodessa keskimäärin 5,2 %. Vuoden 2021 vertailutasoksi on valittu vuoden 2019 taso vuoden 2020 koronapandemian aiheuttamien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

Turun kaupungin strategisen hiilineutraaliustavoitteen toteuttamiseksi ja kestävästä liikkumisesta edellytyksiä parantamiseksi kaupunkikehityksen tukemiseksi joukkoliikenteen palvelukykyä parannetaan

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kaupunkiympäristötoimiala

merkittävästi. Joukkoliikenteen kehittäminen ja käytön lisääminen on tärkeä keino vähentää liikumisen aiheuttamia kasvihuonepäästöjä. Samalla myös kasvavan joukkoliikenteen aiheuttamien päästöjen vähentäminen on merkittävä ja esimerkillinen ilmastotoimi. Turun joukkoliikenteestä tehdään hiilineutraali palvelu vuoteen 2029 mennessä. Turun kaupunkiliikenteen osalta hiilineutraaliuteen edetään jo vuoteen 2025 mennessä. Linjojen sähköistämässä edetään teknisen kehityksen ja kilpailutusten mahdollistamaan tahtiin ja sähköistämistä täydennetään biopoltoaineratkaisuilla.

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuksien edistäminen mm. vähentää liikenteen tilantarvetta, parantaa turvallisuutta ja viihtyisyyttä sekä vähentää päästöjä. Kattavia tietoja liikkumismuotojen kulkutapajakaumasta saadaan 5-10 vuoden välein liikennetutkimuksista (laadittu Turun seudulla 2017, 2008 ja 1997). Liikkumismuotojen kehitystä lyhyemmällä aikavälillä seurataan kulkutapakohtaisen määräindeksin perusteella. Määräindeksi ei kerro suoraan kulkutapajakaumakehitystä, mutta näyttää kuitenkin kehityksen suuntaa.

*Jalankulun, pyöräilyn ja autoliikenteen määräindeksit perustuvat liikennemäärätietoihin ns. Aurajoen laskentalinjalla (Föri, Martinsilta, Myllysilta, Teatterisilta, Auransilta, Kirjasto-silta, Tuomiokirkkosilta, Tuomaansilta, Rautatiesilta, Halistensilta).

**Kaupunkiympäristölautakunta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyvät tavoitteen.

Tavoite 4: Hiilinielujen vahvistaminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit tai mittarit	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kaupungin omistamien metsien puuston ja maaperän yhteinen hiilivarasto, muutos (kt CO ₂ -ekv/v)	Lähtötaso: 2.870 kt CO ₂ -ekv	+15	+15	+15	+15	+15

Tavoitteen kuvaus:

Ilmakehästä hiiltä sitovien hiilinielujen vahvistaminen on merkittävästi vaikuttava ilmastonmuutoksen hillintätoimi. Kasvillisuuden ja maaperän hiilensidontakyvyn lisääminen on kustannuksiltaan edullista ja sillä on myös muita merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Hiilinieluja, uusiutuvan energian tuotantoa ja muita kompensatioita on lisättävä hiilineutraaliuden saavuttamiseksi ja etenemiseksi ilmastopositiiviseksi alueeksi. Strategiansa mukaisesti Turun kaupunki huolehtii maaperässä ja kasvillisuudessa olevasta hiilivarastosta pyrkimällä lisäämään viheralueita ja säilyttämään alueensa metsiä, peltoja, kasvillisuuden määrää ja suosimaan luonnonmukaisuutta istutusalueilla. Uudenlaista kaupunkiluontoa ja viherrakentamista lisätään kaupungin tiivistyessä.

Lähtötaso 2019 eli kaupungin omistamien metsien (pinta-ala 4 827 ha) puuston ja maaperän yhteinen hiilivarasto on Luonnonvarakeskuksen selvityksen mukaan tällä hetkellä noin 2 870 kt CO₂-ekv.

Kasvillisuuden ja maaperän hiilivarastot ja -nielut lasketaan neljän vuoden välein. Seuranta kehitetään ottaen mahdollisuuksien mukaan huomioon myös vesistöt.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite 5: Alueellisen eriarvoisuuden vähentäminen

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Muut toteutettavat linjaukset:

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Arviointikriteerit tai mittarit	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Tuetun vuokra-asumisen osuus suuralueittain (9 kpl), enintään 15 % koko suuralueen asutokannasta.		6/9	6/9	6/9	7/9	7/9
Sosiaalisesti kestävä kaupunkikehityksen edistäminen			Lähiövision laatiminen			
Tavoitteen kuvaus: Asuntojakauman tasapainoisuutta pyritään edistämään kehittämällä asuinalueista asuntorakenteeltaan mahdollisimman monipuolisia täydennyskaavoituksen ja tavoitteellisen tontinluovutuksen kautta. Tavoitteena on saada kaikilla suuralueilla tuetun vuokra-asumisen osuus alle 15 %:n koko asutokannasta. Vuokra-asumiseen on huomioitu Ara-tuetut vuokra-asunnot (ei sisällä opiskelija-asuntoja eikä asumisoikeusasuntoja). Toimenpideohjelma syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja sosiaalisesti kestävä kaupunkikehityksen edistämiseksi (kaupunginvaltuusto 28.1.2019 § 7).						

Tavoite 6: Liikenneturvallisuus

Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö

Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Muut toteutettavat linjaukset:

2.1 Terve ja hyvinvoiva turkulainen

2.3 Aktiivinen turkulainen

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Arviointikriteerit tai mittari	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä viiden vuoden aikana (henkilöä)	vähentynyt 7 %	vähenee 4 % vuosien 2013-2017 kaudesta	vähenee 9 % vuosien 2013-2017 kaudesta	vähenee 13 % vuosien 2013-2017 kaudesta	vähenee 17 % vuosien 2013-2017 kaudesta	vähenee 22 % vuosien 2013-2017 kaudesta

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoitteen kuvaus:

Vähennetään liikenneonnettomuuksissa loukkaantuvien määrää kaikkia toimialoja koskevilla toimenpiteillä (Turun kaupungin turvallisuussuunnitelma 2017-2020, kaupunginhallitus 6.3.2017 § 91). Tavoitteena on, että loukkaantuneiden määrä vähenee keskimäärin noin 5 % vuodessa. Liikenneonnettomuuksien määrää verrataan satunnaisvaihteluiden vuoksi viisivuotissajaksoissa. Vertailukohtana on vuosien 2013-2017 viisivuotissjakso, jonka taso oli 975.

Kaupunginjohtajan esittämät talouteen liittyvät muutokset:

Toimielin	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
		Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
TKS joukkoliikenne-lautakunta	Joukkoliikenteen liikennetarjonnan sopeuttaminen vähentämällä ostettavaa liikennemäärää määräaikaisesti -5%:lla. (vähentää toimintamenoja)	2 000 000			
Kaupunkiympäristö-lautakunta	Hulevesimaksun siirtäminen osaksi kiinteistövero ja kiinteistöveroproosenttien tarkistaminen. (vähentää toimintatuottoja)	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Kaupunkiympäristö-lautakunta	Digitalisaation lisäämisen kautta kustannustehokkuuden parantaminen. (vähentää toimintamenoja)	137 029			
Kaupunkiympäristö-lautakunta	Henkilöstömenoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite (mm. sijaisten käyttö, matkakustannukset, erilliskorvaukset, talvoovapaat). (vähentää toimintamenoja)	445 343			
Kaupunkiympäristö-lautakunta	Palvelujen ja tavaroiden hankintoihin kohdistuva kaupunkitasoinen säästötavoite. (vähentää toimintamenoja)	836 586			

Kaupunginjohtajan esittämät lausekkeet:

Toimielin	Kirjaus
Kaupunkiympäristö-lautakunta	Säilytetään kävely- ja pyörävylien tehostettu hoito (harjahiekoitus) talviaikana.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristö-lautakunta	Säilytetään harjasuolareitin hoito (12 km) talviaikana.
Kaupunkiympäristö-lautakunta	Säilytetään Aurajoen maisemavalaistus (puut ja laiturit).
Kaupunkiympäristö-lautakunta	Kilpailutetaan kaupunkipyöräjärjestelmä uudelleen siten, että kaupungin panostus on kolmen vuoden aikana enintään 600 000 euroa.
Kaupunkiympäristö-lautakunta	Vuonna 2021 rakennusvalvonnassa toteutetaan toimintamallin muutos, digitalisointiprojekti sekä selkeämpi tavoitteidenasetanta.

Määrärahat ja investoinnit

Kaupunkiympäristötoimiala, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	77 900	79 065	72 482	73 745	74 724	75 720
Valmistus omaan käyttöön	1 629	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Toimintamenot	102 965	108 687	105 237	110 262	111 899	113 565
Toimintakate	-23 437	-28 013	-31 145	-34 907	-35 565	-36 234
Muutos-%		19,5%	11,2%	12,1%	1,9%	1,9%
Investointiosa						
Investointimenot	598	2 200	1 020	1 000	1 000	1 000
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	184	175	176	175	175	175
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-415	-2 025	-844	-825	-825	-825
Muutos-%		388,4%	-58,3%	-2,3%	0,0%	0,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristölautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	41 796	40 294	37 504	38 112	38 728	39 354
Valmistus omaan käyttöön	1 629	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Toimintamenot	48 621	51 803	50 671	52 852	53 643	54 445
Toimintakate	-5 196	-9 899	-11 557	-13 131	-13 304	-13 480
Muutos-%		90,5%	16,7%	13,6%	1,3%	1,3%
Investointiosa						
Investointimenot	90	1 700	520	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-90	-1 700	-520	-500	-500	-500
Muutos-%		1780,8%	-69,4%	-3,8%	0,0%	0,0%

Rakennus- ja lupalautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot		0				
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	100	101	100	100	100	100
Toimintakate	-100	-101	-100	-100	-100	-100
Muutos-%		0,6%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Kaupunkiympäristötoimiala

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	36 016	38 502	34 606	35 262	35 624	35 995
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	54 156	56 514	54 095	56 938	57 785	58 649
Toimintakate	-18 140	-18 011	-19 488	-21 676	-22 161	-22 654
Muutos-%		-0,7%	8,2%	11,2%	2,2%	2,2%
Investointiosa						
Investointimenot	508	500	500	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	184	175	176	175	175	175
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-324	-325	-324	-325	-325	-325
Muutos-%		0,2%	-0,1%	0,2%	0,0%	0,0%

Lounais-Suomen Jätehuoltolautakunta, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	88	269	371	371	371	371
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	88	271	371	371	371	371
Toimintakate	0	-2	0	0	0	0
Muutos-%		240,6%	-100,0%	-100,0%	0,0%	0,0%

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: pelastusjohtaja Jari Sainio

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen visio on olla kehittyvä alansa valtakunnallinen suunnannäyttäjä ja laadukkaiden onnettomuuksien ehkäisy-, pelastus-, siviilivalmius ja ensihoitopalveluiden tuottaja. Toiminta-ajatuksena tärkein tehtävä on ihmishengen pelastaminen. Halutaan parantaa varsinaissuomalaisien ja Varsinais-Suomessa olevien turvallisuutta kaikissa olosuhteissa ammattitaitoisesti, nopeasti ja tasapuolisesti.

Aluepelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palveluja Varsinais-Suomen maakunnan 27 kunnan alueella Aluepelastuslautakunnan hyväksymän palvelutasopäätöksen mukaisesti. Aluepelastuslaitos tuottaa lisäksi ensihoitopalveluja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa allekirjoitetun yhteistoimintasopimuksen ja sairaanhoitopiirin päättämän ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Toimintaympäristön muutos

Uusi pelastustoimen palvelutasopäätös astuu voimaan 1.1.2021. Uuden palvelutasopäätöksen voimaoloaika on nyt laadittavan talousarviovuosi 2021 ja sitä seuraavat kolme taloussuunnitelma vuotta 2022-2023.

Uuden nelivuotisen palvelutasopäätöskauden luvut on tehty sillä oletuksella, että nykyinen pelastustoimen palvelutaso säilyy. Myös ensihoito-

palveluiden talousarvio- ja suunnitelmakauden luvut 2021–2024 on valmisteltu siten, että vuoden 2021 toiminnan laajuus ensihoitopalveluiden osalta säilyy nykyisellä tasolla.

Talousarvio 2021 taloudelliset luvut perustuvat viimeisimpään tilinpäätökseen ja kuluvaan talousarviovuoden puolivuotiskauden toteumaan. Uudelle palvelutasokaudelle ja taloussuunnitelmavuosille on katsottu välttämättömäksi investointimäärärahojen indeksikorotus. Toimintakate nostetaan nykyisestä 2,0 miljoonasta eurosta asteittain 2,2 miljoonaan euroon, jolloin investointien määrärahan lisäyksellä pystytään kattamaan mm. materiaalikustannusten ja työn hinnan nousu.

Pelastustoimen uudistusta ollaan valmistelemaan: Hallitusohjelman mukaisesti pelastustoimen järjestäminen siirretään kunnilta maakunnille. Pelastustoimen (pelastustoiminnan) ja sosiaali- ja terveystoimen (ensihoidon) tiiviin yhteyden tuoma synergiaetu turvataan uudistuksessa.

Pelastustoimen uudistuksessa on kaksi tehtäväkokonaisuutta: 1) Pelastustoimen järjestäminen ja 2) pelastustoimen organisointi ja rahoitus.

Sisäministeriön lähtökohtana valmistelussa on, että hallintouudistus toteutetaan siten, että pelastustoimen palvelujen taso paranee nykyisestä. Tähteenä on lisäksi, että:

- Pelastustoimi on erillinen ja sosiaali- ja terveys-

toimen kanssa rinnakkainen toimiala (sote uudistus käynnissä samaan aikaan)

- Toimialan rinnakkaisuus tulee selkeästi näkyä mm. maakuntalain ja maakuntien rahoituslain valmistelussa.

- Pelastustoimi on järjestettävä siten, että pelastustoimi toimii tarvittaessa (esim. katastrofitilanteissa ja poikkeusoloissa) valtakunnallisena järjestelmänä. Tämä edellyttää nykyistä selkeämpää ohjaus- ja johtamisjärjestelmää.

- Maakunnan pelastustoimen (pelastustoiminnan) ja sosiaali- ja terveystoimen (ensihoitopalvelun) synergiaedut tulee varmistaa siten, että maakunnan pelastuslaitos voi tuottaa ensihoitopalveluja.

- Maakunnan valmistelussa on otettava huomioon pelastustoimen kaikkien tehtävien (onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, väestönsuojelu) toteutus.

- Rahoitus on valmisteltava siten, että maakunnilla on lähtökohtaisesti riittävä rahoitus sekä sosiaali- ja terveystoimelle että pelastustoimelle.

- Pelastustoimen henkilöstön siirron kunnista maakuntiin tulee tapahtua hallitusti ja samoin periaattein kuin sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön siirto.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Palvelutasopäätöksessä on määritelty suunnitelma-
makauden kehittämissuunnitelma.

Strategiset painopistealueet:

- Onnettomuuksien ehkäisy
- Pelastustoiminta
- Ensihoitopalveluiden tuottaminen

- Siviilivalmius
- Henkilöstö
- Kehittämistoiminta.

Strategiset tavoitteet

Tavoite 1: Toimintavalmiusaika (%)

Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2017-2020 ja 2021-2024

Muut toteutettavat linjaukset: -

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Toimintavalmiusaika (%)	86 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %

Tavoitteen kuvaus: Kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaikaprosentti. Riskialueiden mukaan määrittyvät aikarajat.

Tavoite 2: Tarkastusmäärät (%)

Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2017-2020 ja 2021-2024

Muut toteutettavat linjaukset: -

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tarkastusmäärät (%)	92 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %

Tavoitteen kuvaus: Tarkastusmäärien tavoitteiden prosentuaalinen toteutuma.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos

Tavoite 3: Kustannusvertailu (€/as.)

Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2017-2020 ja 2021-2024

Muut toteutettavat linjaukset: -

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Kustannusvertailu (€/as.)	71,9 €	73 €	74 €	75 €	76 €	77 €
Tavoitteen kuvaus: Toimialan maakunnalliset vuosikustannukset euroa per asukas (pl. ensihoito).						

Määrärahat ja investoinnit, 1000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Käyttötalousosa						
Toimintatulot	45 184	45 734	46 691	47 000	47 410	47 760
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	43 371	43 950	44 591	44 850	45 210	45 560
Toimintakate	1 814	1 784	2 100	2 150	2 200	2 200
Muutos-%		-1,6%	17,7%	2,4%	2,3%	0,0%
Investointiosa						
Investointimenot	4 352	4 552	3 914	2 434	2 484	2 484
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	2 534	2 381	1 643	113	113	113
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		171	171	171	171	171
NETTO	1 818	-2 000	-2 100	-2 150	-2 200	-2 200
Muutos-%		10,0%	5,0%	2,4%	2,3%	0,0%

KONSERNIYHTEISÖT

Turku Energia -Konserni

Turku Energia -Konserni

Toimitusjohtaja Timo Honkanen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö toimii energiatoimialalla sisältäen sähkön ja lämmön tuotannon, siirron ja myynnin kotitalouksille ja yrityksille. Turku Energia tuo energiaa asiakkaidensa elämiseen, asumiseen ja yrittämiseen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Talouden kehitys ohjaa selvästi energian käytön kehitystä. Nähdään, että sähkönkysyntä jatkaa hitaassa kasvussa Turku Energian päämarkkina-alueilla lämmön kysynnän pysyessä stabiilina.

Biopolttoaineiden hinnat ovat olleet hienoisessa nousussa. Päästöoikeuden hinta on noussut merkittävästi, mikä jo valmiiksi korkeiden kivihiiliverojen kanssa on nostanut selvästi kivihiilellä tuotetun lämmön hintaa, mutta sen osuus koko lämmön tuotannosta alkaa olla niin pieni, että vaikutus yhtiön tulokseenkin on pieni.

Sähkön tukkuhinta on romahtanut Pohjoismaiden vesitilanteen ollessa erittäin ”märkä”, jolloin vesivoimaloista tulee sähköä markkinoille runsaasti samaan aikaan kun tuulivoimapuistoja rakennetaan edelleen lisää. Sähkön tuottajilla on merkittäviä kannattavuushaasteita.

Arvioidaan, että jatkossakin energian käyttöä, siir-

toa ja tuotantoa tullaan sääntelemään ja ohjaamaan keinoina mm. verotus, investointiavustukset, regulointi ja lainsäädäntö liittyen mm. ympäristökysymyksiin.

Ympäristöteknologia on kehittymässä monipuolisesti, mikä mahdollistaa ns. hajautetun tuotannon nykyistä kilpailukykyisemmin.

Suoraan asiakkaiden energiankäyttöön vaikuttaa jatkossa huomattavasti tuntitason energiankulutuksen seuranta, joka mahdollistaa asiakkaille entistä monipuolisempien energiaratkaisujen toteuttamisen ja myös tuotannon sähkö- ja lämpöverkostoon.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Kannattava kasvu ja sen haltuunotto

1. Energiatuotteiden ja -palveluiden asiakaslähtöisyyden lisääminen sekä asiakaskohtaisen kannattavuuden varmistaminen

- Nykyisen valikoiman uudistaminen edelleen entistä helpommaksi ja haluttavammaksi – energiatehokkuuspalveluista lisäarvoa
- Kilpailun kiristyessä ja energiaratkaisujen monipuolistuessa siirtyminen energiapalvelun tarjoajasta kannattavien asiakkuuksien aktiiviseksi kehittäjäksi.

- Asiakkaiden lämpöratkaisujen toteuttaminen tuotevalikoimaan

2. Uusiutuvan ja vähähiilisen energiantuotannon ja -hankinnan lisääminen

- Sähköntuotantokapasiteetin jatkuva lisäystavoite: investoinnit vesi-, tuuli- ja ydinvoimaan silloin kun ne voidaan toteuttaa kannattavasti riskejä mitigoiden.
- Vaihtoehtoisten polttoainevaihtoehtojen selvittäminen lämmöntuotannossa (esim. LNG, lämpöpumput, kierrätyspolttoaine ja puupelletit), päämääränä kivihiilen ja kevyen öljyn käytön edelleen vähentäminen. V.2021 aikana otetaan käyttöön Naantalın voimalaitoksella kierrätyspolttoaineiden syöttölinja, mikä lisää kasviuonepäästötömienergiamuotojen osuutta lämmöntuotannossamme kivihiilen käytön vähentyessä merkittävästi, kunnes siitä lähivuosina ollaan luovuttu kokonaan.
- Turun kaupungin ilmastosuunnitelman 2029 (kv 11.6.2018 § 142) linjausten toteuttaminen kohti hiilineutraalia energiaa 2029.

3. Henkilöstön ja osaamisen kehittäminen vastamaan kannattavan kasvun tarpeita ja resurssien hallinnan parantaminen

- Osaamisen kehittäminen valituilla painopistealueilla

Turku Energia -Konserni

- Työhyvinvoinnin strateginen johtaminen on keskeisessä asemassa
4. Energiajärjestelmien toimitusvarmuuden ja älykkyyden lisääminen.
- Sähkö- ja lämpöverkkoihin tehtävillä investoinneilla ja kunnossapidolla taataan hyvä toimitusvarmuus asiakkaille, sekä edelleen parannetaan energiajärjestelmän hyötysuhdetta; esimerkkinä jo toteutetut toimenpiteet kaukolämpöverkolle,

joilla on saatu lämpöhäviöitä pienennettyä noin kolmanneksella viimeisten 4 vuoden aikana.

- Valmistautuminen pientuotannon kasvuun ja lisääntyvän kysyntäjoukon hyödyntämiseen.

5. Liiketoiminnan ja organisaatorakenteiden kehittäminen

- Ydin- ja tukiprosessien jatkuva kehittäminen vastaamaan energiamarkkinoiden,

- asiakkaiden ja omistajien vaatimuksia.
- Liiketoimintarakenteen kehittäminen toimintaympäristön muuttuessa: konsernin strategian päivitys on menossa kaikkien liiketoimintojen osalta ja sieltä työn alle otettavia toimenpiteitä otetaan käyttöön seuraavina vuosina ensisijaisena tavoitteena laskeneen liikevoiton kasvattaminen erittäin haasteellisessa sähkön tukku-markkinatilanteessa ja uusiutuvien energiamuotojen edistäminen.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Uusiutuvien energialähteiden osuus tuotannossa, %

Turun alueella käytettävä lämpö, kylmä, höyry ja sähkö tuotetaan hiilineutraalisti viimeistään 2029 (kompensaatiot huomioiden).

- Hiilen energiakäytöstä luovutaan jo 2025, mikäli valtio osallistuu tästä aiheutuviin investointikustannuksiin.
- Uusiutuvan energian osuus kaukolämmössä on vähintään 80 prosenttia vuonna 2021.
- Uusiutuvan energian osuus Turku Energian myydystä sähköstä ja lämmöstä on vähintään 90 prosenttia vuonna 2025

(Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 142)

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Uusiutuvien energialähteiden osuus kaukolämmön tuotannossa, %	61,3	80,0	80,0	82,5	85,0	87,5
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Uusiutuvien energialähteiden osuus sähkön hankinnassa, %	65,2	70,0	80,0	82,5	85,0	87,5
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turku Energia -Konserni

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille, 1.000 €

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Maksettu osinko, milj. euroa	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Antolainojen korko, milj. euroa	4,0	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2

Tavoite: Palvelukyky ja toimintavarmuus

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Sähkösiirron toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)	0:10:18	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00
Lämmön toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)	0:48	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Seuraavat vuodet tulevat pysymään taloudellisesti haastavina niin kauan kuin sähkön tukkumarkkinan hinnat ovat nykyisellä erittäin matalalla tasolla. Yhtiön sähköntuotanto-omistuksista vain tuulivoima ja kotimainen vesivoima tekevät vielä maltillisesti positiivista tulosta, mutta Norjan vesivoima ja Naantalın voimalaitos-osuuden sähkön tuotanto ovat raskaasti tappiollisia. Kaukolämpö sen sijaan on saanut jo toteutetuilla toimenpiteillä

kannattavuustasonsa kiitettäväksi. Sähköverkossa regulaatiomalli ajaa tulevina vuosina mitä todennäköisimmin siirtotariffien laskuun, mikä laskee sähköverkon tuottoa. Loppuasiakasratkaisujen ja asennus-, käyttö- ja kunnossapitopalveluiden tuottotaso jatkaa maltillisena. Koko konsernin tulos tulee säilymään tyydyttävänä, mutta kiitettävälle tasolle kipuaminen vaatii edelleen lisätoimenpiteitä, sekä ennen kaikkea sähkön tukkumarkkinan normalisoitumista.

Uusiutuviin ja kasvihuonepäästöttömiin energiamuotoihin panostusta jatketaan niin ympäristöllistä kuin taloudellisista syistä ja koko Turku Energian energianfran osalta täysin kasihuonepäästöttömyyden (kompensaatiot huomioiden) tilanteeseen päästään jo lähivuosina.

Turun Seudun Vesi Oy

Turun Seudun Vesi Oy

Toimitusjohtaja Aki Artimo

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tehtävänä on huolehtia sen osakkaiden vesihuollosta. Tässä tarkoituksessa yhtiö voi omistaa, suunnitella ja rakentaa vedenhankinta-, vedenpuhdistus- ja vedenjakelulaitoksia sekä harjoittaa käyttöveden valmistusta, veden siirtoa, jakelua ja myyntiä sekä muuta alaan liittyvää toimintaa. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita kiinteistöjä.

Turun Seudun Vesi Oy ylläpitää ja luo kilpailukykyä toiminta-alueellaan tuottamalla jatkuvasti korkealaatuista talousvettä mahdollisimman edullisesti. Talousvesi tuotetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Korkealaatuinen talousvesi on hyvinvoinnin ja elämänlaadun perusedellytys.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun Seudun Vesi Oy:n tekopohjaveden tuotanto on toiminut osakaskuntien vedenkulutusta vastaavalla teholla vuoden 2019 ajan. Osakaskuntien veden kulutusmäärät pysyivät lähes samalla tasolla vuodesta 2014 vuoteen 2017 saakka. Veden kulutus lisääntyi vuoden 2018 aikana ensimmäisen kerran selvästi aiempia vuosia suuremmaksi. Vastaava korkeampi kulutustaso on jatkunut vuoden 2019 aikana.

Lopullinen yhtiön ympäristöluvissa edellytetty varajärjestelmä toteutetaan Halisiin sijoittuvan uuden varalaitoksen muodossa. Varalaitoksen prosessikonaisuutta on evaluoitu uudelleen yleissuunnitelman päivityksessä, joka valmistuu vuoden 2019 aikana. Toteutussuunnittelun on tarkoitus alkaa vuoden 2020 aikana.

Saramäki-Parolanpuisto -putkilinja (Saparo-linja) valmistui ja otettiin käyttöön vuoden 2019 alussa. Putkilinjainvestoinnin poistot aloitettiin vuoden 2019 alkupuolella.

Myös muita yhtiön omistajakuntien välisiä putkilinjayhteyksiä on kehitteillä. Putkilinja yhtiön Saparolinjasta Maskuun on rakentamissuunnitteluvaiheessa ja putkilinja Maskusta Nousiaisten kautta Mynämäelle on yleissuunnitteluvaiheessa. Suunnittelutyötä on tehty toistaiseksi kuntien omana työnä, koska TSV ei ole voinut ottaa vastuuta siirtolinjojen toteutuksesta yhtiön nykyisten osakkaiden erimielisyyksistä johtuen. Siirtolinjainvestointien toteuttaminen yhtiön työnä ja mahdollisten uusien osakkaiden ottaminen yhtiöön edellyttäisi uuden yhtiöjärjestysmuutoksen hyväksymistä, mikä ei ole onnistunut Kaarinan ja Liedon tekemän väliesoikeudessa käsiteltävän moitekanteen takia.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiön toimittaman veden tuotantokustannuksiin

perustuva kuutiohintana on ollut samalla tasolla viime vuosien ajan. Veden tuotantokustannuksiin perustuva hinta ei tule laskemaan tulevana vuosina, koska käytettävissä olevat tuotannon kulurakenteen pienentämiseen tähtäävät toimenpiteet on jo toteutettu.

Tuotantokustannusten lisäksi yhtiö laskuttaa omistajakunnilta pääomakustannuksia rahoituskustannusten toteutuksen ja yhtiön poisto-ohjelman mukaisesti.

Varalaitoksen käyttökulut laskutetaan omistajakunnilta erikseen.

Toiminnan kehittämisen painopiste on edelleen veden johtamisen tehostamiseen ja varmistamiseen liittyvissä toimenpiteissä mm. seudullisen verkostomallin avulla. Erityisesti kyseinen kehitys näkyy osakaskuntien välisten vedensiirtoyhteyksien suunnitteluna ja kehittämisenä.

Yhtiö on yhdessä Turun seudun puhdistamo Oy:n kanssa pilotoinut vesihuolto-osaamisen konseptointia. Yhtiö toteuttaa tasokasta tekopohjavesituotantoa ja pyrkii tuotteistamaan osaamistaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Osaamisen kehittämiseksi ja avainhenkilörisien pienentämiseksi henkilöstömäärän maltillista nostoa suunnitellaan tulevana vuosina.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Seudun Vesi Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä osakkailleen suunnitellusti ja veden tuotannon määrä vastaa suunniteltua

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Veden tuotanto/tuotantotavoite, %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Jatkamalla toimintaa nykyisessä muodossaan ja varmistamalla vedentuotannon toimivuus ja laatu kaikissa olosuhteissa. Kehittämällä veden jakeluverkostoa ja ylläpitämällä varalaitosta poikkeustilanteita varten.						

Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut virheet	1	0	0	0	0	0
Ennakoimattomat häiriöt veden jakelussa	1	0	0	0	0	0

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Pääomakustannusten nousu ja lähinnä siitä syystä seuraava liikevaihdon kasvu tulevina vuosina johtuu Saparo-linjan kustannusten aktivoinneista ja yhtiön vanhojen lainojen korkokannan ennakoituista muutoksista. Vuonna 2015 tehty yhtiölle tällä hetkellä positiivista kassavirtaa tuottava koronvaihtosopimus eräännyy vuonna 2021,

jonka jälkeen pankilla on mahdollisuus jatkaa sopimusta uusilla ehdoilla. Tämä on huomioitu 2021 pääomakustannusten ennusteessa.

Yhtiön toiminnassa ja sen laajuudessa on tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina. Tilanteen voidaan todeta jatkuvan samanlaisena myös tulevina vuosina. Yhtiön toiminnan laajenemisesta

ns. länsivyyöhykkeelle on käyty neuvotteluja. Tavoitteena on, että yhtiö toimittaa jatkossa vettä myös Maskun, Nousiaisten ja Ruskon kunnille. Vuonna 2019 aloitettiin Ruskon kautta Maskuun toteutettavan veden siirtolinjan rakentamisen suunnittelu asianosaisten kuntien toimesta. Linjan toteutukseen liittyy myös jatkoyhteyksien toteutta-

Turun Seudun Vesi Oy

minen Maskusta Naantaliin sekä Maskusta Nousiainen kautta Mynämäelle. Uusien siirtolinjojen rakentaminen rahoitetaan uusien liittymäkuntien toimesta. Yhtiön tulee ennen rahoitukseen liittyvien sopimusten laatimista päivittää yhtiöjärjestyksen kirjaukset siirtolinjainvestointien kohdentamisen osalta. Investointien määrä ja aikataulut täsmen-tyvät myöhempänä ajankohtana.

Henkilöstössä tapahtuvia muutoksia mm. eläkkeelle jäämisten osalta on projisoitu koko talous-suunnitelman kuvaamalle ajanjaksolle. Eläköity-

misiä on edelleen odotettavissa lähivuosina. Henkilöstön kokonaismäärä ei pienene eläköitymisten johdosta, koska tekopohjavesijärjestelmän ja varalaitoksen ylläpidon, käytön ja kehittämisen edellyttämä työmäärä ei ole pienenemässä. Yhtiön toiminnan ja vastuiden laajenemisesta johtuen henkilöstömäärän tarve tulee kasvamaan tulevina vuosina.

Vaikka yhtiö tekee seuraavien vuosien aikana merkittäviä investointeja, ovat niiden vaikutukset kuitenkin hyvin ennakoitavissa. Tarpeen vaa-

tiessa yhtiön toimintaa voidaan hyvän ennakkosuunnittelun avulla myös sopeuttaa ympäristössä tapahtuviin muutostilanteisiin. Yhtiö on viime vuosina panostanut erittäin paljon yhtiön keskeisimman toiminnan, eli hyvälaatuisen talousveden tuotannon laatutekijöiden, toiminnan keskeytymättömyyden jatkuvuuden ja järjestelmän toimintavarmuuden parantamiseen. Sama tilanne toteutuu myös tulevina vuosina uusien em. tavoitteiden kautta kohdennettujen investointien muodossa.

Turun seudun puhdistamo Oy

Turun seudun puhdistamo Oy

Toimitusjohtaja Mirva Levomäki

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun seudun puhdistamo Oy:n (Yhtiö) toimialana on jätevesien siirto ja puhdistus sekä syntyneen lietteen hyödyntäminen. Yhtiö toimii ns. Mankalaperiaatteen mukaisesti eli ei pyri tuottamaan taloudellista voittoa ja osingonjakoa omistajille. Turku omistaa Yhtiöstä 62,3 %.

Yhtiö tuottaa omistajilleen hyvänlaatuista jätevedenpuhdistuspalvelua kustannustehokkaasti. Toiminta on tehokasta ja toimintavarmaa ja sitä kehitetään edelleen. Energian ja kemikaalien kuluusta optimoidaan ja sovitetaan yhteen puhdistusvaatimusten kanssa. Henkilöstön hyvinvointi, sitoutuneisuus ja ammattitaito takaavat Yhtiön menestyksellisen toiminnan.

Yhtiö operoi laitosta. Jätevedenpuhdistamoa käytetään mahdollisimman tehokkaasti. Puhdistamon ja viemäriverkoston ohitukset minimoidaan. Yhtiö toimii Itämeren hyväksi ja mm. huomioi toimintaansa kehittäessään Itämeri-toimenpideohjelman tavoitteet. Lisäksi Yhtiö edistää toiminnallaan YK:n kestävästä kehityksestä tavoitteiden toteutumista.

Yhtiön hallinnoimat kilpailutetut ostopalvelut hostavat toimintaa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun seudun puhdistamo Oy huomioi digitaalisen toimintaympäristön mahdollisuudet ja riskit. Lisäksi Yhtiö panostaa yritysturvallisuuden hallintaan ja kehittämiseen sekä edellyttää myös palveluntuottajiltaan riittävää turvallisuustasoa.

Yhtiön riskikartoituksissa merkittävimmiksi riskeiksi ovat nousseet puhdistamon poistoputken kapasiteetin riittämättömyys poikkeuksellisten suurten vesimäärien aikana, ohuen organisaation aiheuttama avainhenkilörisiki, työturvallisuus- ja terveysriskit, lainsäädännön ja määräysten muuttumisesta johtuvat tiukentuvat vaatimukset jätevedenpuhdistusprosessiin liittyen sekä erittäin vakavan laiterikon aiheuttamat vahingot. Yhtiö kehittää riskienhallintaa jatkuvana prosessina. Riskienarvioinnin tulokset huomioidaan Yhtiön toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yhtiö huomioi toimintaansa kehittäessään, että vesihuolto saatetaan toteuttaa lähivuosina seudullisena toimintona.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Puhdistuspalvelua tuotetaan pitkäjänteisesti huomioiden, että puhdistamokokonaisuus palvelee Turun seudun asukkaita pitkälle tulevaisuuteen.

Yhtiö kehittää jätevedenpuhdistuspalvelua jatkuvana prosessina, huomioi toimintojen hiilijalanjäljen ja elinkaaren sekä varautuu ilmastonmuutokseen. Puhdistusprosessia tehostetaan maksimimalla puhdistuskapasiteetti laitoksen kaikilla osaluilla. Lisäksi ennakoimalla varmistetaan toiminnan jatkuvuus.

Yhtiö ylläpitää ja kehittää henkilöstön hyvinvointia, motivaatiota, sitoutuneisuutta ja ammattitaitoa.

Yhtiö vastaanottaa yhdyskuntajätevesiä maksimikapasiteettinsa rajoissa mahdollisimman laajalta toiminta-alueelta. Alueen kuntien jätevesien johtaminen keskitettyyn käsittelyyn tukee seudullista puhdistusratkaisua.

Yhtiön hankkeet esiselvitetään tarkoituksenmukaisesti taloudellisten ja toiminnallisten vaikutusten kokonaisedullisuuden varmistamiseksi. Suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan tarkoituksenmukainen ja riittävä mitoitus, energiatehokkuus sekä varautuminen ilmastonmuutokseen.

Yhteistyössä osakaskuntien kanssa kehitetään teollisuusjätevesien ja hulevesien hallintaa sekä viemäriverkoston seuranta.

Yhtiö kehittää toimintojaan yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa ja edistää osaltaan Turun seudun vesihuollon kehittymistä

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun seudun puhdistamo Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Keskitetty jätevedenpuhdistus toimii tehokkaasti. Puhdistustulokset ovat Itämeren suojelukomission suositusten mukaisia.

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Ympäristölupamääräykset (Etelä-Suomen aluehallintovirasto 1.10.2014 nro 167/2014/2)						
pitoisuus käsitelty vesi*						
BOD7ATU ≤10 mg/l	3,5 mg/l	2,9 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l
CODCr ≤60 mg/l	26 mg/l	30 mg/l	35 mg/l	35 mg/l	35 mg/l	35 mg/l
fosfori ≤0,3 mg/l	0,095 mg/l	0,14 mg/l	0,15 mg/l	0,15 mg/l	0,15 mg/l	0,15 mg/l
kiintoaine ≤15 mg/l	2,0 mg/l	2,4 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l
puhdistusteho käsitelty vesi*						
BOD7ATU ≥95%	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %
CODCr ≥90%	96 %	95 %	95 %	95 %	95 %	95 %
fosfori ≥95%	99 %	98 %	98 %	98 %	98 %	98 %
typpi ≥75%	84 %	83 %	83 %	83 %	83 %	83 %
kiintoaine ≥95%	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %

* tulos ilman verkosto-ohituksia

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhtiö kehittää jätevedenpuhdistuspalvelua jatkuvana prosessina. Energian ja kemikaalien kulutusta optimoidaan ja sovitetaan yhteen puhdistusvaatimusten kanssa. Puhdistusprosessia tehostetaan maksimoimalla puhdistuskapasiteetti laitoksen kaikilla osa-alueilla. Lisäksi ennakoimalla varmistetaan toiminnan jatkuvuus. Yhtiö myös ylläpitää ja kehittää henkilöstön hyvinvointia, motivaatiota, sitoutuneisuutta ja ammattitaitoa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun seudun puhdistamo Oy

Tavoite: Laitoksen arvon säilyttäminen ja jatkuva kehittäminen, jotta tehokkaaseen puhdistustulokseen päästään myös laitoksen ikääntyessä.

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Leasing-koneiden ja -laitteiden korjaus- ja muutosinvestoinnit (1.000 €)	454	410	460	440	450	460
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Leasing-sopimuksen mukaan laitoksen laitekonnaisuus (31 M€) on pidettävä hyvässä toimintakunnossa. Kokonaisuuteen tehtäviin korjaus- ja muutosinvestointeihin vuokraajalla (Tsp) ei ole poisto-oikeutta ja kustannukset sisältyvät liikevaihdon kulurakenteeseen. Leasing-koneiden ja laitteiden korjaus- ja muutosinvestointien lisäksi leasing-kohteen ja koko laitoksen kunnosta huolehditaan ennakoivalla kunnossapidolla. (Leasing-sopimuskausi päättyy 2024 + optio 2 vuotta, jäännösarvo 50 %)						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Turun seudun puhdistamo Oy on Turun, Raision, Kaarinan, Naantalın ja Paimion kaupunkien sekä Liedon, Maskun, Mynämäen, Nousiaisten, Ruskon, Auran, Pöytyän, Oripään ja Marttilan kuntien omistama seudullinen tukkujätevesiyhtiö.

Yhtiö on huoltovarmuskriittinen toimija, ja puhdistamon toiminnan jatkuvuuden varmistaminen on kriittistä yhteiskunnalle. Yhtiö varmistaa sekä strategisilla että operatiivisilla toimenpiteillä puhdistamon toiminnan jatkuvuuden myös poikkeusolosuhteissa, kuten koronaepidemian aikana.

Puhdistetun jäteveden kuutiohintaan ja ohivirtauksen määrään vaikuttaa viemäriverkostoon ja puhdistamolle tulevan huleveden määrä. Puhdistamo

mon toiminta-alueen kuntien toteutetut verkostosaneeraukset pienentävät huleveden määrää ja samalla nostavat kuutiohintaa sekä vähentävät ohivirtausten määrää.

Veden määrän ja laadun vuosittainen vaihtelu on huomioitu talousarviossa, mutta poikkeuksellisten tilanteiden aiheuttamat kustannusvaikutukset voivat aiheuttaa poikkeamia talousarvioon.

Yhtiön liikevaihto muodostuu pääosin jätevedenpuhdistuksen kustannuksista, jotka koostuvat käyttökustannuksista ja investoinnin hankintamenoista. Lisäksi Yhtiöllä on jonkin verran muita myyntejä, jotka nostavat Yhtiön liikevaihtoa. Muita myyntejä ovat jäteveden sisältämän lämmön

myynti, biokaasulaitoksen rejektivesien käsittelypalvelu, sako- ja umpikaivolietteiden puhdistus sekä kuntien verkosto-ohitusten laskutus.

Yhtiösopimuksen 14.12.2016 mukaan Osakkaat maksavat investoinnin hankintamenojen omistusosuuden mukaisessa suhteessa ja käyttökustannukset puhdistuspalvelun käytön mukaisessa suhteessa. Osakkaiden hyväksi lasketaan omistuksen mukaisessa suhteessa kustannusten vähennyksenä Yhtiön muista myynneistä saamat tulot, lukuun ottamatta verkosto-ohitusmaksuja.

Yhtiösopimuksen mukaan ”Osakkaiden jätevesikuormituksen ja omistusosuusien vastavuus arvioidaan viiden vuoden välein edellisen täyden toi-

Turun seudun puhdistamo Oy

mintavuoden mitatun jätevesikuormituksen perusteella huomioiden mahdollisten yksittäisten poikkeuksellisten olosuhteiden vaikutukset.” Ensimmäinen vastaavuustarkastelu toteutetaan vuoden 2021 aikana.

Tilikauden lopussa Yhtiön tulos ”nollataan” Yhtiösopimuksen mukaisesti tasauslaskuilla.

Yhtiön suurin investointi on on puhdistamon poistoputken kapasiteetin tehostaminen ja UV-laitoksen rakentaminen. Poistoputkihankkeella Yhtiö vastaa ilmastonmuutoksen haasteisiin sekä kehittää puhdistusprosesseja ja varautumista häiriötilanteisiin. Lisäksi Turun merialueelle kohdistuva hygieeninen ympäristökuormitus vähenee merkittävästi. Poistoputkihankkeen toteutuksen budjetti on 48 miljoonaa euroa ja hanke valmistuu keväällä 2023. Poistoputkihankkeen etenee yhtiökokouksen 26.2.2019 hyväksymän kustannusarvion mukaisesti.

Toinen suurempi pitkäkestoinen investointikohde

on jälkiselkeytysaltaiden pinnoitus hiilidioksidikorroosion vuoksi. Altaita on kahdeksan kappaletta ja investoinnin kokonaiskesto ulottuu 2020-luvun loppupuolelle. Kolmas vuoden 2021 merkittävä investointikohde on Kaarinan linjan tuuletuksen kehittäminen. Linjaa ennallistettiin vuonna 2015 rikkivetykorroosion vuoksi, mutta rikkivedyn muodostumisen estämiseksi tarvitaan vielä toimenpiteitä.

Muita toiminnan jatkuvuutta turvaavia ja laitoksen hyvän kunnon varmistavia suurimpia investointikohteita ovat tietojärjestelmien, puhdistusprosessin, puhdistamon ja pumppaamoiden rakenteiden sekä energiatehokkuuden kehittäminen.

Yhtiö kehittää yhteistyössä Turun Seudun Vesi Oy:n ja muiden seudullisten toimijoiden kanssa vesihuolto-osaamista. Avainhenkilöriskin pienentämiseksi, toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi ja osaamisen kehittämiseksi henkilöstömäärää nostetaan maltillisesti muutaman vuoden aikana.

Yhtiö reklamoi puhdistamon suunnittelijaa puhdistamon yhteyteen rakennettujen siirtoviemäreiden suunnittelutyön virheellisyydestä vuonna 2014. Suunnitelmien pohjalta toteutetut rakenteet tulivat käyttökänsä päähän noin viiden vuoden kuluttua niiden käyttöönotosta, vaikka rakenteiden käyttöikäksi oli määritetty 50 vuotta. Yhtiö nosti kanteen suunnittelijaa vastaan ja vaati suunnittelijalta vahingonkorvausta suunnitteluvirheiden aiheuttamista vahingoista sekä selvitys-, asiantuntija-, asiantuntija- ja oikeudenkäyntikuluista. Varsinais-Suomen kärjäoikeuden 28.6.2018 antaman tuomion mukaan suunnittelija veloitettiin suorittamaan Yhtiölle kustannuksia ja kuluja yhteensä 2,1 M€ viivästyskorkoineen. Suunnittelija haki ratkaisuun muutosta hovioikeudelta maksaen kuitenkin 7.12.2018 kärjäoikeuden tuomitseman korvauksen Yhtiölle. Turun hovioikeus myönsi 18.2.2019 suunnittelijalle jatkokäsittelyluvan ja asian käsittely jatkuu hovioikeudessa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turku 2029 – säätiö sr.

Turku 2029 – säätiö sr.

Säätiön asiamies Tuomas Heikkinen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Säätiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus: Säätiön tarkoituksena on edistää Turun kaupunginvaltuuston hyväksymän Turku-strategian mukaista toimintaa sekä tapahtumia ja hankkeita, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja

tukevat Varsinais-Suomen alueen koulutusta, korkeakoulu yhteistyötä ja elinkeinoelämää. Säätiön tarkoitus on vetovoimatekijöiden kehittämisen kautta vahvistaa Turun kaupungin kiinnostavuutta ja houkuttelevuutta matkailukaupunkina sekä

luoda uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia matkailu- ja elämysteollisuuden yritystoiminnalle. Säätiön tarkoitus on edistää uusien palveluinnovaatioiden kehittymistä.

SÄÄTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Turku-strategian mukaista toimintaa sekä tapahtumia ja hankkeita, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja tukevat Varsinais-Suomen alueen koulutusta, korkeakoulu yhteistyötä ja elinkeinoelämää.

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Sijoitustoiminnan tuotto (1.000€)	146	0	1 450	1 450	1 450	1 450
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Toteuttamalla säätiön hallituksen hyväksymiä ja sijoitustoimikunnan laatimia sijoitustoiminnan periaatteita ja sijoittamalla säätiön koko säädepääoma viimeistään vuoden 2020 kuluessa sijoitusmarkkinoille kilpailutettua varainhoitopalvelua hyödyntäen.						
Tavoite: Säätiön tarkoitus on vetovoimatekijöiden kehittämisen kautta vahvistaa Turun kaupungin kiinnostavuutta ja houkuttelevuutta matkailukaupunkina sekä luoda uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia matkailu- ja elämysteollisuuden yritystoiminnalle. Säätiön tarkoitus on edistää uusien palveluinnovaatioiden kehittymistä.						

ASIAMIEHEN / HALLITUKSEN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Säätiön sijoitusvarallisuus on sijoitettu käytännössä kokonaan osake- ja korkomarkkinoille vuoden 2020 aikana. Puhjennut korona pandemia on aiheuttanut haasteita säätiön sijoitustoiminnan tuottotavoitteen saavuttamisessa. Oletuksena ja pääoman tuotto tavoitteena on viiden (5) prosentin absoluuttinen ja kassavirtaperusteinen juokseva

tuotto 1,45 milj. euroa (mukaan lukien korot ja osingot).

Epävarmuuden jatkuminen sijoitusmarkkinoilla (COVID-19) on jatkunut koko vuoden 2020, mikä aiheuttaa merkittävää epävarmuutta säätiön sijoitusvarallisuuden budjetoituun tuottoon, koska

merkittävä osa varallisuudesta (13,0 milj. euroa) on sijoitettu osakerahastoihin ja suoriin osakesijoituksiin. Säätiön sijoitusten allokaatiota, riskiasemaa ja tuottokehitystä seurataan säännöllisesti säätiön sijoitustoimikunnassa ja siitä raportoidaan edelleen säätiön hallitukselle, joka vastaa säätiön sijoitustoiminnasta.

Turku Science Park Oy

Turku Science Park Oy

Toimitusjohtaja Niko Kyynäräinen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turku Science Park – konsernin tehtävänä on seutukunnan yrityspalveluiden koordinoiminen ja järjestäminen sekä korkeakoulujen innovaatioiden kaupallistaminen ja liiketoiminnan kehittäminen valituilla korkean teknologian kärkialoilla. Turku Business Region -kärkialat ovat **CleanTurku** (bio- ja kiertotalous sekä Cleantech) **HealthTurku** (terveys ja hyvinvointi), **ExperienceTurku** (elokuvat, pelit, matkailu, elämysteollisuus), **MaritimeTurku** (meriteollisuus) ja **TechTurku** (valmistava- ja teknologiateollisuus).

Toimintaympäristön muutostekijät

Covid 19 -kriisin mukanaan tuoma talouden ja markkinoiden shokki tulee ohjaamaan voimakkaasti vuoden 21 toimintaa. Yhdessä sidosryhmien, yrityspalveluorganisaatioiden ja yritysten kanssa olemme kesällä 20 laatineet skeanaariot, joiden pohjalta on laadittu toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelma muuttuu jonkin verran sen mukaan, mikä tulevaisuuskuva lähtee muodostumaan.

- ”Nopea elpyminen ja uutta kasvua”
- ”Hitaan palautumisen aika”
- ”Pysyvää epävakautta”
- ”Taantumaa ja elpymistä”

Samalla kuitenkin omista vahvuuksista on pidettävä

kiinni ja uskottava niiden onnistumiseen niin kriisin keskellä kuin sen jälkeenkin. Monipuolinen elinkeinorakenne takaa sen, ettemme ole koskaan vain yhden kortin varassa. Kriisin keskellä kovia kasvukuja on nähty niin lääke- ja diagnostiikkaklusterissa kuin ICT-yrityksissäkin. Myös investoijia löytyy. Kyky kasvaa ja kehittää liiketoimintaa on edelleen keskeisessä asemassa. Turun korkeakoulujen teknillisen koulutuksen ja tutkimuksen kokonaisuus vahvistuu merkittävästi, joka tuo yrityksille uusia kasvun mahdollisuuksia. Olemme myös edelläkävijä erilaisissa resurssiviisautta ja kiertotalouden mekanismeja vaativissa liiketoimintakonsepteissa. Kykenemme myös ottamaan laajasti digiloikkaa erilaisten yrityspalveluyritysten tukemana. Vaikka telakkaklusterissa ja valmistavassa teollisuudessa laajemminkin on käynnissä erittäin vaikeat ajat, on silti muistettava, että osaamisemme on maailman huippua ja sitä kilpailuetua voimme edelleen vahvistaa tässäkin tilanteessa. Matkailun kehittyminen on äännyt verrokialueisiin nähdän selvästi jälkeen. Tarvitaan uusi koko Lounaisen rannikon kattava alueorganisaatio, joko kykenee auttamaan yrityksiä kasvussa sekä tehokkaaseen markkinointiin.

Kuntatalouden haasteet heijastuvat myös yritystoimintaan, joka elää toimintaympäristön kasvunäkymistä. Onkin tärkeää, että infrastruktuuriin liittyviä kehittämishankkeita, kuten tunnin junaa, Blue Industry Parkia, Tiedepuiston kärkihanketta, Sataman uudistamista sekä E18- tien kehittämistä viedään voimakkaasti eteenpäin.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä ja osa yhteistyöverkostoja, jotka ratkaisevat ilmastomuutoksen haasteita. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen kaupunki vuodesta 2029 eteenpäin ja toteuttamaan resurssiviisauden periaatteet (jätteettömyys, päästöttömyys ja kestävä luonnonvarojen käyttö) vuoteen 2040 mennessä.

Turku on myös edelläkävijän asemassa kiertotalouden liittyvissä prosesseissa. Sekä älykkään kaupungin ratkaisut että kemian osaamiseen pohjautuvat ratkaisut ovat uusi kasvuala alueellamme. Maa-seudun elinkeinot voivat olla myös hyötyjiä tulevaisuudessa. Vahva ja monipuolinen elinkeinorakenteemme on tässä uudessa aallossa selkeä vahvuutemme.

Tallennetun tiedon määrä maailmassa kasvaa huikella vauhdilla. Kerättyä paikkatietoa, tilastoja, taloustietoja ja asukastietoa voidaan käyttää yritysten liiketoiminnassa, kun asukkaille ja muille kuluttajille tuotetaan uusia palveluita. Kaupungit ovat lähteneet avaamaan tietovarantojaan yhteisten julkaisukanavien kautta, mikä mahdollistaa paremman tiedon saatavuuden. Vastaavia liiketoiminnan alustoiksi sopivia tietovarantoja syntyy myös mm. terveydenhuollossa, vähittäiskaupassa, rahoitusmarkkinoilla,

Turku Science Park Oy

tieteellisessä tutkimuksessa sekä kuluttajakäyttäytymisen piirissä. Markkinoilla on hyvin tilaa osaaville tekijöille ja uusille konsepteille. Asiakasymmärrystä ja tietoa on kyettävä käyttämään kaikilla toimialoilla.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Turku Science Park Oy tuottaa Turun alueen yrityksille lisäarvoa tarjoamalla Suomen parhaat tukipalvelut liiketoiminnan aloittamiselle, kehittämiselle, verkostoitumiselle, kasvulle ja kansainvälistymiselle. Tämä on korostunut myös Covid19-kriisin yhteydessä, kun esim. loimme palvelumallin yksinyrittäjätukeen sekä kokosimme palvelut maakunnallisesti yhteen. Tämä työ jatkuu myös vuoden 2021, jolloin reagointikyvyyn tulee olla erittäin hyvä. Olemme nopeasti uudistaneet palveluita tilanteen johdosta ohjaamalla lisäresursseja esim. rahoitusneuvontaan. Maakunnalliset palveluryhmät tulevat jatkamaan toimintaa käynnistetyn skenaariotyöskentelyn pohjalta, jonka tuella yritykset valmistautuvat tulevaan kasvun aikaan. Palvelut tuodaan yritysasiakkaalle helposti ja ymmärrettävästi, positiivisella ihmisläheisellä asenteella myös etätyöskentelyn aikana.

Alkavien yritysten palveluissa painopiste on ollut palvelujen yhteistyöverkoston laajentamisessa sekä kasvuohjelmien kehittämisessä (Maritime kasvuohjelma, ProHealth kasvuohjelma). Alkavien yritysten neuvontapalvelut uudistetaan vastaamaan ajan tarpeita. Kasvuyrityspalveluissa painopisteet jakautuvat terveystalouden, cleantechin, elämäysteollisuuden, meri- ja valmistavan teollisuuden sekä teknologiateollisuuden yrityksille. Digitaalinen alustatalous on läpileikkaavana teeman kaikissa kehittämis-toimenpiteissä kuten myös robotiikan ja tekoälyn ulottaminen eri toimialoille. Yliopisto- ja korkeakouluosaamista on linkitetty yritysten tarpeisiin niin palveluissa kuin hanketoiminnassa. Yhtiö edelleen onnistuu hyvin ulkoisen rahoituksen saannissa, vaikka rahoitusinstrumentit ovat vähentyneet rakennerahastokauden vaihtumisen ollessa käynnissä. Palveluja ja kehittämistyötä tehdään yhteistyössä laajojen sidosryhmien kanssa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Toimintamme on lisännyt uusien elinkelpoisten yritysten syntymistä Turun alueelle, tehden alueesta kiinnostavan yritysten investointien, sijoittautumisen, verkostoitumisen ja osaavan työvoiman kannalta. Uuden palvelumallin mukaisesti Turku

Science Park Oy tarjoaa alueen yrityksille monitasoisesti uusia verkostoja ja kasvamisen mahdollisuuksia, yritysten välistä hyvää yhteistyötä edistäviä verkottamispalveluja, tukien erityisesti korkean teknologian yritysten toimintaa. Turku Science Park yhdistää yritysten strategiset kehitys- ja tutkimustarpeet erityisesti alueen korkeakoulujen kanssa, mutta myös esimerkiksi kaikkien Suomen teknillisten korkeakoulujen ja oman alueen korkeakoulujen huippuosaajiin, nopeuttaen tuote-, tuotanto-, liiketoimintaja osaamiskehitystä ja markkinoille tuloa. Turku Science Park mahdollistaa oppilaitoksen tutkijoiden ja yritysten saumattoman yhteistoiminnan, mikä johtaa yritysveloiteeseen, monialaiseen ja tuloksekkaaseen innovaatioyhteistyöhön.

Uuteen innovaatiopolitiikkaan on vaikutettu voimakkaasti ja saatetaan uusi ekosysteemisopimus käyntiin Valtion kanssa. Edelleen luodaan selkeämpiä asiakaspolkuja BusinessFinlandin palveluihin. Tuetaan kansainvälisyyttä kehittämällä World Trade Center Turku -palvelumallia yhdessä Turun kaupunkikamarin ja Varsinais-Suomen Yrittäjien kanssa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turku Science Park Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Toimintaympäristön kehittyminen

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Alueelle etabloituneet kansainväliset yritykset, kpl (vertailutieto vuosilta 2018 - 2019 bio-, elämysteollisuus, valmistavan teollisuuden ja ict-alan yritykset)	5	6	10	10	10	10
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Alueen yritysten investoinnit kasvavat (uusi mittari)	-	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Alueen yritysten käyttökate paranee (uusi mittari)	-	9 %	9 %	9 %	9 %	9 %
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Alueelle yrityksiin saatava ulkoisen rahoituksen määrä milj. € (uusi mittari)	16	14	16	16	16	16
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Erityisesti EU-tasoisesta kehittämisrahan saamista yrityksiin neuvotaan. Digitalisaation kehittämishankkeiden kautta yritysten toimintaa tehostetaan ja autetaan kasvamaan sekä investoimaan lisää. Kansainväliset yritykset tulevat alueelle osaavan työvoiman perässä markkinointia lisäämällä.						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Turun seudun kehittämiskeskuksen toiminnot liikkeenluovutettiin Turku Science Park Oy:öön 1.7.2016. Vuonna 2019 toimintamalli uudistettiin.

Painopisteinä palveluiden tuotteistaminen sekä kärkialojen tukeminen verkostoilla ja kasvupalveluilla. Osaa toimenpiteistä ylläpidetään hankkeiden muodossa. On realistista odottaa, että ulkoinen rahoitus

hiukan laskee EU rahoituskauden vaihtumisen takia. Hankkeistuksille haetaan laajempaa kattavuutta ja tuloksellisuutta.

Turku Science Park Oy

Toiminta pohjautuu Turun kaupungin ja alueen korkeakoulujen strategioihin, joiden toimenpanosta osaltaan Turku Science Park Oy vastaa. Verkosto-
mainen toimintatapa johtaa siihen, että tärkeimpien sidosryhmien kanssa käydään jatkuvaa dialogia työnjaosta.

Ekosysteemisopimus astuu voimaan valtion kanssa. Sen rahoitus sovitaan aina kaksivuotiskaudeksi kerrallaan. Neuvottelut ovat käynnissä syksyllä 2020.

Tytäryhtiöistä Teknologia- ja Tiedepuisto Oyn toimintaa vahvistetaan. Kaupungin panostuksia läpi kulkee yhtiöön ensimmäisenä vuonna 400 000 eu-

roa. Kärkihankkeen toiminnan laajentuessa talous-
suunnitelmakaudella varauduttava samaan summaan, suurimmat menoerät kulkee kaupungin oman budjetin kautta.

Toiminnanohjausjärjestelmän uusiminen ajoittuu vuoteen 2021.

Turku City Data Oy

Toimitusjohtaja Jussi Vira

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tarkoituksena on tuottaa datan jalostamiseen liittyviä kehittämis-, analytiikka ja teknologia-palveluita erityisesti kaupungeille ja niiden omistamille yhtiöille. Yhtiön pääasiallinen tuoteena on n-bridges-pilvipalvelu, joka hyödyntää datan verkostomaista mallinnusta sekä pitkälle automatisoituja ja tekoälyalgoritmeja. Palvelun tarkoituksena on auttaa kaupungeja ja niiden omistamia yhtiöitä paremmin hyödyntämään omistamaansa dataa toimintansa tehostamisessa. Valmiiksi tuotettu pilvipalvelu vähentää investointien ja osaamisen tarvetta, sekä mahdollistaa toimintaa tukevien ratkaisujen nopean käyttöönoton.

Yhtiön tulonlähteet koostuvat nykyisellään projekti- ja konsultointityöstä sekä n-bridges-palvelun tuottamisesta. Jatkossa tavoitteena on tarjota myös n-bridges-palvelun lisensointia muille kaupallisille toimijoille.

Toimintaympäristön muutostekijät

Kuntien talouden haasteena ovat tuloja suuremmat menot sekä kasvavat investointitarpeet. Kevään 2020 COVID-19 -epidemia pahensi jo entuudestaan tukalaa tilannetta. Talouden tasapainotta-

minen vaatii samanaikaisesti rakenteellisiin muutoksiin tähtääviä sopeuttamistoimia sekä investointeja palvelujen automatisointiin. Digitalisaatio nähdään keskeisenä toiminnan tehostamisen mahdollistajana.

Digitalisaatio ei kuitenkaan ole edennyt toivotulla tavalla. Kunnilta puuttuu sekä resursseja että osaamista, joita teknologian nopea kehitys edellyttää. Osaamisongelmaa ei voi ratkaista pelkästään taloudellisilla kannustimilla. Tarvitaan aktiivista asiantuntijatukea sekä helppokäyttöisiä ja uudelleenkäytettäviä ratkaisuja, joita kunnat voivat jakaa keskenään.

Resursseja ja aikaa vievistä yksittäisistä kokeiluista on siirryttävä suoraan toimintaa tukevien ja lisäarvoa tuottavien ratkaisujen käyttöönottoon. Käyttöönoton on oltava helppoa ja nopeaa.

Tavoitetta tukee edullisten pilvipalvelujen yleistäminen, joka tuo tekoälyratkaisut käytännössä kakkien kuntien ulottuville.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Maailman johtava ICT-alan tutkimus- ja konsultointiyhtiö Gartner julkaisi kesäkuussa 2020 datan

ja tekoälyn hyödyn-tämistä käsittelevän tutkimusraportin, jossa Turku City Datan käyttämien menetelmien todetaan edustavan alan parhaita käytäntöjä. Edellytykset menestykselle liiketoiminnalle ovat siis todennetusti olemassa.

Datan ja tekoälyn hyödyntäminen on monissa kunnissa vielä verraten uusi asia. Lisäksi Turku City Datan n-bridges-palvelu on tiettävästi maailman mittakaavassa ainut laatuaan. Siksi on luonnollista, että palvelun myynti ja markkinointi vaatii vertailukohtien puuttuessa huomattavan määrän aikaa ja vaivaa.

Myyntiä ja markkinointia helpottavat käytännön esimerkit ja valmiit ratkaisumallit, joita yhtiö kehittää yhteistyössä Turun kaupunkikonsernin toimijoiden kanssa. Tulevina vuosina asiakaskuntaa on tarkoitus laajentaa muihin suomalaisiin ja jatkossa myös ulkomaisiin kaupunkeihin. Oulun kaupungin saaminen asiakkaaksi elokuussa 2020 on merkittävä askel tähän suuntaan.

Liiketoiminnan kehittämisen tavoitteita on kuvattu tarkemmin alla olevassa taulukossa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turku City Data Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Teknologia	Teknologia- alustan toteut- taminen käyn- nistynyt	Keskeiset ominaisuudet tuotantoval- miudessa	Julkisia raja- pintoja toteu- tettu ja jul- kaistu SaaS- palveluina	Tarjolla ole- vien sovellus- ten ja rajapin- tojen määrä kasvaa	Tarjolla ole- vien sovellus- ten ja rajapin- tojen määrä kasvaa	Tarjolla ole- vien sovellus- ten ja rajapin- tojen määrä kasvaa
Asiakkuudet	Ensimmäiset asiakasprojek- tit käynnissä kaupunkikon- sernin sisällä	Ensimmäiset ulkoiset asiak- kuudet toteu- tuneet	Asiakkuuksien laajentaminen Suomessa	Ensimmäinen kansainväli- nen asiakkuus	Asiakkuuksien lisääminen	Asiakkuuksien lisääminen
Ratkaisut	Ensimmäisten tekoälypalve- lujen käyt- töönotto aloi- tettu	Laaja-alai- seen tekoälyn hyödyntämi- seen tarvitta- vat menetel- mät tunnis- tettu ja toteu- tus aloitettu	Tekoälypalve- lut integroit- u osaksi alustaa	Tekoälypalve- luja hyödyntä- vien ratkais- ujen määrän kasvattaminen	Tekoälypalve- luja hyödyntä- vien ratkais- ujen määrän kasvattaminen	Tekoälypalve- luja hyödyntä- vien ratkais- ujen määrän kasvattaminen
Toimintamalli ja prosessit	Painopiste konsultoin- nissa ja kehi- tystyössä	Ensimmäiset ratkaisut jat- kuvan palve- lun piirissä	Jatkuvan pal- velun laajen- taminen ja en- simmäiset SaaS-palvelut	SaaS-palvelu- jen laajenta- minen	SaaS-palvelu- jen laajenta- minen	SaaS-palvelu- jen laajenta- minen
Kumppanuudet	Keskeiset kumppanuud- et muodos- tettu	Turun ICT- ekosysteemi- nen muodos- taminen	Ensimmäiset strategiset ka- navakumppa- nuudet	Kanavakump- panimallin va- kiinnuttaminen	Kanavakump- panimallin va- kiinnuttaminen	Integraation syventäminen
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Yhtiö aloitti toimintansa lokakuussa 2019. Lähtötilanteessa yhtiöllä oli kaupungin antaman alkupääoman lisäksi kaksi työntekijää, joiden voimin yhtiö aloitti tuotekehityksen ja myynnin.

Tuotekehitys on käytännössä tapahtunut asiakasprojekteissa tehtävän kehitystyön kautta. Näin kyetään varmistamaan, että toteutettaville ratkaisuille on olemassa todellinen tarve. Ratkaisuja luotaessa pyrkimyksenä on uudelleenkäytettävyys ja monistettavuus siten, että samaa ratkaisua voidaan tarjota mahdollisimman monelle potentiaaliselle asiakkaalle.

Kymmenen toimintakuukauden jälkeen asiakkuuksia on viisi kappaletta. Näistä kolme ovat Turun kaupunkikonsernin toi-mijoita ja kaksi kokonaan ulkopuolisia organisaatioita. Myyntiprosessin eri vaiheissa olevia projekteja on pitkälti toistakymmentä.

Suurimpana haasteena on ollut ennen muuta asiakkaille arvoa tuottavien käyttötapauksen tunnistaminen. Käyttötapaukset ovat usein kiven alla ja vaativat pitkällisiä keskusteluja sekä useiden vaihtoehtojen ratkaisuehdotuksen tekemistä. Tämä pidentää osaltaan myyntiprosessin kestoa.

Vahva alkuvaiheen panostus tuotteistukseen näkyy taloudessa myynnin painottumisena konsultointiin ja projektityöhön. Kun valmiiden palvelujen repertuaari aikaa myöden laajenee, myyntiprosessi nopeutuu ja myynnin volyyymiä on mahdollista kasvattaa lisäämättä käytettävissä olevien henkilö- ja muiden resurssien määrää merkittävästi. Oletus on sisällytetty arvioituun liikevaihdon ja tuloksen kehitystrendiin.

Tavoitteena on päästä kolmen toimintavuoden jälkeeseen vähintään nollatulokseen.

Liiketoiminnan skaalautuminen edellyttää tuotteistuksen lisäksi hyvien yhteistyökumppanien löytämistä. Ihannelanteessa Turku City Datan palvelut täydentävät kumppanin omaa tuotetarjontaa, jolle on jo olemassa laaja asiakaskunta ja valmiit myyntikanavat.

Yhtiön tuotteet ja palvelut rakentuvat avoimen lähdekoodin ohjelmistojen sekä käytön perusteella maksettavien pilvipalvelujen varaan. Koska ohjelmistot ovat käytännössä ilmaisia, kustannuksista valtaosa koostuu henkilöstön palkoista sekä ulkoa ostetusta kehitystyöstä.

Suunnitelmissa on korvata ostettu kehitystyö palkkaamalla oma ohjelmistokehittäjä. Tätä kautta on mahdollista paitsi säästää kustannuksia, myös turvata kriittinen kehittämis-osaaminen. Palkkaamista helpottaa yhtiölle myönnetty viiden vuoden Horizon 2020-rahoitus osana kansainvälistä RESPONSE-ohjelmaa.

Kaupunginhallitus päätti 4.2.2019 § 46 pääomittaa yhtiötä 2,2 miljoonalla eurolla. Tähän mennessä pääomituksesta on siirretty yhtiölle 652 000 euroa. Tämän hetken arvion mukaan pääomituksen tarve lähivuosina on alkuperäistä suunnitelmaa pienempi.

¹ SaaS- eli pilvipalvelumallissa tieto tallennetaan pysyvästi internetissä sijaitseville palvelimille ("pilveen") ja vain tilapäisesti päätelaitteisiin. Käytännössä sen käyttö ei siis vaadi käyttäjältä ohjelmien asennuksia eikä omia palvelimia. Pilvipalvelut mahdollistavat kustannustehokkuuden, joustavuuden ja nopeuden palveluiden toteutuksessa.

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Toimitusjohtaja Maria Aspala

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Asumisoikeusasuntojen omistaminen, ylläpito ja tuottaminen sekä asumisoikeuksien luovuttaminen käyttäjille voimassa olevien säännösten mukaisesti Turussa ja lähikunnissa. Yhtiö toimii yleishyödyllisenä yhtiönä tavoittelematta liiketaloudellista voittoa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Kulunut vuosi on osoittautunut poikkeukselliseksi. Pandemiasta johtuvat rajoitukset vaikuttivat keväällä Vason asumisoikeuksien myyntiin. Vaikutusaika jäi kuitenkin lyhyeksi. Asumisoikeusasuntojen kysynnän ja asumisoikeuksien kauppamäärien ennakoitaan pysyvän hyvänä tulevana vuonna, mikäli laajamittaisilta yhteiskunan sulkutoimilta vältytään. Kansainvälisen talouden tulevaisuuden näkymien ja työllisyystilanteen epävarmuus ohjaa asuntokysyntää turvallisen ja joustavan asumisoikeuden pariin.

Yleismaailmallinen taloudellinen epävarmuus näkyy myös Vason liiketoimintaalueella vähen-

tyneenä ns. kovan rahan asuntotuotantona sekä aiempiin vuosiin verrattuna vähäisempänä asuntokauppavolyymina. Muutokset kovanrahan asuntotuotannossa saattavat avata mahdollisuuksia investoinneille.

Suhdannevaihteluista huolimatta ARA-hintaisten tonttien hankkiminen kaupunkien keskustoista ja palveluiden läheisyydestä on haasteellista. ARA-hintaisen asuntotuotannon tonttien luovutukset ovat avainasemassa monipuolisten asuinalueiden rakentamisessa. Turun seudun vetovoimaisuus ja asumisoikeuden kysyntä tukevat uudiskohdeinvestointeja.

Asumisoikeuslain uudistaminen on käynnistynyt keväällä 2020. Vaso on osallistunut lainvalmisteluun monipuolisesti. Lakiesityksessä uuden lain voimaantuloa on esitetty vuodelle 2022.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Edellä mainitusti panostamme uudistuotantoon ja tulemme jatkamaan myös tulevina vuosina uudis-

tuotannon edellyttämää kiinteistökehitystä sekä tonttihankintaa.

Perusparannusinvestointisuunnitelmaa tullaan täsmentämään ja perusparannusvolyymia nostamaan verrattuna aiempiin vuosiin.

Palveluprosessin digitaalisuuden astetta on jo ennen kuluvaa vuotta lisätty ja kevään aikana lanseerattiin uusia digitaalisia palveluita mm. asunonhakijoille. Vaso on käynnistänyt kuluvana vuonna tietoliikennejärjestelmien päivityksen, jota tullaan jatkamaan tulevana vuonna.

Nykyisiä ylläpidon ja viestinnän prosesseja tehostetaan digitalisaation ja automaation lisäämisellä.

Vaso jatkaa työtään Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelman toteuttamiseksi. Yhtiö osallistuu aktiivisesti ilmastosuunnitelman toteuttamiseen erityisesti asumiseen liittyvillä kestäväillä energiaa säästävillä ratkaisuilla.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Korkea käyttöaste

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Käyttöaste, %	96,9	97,0	98,0	98,1	98,2	98,4
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Vason brändin vahvistaminen, asuntojen haluttavuuden ja käyttöarvon ylläpito kiinteistö- ja asuntokorjauksina.						

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Liikevaihto (1000 €)	23 759	23 907	25 161	26 419	27 740	29 127
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Liikevoitto (1000 €)	3 080	3 800	3 896	3 900	4 100	4 300
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Liikevaihto kasvaa käyttövastikekorotusten, asuntoneliöiden lisääntymisen ja käyttöasteen kehityksen mukaisesti. Liikevoitto kattaa yhtiön rahoituskulut sekä varautumisen kiinteistöjen jaksottaisten ja perusparannuskorjausten rahoittamiseen so. asuintalo/korjausvarauksen. Varmistetaan kiinteistöjen laadukas ylläpito- ja korjaustoiminta sekä uudisrakentamisen lisääntyminen. Operatiivisten ylläpidon prosessien muokkaaminen aiempaan tehokkaammiksi.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Tavoite: Asumisoikeusasuntojen riittävyys

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä	2 688	2 766	2 831	2 901	3 001	3 122
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Uudisrakentamista lisätään keskustojen ja palvelujen lähellä oleville kerrostaloteille, joihin tuotetaan eri elämänvaiheissa ja -tilanteissa oleville asukkaille laadukkaita asumisoikeusasuntoja. Jonkin verran tuotetaan yksikerroksisia pari- ja rivitaloasuntoja perheille.						
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä suhteessa toiminta-alueella olevien ASO-asuntojen kokonaismäärään (%)	67,0	67,0	67,0	67,5	68,0	68,0
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Uudiskohteiden rakennuttamiseen panostetaan kehittämällä kiinteistöhankeita rakennuskelpoisten tonttien saamiseksi.						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Huolimatta Korona epidemian aiheuttamasta toimintaympäristön muutoksesta Vason taloudelliset näkymät ovat lähivuosille vakaat. Vakaata taloudellista näkymää tukee kasvava asumisoikeusasuntojen kysyntä sekä useamman vuoden jatkunut kiinteistöjen kunnossapitotarpeeseen vastaava korjaustoiminta.

Poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta kaupungistuminen on jatkunut ja keskeisillä sijainneilla olevia asumisoikeusasuntoja tarvitaan myös jatkossa. Vaso panostaakin uudisrakentamiseen ja

osaltaan tukee Turun talousalueen työllisyyttä sekä uusien asuinalueiden kehittymistä. Keskeisimpien aluiden osalta investointien edellytyksenä on kuitenkin omistaja kaupungeilta hankittavat Ara-hintaiset tontit.

Kiinteistöjen ylläpito- ja korjauskustannuksia pyritään hillitsemään kokonaistaloudellisilla kilpailutuksilla. Kiinteistöjen ylläpidon- ja korjaustoiminnan kustannukset ovat kuitenkin nousseet viime vuosina, jolloin kustannusten nousulta ei voida tehokkaillakaan kilpailutuksilla täysin välttyä.

Vaso jatkaa työtään Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelman toteuttamiseksi esimerkiksi osana Turun kaupungin EU rahoitteen User-Chi -hankkeen konsortiota. User-Chi -hankkeessa sähköautojen latausmahdollisuuksia kehitetään kaupunkilaisia paremmin palveleviksi niin julkisilla kuin yksityisillä latausasemilla.

Turun Kaupunginteatteri Oy

Turun Kaupunginteatteri Oy

Toimitusjohtaja Arto Valkama

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on yleishyödyllisellä tavalla ylläpitää ja harjoittaa teatteritoimintaa Turun kaupungissa. Yhtiö harjoittaa kahvila, ravintola-, catering-, kokous-, ja kongressipalveluliiketoimintaa sekä tila- ja vuokraustoimintaa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Koko teatteri- ja tapahtuma-ala ravistelee kuluvana vuonna covid-19 -pandemia. Kevään täydellisestä sulkutilasta on nyt päästy tilanteeseen, jossa toiminta on sallittua yleisörajoituksin. Kuluva vuosi tulee vaikuttamaan koko alaan ja pienempiä toimijoita saattaa pudota pois. Pidemmällä aikavälillä pandemia heijastunee julkiseen rahoitukseen ja mahdollisesti kuluttajien ostovoimaan.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Myynnin ja markkinoinnin kehittäminen

Myynti- ja markkinointiosaston tavoitteena on aktiivinen myyntityö, asiakkuuksien hallinta, ryhmäasiak-

kaiden määrän lisäys, kustannustehokas markkinointi ja täyttöprosenttien nosto kaikissa toimipaikoissa. Netistä ostettujen lippujen määrä on viimeisten kahden vuoden aikana noussut merkittävästi ja tätä kehitystä tuetaan jatkossakin. Netistä ostamisen lisääntymisen myötä aletaan entistä tarkemmin seuraamaan sähköisen markkinoinnin toimivuutta lipun ostotapahtumaan asti. Asiakkuuksien hallinnassa selvitetään entistä tarkemmin ketkä ovat teatterin asiakkaita ja miten he käyttäytyvät ja pyritään sillä tiedolla kehittämään teatteriasiakkaan palvelupolkua.

Työyhteisön kehittäminen

Työyhteisöä kehitetään esimiestyötä kehittämällä ja osastojen itsenäisyyttä lisäämällä, mutta tulevana vuotena tullaan entistä enemmän kiinnittämään huomiota koko talon yhteisöllisyyteen ja pyritään lisäämään dialogisuutta. Tavoitteena on entistä paremmin voiva työyhteisö, joka kykenee saumattomaan yhteistyöhön ja ongelmanratkaisuun.

Tuotantoprosessien kehittäminen

Lean-pohjaista kehitystyötä teatterin tuotantoprosessien parantamiseksi on tehty systemaattisesti

vuodesta 2016 lähtien. Osastoilla on tehty rakenteellisia uudistuksia, joiden tavoitteena on entistä sujuvampi yhteistyö eri osastojen välillä.

Ravintola- ja tilavuokraustoiminnan kehittäminen

Peruskorjauksen valmistuttua teatteriyhtiö alkoi itse hoitamaan teatteritalon esitysten yhteydessä tapahtuvaa ravintolatoimintaa. Ravintolatoiminnasta vastaavalle ravintolapäällikölle keskitettiin myös tilavuokraustoiminnan koordinointi. Lounasravintolaa hoitaa ulkopuolinen taho, joka vastaa myös illallisten tarjoilusta ennen esitystä. Tavoitteena on hyvin toimiva teatteriravintola, joka tuottaa asiakkailleen elämyksiä teatteriesityksen yhteyteen ja teatteriyhtiölle sitä kautta entistä parempaa ravintolatoiminnan tuottoa. Tilavuokraustoiminnalla on tarkoitus vahvistaa tilojen käyttöastetta ja samalla hankkia lisää omia tuottoja.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Kaupunginteatteri Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Tavoite: Pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori 1						
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja (1.000 eur)	0	-165	-275	0	0	0
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						

Tavoite: Ulkoisen rahoituksen kasvattaminen ja vaikuttavuuden lisääminen

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori 2						
Kaupunginteatterin omien tuottojen kehitys, (1.000 €)	5 005	2 606	3689	4 700	4 700	4 700
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Vuoden 2021 talousarvio on laadittu tilanteessa, johon liittyy paljon epävarmuustekijöitä. Pandemia-tilanteen kehittymisen ennustaminen on mahdotonta, mutta sen vaikutukset teatteritoimintaan ovat pahimmillaan dramaattisia. Nyt laadittu talousarvio on päivitetty syyskuussa 2020 siinä vaiheessa, jossa rajoi-

tusten jatkumista keväälle pidetään todennäköisenä. Siirsimme kevään suurtuotannon ensi-illan marraskuulle ja siirrämme keväällä pienelle näyttämölle suunnitellut ensi-illat päänäyttämölle. Rajoitusten voimassaoloon varautuminen heikentää ensi vuoden tulosta ja budjetoimme vuoden tappiol-

liseksi. Varaudumme edelleen muuttamaan suunnitelmiamme nopeasti, mikäli tilanne muuttuu suuntaan tai toiseen. Hyvää on se, että teatterin taloudellinen tilanne on vakaa ja lyhytaikoinen epävarmuus kestetään vahvan taseen turvin.

TVT Asunnot Oy

TVT Asunnot Oy

Toimitusjohtaja Teppo Forss

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö tarjoaa vastuullisena vuokranantajana asukkaalleen kohtuuhintaista turvallista asumista ja monipuolisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja. Se on kilpailukykyinen ja laadukas asiakaslähtöinen yritys.

Yhtiö kantaa vastuuta etenkin kaupungin sosiaalisesta vuokra-asumisesta. Se noudattaa toiminnassaan voimassaolevaa osakeyhtiölakia, arava- ja korkotukilainsäädäntöä sekä muuta toimintaa koskevaa lainsäädäntöä.

Yhtiö omistaa ja hallinnoi noin 11 000 erilaista asuntoa ympäri Turku. Tämä vastaa noin 10 prosenttia kaikista asunnoista ja noin 25 prosenttia vuokra-asunnoista, mikä on tyypillinen keskuskaupunkien asuntorakenne. Yhtiöllä on noin 20 000 asukasta. Yhtiö muodostaa konsernin tytäryhtiöt ovat Turun Palvelutilat Oy, Turun Osakehuoneistot Oy ja Turun Päiväkodit Oy.

Yhtiö noudattaa lakien ja ohjeiden mukaan omakustannusperiaatetta. Asuinhuoneistojen vuokrat määräytyvät asuinhuoneistokohtaisesti, asunnon

sijainnin, kunnan ja varustetason mukaan ja muodostuvat kiinteistön hoitokuluista sekä koko yhtiön asuntokannan rakentamiseen ja peruskorjaamiseen ottamien lainojen koroista ja lyhennyksistä.

Omalle pääomalle omistaja on edellyttänyt muiden yleishyödyllisten asuntotoimijoiden tuottovoitteisiin rinnastettavaa kohtuullista tuottoa. Vuosittainen tuotto realisoituu pääosin yhtiölle myönnettyllä pääomallainalla.

Toimintaympäristön muutostekijät

Vuokra-asumiseen vaikuttavat tulot, varallisuus, tarpeet, suhdanteet ja väestörakenne sekä niiden kehitys. Merkittävimmät toimintaympäristön muutoksiin liittyvät riskit ovat vaihtelut asuntojen kysynnässä ja sitä kautta käyttöasteessa sekä vaihtelut rahoituksen ja hoitokulujen hinnassa.

Suuri osa yhtiön rakennetusta asuntokannasta tulee peruskorjausikään lähivuosina. Yhtiöllä on edessä suurten peruskorjausten aika mm. 1970-luvuilla rakennetuissa kohteissa.

Asukkaiden toiveet ja vaatimukset palvelullisesti ja laadullisesti jatkavat kasvuaan, mikä heijastuu toimin-toihin ja kustannuksiin.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö muuntuu seudulliseksi asuntotarjoajaksi.

Yhtiön asuntojen kokonaismäärää voidaan kasvattaa hallitusti siten, että yhtiön asuntokannan suhteellinen osuus Turun asuntokannasta pysyy samana ja yhtiön omistamien asuntojen määrä liikkuu 5 %:n vaihteluvälillä sisällä suhteessa Turun kokonaisasuntokantaan.

Yhtiön erääntyvät arava- ja korkotukilainat jälleenerahoi-tetaan konsernin sisäisellä lainalla yhteistyössä konser-nihallinnon talousasioiden kanssa, siltä osin kuin tulora-hoitosis ei riitä niiden poismak-samiseen. Tavoitteena on koko konsernin hyötyminen emokaupungin edullisesta varainhankinnasta, joka kanavoidaan osin myös yhtiölle. Tällä pyritään hillitsemään yhtiön vuokralaisten yleistä asumiskustannusten nousua.

Jälleenerahoitus liittyy osaltaan myös yhtiön vanhojen aravalainojen konvertointiin, joille kaupunginvaltuusto on myöntänyt omavelkaisen takauksen.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

TVT Asunnot Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö tulouttaa Turun kaupungille vuosittain lainasopimusten mukaisen korkotuoton

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Turun kaupungille pääomalinasta maksettava korko (1.000 €)	1 135	1 138	1 135	1 135	1 135	1 138
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Pitkäjänteisellä talouden ja toiminnan suunnittelulla						
Mittari tai indikaattori						
Turun kaupungin muista lainoista maksettava korko (1.000 €)	2 954	3 043	3 075	3010	2950	2900
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Lainakorkojen maksu velkasopimusten mukaisesti						

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Liikevaihto (1.000 €)	84 660	87 400	86 500	87 000	87 500	88 000
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Vuokrien kehitys kuluttajahintaindeksin mukaisesti						
Mittari tai indikaattori						
Liikevoitto (1.000 €)	17 314	17 500	16 200	16 400	16 600	16 800
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Pitkäjänteisellä talouden ja toiminnan suunnittelulla						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

TVT Asunnot Oy

Tavoite: Asuntojen käyttöaste pidetään hyvänä

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Käyttöaste % (emoyhtiö)	99,2	99	>98	>98	>98	>98
<p>Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Ymmärretään asiakkaan tarpeita asunnolle ja palvelullisesti. Pidetään asunnon hinta kohtuullisena. Samaa aikaan tavoitellaan sekä riittävää tarjontaa markkinoilla että korkeaa käyttöastetta.</p>						

Tavoite: Yhtiön sosiaalisten tavoitteiden täytyminen

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä / asuntojen määrä kaupungissa % (emoyhtiö)	9,8	9,7	10,5	10,5	10,5	10,5
<p>Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Asuntokannan osuus pidetään kiinteistökehityksellä vakiona vaihteluvälin 10,2 - 10,7 % sisällä. Asuntoja kannattaa tehdä rakennusalan suhdanteita ja tarjolla olevia rahoitusmuotoja hyödyntäen. Lisäksi luovutaan TVT:n tarjontaan sopimattomasta ja asukkaille kalliiksi muodostuvasta asuntokannasta.</p>						
Mittari tai indikaattori						
Uudistuotanto, kpl (emoyhtiö)	158	129	>300	>300	>300	>300

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

TVT Asunnot Oy

Luopuminen, kpl	23	13	>50	>50	>50	>50
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Kiinteistökehitys, joka kasvattaa asuntomäärää nettomääräisesti n. 300 asuntoa vuodessa. Asuntoja kannattaa tehdä rakennusalan suhdanteita ja tarjolla olevia rahoitusmuotoja hyödyntäen. Lisäksi luovutaan TVT:n tarjontaan sopimattomasta ja asukkaille kalliiksi muodostuvasta asuntokannasta. Purkamalla tai myymällä luovuttu asuntomäärä korvataan uudistuotannolla ja hankinnalla.						
Mittari tai indikaattori						
Erityisryhmien asuntosopimukset / yhtiön hallinnassa oleva asuntokanta % (emoyhtiö)	4,6	5,0	4,5	4,5	4,5	4,5
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhteistyö erityisryhmien asuttajien kanssa						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

TVT Asunnot Oy ei pysty pitämään asuntokantansa osuutta Turun koko asuntokannasta valtuuston asettaman tavoitteen mukaisena. Uudistuotantoa ei pystytä toteuttamaan tavoitteiden mukaisesti, koska uusia asuntokohteita varten ei ole rakennuskelpoisia tontteja. Suuren kysynnän ja uudistuotannon vähäisyyden vuoksi TVT Asunnot ei ole voinut suunnitellusti luopua asunnoista, jotka sopivat huonosti kohtuuhintaiseen vuokra käyttöön tai joissa on korkeita ylläpito- tai korjauskustannuksia. Luopumisia tarvitaan, jotta voidaan välttää kustannuksiltaan merkittävät korjausinvestoinnit kohteisiin, jotka eivät tulevaisuudessa vastaa yhtiön asunnonhakijoiden esittämää kysyntää.

Kaupunginvaltuuston asettama sitova tavoite on, että TVT:n suhteellinen osuus Turun koko asuntokannasta on 10,5 % (vaihteluvälillä 10,25 - 10,75 %). Turun koko asuntokanta vuoden 2019 lopussa oli 120 000 ja TVT:n hallinnassa oleva asuntokanta Turussa oli 11 600, mikä on 9,7 % Turun

koko asuntokannasta. Erotus tavoitteen keskimäärään on yli 900 asuntoa.

TVT:n asuntotuotantotavoite on noussut vaihteitain sadasta kolmeensataan asuntoon vuodessa ja tavoite nousee tulevina vuosina 400 asuntoon vuodessa. Tavoitteeseen pääsemiseksi tarvitaan riittävästi rakennuspaikkoja ja rakennusoikeutta. Rakennusoikeuden luovutuksesta menee 2 - 3 vuotta asuntojen valmistumiseen. Jos samalta alueelta luovutetaan suurempi määrä kerralla, asuntojen tuottaminen tapahtuu useamman vuoden aikana.

Uudet asunnot tuotetaan lähtökohtaisesti ja pääsääntöisesti kaupungin tuottamalle ja TVT:lle luovutetulle maalle sekä TVT:n kanssa yhdessä kehitettävillä paikoilla. Tätä täydennetään TVT:n maan- ja rakennuspaikkojen hankinnalla markkinoilta. Tuleva 400 asunnon vuosituotanto edellyttää noin 30 000 k-m² rakennusoikeutta noin 3

vuotta ennen tätä tavoitetta.

Uudistuotanto sisältää Turun koko asuntokannan kasvun myötä TVT:n suhteellisen määrän ylläpitoon tarvittavan tuotannon ja luopumiset kuten purettavan vanhan kannan korvaus. Asunnot, jotka eivät sovellu TVT:n tarkoitukseen kohtuuhintaisesta asumisesta, myydään ja korvataan. Lisäksi uudella tuotannolla kiritään umpeen kaupunginvaltuuston tavoitteesta jäänyttä määrää.

Asuntotuotantomäärätavoite on nyt hyvin korkea. Rakennusoikeus ja -paikat ovat muuttuneet erityisen kriittisiksi resursseiksi.

Rakentamisen suhdanne ei tue investointeja, mutta tilanne voi muuttua nopeastikin. Rakennustyön hinnalla on suuri vaikutus asukkaille muodostuvan vuokratason kohtuuhintaisuuteen. Toistaiseksi alhaisena pysynyt korkotaso tukee uusien asuntokohteiden toteuttamista. Rakennuskannan

TVT Asunnot Oy

iän vuoksi TVT Asunnot tekee vuosittain peruskorjauksia, jotka osaltaan edellyttävät myös rahoitusta.

Asumisen kustannusten odotetaan nousevan ihmisten maksukykyä enemmän. Tämä koskee erityisesti osaa yhtiön asukkaista.

Yli 300 asunnon nettolisäys kasvattaisi TVT Asunnot Oy:n liikevaihtoa yli 2,5 Meur vuodessa. Turun Palvelu-tilat Oy:n ja Turun Päiväkodit Oy:n kaupungille toteutettavat rakennushankkeet ovat kasvattaneet konsernin liikevaihtoa noin 2,3 Meur vuodessa.

Suunnittelukaudella päättyvien lainojen konvertointia jatketaan yhdessä kaupungin kanssa. Korotason odotetaan pysyvän alhaisella tasolla.

Turun Kaupunkiliikenne Oy

Turun Kaupunkiliikenne Oy

Toimitusjohtaja Juha Parkkonen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tehtävänä on linja-autoliikenne ja sopimusliikenteen tuottaminen Turun kaupungille. Yhtiö tuottaa Joukkoliikennelautakunnalle joukkoliikennepalvelua yhtiön ja kaupungin välisen sopimuksen mukaisesti. Yhtiön tehtävänä on myös olla mukana erilaisissa joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvissä pilotti- ja kehityshankkeissa.

Nykyinen liikennöintisopimus ulottuu vuoteen 2026 saakka.

Toimintaympäristön muutostekijät

Kaupunginhallitus on linjannut, että yhtiön markkinaosuuden tulisi olla noin 17 prosenttia Turun sisäisestä liikenteestä.

Lähivuosina toteutettava runkolinjastouudistus tulee muuttamaan yhtiön liikennöimien linjojen reittejä ja aikatauluja. Koska runkolinjastouudistus myös lisää Fölin tilaaman liikenteen määrää, on ilmeistä, että yhtiön osuus supistuu kaupunginhallituksen linjaamalle tasolle vaikka yhtiön tuotannon määrä säilyisi nykyisellä tasolla.

Turun keskustan toriparkin rakennustyöt vaikeuttaa liikennöintiä lisäten liikennöintikorvauksia (lisääntynyt ajoaika) mutta altistavat tuotannossa tapahtuville virheille ja liikennevahingoille.

Ensivuosisikymmenellä mahdollisesti toteutettavalla joukkoliikenneratkaisulla on vaikutuksia yhtiön toimintaan tarjoten yhtiölle mahdollisuuksia liiketoiminnan laajentamiseen ja kehitysyhteistyöhön osallistumiseen. Myös Rieskalähteentien bus-sivarikon käyttö on sidoksissa joukkoliikenneratkaisun toteutukseen.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Liikennöintisopimuksen kaluston keski-ikävaatimukset edellyttävät kaluston jatkuvaa uudistamista.

Toiminnan laatua pyritään kehittämään kuljettajien osaamista kehittämällä, sekä tiivistämällä yhteistyötä korjaamoyhteistyökumppanin kanssa. Tavoitteena on pienetää korjauskustannuksia sekä vähentää ajamattomien lähtöjen määrä ja muita palvelupoikkeamia.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi.

Turun Kaupunkiliikenne Oy:n toteuttama joukkoliikenne toimii hiilineutraalisti viimeistään vuonna 2025 (Turun kaupungin Ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 42). Tavoitteeseen pääseminen edellyttää siirtymistä uusiutuviin biopolttoaineisiin bussien käyttövoiman osalta. Muutos johtaa lisääntyviin polttoainekustannuksiin, minkä vuoksi liikenteen tilaajan tulee olla valmis nostamaan liikennöinnistä maksettavaa liikennöintikorvausta.

Myös elokuussa 2021 voimaan tuleva EU:n puh-taiden ajoneuvojen direktiivin muutos tulee vaikuttamaan yhtiön uuden kaluston käyttövoimavaihtoihin. Toistaiseksi on vielä epäselvää, miten direktiivin määräyksiä sovelletaan kansallisella tasolla.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Kaupunkiliikenne Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Linja-autoliikenteen tuottaminen sovitussa laajuudessa

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Osuus tuotetuista linjakilometreistä (koko Föli), %	13,3	14	14	12	12	12
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						

Tavoite: Yhtiön tulorahoituksen riittävyys investointeihin ja tuloutus kaupungille

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Liikevoitto (1.000 €)	199	200	400	200	200	100
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Antolainojen korko (1.000 €)	55	40	40	30	30	30
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Yhtiöllä on vuoden 2026 ulottuva liikennöintisopimus, joten yhtiön tuotanto ja tuotannon rakenne

tullee säilymään varsin lähellä vuoden 2020 tasoa. Koronaepidemian aiheuttamat liikenteen vähennykset ovat jäämässä lyhytaikaisiksi.

Liikennöintikorvaukset on sidottu linja-autoalan kustannusindeksiin, joka kompensoi viiveellä suurimman osan mahdollisista muutoksista. Kaupungin ilmastosuunnitelman toimeenpano merkitsee

Turun Kaupunkiliikenne Oy

yhtiölle lisääntyviä polttoainekustannuksia. Siirtyminen kokonaan uusiutuvan dieselin käyttöön lisäisi nykyisellä tuotannolla ja kalustolla polttoainekustannuksia noin 200.000 euroa vuodessa. Föliillä ei ole suunnitelmia ympäristöystävällisemmän liikenteen tukemisesta esim. ympäristöbonuksilla.

Linjastouudistuksen yhteydessä tuotantoa todennäköisesti tullaan tarkoistamaan tilaajan toimesta. Yhtiön markkinaosuuden aikaisempaa väljempi määrittely sekä joukkoliikenteen määrän li-

sääntyminen otetaan sopeuttamisessa todennäköisesti huomioon, joten yhtiön liikevaihdossa ei ole odotettavissa merkittävää supistumista.

Tuotannon mahdollinen supistuminen lisäisi kiinteiden kustannusten osuutta, mikä heikentänee liiketulosta ja yhtiön mahdollisuuksia rahoittaa omat kalustoinvestointinsa.

Kaluston keski-ikäen nousu yli liikennöintisopimuksessa sovitun 8 vuoden rajan edellyttää investointeja uuteen vähäpäästöiseen diesel-kalustoon vuonna 2021. Tilaaja on lisäksi lisännyt telibusien käyttöä, mikä heijastuu kalustorakenteeseen.

Yhtiö varautuu käynnistämään seuraavien sähköbussien kilpailutuksen vuonna 2021. Suunnitelmissa on hankkia vuosina 2022 – 2024 yhteensä 4-8 kappaletta varikkoladattavia sähköbusseja sekä niiden tarvitsema latausjärjestelmä. Hankinnan arvo on noin 1,5 – 4,0 miljoonaa euroa riippuen hankittavan kaluston määrästä ja ominaisuuksista.

Ensivuosisikymmenellä toteutettava joukkoliikenneratkaus ei ilmeisesti vaikuta merkittävästi yhtiön talouteen vielä tarkastelukauden aikana.

Turun Satama Oy – konserni

Turun Satama Oy – konserni

Toimitusjohtaja Erik Söderholm

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on sataman ylläpitäminen ja yleisen satamatoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Turun Satama Oy on Turun kaupungin kokonaan omistama konserniyhtiö. Sataman toiminta jakaantuu kahteen liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat: Matkustajaliikenne sekä rahtiliikenne lisäpalveluineen.

Turun Satama konserniin kuuluu emoyhtiö Turun Satama Oy sekä sen tytäryhtiö Turun Vapaavarausto Oy.

Turun Satama palvelee tehokkaasti rahti- ja matkustusliikennettä Itämeren alueella. Turun kaupungin elinkeinopoliittisena toimijana satama vahvistaa alueen kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä rakentaa mahdollisuuksia kasvuun. Satama on merkittävä työllistäjä sekä suoraan että välillisesti. Turun Sataman omassa organisaatiossa työskentelee yli 60 henkilöä, joiden lisäksi satama-alueen muut toimijat työllistävät yli tuhat henkilöä.

Satama on Skandinavian liikenteen keskus Suomessa. Liikevaihdoltaan satama on Suomen kolmanneksi suurin satama ja matkustajamäärältään Suomen toiseksi suurin matkustajasatama. Myös yksikkötavaraliikenteessä Turku lukeutuu maan suurimpiin satamiin.

Toimintaympäristön muutostekijät

Näkymät Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla ovat heikentyneet erityisesti pandemian vaikutuksesta. Talouskasvu jää viime vuosia maltillisemmaksi tulevan vuoden aikana. Maailmankaupan hitaampi kasvu heijastuu Suomen viennin kasvuun suunnittelukaudella. Epävarmuutta ylläpitävät kauppapolitiikan jännitteet. Euroopassa huolta herättää ennen kaikkea Saksan talouden heikentyminen.

Noin puolet Suomen tavaraviennistä on erilaisia raaka-aineita, sellua, tuotantotarvikkeita ja väli tuotteita. Vajaat 30 prosenttia on Turkuun sopivaa kappaletavaraa ja investointihyödykkeitä. Länsirannikon ja eteläisen Suomen satamissa on tapahtunut voimakasta kehitystyötä ja parannusinvestointeja, joka kiristää edelleen kilpailutilannetta satamien välillä.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Satama jatkaa matkustajaliikenteen palvelujen kehittämistä yhdessä Viking Linen, Tallink-Siljan sekä Turun kaupungin kanssa. Tavoitteena on kehittää alueen vahvaa matkustaja- ja risteilytoimintaa siten, että uudistukset vaikuttavat positiivisesti satamaan ja tuovat matkailulle huomattavaa lisä-

arvoa. Matkustaja- ja rahtiliikenne ovat kaupungille erittäin tärkeitä, ja kaupunki sekä satama haluavat tarjota parhaat mahdolliset olosuhteet liiketoiminnan kehittämiseksi. Tavoitteena on uusien ratkaisujen saavuttaminen kustannushyötyjä ja laivaliikenteen toiminnallista tehostamista. Näitä tavoitteita uuden yhteiskäyttöisen terminaalien ja siihen liittyvien yhteisten liikenne- ja pysäköintijärjestelyjen toteuttamisella. Uuden terminaalien toteutus tarjoaisi luontevan mahdollisuuden ajankäytön turvallisuuden kehittämiseen.

Satamaalueen kehittämisellä tavoitellaan lisäksi maankäytön muutoksia siten, että sataman toiminnan tehostuessa vapautuu uusia kiinnostavia alueita kaupunkikehitykseen etenkin Turun linnan ja Aurajoen väliseltä alueelta, mutta myös laajemmin Turun Linnan ympäristössä.

Kansainvälinen risteilyliikenne on pandemiasta johtuen pysähtynyt.

Turun Satamasta on hyvät yhteydet Pohjois-Saksan ja Pohjanmeren satamiin. Näiden satamien kautta vienti- sekä tuontiasiakkaille on tarjolla erinomaiset jatkoyhteydet valtamerentakaisiin kohteisiin.

Kuorma-autoliikenteen merkitys on satamalle erittäin suuri. Kuorma-autoliikenteen toimintaedellytyksiä kehitetään parantamalla sataman liikenneyhteyksiä, rekkaparkki-alueita ja palveluita. Sa-

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Satama Oy – konserni

tama-alueen välittömässä läheisyydessä tulee tieverkkoa kehittää ja rakentaa edelleen paremmin henkilö- ja kuorma-autoliikennettä tukevaksi.

Satama haluaa strategian mukaisesti olla edelläkävijä ympäristö- ja turvallisuusasioissa. Satama selvittää ydessä Turun kaupungin kanssa sopivia maaläjitysvaihtoehtoja ruoppausmassoille.

Sataman on oltava kustannustehokas ja resursseiltaan oikein mitoitettu, sillä vain taloudellisesti vahvat satamat pärjäävät kilpailussa. Muutokset varustamojen toiminnassa edellyttävät nopeata reagoitua ja valmiuksia suoriutua investoinneista. Kustannustehokas toiminta edellyttää puolestaan jatkuvaa resurssien hyötykäytön tehostamista.

Satama pyrkii varmistamaan, että sillä on ammatinsa osaava henkilökunta. Avaintehtäviin koulutetaan tai rekrytoidaan tarpeen mukaan henkilöitä. Toiminnan varmistamiseksi satamalla on käytössä koko toimintaa kattava laatu- ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmä.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön kannattavuus ennen rahoituseriä

Operatiivinen tulos	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Liikevoitto (1.000 €)	5 024	4 231	5 157	6 623	10 275	8 662
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille

Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Maanvuokrien tuotto kaupungille (1.000 €)*	2 376	2 010	2 006	2 026	2 046	2 067
Vaihtovelkakirjalainan (30 milj. euroa, 8% pa) tuotto kaupungille *	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
Muiden rahoituserien (antolainojen (ei-VVK-lainan), osinkotulojen tai pääomanpalautusten) tuotto yhteensä kaupungille (1.000 €)*	1 089	1 059	1 458	2 168	3 028	3 888

Turun Satama Oy – konserni

* Näiden tuloutuskomponenttien lisäksi osa Satamaliikelaitoksen saamista maanvuokrista siirtyi Kiinteistöliikelaitokselle (n. 1,4 m€), jolloin yhteenlaskettuna kokonaistuloutus ylittää vaaditun 6,0 milj. euroa vuodessa.

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Turku Tukholma matkustajaliikenteen varmistaminen. Perinteisen rahtiliikenteen kasvattaminen. Pansion satama-alueen laivaliikenteen, varasto- ja logistiikkatoimintojen kehittäminen. Sataman henkilöstöressurssien oikea mitoitus ja käytön tehostaminen. Kiinteistöjen energiatehokkuus, käytön tehostaminen ja vuokratulojen kasvattaminen.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Taloukasvu jää viime vuosia maltillisemmaksi tulevien vuosien aikana. Viennin kasvu tasoittuu maailmankaupan kasvun mukaiseksi ja nettoviennin kasvua tukeva vaikutus pienenee. Varsinais-Suomen myönteiset kasvuodotukset nojaavat meriteollisuuteen, autonvalmistukseen ja koneteknologiaan.

Turun Sataman matkustaja- ja tavaraliikenne arvioidaan kasvavan hieman vuodesta 2019. Sata-

man liikevaihdon arvioidaan asettumaan 26,0 miljonaan euroon.

Turun Satama on saanut vuodelle 2017-2020 infrastruktuuri investoinneilleen tukea Euroopan Unionin liikenneverkkojen CEF rahoitusohjelmasta. Ohjelmasta tuetaan sataman NextGen Link- monivuotista infrastruktuuri ja liikennehanketta. Hankkeella sekä Viking linen uudella aluksella uskotaan olevan myönteinen vaikutus liiken-

nemäärien kehitykseen suunnittelukauden aikana.

Sataman rahtiliikennettä kehitetään siten, että uudistukset vaikuttavat positiivisesti Turun linjaliikenteen toimintaedellytyksiin ja tavaraliikenteen kasvuun. Yhteistyökumppaneiden tarjoamat Logisiikan lisäarvopalvelut ovat tärkeä osa sataman kokonaispalvelua.

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

Toimitusjohtaja Risto Siilos

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Säätiön tehtävänä on huolehtia Turun seudulla peruskoulun jälkeisissä oppilaitoksissa opiskelevien ja opintojaan jatkavien vuokra-asuntojen saamisesta. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö rakentaa ja ylläpitää opiskelija-asuntoja sekä huolehtii maa-alueiden varaamisesta toiminnan kohderyhmän tulevaa tarvetta varten.

Toimintaympäristön muutostekijät

Vuokralla asuvien osuus on lisääntynyt kaikilla suuremmilla kaupunkiseuduilla. Turku on noussut kärkeen vuokralla asuvien kotitalouksien prosentuaalisessa määrässä kaikista kotitalouksista, yksinasuvien prosentuaalisessa osuudessa ja viimeaikaisessa vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen vuokrien nousussa.

Vuokra-asuntotarjonta on kasvukeskuksissa, Turku mukaan lukien, lisääntynyt voimakkaasti. Turkuun on valmistunut poikkeuksellisen paljon uusia asuntoja. Kiinteistösijoittajien tulo markkinoille vaikuttaa väistämättä myös TYS:in asemaan vuokranantajana ja kilpailutilanteeseen, kun markkinaehtoisten vuokra-asuntojen tarjonta kasvaa.

Vaikka lähtötaso Turussa on suurten kaupunkien

vertailussa kohtuullinen, vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat ovat viime aikoina nousseet myös Turussa.

Suurin kysyntä kohdistuu pieniin yhdelle henkilölle sopiviin asuntoihin. Opiskelijoiden asumisen tukijärjestelmän muutosten arvioidaan jossain määrin vaikuttaneen viime vuosina edullisimpien, kuten esim. soluasuntojen kysyntää alentavasti.

TYS hyödyntää ARA:n tukimuotoja voidakseen tuottaa opiskelijoille kohtuuhintaisia koteja. ARA:n erityisryhmien investointiavustus on tällä hetkellä 15% hyväksytyistä kustannuksista. Säätiöllä on voimassa verottajan päätöksen mukaisesti yleishyödyllisen yhteisön verohuojennus vuoden 2020 loppuun. Verohuojennukseen on tarkoitus hakea jatkoa.

Koronapandemian vaikutuksia säätiön henkilöstön, asukkaiden, asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden ja muiden sidosryhmien terveyteen pyritään minimoimaan sekä torjumaan mahdollisuuksien mukaan asuntojen käyttöasteen laskua ja mahdollisia muita negatiivisia vaikutuksia säätiön toimintaan.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Säätiö päivittää vuosittain alun perin strategiaka-

delle 2016-2022 tehdyn strategian. Säätiön palvelulupausten toteutumista seurataan säännöllisesti.

Säätiössä pyritään kiinnittämään erityistä huomiota rakentamisen laadunhallintaan, jotta vältyttäisiin suunnittelu- ja rakennusvirheiden aiheuttamilta ylimääräisiltä kustannuksilta tulevaisuudessa. Säätiö pyrkii toteuttamaan uudistuotannon ja perusparannuksissa uusiutuvaan energiaan perustuvia ratkaisuja.

Turun kaupungin asunto- ja maapolitiikan periaatteiden mukaan asuntotuotannon kokonaisvolyymien tulee olla noin 2 100 asuntoa vuodessa, jotta kaupungin asukasmäärän kasvulle asetetut tavoitteet voivat toteutua. Luonnosdokumentissa pyritään mm. linjaamaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon turvaamistavoitteita, ja TYS:lle on siinä vuotuinen 140 asunnon tuotantotavoite, joka on mahdollinen säätiön strategiakauden 2018-2022 aikana. Aitiopaikassa on runsaat 250 asuntoa ja Ylioppilaskylän länsipuolelle rakenteilla olevan Tyyssija-hankkeen hieman alle 200. Seuraavana uudiskohteena on Ylioppilaskylän itälaidalle tuleva Kylänkulma, jonka kaavoitus etenee ja johon suunnitellaan tulevan runsaat 350 asuntoa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Korkea käyttöaste

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Käyttöaste, %	97,1 %	96 %	97 %	97 %	97 %	97 %
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Niiden kohteiden ja asuntotyyppien, joihin kohdistuu suurimmat vajaakäytöt, vuokria pyritään määrittelemään siten, että vajaakäyttö minimoitaisiin. Asuntojen kiinnostavuus ja kysyntä pyritään pitämään korkealla panostamalla asuntojen korjauksiin. Strategiassa on linjattu, että säätiö voi harkita luopuvansa joistakin kohteista. Aamuruskon asuntokohde myytiin kesäkuussa 2019. Koronaviruksen aiheuttamaa käyttöasteen laskua pyritään torjumaan.						

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitetulle tasolle

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Liikevaihto (1.000 €)	29 680 *)	27 005	27 012	28 600	28 890	30 690
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: *) Säätiö myi Aamuruskon asuntokohteen kesäkuussa 2019. Vuoden 2021 talousarvion laadinnan lähtökohtana on vuokratason säilyttäminen vuoden 2020 tasolla. Alkuvuodesta 2019 valmistui uusi asuntokohde Aitiopaikka. Tyyssijan uudiskohde on rakenteilla ja valmistunee kokonaisuudessaan vuoden 2021 loppuun mennessä. Kylänkulman asuntokohteen rakentamisen arvioidaan käynnistyvän vuonna 2022.						
Liikevoitto (1.000 €)	5 660	1 308	1 251	900	1 280	2 500
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Säätiössä on siirrytty sumu-poistoihin vuoden 2017 aikana. Mittavat investoinnit kasvattavat poistoja huomattavasti.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

Tavoite: Opiskelija-asumisen riittävyyden varmistaminen

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Asukaspaikkojen määrä	6 913	6 980	6 980	7 180	7 180	7 350
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tyyssijan asuntokohteen rakennustyöt ovat käynnissä ja kohteen on tarkoitus kokonaisuudessaan valmistua vuoden 2021 loppuun mennessä. Tyyssijaan tulee 186 huoneistoa (189 asuntopaikkaa). Yo-kylän itäpuolen läheisyyteen suunniteltuun Kylänkulmaan, jonka rakennustöiden arvioidaan käynnistyvän vuoden 2022 aikana, tulee noin 360 huoneistoa.						
Asukaspaikkojen määrä suhteessa kaupungissa olevien opiskelijoiden määrään, %	20 %	20 %	21 %	21 %	21 %	21 %
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: : Strategiakaudella (2017-2022) on valmistunut Aitiopaikan asuntokohde (361 asuntopaikkaa) ja valmistuu Tyyssijan asuntokohde (189 asuntopaikkaa). Säätiö myi Aamuruskon asuntokohteen (noin 170 asuntopaikkaa) kesäkuussa 2019. Luvut perustuvat siihen, että säätiö ei luovu mistään asuntokohteesta.						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Strategian mukaisen 97% käyttöasteen tavoitteen ennustetaan säätiön aktiivisista toimista huolimatta jäävän vuonna 2020 tavoitteesta noin yhdellä prosenttiyksiköllä. Vallitsevan pandemiatilanteen vuoksi vaihto-opiskelijoille annettiin mahdollisuus irtisanoa vuokrasopimus huhtikuun loppuun, kun normaalisti sopimukset päättyvät toukuun lopussa. Vuodelle 2021 budjetoidun 97% käyttöasteen toteutumiseen vaikuttaa merkittävästi vaihto-opiskelijoiden saapumisen edellytykset vallitsevan pandemiatilanteen takia.

Pitkään jatkunut poikkeuksellisen alhainen korkotaso (säätiön lainojen keskikorko 6/2020 noin 0,5 %) on mahdollistanut sen, että viimeisten kolmen

vuoden aikana vuokria on korotettu vain vuonna 2020. Vuoden 2021 talousarvioluonnoksessa vuokrataso säilyisi vuoden 2020 tasolla eli vuokria ei korotettaisi. Säätiön korjauskulut vuoden 2021 talousarviossa ovat hieman edellisvuonna budjetoitua enemmän.

Säätiö osallistuu yhdessä mm. Turun kaupungin kanssa Euroopan Unionin Smart Cities and Communities (SCC) Lighthouse / Response- projektiin, jossa yhtenä tavoitteena on luoda malliesimerkkejä ilmastopositiivisista kaupunginosista. TYS:llä on tähän soveltuvia kiinteistöjä, joita projektissa kehitetään edelleen. Sopimuskokonai-

suutta ei ole vielä allekirjoitettu, ja asia voidaan julkaista vasta allekirjoittamisen jälkeen koordinoitusti muiden hankkeeseen osallistuvien kanssa.

Säätiöllä on meneillään ja suunnitteilla merkittäviä uudisrakennushankkeita strategiakaudella 2017 – 2022 ja sen jälkeenkin.

Tyyssijan asuntokohteen rakentaminen on käynnissä ja kohteen odotetaan valmistuvan kokonaisuudessaan vuoden 2021 loppuun mennessä. Tyyssijan korkotukilaina hyväksyttiin Kuntarahoituksen yhteiskunnalliseen rahoitukseen. Yhteis-

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

kunnallista rahoitusta saavat kohteet, jotka tuottavat laaja-alaista yhteiskunnallista hyötyä ja jotka edistävät esimerkiksi yhdenvertaisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin tai alueen elinvoiman toteutumista. Tyyssijaan tulee 186 opiskelija-asuntoa sekä toimisto- ja liiketiloja.

Yo-kylän itäpuolelle tulevan Kylänkulman rakentamisen arvioitu aloitus on vuonna 2022. Tyyssijan ja Kylänkulman rakennushankkeiden kustannusarvio on yhteensä noin 75 M€. Limittäin näiden hankkeiden kanssa mahdollisesti aloitetaan Yo-kylän itäpuolen peruskorjauksen ja/tai uudisraken-

tamisen suunnittelu. Hankkeen alustava kustannusarvio on suuruusluokkaa 100 M€. Lisäksi vuosien 2023-2024 aikana on suunniteltu käynnistettävän myös muita uudisrakennushankkeita Yo-kylän alueelle.

Vuonna 2019 aloitettua Kuunsillan peruskorjausta jatketaan vuonna 2021 (kokonaiskustannusarvio yhteensä 5,3 M€).

Nostettavaksi lainojen määräksi arvioidaan yhteensä noin 26,7 M€ vuosina 2020-2021 ja jaksolla 2022 – 2024 yhteensä noin 53 M€.

Vuoden 2021 lainojen lyhennykset ovat yhteensä noin 4,8 M€. Tämän lisäksi strategian mukaisesti vuodelle 2021 suunnitellaan budjetoitavan 1 M€ ylimääräisiä lainanlyhennyksiä. Summa sisältää vuonna 2014 konvertoitujen lainojen (24,5 M€) lyhennykset (vuosittain 2,02 M€). Konvertoitu laina on maksettu pois kokonaan vuonna 2026. Lainalla on Turun kaupungin omavelkainen takaus.

Säätiön toimintasuunnitelma ja talousarvio vahvistetaan vuosikellon mukaisesti lokakuussa. Tuloskortilla annetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet perustuvat elokuussa laadittuihin alustaviin laskelmiin.

Forum Marinum -Säätiö

Forum Marinum -Säätiö

Toimitusjohtaja Tapio Maijala

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Merikeskus Forum Marinum on merenkulun valtakunnallinen erikoismuseo, merivoimien historian museo sekä merihenkinen vierailu-, kokous- ja tapahtumapaikka. Museona Forum Marinum on erikoisalansa toiminnan kehittäjä. Forum Marinum tekee kansallisesti ja kansainvälisesti yhteistyötä korkeakoulujen, museoiden sekä useiden yksityisten ja julkisten tahojen kanssa. Toiminnassa noudatetaan museotyön eettisiä sääntöjä.

Toimintaympäristön muutostekijät

Pandemian mahdollinen jatkuminen aiheuttaa epävarmuutta toimintaan ja rahoitukseen. Turvallisuden korostaminen on tullut jäädäkseen.

Digitalisaatio luo uusia mahdollisuuksia museotyöhön.

Linnanniemen ja uuden historian ja tulevaisuuden museon suunnittelu ja rakentaminen luovat mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseksi ja yhteistyölle.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Forum Marinum toiminnalla pyritään osaltaan tukemaan Turun kaupungin strategisia tavoitteita lisäämällä vetovoimaisuutta ja täydentämällä tapahtumatoimintaa.

Osallistutaan valtakunnallisesti oman erikoisalalan museo- ja tallennustoiminnan kehittämiseen. Kartoitetaan harkiten merenkulun valtakunnallisen vastuumuseon ja Suomen merivoimien museon kansallista kokoelmaa sekä huolehditaan yhteistyössä Åbo Akademin merihistorian laitoksen kanssa arkistoaineistojen ja kokoelmien saavutettavuuden lisäämisestä.

Osallistutaan aktiivisesti ja näkyvästi sekä kansainvälisesti verkottuneena oman erikoisalalan keskusteluun sekä toimitaan asiantuntijana oman erikoisalaa koskevissa asioissa.

Etsitään kokoelmille asianmukaiset, osastoitavat säilytystilat ensisijaisesti yhteistyössä Turun museokeskuksen kanssa ja ylläpidetään museo- ja laivojen siten, että niiden kunto ja museoarvo säilyvät.

Näyttelytoiminnassa panostetaan ajankohtaisiin, innovatiivisiin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin teemoihin sekä asiakaslähtöisyyteen.

Tuetaan Turun kaupungin tapahtumatoimintaa tarjoamalla kaupungille ja muiden tapahtumien tuottajille laadukas infrastruktuuri ja järjestetään oman erikoisalalan tapahtumia verkostoitumalla alan museoiden, yliopistojen, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Ylläpidetään kokoustoimintaa näkyvyyttä ja tuloita tukevana keskeisenä toimintakokonaisuuden osana.

Toiminnan perustana on tasapainoinen talous, joka perustuu Turun kaupungin, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Sotamuseon rahoitukseen ja omaan tuottoon.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Forum Marinum -Säätiö

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Säätiön suosio ja houkuttelevuus paikallisena ja valtakunnallisena matkailukohteena

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Kävijämäärä/vuosi, henkilöä	180 000	120 000	180 000	180 000	185 000	190 000
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Näyttelyjen määrä, kpl	10	9	10	11	12	13
Merellisten tapahtumien määrä	8	3	8	10	10	10
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Oman tuoton osuus kaikista tuotoista, %	33,0	22	33	33	33	33
Pääsylipputulot (1.000 €)	260	190	300	300	310	320
Yhteistoimintasopimus Turun kaupungin kanssa (1.000 €) Kh 17.12.2015 § 561 2016-2018	574	574	574	574	574	574
Kaupungin avustukset (1.000 €)	260	80	0	0	0	0

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Koronaepidemian aiheuttamasta epävarmuudesta huolimatta vuosi 2021 suunnitellaan ja budjetoidaan ns. normaalivuodeksi, mutta kuitenkin realistisen varovasti. Kaupungin kanssa

tehtävä uusi palvelusopimus tulee kattamaan vuodet 2022-2025. Näyttelyiden suunnittelu ja rakentaminen tapahtuu jatkossakin erillisrahoituksella. Jatkovuosien aikana ei ole suunnitelmassa

merkittäviä rakennusinvestointeja tai alusten telakointeja.

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Toimitusjohtaja Tommi Forss

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Säätiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun Aikuiskoulutussäätiö on merkittävä osa seudullista koulutus-, työvoima- ja elinkeinopoliittista palvelurakennetta. Säätiön oppilaitosten tavoitteena on omalta osaltaan edistää seutukunnan elinvoimaa, hyvinvointia, kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä sekä työmarkkinoiden toimivuutta osaamista kehittämällä. Turun Aikuiskoulutussäätiö on osa yrityspalvelurakennetta, joka tukee elinkeinoelämän toimivuutta talousalueellaan huolehtimalla osaltaan osaavan työvoiman saatavuudesta.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää Turun kaupungissa Turun Aikuiskoulutuskeskusta ja Turun kesäyliopistoa itsenäisinä oppilaitoksina. Niiden tehtävänä on tarjota ja järjestää ammatillista ja yleissivistävää aikuiskoulutusta, avointa korkeakouluopetusta sekä koulutukseen läheisesti liittyvää palvelu-, tutkimus- ja työtoimintaa sekä toimia muutenkin säätiön tarkoitusta edistävällä tavalla.

Säätiö on yleishyödyllinen yhteisö eikä tavoittele voittoa, mutta pitää jatkuvana tavoitteenaan, että säätiön ylläpitämät oppilaitokset ovat taloudellisesti itsensä kannattavia.

Toimintaympäristön muutostekijät

Pandemian seurauksena työnantajat ovat toteuttaneet lomautuksia ja irtisanimisia. Näin ollen työvoimakoulutuksen kysynnän odotetaan kasvavan. Konsernissa pandemian aiheuttamat poikkeusolot vaikuttivat eniten Ruissalon Marjaniemi Oy:n liiketoimintaan.

Valtionosuusrahoituksen määrä on vähentynyt viime vuosina. Ammatillisen koulutuksen lainsäädännön rahoitusmalli painottaa jatkossa tutkintosuorituksia, työllistymistä, opiskelija- ja työnantajatyytyväisyyttä sekä jatko-opintoihin siirtymistä. Valtionosuusrahoituksen määrän ennakoitiin on vaikeaa ja vaihtelu voi vuosittain olla suurta.

Toimintaympäristön muutokset edellyttävät koulutusten tarjonnassa alueella entistä tiiviimpää koordinaatiota ja yhteistyötä. Turun Aikuiskoulutuskeskuksen ja alueen muiden oppilaitosten välillä yhteistyötä on lisätty entisestään. Erityisesti Turun ammatti-instituutin kanssa on pyritty löytämään uusia toisiaan tukevia yhteistyömuotoja mm. koulutushankintojen ja tilojen yhteiskäytön osalta.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Aikuiskoulutuksella on alueellisesti vahva elinkeinopoliittinen rooli. Tavoitteena on pystyä vastaamaan elinkeinoelämän koulutukselle asettamiin haasteisiin yhteisenä päämääränä alueen elinkei-

noelämän menestyminen ja kilpailukyky.

Turun Aikuiskoulutussäätiö pyrkii kehittämään toimintaansa alueen elinkeinoelämän vaatimusten mukaan jatkuvalla vuoropuhelulla yritysten ja työelämän kanssa.

Esiin tulleiden tarpeiden sekä tehtyjen koulutustarvekartoitusten pohjalta kehitetään uusia koulutus-tuotteita yhdessä työelämän kanssa. Tavoitteena on ylläpitää ja lisätä eri ammattialojen osaamis-pääomaa ja näin varmistaa seutukunnan menestyminen myös tulevaisuudessa.

Säätiön organisaatiota on madallettu mikä on parantanut kannattavuutta ja toiminnan laatua. Tila-tehokkuutta parantavana järjestelynä meneillään on toimintojen keskittäminen aikuiskoulutuskam-pukselle Artukaisiin.

Pandemian seurauksena molemmat säätiön oppilaitokset siirtyivät nopeasti etäopetukseen. Tarkoitus on jatkaa toimintamallia pandemian yli ja kehittää etäopetusmenetelmiä hyödynnettäväksi myöhemminkin. Henkilöstön työhyvinvointi tulee varmistaa, kuin myös opiskelijoiden opintojen eteneminen.

OKM myönsi säätiölle Sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinto, lähihoitajan järjestämisluvan 1.9.2020 alkaen.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Aikuiskoulutussäätiö

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Aikuiskoulutuksen määrä ja vaikuttavuus

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Opiskelijamäärä	12 300	12 000	12 200	12 400	12 600	12 800
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Opiskelijatytyväisyys	4,2	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
* työvoimakoulutusten suuren volyymin ylläpito ja kasvattaminen						
* valtionosuusrahoituksen tehokas käyttö						
* laatujärjestelmän mukainen opetustoiminnan kehittäminen ja seuranta						
* uudet opetusmenetelmät ja digitalisaatio						

Tavoite: Säätiön toiminnan tehokkuus, taloudellisuus ja vakavaraisuus

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Muu kuin VOS rahoitus / Liikevaihto (1 000 €)	6 036	3 000	3 100	3 200	3 300	3 400
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Omatoiminen tuottojäämä (liikevoittoa vastaava erä)	186	100	500	550	600	600

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

- * kustannustehokkuuden ja kustannustietoisuuden varmistaminen
- * tilatehokkuuden parantaminen mm. kiinteistöjärjestelyjen avulla
- * laadukas ja tehokas valtionosuuksien käyttö
- * menestyminen työvoimakoulutuskilpailussa

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN:

Vuoden 2021 talousarvio pohjautuu pitkälti vuoden 2020 toteutuneisiin talouslukuihin. Vuoden 2018 alussa voimaan astunut ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö vaikuttaa edelleen voimakkaasti ammatillisen koulutuksen toimijoiden perustoimintaan ja talouteen. Kaikki vaikutukset eivät vielä tässä vaiheessa ole täsmällisesti tiedossa ja uusia on tulossa rahoitusmallin seuraavissa vaiheissa. Valtionosuuden määrän ennakointi on vaikeaa, koska rahoitus on koulutuksen järjestäjien kesken suhteellinen. Rahoituspäätös

saadaan yleensä edellisen vuoden joulukuussa. TA ja TS on arvioitu varovaisesti johtuen valtionosuusrahoitukseen liittyvästä epävarmuudesta.

Turun Aikuiskoulutussäätiö on käynnistänyt jo ennakkolisesti tila- ja kiinteistöjärjestelyt tilatehokkuuden parantamiseksi. Ammatillisen koulutuksen reformin osatavoitteena on ollut lisätä ammatillisen koulutuksen toteuttamista työelämässä. Tästä syystä säätiö on vuokraamassa Kärsämäentien

kiinteistönsä ja keskittämässä kaiken ammatillisen koulutuksen opetustoiminnan Artukaisten aikuis-koulutuskampukselle.

Vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman pohjalla on näkemys siitä, että erityisesti ammatillisen aikuiskoulutuksen kysyntä vahvistuisi jonkin verran. Tehdyt toimenpiteet ja jo suunnitellut toimet mahdollistavat sen, että säätiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista myös tulevaisuudessa.

Turun Ammattikorkeakoulu

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

Toimitusjohtaja Vesa Taatila

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö toteuttaa ammattikorkeakoulutoimintaa valtioneuvoston sille antaman toimiluvan mukaisesti ammattikorkeakoululain määrittelemällä tavalla Vuonna 2018 hyväksytyin strategian mukaisesti yhtiö on olemassa Varsinais-Suomen työelämän, hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn parantamiseksi. Yhtiön ensisijaisena tehtävänä on tuottaa osaavia ammattilaisia Varsinais-Suomen työelämän kehittämiseen. Yhtiöllä on myös tärkeä rooli alueen kilpailukyvyn ja elinvoiman rakentamisessa – yhtiö on osaltaan kehittämässä Turku pohjoisen Itämeren kiinnostavammaksi ja rohkeasti uudistuvaksi korkeakoulu- ja kulttuurikaupungiksi, jossa on hyvä elää ja onnistua yhdessä. Yhtiö on aktiivisesti luomassa Varsinais-Suomesta yhteistyön ja kumppanuuden maakuntaa, jossa elämisen laatu on parasta. Yhtiön onnistuminen mitataan Turun ja koko Varsinais-Suomen hyvinvoinnilla, elämisen laadulla ja menestyksellä kansainvälisessä kilpailussa.

Toimintaympäristön muutostekijät:

Vuonna 2020 alkanut COVID-19 –pandemia tulee vaikuttamaan merkittävästi Turun ammattikorkeakoulun toimintaan lähivuosina. Sen keskeiset vaikutukset kohdistuvat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyöhön (TKI) sekä liiketoimintaan, joiden

kasvun ennustetaan jäävän aiempia arvioita matalammalle tasolle. Samalla kuitenkin on saatu toteutettua merkittävät investoinnit alueen yhteiseen tekniikan TKI-infrastruktuuriin, jonka oletetaan vastaavasti lisäävän yritysten kiinnostusta tehdä tutkimusyhteistyötä yhtiön kanssa.

Pandemian synnyttämästä osaamispainotteisesta elvytystarpeesta johtuen ammattikorkeakoulujen rahoituskehityksen ennakoitaan säilyvän lähivuodet kohtuullisen stabiilina ja nousevan 2020-luvulla jo toteutettujen tekniikan koulutuslaajennusten johdosta. Rahoitusmalliin on tullut volatilitteettia lisääviä muutoksia, joista merkityksellisin on strategisen rahoituksen osuuden lisäys. Yhtiö varautuu muutoksiin olemalla aktiivisesti mukana mallin kehitykseen liittyvässä keskustelussa ja vahvistamalla ulkoisten lähteiden kautta tulevaa rahoitusta.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä ja osa kansainvälisiä verkostoja, jotka ratkaisevat ilmastonmuutoksen haasteita. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Ammattikorkeakoulu osallistuu aktiivisesti ilmastosuunnitelman toteuttamiseen ja ratkaisujen luomiseen verkostoissa ja hankkeissa sekä ottaa käyttöön matkustamisen ilmastokompensaatit vuoden 2021 aikana.

Kansainvälisesti keskeinen muutostekijä on EU rahoitusohjelmien nivelkausi 2020-2021. Yhtiö on varautunut tähän vahvistamalla ulkoisen rahoituksen hakuun liittyvää osaamistaan ja laajentamalla yksityisesti rahoitettujen hankkeiden määrää hankesalkussa. Nivelvaihe tulee aiheuttamaan poudutuksen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan rahoituksessa vuosina 2021 ja 2022.

Yhtiön toiminnan päätavoitteet vuosille 2021 – 2024

Tavoite 1: Tulevaisuuden teknillisen innovaatiokorkeakoulun rakentaminen Turkuun.

Tavoite 2: Hyvän elämän kehittäminen älykkäässä yhteiskunnassa

Tavoite 3: Innovaatiopedagogiikan aktiivinen yhteisöllinen kehittäminen.

Tavoite 4: Innostavan yhteisön aikaansaaminen.

Tavoite 5: Korkeakoulu- ja konserniyhtiöyhteistyön kehittäminen.

Tavoite 6: Ulkoisen rahoituksen määrän kasvattaminen työelämäorganisaatioiden kanssa yhteistyössä.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Ammattikorkeakoulu

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön menestyminen ammattikorkeakoulujen rahoitusmalliin perustuvassa rahanjaossa

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Valtion rahoitus (1000 €)*sis. OKM rahoittamat lisäaloitus- paikat ja strategiarahan	52 453	55 924	57 200	59 600	61 400	63 200
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Turun ammattikorkeakoulussa suoritettut AMK-tutkinnot, kpl	1 795	1 700	1 700	1 750	1 800	1 900
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
TKI-rahoituksen ulkoisen rahoituksen osuus (urah), (1000 €)	10 239	9 500	8 000	9 000	9 000	10 300
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Opiskelijatytyväisyys (1-5) HUOM! Vuodesta 2018 lähtien muutos asteikkoon (1-7)	5,0	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Opiskelijatytyväisyyden nostaminen otetaan yksiköitten kvartaaleittain seurattavien toimintasuunnitelmien yhdeksi päätavoitteeksi vuodesta 2021						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Suunnittelukaudella Turun ammattikorkeakoulun tavoitteena on tuottaa tasaisesti nollatuloksen ympärillä liikkuva, pääosin positiivinen nettotulos. Vuonna 2020 tuloksen ennakoidaan jäävän negatiiviseksi johtuen uuden kampuksen käyttöönottoon liittyvistä kertaluonteisista kuluista, Turun

Teknologiakiinteistöt Oy:n ennakoidun osingon-
jaon peruuntumisesta sekä COVID-19 Pandemian
aiheuttamasta liikevaihdon laskusta.

Vuonna 2021 valtion rahoituksen ennakoidaan
nousevan merkittävästi, mikä kompensoi vuoden

2021 palkan-, vuokran- ja investointien korotuk-
set, eli arvioimme toiminnan voivan jatkua nykyi-
sellä kasvu-uralla. Opiskelijamäärää tullaan kas-
vattamaan edelleen OKM:n strategisten lisämää-
rärahojen tuella. TKI-rahoituksen ennakoidaan
heikkenevän EU:n puiteohjelmien taitevuosien

Turun Ammattikorkeakoulu

johdosta. Arvioimme, että vuoden 2021 tulos tulee olemaan hyvin lähellä nollatulosta. Yhtiö on varautunut tilanteeseen keräämällä edellisinä vuosina vahvan voittovarannon, joten emme näe tarvetta

merkittäviin säästötoimenpiteisiin, koska niistä aiheutuisi huomattavaa negatiivista vaikutusta tulevien vuosien rahoituksen kehittymiselle.

Turun Vesihuolto Oy

Turun Vesihuolto Oy

Toimitusjohtaja Irina Nordman

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on vesihuollon ylläpitäminen ja vesihuoltoliiketoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia, arvopereita ja muuta omaisuutta. Yhtiö voi lisäksi ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä ja osakkeita sekä vuokrata kiinteistöjä ja huonetiloja.

Pääasiallinen tehtävä on hyvälaatuisen talousveden toimittaminen asiakkaille ja asiakkaiden jätevesien kerääminen ja toimittaminen puhdistettavaksi.

Yhtiön toiminta-ajatus on taata kustannustehokkaat vesihuoltopalvelut ja puhdas vesiympäristö turkulaisille vedenkäyttäjille kestävän kehityksen periaatteella. Paikallisuuden lisäksi yhtiö on kansainvälisesti arvostettu vesihuoltotoimija. Yhtiö huolehtii toiminta-alueellaan vesihuoltolain mukaisten palvelujen tuottamisesta arvojensa mukaisesti turvallisesti, luotettavasti ja uudistuen.

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Globaali vastuu ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet näkyvät myös vesihuollolle asetetuissa odotuksissa.

Digitaalisaation kehittyminen asettaa tietosuojan ja tietoturvallisuuden entistä keskeisempään asemaan. Tekninen kehitys lisää asiakkaiden palveluodotuksia, mutta luo myös mahdollisuuksia kehittää ja tehostaa toimintaa.

Ilmastonmuutos luo haasteita erityisesti sateisuuden, sateen intensiteetin sekä meriveden pinnan nousun kautta. Nämä vaikuttavat viemäriverkkoon johdettuun tai suotautuvaan hulevesimäärään, jota yhtiön saneeraustoimenpiteillä pystytään pitämään nykytasolla, mutta ei enää vähentämään.

COVID-19 pandemialla ei ainakaan lyhyellä aikajänteellä ole vaikutusta yhtiön toimintaan. Pitkällä aikavälillä sillä saattaa olla vaikutusta yhtiön asiakkaiden toimintaan ja sitä kautta päätuotteiden myyntiin ja rakentamiseen. Rakentamisen suhdanteet vaikuttavat liittymismaksujen ja asennustulojen kertymiseen.

Maa- ja metsätalousministeriön johdolla valmistellaan kansallista vesihuoltouudistusta sekä vesihuoltolain mahdollista tarkistamista. Lisäksi uuden juomavesidirektiivin odotetaan tulevan voimaan 2020 aikana.

Toiminnan ja talouden kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiön palvelutarjonnalle on keskeistä toiminnan häiriöttömyys ja laatu, sekä asiakastyytyväisyys. Häiriöttömyys perustuu omaisuudenhallintaan sekä hyvään operointikykyyn. Omaisuudenhallinnan tasoa parannetaan jatkuvasti kehittämishankkeilla, joiden tarkoituksena on lisätä reaaliaikaista luotettavaa tietoa sekä analysoimalla dataa monipuolisesti hyödyntäen mm. tekoälyä. Laatu turvataan dokumentoinilla, tehokkaalla omavalvonnalla ja riskienhallinnalla.

Asiakastyytyväisyys perustuu selkeisiin pelisääntöihin, läpinäkyvyyteen ja tiedottamiseen.

Yhtiön maksut pidetään tasolla, joka takaa häiriötönnän ja laadukkaan toiminnan, mutta ovat kustannustehokkaita.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Vesihuolto Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite (ehdotus): Yhtiö toimittaa vettä asiakkailleen luotettavasti ja kustannustehokkaasti

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
ennakoimattoman jakelukatkoksen pituus min/asukas/vuosi (keskimääräinen)	5,9	<5	<5	<5	<5	<5
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä						

Tavoite (ehdotus): Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatuvaatimuksista	0	0	0	0	0	0
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatusuosituksista	0	0	0	0	0	0
Putkirikkojen määrä (kpl/100 vesijohtokilometriä)	4,4	<6	<5	<5	<5	<5

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Menot perustuvat nykyiseen toimintaan ja suurimmat kuluerät – Turun Seudun Vesi Oy:ltä ostetun veden hinta pääomakustannuksineen sekä Turun

seudun puhdistamo Oy:n puhdistuskustannukset pääomakustannuksineen – perustuvat tukkuyhtiöiden 2020 talousarviossa esitettyihin lukuihin ja

Turun osuuksiin kustannuksista. Turun Seudun Vesi Oy:n uusi pääomakustannusten jako voi ai-

Turun Vesihuolto Oy

heuttaa muutoksia talouden ja toiminnan tavoite-
tasoihin. Lukuja tarkennetaan, kun jako-osuus on
selvillä ja myös, jos tukkuyhtiöiden laskutuksessa
tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Yhtiön tulot perustuvat nykyisen suuruiseen
myyntiin sekä toiminnallisissa mittareissa näkyviin
maksujen muutoksiin. Vuonna 2022 suunnitellun
talousveden myyntihinnan korotuksen tarkoitus on
vastata yleiseen kustannustason nousuun. Vuo-
den 2023 jäteveden myyntihinnan korotus tarvi-
taan kattamaan Turun seudun puhdistamo Oy:n
uusien investointien aiheuttamien pääomakustan-
nusten nousu. Maksut ovat tässä vaiheessa arvi-
oita tasosta, joka tarvitaan kustannusten nousun
kattamiseksi siten, että pitkällä aikavälillä saadaan
kustannukset ja korvausinvestoinnit katettua,

mutta tilikauden tulos ei olisi merkittävästi ylijää-
mäinen.

Investoinnit perustuvat yhteishankkeiden osalta
kaupungilta saatuun tietoon hankkeiden aikatau-
luista. Vuoden 2024 osalta merkittävien kohteiden
listaus täydentyy suunnitelmakaudella. Uudisra-
kentamisen ja joidenkin yhteisten saneeraushan-
keiden lisäksi yhtiöllä on myös omia saneeraus-
kohteita. Saneerausinvestointeja pyritään teke-
mään vähintään poistojen mukaisella tasolla, jotta
korjausvelkaa ei syntyisi. Tulorahoitus ei riitä ta-
lousarvio ja - suunnitelmakaudella investointien
rahoittamiseen, vaan investointeja on osittain ra-
hoitettava vähentämällä vapaata omaa pääomaa
tai ottamalla lainaa. Talousarviossa ei ole otettu
huomioon mahdollisen velan korkoja tai lyhen-
nystä.

Toiminnallisten mittareiden hyvää kehitystä edis-
tetään tutkimisella, mittauksilla ja tiedon analy-
soinnilla sekä tietojen perusteella oikein kohden-
netuilla ja oikea-aikaisilla saneerauksilla. Nämä
toimenpiteet eivät kuitenkaan riitä viemäriverkos-
ton laskuttamattoman jäteveden eli sinne tarkoi-
tuksella, tahallisesti tai tahattomasti johdetun hu-
levesimäärän vähentämiseen. Tarvittavat lisätoi-
menpiteet kohdistuvat erityisesti liittyjiin ja kadun-
pitäjään. Mahdollisia keinoja ja niiden aikatauluja
arvioidaan liiketoimintasuunnitelman ja toiminta-
suunnitelman yhteydessä. Tässä vaiheessa tavoit-
tetta on alennettu tasolle, joka nykyisillä toimenpi-
teillä on realistinen. Normaalina vähäsateisimpina
vuosina voidaan kuitenkin saavuttaa myös aset-
tua tavoitetta parempia tuloksia.

Turun Musiikinopetus Oy

Turun Musiikinopetus Oy

Rehtori-toimitusjohtaja Juha Järvinen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiöllä on opetus- ja kulttuuriministeriöltä luvat musiikkialan ammatillisten tutkintojen myöntämiseen ja tutkintokoulutusten järjestämiseen sekä taiteen perusopetukseen musiikin laajassa oppimäärässä.

Yhtiö toteuttaa ammatillista koulutusta ministeriön rahoituksella. Taiteen perusopetukseen yhtiö saa valtionosuusrahoitusta (noin 50 %), oppilaan kotikunnan sopimusrahoitusta (noin 30 %) ja huoltajan maksamaan lukukausimaksua (noin 20 %).

Yhtiöllä voi olla koulutustehtäviä tukevaa liiketoimintaa, mikä antaa yhtiölle mahdollisuuksia palvelutekehitykseen ja kasvuun. Yhtiön toiminta tukee elinikäistä oppimista ja jakaa kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yhtiö yrittää käytössään olevilla keinoilla torjua koronaviruksen aiheuttamia ennakoimattomia toiminnallisia ja taloudellisia tappioita. Koko musiikkiala joutuu pohtimaan uusia toimintatapoja ja liiketoimintamalleja koronaviruksen pandemian aikana ja sen jälkeen.

Yhtiö pohtii keinoja vastata musiikin koulutusrynnän kasvuun, mikä johtuu Turun seudun asukasmäärän kasvusta ja yhtiön koulutusten veto-voimasta.

Jatkuvasti kehittyvät digitaaliset palvelut avaavat yhtiölle mahdollisuuksia uudenlaisten oppimisympäristöjen ja koulutuspalveluiden suunnitteluun ja tarjoamiseen.

Yhtiön toimintaympäristön monikulttuurisuus lisääntyy, minkä yhtiö huomioi koulutuspalveluiden kehittämisessä.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

1. Yhtiön toimintaa ja tavoitteita määrittelevä strategia on valmis vuoden 2021 loppuun mennessä.
2. Yhtiöllä on 1.1.2021 lukien voimassa uudet sopimukset taiteen perusopetusta järjestävien kuntien kanssa.
3. Yhtiö käynnistää joidenkin sopimuskuntien kanssa neuvottelut mahdollisuudesta merkitä yhtiön osakkeita.
4. Yhtiö on kolmen vetovoimaisimman musiikkialan ammatillisen koulutuksen järjestäjän joukossa valtakunnallisessa vertailussa. Musiikkialan ammatillisen koulutuksen järjestäjiä on 15.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Musiikinopetus Oy

SÄÄTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite 1:

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
valtion rahoitus taiteen perusopetukseen 1000 €			2.626	2.626	2.626	2.626
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						

Tavoite:

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuun- nitelma 2022	Taloussuun- nitelma 2023	Taloussuun- nitelma 2024
Mittari tai indikaattori						
Ammatillisen koulutuksen opiskeluvuosikertymä järjes- tämisluvan mukaisesti			79	79	79	79
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						

REHTORI-TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Yhtiön toiminta on käynnistynyt vuonna 2020 va-
kaasti ja onnistuneesti. Yhtiö on velaton.

Tuloskortissa TP 2018 –tiedot ovat yhtiötä edeltä-
neiden kannatusyhdistysten yhteenlaskettuja tun-

nuslukuja. Vuonna 2019 yhtiö toimi Turun kaupun-
gin pääomituksella. Liikevaihtoa koulutustehtä-
vissä sekä toiminnallisia, tunnusluvuilla mitattavia
tavoitteita yhtiöllä on ollut koulutusten järjestäjänä
1.1.2020 lähtien.

Yhtiön liikevoittoennuste on talousarviossa 2021
ja taloussuunnitelmassa 2022–2024 tappiollinen.
Valmistelua on tehty varovaisuusperiaatteella.

On todennäköistä, että yhtiön menoissa toimitila-

Turun Musiikinopetus Oy

kustannukset Linnankatu 60:ssä ovat 1.1.2020 lukien voimassa olevan vuokrasopimuksen ehdolla edullisemmat kuin yhtiötä edeltäneellä kannatusyhdistyksellä. Yhtiön tuloissa on epävarmuutta taiteen perusopetuksen huoltajien maksamissa luku-kausimaksuissa, jotka peritään ensimmäistä kertaa yhtiön hinnaston mukaan syyslukukauden 2020 laskutuksessa lokakuussa.

Valtion talousarviovalmistelun perusteella yhtiön tiedossa ei ole rahoitusleikkauksia opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämislupien mukaisten koulutustehtävien rahoituksessa vuonna 2021. Kuntien rahoitus taiteen perusopetukseen ei kasva. Kaikki kunnat eivät jatka taiteen perusopetuksen

tilaajasopimuksiaan vuonna 2021.

Koronaviruksen vaikutusten arvioiminen vuoden 2021 talousarviovalmistelussa on hankalaa.

Taloussuunnitelmakaudella yhtiön kustannukset näyttäisivät nousevan esimerkiksi työehtosopimukseen perustuvien palkankorotusten ja toimitilavuokrien indeksikorotusten vuoksi enemmän kuin tulot, mikä voi johtaa toiminnan ja talouden sopeuttamistarpeisiin.

Yhtiön vakavaraisuuden tunnuslukuja ei voida määrittellä ennen kuin yhtiötä edeltävien kannatus-

yhdistysten tase-erät on täsmäytetty ja siirretty yhtiön taseeseen yhtiön kannatusyhdistysten kanssa tekemien liikkeenluovutus sopimusten mukaisesti. Täsmäytys saataneen tehtyä vuoden 2020 loppuun mennessä.

Yhtiön vakavaraisuuden tunnuslukuja ei voida määrittellä tarkasti ennen kuin yhtiötä edeltävien kannatusyhdistysten tase-erät on täsmäytetty ja siirretty yhtiön taseeseen yhtiön kannatusyhdistysten kanssa tekemien liikkeenluovutus sopimusten mukaisesti. Esitetyt luvut perustuvat arvioituihin tase-eriin. Täsmäytys saataneen tehtyä vuoden 2020 loppuun mennessä.

Turun Teknologiakiinteistöt Oy - konserni

Turun Teknologiakiinteistöt Oy - konserni

Toimitusjohtaja Mikko Lehtinen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkeitus

Turun Teknologiakiinteistöt Oy on Turku Science Parkin alueella toimiva kiinteistösijoitusyhtiö, joka kehittää alueen kiinteistöjä ja palveluita sekä tarjoaa ensiluokkaista toimisto-, tuotanto ja laboratoriotilaa yrityksille ja yhteisöille. Yhtiön perusliiketoiminta on kiinteistöjen ja huoneistojen omistus, hallinta ja vuokraus sekä enenevässä määrin myös toimitilapalveluiden tuottaminen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Alalla on jo pidempään vallinnut kehitys, jossa yhtiöt tehostavat toimitilojen käyttöastettaan. Joustavien toimi- ja kokoustilojen tarve on lisääntynyt ja lisääntyä edelleen. Yhtiön Werstas- ja Joki-konseptit tukevat tätä kehitystä hyvin. Näitä konsepteja pyritäänkin tulevina vuosina kehittämään entistä tehokkaammiksi.

Vallitseva koronaepidemia on osoittanut yhtiöille etätyön toimivuuden. Tämä luo osin haastetta kiin-

teistösijoitusyhtiöille. Toisaalta yhtiön palvelukonsepti ja yhteisön tarjoaminen asiakkaalle luovat selvän kilpailutekijän.

Koronan vuoksi tulevaisuuden kysynnän arvioiminen on haasteellista. Yhtiö uskoo kuitenkin vakaasti alueen kehittymiseen, yhtiön konseptiin sekä valmisteilla oleviin investointeihin. Yhtiö ei ole muuttanut näkemystään investointien kannattavuudesta, mutta seuraa jatkuvasti tilanteen kehittymistä.

Markkinatilanne on painanut korkotason ennätysmäisen alhaiseksi eikä koronnostoja ole näköpiirissä. Matala korkotaso on TTK:lle erittäin hyvä asia. Noin 60 prosenttia yhtiön vieraasta pääomasta on suojattu. Vallitseva negatiivinen korkotaso, jota korkosuojaukset eivät huomioi, on tuonut yhtiölle negatiivisia kuluvaikutuksia. Nykybudjeteissa tämä vaikutus on kuitenkin jo osattu huomioida.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Peruskiinteistöpuolella tavoitteena on edelleen pitää

hyvää huolta taloilta hoitaen suunnitellut pts-korjaukset. Saman aikaisesti talotehokkuutta pyritään optimoimaan samalla minimoiden euroa/neliömetri-kustannuksia.

Kustannusten osalta lähivuosien teemaksi on nostettu energiatehokkuus sekä kestävä kehitys. TTK:n tavoitteena on olla johtava toimija kestävä kehityksen osalta. Ekocity sekä Smartcity ovat termejä, jotka halutaan yhdistettävän TTK:n brändiin.

Yhtiö tulee kehittämään werstas- ja joki-konseptejaan. Kehitteillä on verkkokauppa, joka sekä tehostaa myyntiprosessia että helpottaa sitä asiakkaan kannalta. Tavoitteena on myös tehostaa ostoprosessia niin että palvelukustannuksia saataisiin leikkua.

Tavoitteena on palvella asiakkaita kokonaisvaltaisesti ja hyvin niin että asiakastyytyväisyys kohoaa entisestään. Samalla toiminnan taloudellinen kannattavuus varmistaen.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Teknologiakiinteistöt Oy - konserni

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Sijoitetun pääoman tuotto kaupungille

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Tuottotavoite kaupungille vuodesta)Vaihtovelkakirjalainojen tuotto kaupungille	651,7*	0**	1 546	1 750	2 190	2 203
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhtiön hallitus tulee esittämään omistajille, että yhtiö jakaa 50% operatiivisesta kassavirrastaan omistajilleen. Keskustelu on edelleen kesken. Esitetty tavoite perustuu yhtiön ennustettuun tulokseen sisältäen jo päätettyjen investointien tulevat tuotot.						

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellusti

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Liikevaihto (1.000 €)	27 642	29 567	32 802	36 126	36 965	37 334
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tavoitteet perustuvat olemassaoleviin sopimuksiin. 2021 liikevaihtoon sisältyy uuden kampus 1 rakennuksen vuokratuotot.						
Käyttökate (1.000 €)	15 748	17 572	19 715	22 251	22 854	23 083
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Liikevaihto perustuu olemassaoleviin sopimuksiin. Kustannuksiin on arvioitu indeksikorotukset. Tavoitteeseen pyritään pääsemään seuraamalla käyttökate tavoitetta kuukausittain ja tekemällä tarvittaessa sopeutustoimenpiteitä.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Turun Teknologiakiinteistöt Oy - konserni

Tavoite: Kiinteistöomaisuuden ja vuokraustoiminnan kasvattaminen

	Toteutunut 2019	Ennuste 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Mittari tai indikaattori						
Vuokratut m ² (taloudellinen) Kiinteistöomaisuuden markkina-arvo, (1 000 €)	134 402m2 373 390	146 898m2 374 210	146 898m2 374 210	159 539m2 420 039	159 539m2 420 039	159 539m2 420 039
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Vuokrattujen neliöiden kasvu perustuu jo aloitettujen Turku Energian ja Kelan uusien rakennusten tuomiin lisäneliöihin. Kiinteistöomaisuuden markkina-arvo on arvioitu perustuen 2019 arviokirjoihin, lisäten niihin Turku Enegian ja Kelan talo rakennuskustannuksin.						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Vuonna 2021 on käynnissä kaksi mittavaa rakennushanketta, TurkuEnergian uusi pääkonttori ja Kelan rakennus Civilcity. Lisäksi samanaikaisesti neuvotellaan useasta uudesta hankkeesta. Näiden hankkeiden mahdollisia taloudellisia vaikutuksia ei ole tässä talousarviossa huomioitu, koska hankkeiden toteutuminen on vielä epävarmaa.

Kampus 1 vastaanotettiin heinäkuussa 2020. 2021 tulee olemaan ensimmäinen kokonainen vuosi kun talo on käytössä. Käyttöaste kampukselle on 100%, talon optimaalinen huolto- ja hoitotaso pyritään löytämään ja sitä kautta pääsemään haluttuun kustannustasoon.

Turku Energian ja Kelan rakennukset tulevat valmistumaan vuoden 21 lopussa ja 22 alussa. Vuosi 23 on ensimmäinen täyden kassavirran vuosi kohti-yhtiöstä.

Logomo Oy

LOGOMO OY (kaupungin omistus 39 %)

Toimitusjohtaja Päivi Rytsä

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö harjoittaa Logomon Tapahtumatilat Oy:ltä pitkäaikaisesti vuokraamissa tiloissa tapahtumaliiketoimintaan liittyvää tilojen vuokrausta sekä asiantuntijapalvelua. Logomo tuottaa lisäksi management-palvelut Logomon toimistot Oy:lle.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun seudun tulee olla elinvoimainen ja houkuttelva ympäristö yrityksille, tapahtumantekijöille, kongressijärjestäjille ja matkailijoille. Saavutettavuuden kannalta nopeat ja monipuoliset yhteydet Turkuun ovat Logomon liiketoiminnan kannalta

oleellisia. Logomon ympäristön kehittäminen tukee elinvoimaista Turkuja ja toimii vetovoimantekijänä. Ratapiha-alueen kehittämisessä on tärkeää huomioida Logomon saavuttama asema valtakunnallisesti merkittävänä tapahtumatalona ja hyödyntää olemassa oleva tunnettu brändi alueen kehittämisessä ja sen tarjoamissa sisällöissä. Keväällä 2020 korona muutti hetkessä koko toimintaympäristön. Koronan taloudellisia vaikutuksia ja kestoja on tällä hetkellä hyvin vaikeaa arvioida.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Logomosta on tullut lyhyessä ajassa valtakunnallisesti tunnettu tapahtuma-, kongressi- ja luovan talouden keskus. Logomo on palkittu jo kahdesti Suomen parhaana isona tapahtumapaikkana valtakunnallisessa Evento Awardissa (2016, 2018). Logomo panostaa edelleen uudenlaisten, innovatiivisten

palvelukonseptien kehittämiseen yhteistyössä kumppaneidensa ja verkostonsa kanssa. Kestävä kehitys ja vihreät arvot on keskeinen osa Logomon liiketoimintaa. Tavoitteena on lisätä kolmannen sektorin tapahtumia Logomossa. Tämä on tehtävä yhteistyössä eri toimijoiden ja kaupungin kanssa.

Talon henkilökunnan määrä tulee pysymään pienenä. Näin olen talon kannalta oikeiden kumppanuuksien valinta ja toiminnan kehittäminen yhteistyössä heidän kanssaan on keskeisessä roolissa.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN

Koronan vaikutuksia ja sen kestoja on hyvin vaikeaa arvioida. Tällä hetkellä voi kuitenkin todeta, että vaikutukset ulottuvat erityisesti vuosille 2021 ja 2022.

Todennäköisesti taloudelliset vaikutukset ulottuvat pidemmälle. Tulevaisuuden arvioiminen on nyt erityisesti tapahtuma-alalla on hyvin haastavaa.

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (konserni)

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (konserni) – kaupungin omistusosuus 23 %

Toimitusjohtaja Jukka Heikkilä

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH) on seitsemäntoista kunnan omistama jätehuolto-yhtiö.

LSJH hoitaa omistajakuntien lakisääteiset jätehuollon palvelutehtävät osakassopimuksen, jätelainsäädännön sekä muiden määräysten ja sopimusten mukaisesti. LSJH:n toiminnan perustana on jätehuoltopoliittinen ohjelma, joka on laadittu koko yhtiön toiminta-alueelle.

LSJH järjestää seudun asukkaille, julkisille toimijoille ja muille kunnan jätehuoltovastuulla oleville toimijoille jätteiden keräys- ja vastaanottopalvelut sekä jätteiden hyötykäytön ja muun käsittelyn. LSJH tarjoaa jäteneuvontaa kunnan jätehuoltovastuulla oleville tahoille. Asukkaita ja muita toimijoita opastetaan jätteiden vähentämisessä, kestävässä kuluttamisessa ja lajittelussa sekä kustannustehokkaan jätehuollon järjestämisessä. LSJH tarjoaa myös lakisääteiset kunnan toissijaisella vastuulla järjestettävät jätehuoltopalvelut elinkeinoelämälle (TSV).

Toimintaympäristön muutostekijät

Merkittävin LSJH:n toimintaympäristöön vaikuttava muutostekijä tällä hetkellä on Lounavoima Oy:n perustaminen polttokelpoisen jätteen pitkäaikaisen käsittelyratkaisun saamiseksi LSJH:n toi-

mialueelle. Ekovoimalaitoshanke on edennyt hyvin ja suunnitelmien mukaan. Näillä näkymin Lounavoima Oy:n rakennuttama ekovoimalaitos aloittaa toimintansa vuoden 2021 alussa.

Muita merkittäviä toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä ovat tällä hetkellä mm. jo tehdyt ja meneillään olevat muutokset hankintalakiin ja jätelakiin.

Jo tehtyjä tai meneillään olevia, jätehuollon järjestämiseen liittyviä muutoksia ovat:

- Jätelakia ollaan parhaillaan uudistamassa. Eduskunnan odotetaan käsittelevän lakiehdotusta syksyn aikana siten, että se astuu voimaan vuoden 2021 alussa. Alla olevassa toiminnan ja talouden tunnuslukutaulukossa olevat luvut on laskettu sillä oletuksella, että uusi jätelaki astuu voimaan jätelakiehdotuksen mukaisesti. Muutoksen lähtökohtana on EU:n kiristyneiden kierrätystavoitteiden saavuttaminen.
- Hankintalain muutos → jäteyhtiön oman markkinaehtoisen toiminnan rajaaminen 5% v. 2029, siirtymäajalla osuus on 10%
- Kuntavastuun kaventuminen lähinnä asuminen ja kunnan jätteisiin → laki astui voi-

maan vuoden 2019 alussa, mutta siirtymäaika voimassa olevilla sopimuksilla maks. 3 v (v. 2021 loppuun)

- Materiaalitori.fi-alustan käyttöönotto toissijaisen (tsv) jätehuollon osalta.

Toiminnan kehittäminen – toimenpiteet ja tavoitteet

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n strategiset päämäärät ja keskeiset tavoitteet pohjautuvat yhtiön toimintapolitiikkaan ja strategiaan.

Toimintamme perustana ovat:

- Asukkaat - hyvä vuorovaikutus ja asiakaslähtöisyys
- Ympäristö - kestävä kehityksen mukainen toimintatapa
- Työyhteisö - keskinäinen arvostus, luottamus ja ammattitaito

LSJH:n strategiset päämäärät ovat:

- Alueen asukkaat saavat palvelut yhdenvertaisesti, asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (konserni)

- Jätehuoltopalvelut toteutuvat ympäristö- ja terveyshaitat minimoiden sekä kiertotalouden periaatteiden mukaisesti
- Jätehuoltopalvelut toteuttaa hyvinvoiva, motivoitunut ja ammattitaitoinen työyhteisö

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2021 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2022 – 2024 TALOUSSUUNNITELMAAN:

Vuosien 2021-2024 talouden suunnittelu pohjautuu LSJH:n strategiaan. Parhaillaan ollaan myös aloittamassa strategian päivitystä, koska jätehuollon toimintaympäristö on muuttumassa merkittävästi. Suunnittelutyö vuodelle 2021 etenee syksyn 2020 aikana päätoiminnoittain ja toimintasuunnitelmat ovat yhtiön talousarvion laadinnan pohjana. Toiminnan suunnittelun lähtökohtana on tuottaa mahdollisimman laadukkaita jätehuoltopalveluita alueen asukkaille kustannustehokkaasti ja ympäristönäkökulmat huomioiden. Toimintasuunnitelmien valmistuttua laaditaan yhtiön alustava talousarvio ja valmistellaan jätetaksaehdotus jätehuoltolautakunnan käsittelyyn. LSJH:n hallitus hyväksyy lopullisen talousarvion vuosikellon mukaisesti joulukuussa 2020.

Talousarviossa huomioidaan toimintaympäris-

tössä, kuten lainsäädännössä, tapahtuvat muutokset. Investointisuunnitelmassa huomioidaan tarvittavat rakentamiseen ja muihin toimintoihin liittyvät kehittämistarpeet. Investoinnit tullaan rahoittamaan mahdollisuuksien mukaan kassavaroin ja tarvittaessa ulkopuolisella rahalaitoslainalla.

Taloudellista ja toiminnallista panostusta vaatii tulevan jätelain mukanaan tuomat muutokset, poistotekstiilin (tekstiilijäte) pilottilaitoksen rakentaminen ja saaminen tuotantokäyttöön sekä Topinpuiston toteuttaminen ja LSJH:n toimiminen sen operaattorina. Lisäksi vanhojen kaatopaikkojen sulkeminen on tehtävä hallitusti. Yhtiön mahdollisella laajentumisella on myös merkittävää vaikutusta mm. tarvittavien jätehuoltopalveluiden järjestämisellä Uuden Kaupungin alueelle.

Toiminnan rahoituksen rakennetta pyritään jatkuvasti kehittämään niin, että jätehuollon peruspalvelutoiminnan kustannukset voidaan kattaa palveluiden tuottamisesta saaduilla tuloilla. Aikaisempina vuosina taksanalaiset tulot eivät ole kattaneet taksanalaisien palveluiden tuottamisesta syntyneitä kuluja, ja vajetta on katettu liitetoiminnan muilla tuloilla. Lounavoima Oy:n ekovoimalaitoksen valmistumisen myötä polttokelpoisen jätteen käsittelykustannuksiin on odotettavissa merkittävä kustannussäästö. Saatava säästö tullaan lähivuosien aikana suunnitelmallisesti käyttämään kierrätyksen ja muun jätehuollon kehittämiseen sekä ohjaamaan suoraan asiakashintoihin.

Edellä esitetyssä taulukossa olevat taloudelliset luvut ovat vasta alustavia. Ne voivat toteutua poiketa ennakoitusta.

LASKELMAT

LUKUOHJEET:

TULOSLASKELMA

TOIMINTAKATE ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

VIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus olisi riittävä.

TILIKAUDEN TULOS on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot/Toimintakulut, %

Määritelmä: $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate %:a poistoista:

Määritelmä: $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$

RAHOITUSLASKELMA

TOIMINNAN RAHAVIRTA osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Vuosikate saadaan suoraan tuloslaskelmasta ja vuosikatteen korjaukset esitetään rivillä *Tulorahoituksen korjaukset*. Korjaukset ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot, mikäli ne on esitetty toiminnan muissa tuotoissa sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot.

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä. Investointimenot ovat sekä osakkeiden ja osuuksien ostoja että aineettomia ja aineellisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeja. Investointien rahavirta -nimikkeen alla esitetään myös investointien rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntihintaiset luovutustulot.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset. Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua **rahavarojen muutosta**.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Investointien tulorahoitus, %

Määritelmä: $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintamenot}$ (=käyttöomaisuusinvestointien hankintameno - investointien rahoitusosuudet)

Lainakanta 31.12.

Määritelmä: $\text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Talousarvion tuloslaskelma

1000 €	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Myyntituotot	154 705	153 747	148 214	150 037	151 528	152 964
Maksutuotot	64 123	65 009	66 129	70 662	79 974	83 306
Tuet ja avustukset	27 668	22 249	36 685	39 740	40 063	40 722
Vuokratuotot	164 038	163 218	165 126	167 721	170 018	172 339
Muut toimintatuotot	37 406	24 270	31 064	21 343	24 109	24 174
Valmisteverastojen muutos				0	0	0
Toimintatuotot	447 940	428 492	447 218	449 502	465 694	473 507
Valmistus omaan käyttöön	1 777	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Henkilöstökulut	510 351	530 938	553 126	554 489	559 331	564 645
Palvelujen ostot	680 412	691 141	724 606	716 498	730 048	741 449
Asiakaspalvelujen ostot	358 080	347 439	358 493	360 590	362 753	367 667
Muiden palvelujen ostot	322 333	343 702	366 113	355 908	367 295	373 782
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	56 984	57 385	53 211	53 649	54 197	54 668
Avustukset	101 311	99 006	102 298	102 943	101 020	102 060
Vuokrat	177 249	180 718	186 890	188 724	190 893	193 094
Muut toimintakulut	-5 257	-13 378	-34 031	-11 186	-13 340	-15 484
TOIMINTAKULUT	1 521 050	1 545 811	1 586 100	1 605 117	1 622 150	1 640 432
TOIMINTAKATE	-1 071 333	-1 115 708	-1 137 272	-1 154 005	-1 154 846	-1 165 315
Verotulot ja valtionosuudet	1 046 773	1 098 245	1 143 877	1 155 077	1 196 392	1 200 880
Rahoitustuotot ja -kulut	36 286	30 770	27 300	27 472	27 647	27 825
Vuosikate	11 727	13 307	33 905	28 544	69 193	63 390
Poistot ja arvonalentumiset	57 729	57 123	57 922	58 408	59 546	61 423
Satunnaiset tuotot ja kulut	7 606		0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-38 396	-43 817	-24 017	-29 865	9 647	1 967
Varausten ja rahastojen muutokset	1 945	1 945	1 945	1 945	1 945	1 945
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-36 451	-41 872	-22 072	-27 920	11 592	3 912

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Tuloslaskelman tunnusluvut	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Toimintatuotot - muutos-% ed. vuodesta		-4,6 %	4,6 %	0,5 %	3,6 %	1,7 %
Toimintakulut - muutos-% ed. vuodesta		3,9 %	0,3 %	1,2 %	1,1 %	1,1 %
Toimintakate - muutos-% ed. vuodesta		7,5 %	-1,3 %	1,5 %	0,1 %	0,9 %
Toimintatuotot / toimintakulut	29,4 %	27,0 %	28,2 %	28,0 %	28,7 %	28,9 %
Vuosikate / poistot -%	20,3 %	-40,0 %	58,5 %	48,9 %	116,2 %	103,2 %
Vuosikate / asukas	60,77	-117,32	172,31	143,68	345,00	313,10
Asukasmäärä 31.12.	192 962	194 862	196 762	198 662	200 562	202 462

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Verotulot ja valtionosuudet

1000 €	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
TOIMINTATUOTOT	449 717	429 006	448 828	451 112	467 304	475 117
TOIMINTAKULUT	1 521 050	1 580 882	1 586 084	1 605 117	1 622 150	1 640 432
TOIMINTAKATE	-1 071 333	-1 151 875	-1 137 256	-1 154 005	-1 154 846	-1 165 315
Muutos %		7,5 %	-1,3 %	1,5 %	0,1 %	0,9 %
			0,0			
Verotulot ja valtionosuudet	1 046 773	1 098 245	1 143 877	1 155 077	1 196 392	1 200 880
Verotulot	785 052	824 437	847 259	855 789	874 957	859 516
Kunnan tulovero	621 945	651 857	652 096			
Kiinteistövero	55 759	58 500	65 598			
Osuus yhteisöveron tuotosta	107 347	114 080	129 564			
Koiraverot		0				
Muut verot		0				
Valtionosuudet	261 721	273 808	296 618	299 288	321 435	341 364
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilm)	223 990	237 770	171 000			
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtiono	37 190	36 846	43 500			
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		0				
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien	541	-807	-2 196			
Järjestelmämuutoksen tasaus		0				
Muut valtionosuudet						
Verotulomenetysten kompensatio			84 314			

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Antolainauksen muutokset

1000 €	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Antolainauksen muutokset	-35 800	-110 300	-74 360	-61 060	-58 510
Antolainasaamisten lisäykset	40 000	115 500	80 000	85 000	85 000
TVT Asunnot Oy	15 000	44 000	35 000	35 000	25 000
Turun Päiväkodit Oy	5 000	6 000			
Oy Turku Energia	10 000	10 000	10 000	10 000	20 000
Turun Satama Oy		15 000	25 000	30 000	30 000
Koy Turun Syvälahden koulu		7 500			
Koy Turun Yli-Maarian koulu		21 000			
Koy Turun Puistovalkama		2 000			
Muut kohdentamattomat	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Antolainasaamisten vähennykset	4 200	5 200	5 640	23 940	26 490
Oy Turku Energia		-	-	-	
TVT Asunnot Oy	2 054	2 054	3 077	21 249	23 272
Turun Kaupunkiliikenne Oy	247	247	247	247	247
KOY Turun Monitoimihalli	156	156	156	156	156
Turun Ylioppilaskyläsäätiö *)	680	680		100	100
Turun Satama Oy	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Koy Turun Syvälahden koulu			300	300	300
Koy Turun Yli-Maarian koulu			840	840	840
Centrum Balticum säätiö					350
Muut kohdentamattomat	63	1063	20	48	225

Kaupungin rahoitustoiminnan ja riskienhallinnan muut valtuudet ja rajat

Kaupungin tytäryhteisöille voidaan kaupungin kassavaroista myöntää edellä olevien lainojen lisäksi lyhytaikaisia (tai konsernitilin) luottolimiittejä yhteensä enintään 300 milj. euroa.

Kaupunki ylläpitää vähintään 420 milj. euron kuntatodistuslimiittejä tai muita ei-sitovia limiittejä, joita voidaan käyttää tarvittaessa täysimääräisesti lyhytaikaisen maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Pääsääntöisesti kaupunki nostaa uudet pitkäaikaiset lainat kiinteäkorkoisina, jonka vuoksi erillistä korkosuojausta ei tarvita. Lainat pyritään nostamaan mahdollisimman pitkässä maturiteetissa,

minkä tarkoituksena on hyödyntää nykyistä erittäin matalaa pitkien korkojen tasoa. Kaupunki hajauttaa konsernivielan korkoriskiä eri korkoperusteisiin solmimalla tarvittaessa talousarviovuoden aikana uusia valuutan- ja koronvaihtosopimuksia

enintään 200 milj. euroa. Mikäli pitkäaikainen laina nostetaan muuna valuuttana kuin euronä, niin valuutta- ja korkoriski muutetaan valuutan- ja koronvaihtosopimuksella euromääräiseksi. Muiden tase-erien tai taseen ulkopuolisten vastuiden

(esim. (leasingsopimukset) korkoriskiä tai muuta riskiä voidaan muuttaa enintään 100 milj. euroa talousarviovuoden aikana.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Talousarvion rahoituslaskelma

1000 €	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Vuosikate	11 727	-22 860	33 905	28 544	69 193	63 390
Satunnaiset tuotot ja kulut	7 606	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	3 087	-18 637	-27 899	-18 910	-21 620	-21 650
Toiminnan rahavirta	22 420	-41 498	6 006	9 634	47 573	41 740
Investointimenot	120 895	118 169	112 618	176 200	193 342	164 385
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	4 169	2 557	1 819	288	288	288
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	33 302	23 871	32 871	23 871	27 171	27 171
Investointien rahavirta	-83 425	-91 741	-77 929	-152 041	-165 883	-136 926
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-61 005	-133 239	-71 922	-142 407	-118 310	-95 185
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	182 764	-35 800	-111 300	-74 360	-61 060	-58 510
Antolainasaamisten lisäykset	- 8 699	40 000	115 500	80 000	85 000	85 000
Antolainasaamisten vähennykset	+ 191 463	4 200	4 200	5 640	23 940	26 490
Lainakannan muutokset	-79 981	105 800	195 760	175 760	145 760	145 760
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	- 0	150 000	200 000	250 000	150 000	100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	+ 104 240	104 200	54 240	124 240	54 240	4 240
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 259	60 000	50 000	50 000	50 000	50 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	87 131	70 000	84 460	101 400	84 700	87 250
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	26 126	-63 239	12 538	-41 007	-33 610	-7 935
Rahoituslaskelman tunnusluvut						
	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Asukasmäärä 31.12.	192962	194862	196762	198662	200562	202462
Investointien omahankintameno, M€	116,7	115,6	110,8	175,9	193,1	164,1
Investointien tulorahoitus, %	10 %	-19 %	30 %	16 %	36 %	39 %
Lainakanta 31.12., M€	740,0	750,0	945,8	1121,5	1267,3	1413,0
Lainat €/ asukas	3 835	3 849	4 807	5 645	6 319	6 979

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Rahoitustuotot- ja -kulut

1000 €	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	KAUPUNKI	VAHINKO- RAHASTO
RAHOITUSTUOTOT	44 750	41 370	36 800	35 000	1 800
RAHOITUSKULUT	8 464	10 600	9 500	9 200	300
NETTO	36 286	30 770	27 300	25 800	1 500
Muutos %		-15 %	-25 %		
Korkotuotot	18 643	16 900	16 000	15 000	1 000
Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	16 034	14 870	15 500	15 000	500
Korkotuotot antolainoista l.laitoksille& Muun taseyksikön korkotuotot kunnalta					
Korkotuotot sijoituksista ja talletuksista	2 609	2 030	500		500
Maksuliikennetilien korkotuotot					
Jaksotetut korkotuotot (kk)					
Muut rahoitustuotot	26 107	24 470	20 800	20 000	800
Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	22 298	23 070	20 800	20 000	800
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta					
Korvaus peruspääomasta muilta taseyksikö					
Korvaus jäännöspääomasta					
Verotilitysten korot ja korotukset	6	1			
Korkotuotot valtionosuuksista					
Viivästyskorot	155	50			
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1	0			
Toimeksiantojen pääomakorot					
Kurssivoitot rahoituslainoista	672	449			
Arvopapereiden myyntivoitot	584	400			
Sisäiset vakuutusmaksut	43				
Muut rahoitustuotot	470	200			

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

Lahjoitukset					
Arvonalentumisten palautumiset	1 879	300			
Muut rahoitustuotot					
Korkokulut	7 376	8 500	9 000	9 000	
Korkokulut lainoista ulkopuolisilta	7 376	8 500	9 000	9 000	
Korkokulut lainoista liikelaitoksilta					
Korkokulut lainoista muilta taseyksiköil					
Liikelaitoksen korkokulut lainoista kunn					
Muun taseyksikön korkokulut lainoista ku					
Maksuliikennetilien korkokulut	0	0			
Jaksotetut korkokulut (kk)					
Korkokulut					
Muut rahoituskulut	1 087	2 100	500	200	300
Peruspääoman korot jäsenkunnille					
Liikelaitoksen korvaus peruspääomasta (k					
Muun taseyksikön korvaus peruspääomasta					
Korvaus jäännöspääomasta (kunnalle)					
Verotilitysten korot		1			
Viivästyskorot ja korotukset	19		0		
Kurssitappiot rahoituslainoista	39	250			
Luottoprovisiot	7	7			
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien r	1 003	1 592			
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sij					
Muut rahoituskulut	20	250	500	200	300
Lahjoitusrahastojen varojen käyttö					

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2021-2024

1000 €	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 muutoksin	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Rahoitustuotot ja -kulut	36 286	30 770	27 300	27 472	27 647	27 825
Muutos%		-15 %	-25 %			
Korkotuotot	18 643	16 900	16 000	16 320	16 646	16 979
Korkokulut	26 107	24 470	20 800	20 816	20 832	20 849
Muut rahoitustuotot	7 376	8 500	9 000	9 180	9 364	9 551
Muut rahoituskulut	1 087	2 100	500	484	468	452

LIITTEET

LIITTEET:

Luettelo liitteistä ja linkki sähköiseen versioon.

Liite 1: Talousarvion noudattamista koskevat määräykset

Liite 2: Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunnan päätös [15.9.2020 § 64](#)

Liite 3: Strategisten ohjelmien linjaukset ja alatavoitteet

Liite 4: Linkkikirjasto toimielinten talousarviopäätöksiin

TALOUSARVION NOUDATTAMISTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

1. Strategia ja sopimusohjaus

Kaupunkistrategiaa täydentävät strategiset ohjelmat ovat Hyvinvointi ja aktiivisuus sekä Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma. Strategisten ohjelmien toteutumisen seuranta on keskeinen osa toiminnan ja talouden vuosittaista raportointia. Strategisten ohjelmien raportointi perustuu toimialojen strategisten sopimusten tavoitteiden, toimenpiteiden sekä kehittämishankkeiden seurantaan kokonaisuutena.

Strategia jalkautuu toimintaan sopimusohjauksen sekä kehittämismallin kautta. Toimialojen strategisissa ja operatiivisissa sopimuksissa strategiset linjaukset tarkentuvat tavoitteiksi ja toimenpiteiksi, joita viedään eteenpäin sekä projektimuotoisesti että osana normaalia operatiivista johtamista.

Sovitut strategiset kehittämishankkeet ja uudet kehittämisideat kanavoidaan jatkossa kaupunkitason kehittämismallin kautta. Kehittämismallin tarkoituksena on varmistaa, että toteutukseen etenevien ideoiden ja aloitteiden hyödyt ovat tunnistettavissa ja todennettavissa ja että kaupungin resursseja käytetään strategisten linjausten mukaisesti kehittämiskohteisiin huomioiden erityisesti taloudelliset reunaehdot sekä yhtenevyys kaupungin toimintamalliuudistukseen.

2. Talousarvion sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Hallintosäännön 68 §:n mukaan kaupunginvaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupungin viranomaisia. Kaupunginhallitus antaa määräykset siitä, miten strategisiin sopimuksiin kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet sitovat kaupungin viranomaisia.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat kaikki toimintasuunnitelmakirjassa olevat lausekkeet ja toimielimen tavoitteet sekä määrärahat, tuloarviot sekä työvoiman käyttö, ellei alla toisin ole määrätty.

Toimielinten kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet ovat mukana kaupunginhallituksen ja toimielimen välisissä strategisissa sopimuksissa. Ne strategisen sopimukset tavoitteet ja kohdat, jotka eivät ole kaupunginvaltuustoon nähden sitovia, ovat kaupunginhallitukseen nähden sitovia tavoitteita tai tiedoksi annettavia tietoja.

Kaupunginvaltuuston nähden sitovia tavoitteita eivät ole kaupunginvaltuuston vahvistaman talousarvion yleisperustelut ja toimielimen kokonaiskuva toimialan kehittämisen suunnasta.

Kaupunginvaltuuston, keskusvaalilautakunnan ja tarkastuslautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet esitetään strategista sopimusta suppeammassa muodossa osana kaupungin toimintasuunnitelmaa. Näiden toimielinten kuvaus toiminnasta ja sen kehittämisestä sekä toimintaympäristön muutostekijät eivät ole sitovia tavoitteita.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt määrätä toimielimille käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot bruttosivoksi (poikkeuksena aluepelastuslautakunta). Investoinneista kaupunginvaltuustoon nähden sitovia ovat talousarviokirjaan merkityt investointimenot, rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien luovutustulot sekä kaupunginvaltuuston erikseen päättämät hankekohtaiset kustannusarviot.

Toimielimen käyttötalousosan määrärahat ja investointiosan määrärahat ovat erikseen sitovia. Määrärahan säästöä käyttötalousosassa ei voi käyttää investointiosan määrärahan ylityksen katteena tai päinvastoin.

Taseyksikkönä toimivaa aluepelastuslautakuntaa sitoo liikeylijäämä + poistot sekä investointien bruttomenot vähennettynä rahoitusosuuksilla ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloilla (investointien rahavirta). Kaupungin tilahankkeiden tarveselvityksissä ja hankesuunnitelmissa noudatetaan

hallintosäännön määräyksiä. Hallintosäännössä on määrätty myös päätösvallasta investoinneissa ja muissa pitkävaikutteisissa menoissa.

Kaupungin tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat rahoitustulot ja – menot. Rahoituslaskelmaosan sitova erä on lainakannan muutos.

Tytäryhteisöjen kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat lausekkeet sekä ”Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet” -kohtaan merkityt tavoitteet.

3. Muutokset talousarvioon ilman kaupunginvaltuuston päätöstä

Kaupunginvaltuuston hyväksymää määrärahaa saadaan kaupunginhallituksen päätöksellä ilman kaupunginvaltuuston erillistä päätöstä ylittää tulojen ylittymistä tai uusia tuloja vastaavalla määrällä, mikäli määrärahaa ja tuloarviota ei ole voitu huomioida talousarvion laadinnassa ja mikäli samanaikaisesti toteutuvat seuraavat edellytykset:

- ylittyvillä tuloilla ja menoilla on suora, perusteltu syy-yhteys,
- tulot ovat valtionosuuksia tai -avustuksia
- menon lisäys tulee täysin katetuksi ulkoisten tulojen lisäyksellä ja tulon kertyminen on varmaa.

Kaupunginvaltuuston hyväksymää määrärahaa saadaan ao. lautakunnan päätöksellä ilman kaupunginvaltuuston erillistä päätöstä ylittää tulojen ylittymistä tai uusia tuloja vastaavalla määrällä, mikäli määrärahaa ja tuloarviota ei ole voitu huomioida talousarvion laadinnassa ja mikäli samanaikaisesti toteutuvat seuraavat edellytykset:

- ylittyvillä tuloilla ja menoilla on suora, perusteltu syy-yhteys,
- tulot ovat EU-rahoitusta, sponsorituloja, ulkopuoliseen tilaukseen perustuvia tuloja, kaupungin vastuulla olevan projektin tuloja
- menon lisäys tulee täysin katetuksi ulkoisten tulojen lisäyksellä ja tulon kertyminen on varmaa.

Jos menon lisäys ei tule täysin katetuksi em. tuloilla vaaditaan aina kaupunginhallituksen käynnistämislupa. Anomukseen on sisällytettävä suunnitelma rahoituksesta ja työvoiman käytöstä.

Lisäksi ao. toimielimen edellytetään pitävän luetteloa edellä olevan mukaisesti tehdyistä päätöksistä.

Toimivaltainen viranomainen voi päättää määrärahojen siirrosta toimielimeltä toiselle. Tällöin siirretty määräraha lisätään kaupunginvaltuuston vahvistamaan määrärahaan.

Kaupunginhallitus voi hallintosäännön perusteella päättää lauta- ja johtokuntien määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun kaupungin organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Kaupunginhallitus voi siirtää tässä kohdassa mainittua toimivaltaansa lauta- ja johtokunnille.

4. Toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi

Toimielinten tulee jatkuvasti arvioida oman toimialansa talouden ja toiminnan toteutumista ja esittää kaupunginhallitukselle niiden pohjalta välittömästi tai osavuosikatsausten yhteydessä toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi.

5. Toiminnan ja talouden seuranta

5.1 Osavuosikatsaukset ja tilinpäätös

Kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle annetaan osavuosikatsaukset toiminnan ja talouden kehittymisestä kolme kertaa vuodessa tilikauden aikana. Neljäs toiminnan ja talouden toteutumisesta annettava raportti on tilinpäätös

Osavuosikatsauksissa raportoidaan arviot kaupunginvaltuuston sitoviksi vahvistamien tavoitteiden ja talousarviolausekkeiden toteutumisesta tilikaudella.

Ensimmäinen osavuosikatsaus laaditaan raportointijaksolta 1.1. - 30.4.

- Osavuosikatsaus, joka annetaan kesäkuussa sisältää talouden katsauksen sekä talous- ja henkilöstötavoitteiden toteutumisen suunnusteen

Toinen osavuosikatsaus laaditaan raportointijaksolta 1.1. - 30.6.

- Osavuosikatsaus, joka annetaan viimeistään syyskuussa sisältää toiminnan ja talouden katsauksen sekä ennusteen strategisten (toiminnallisten), taloudellisten ja henkilöstötavoitteiden toteutumisesta.

Kolmas osavuosikatsaus laaditaan raportointiajalta 1.1. - 30.9.

- Osavuosikatsaus, joka annetaan viimeistään marraskuussa sisältää talouden katsauksen sekä talous- ja henkilöstötavoitteiden toteutumisen suunnusteen

Tilinpäätös laaditaan tilikaudelta, joka on kalenterivuosi.

- Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus

Kaupunginhallitus laatii tilinpäätöksen tilikautta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä.

5.2. Strategisten ohjelmien seuranta

Strategiset ohjelmat raportoitiin osana strategian vuosiraporttia tilinpäätöksen yhteydessä.

5.3 Kuukausiraportointi toiminnan ja talouden kehittämisestä

Toimialajohtajat raportoivat toiminnan ja talouden kehittämisestä kuukausiraporttein omalle lautakunnalleen. Raportoitavat tavoitteet sisältyvät toimialan operatiivisiin sopimuksiin.

Toimialajohtajan tulee erikseen annettavan aikataulun ja ohjeen mukaisesti raportoida toimialansa toiminnasta ja taloudesta kaupunginjohtajalle sekä huolehtia siitä, että kaupunginjohtajalla on valvontaa varten riittävät tiedot toimialan toiminnasta.

5.4 Koronakustannusten eriyttäminen raportoinnissa

Koronapandemian aiheuttamat vaikutukset toimintatuottoihin ja toimintakuluihin tulee eritellä raportoinnissa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tarve tulee huomioida taloushallinnon kirjauksissa ja tavoitteena tulee olla mahdollisimman reaaliaikainen raportointimahdollisuus.

6. Projektit ja hankkeet

Projektit noudattavat projektin talousarviossa ja kirjanpidossa kaupungin toimivaltaisten viranomaisten antamia määräyksiä ja ohjeita.

Toimialajohtajan päätöksellä ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien hankkeiden tai uuden toiminnan aloittaminen ja käynnistäminen edellyttää suunnitelmaa, joka käsittelee kaupungin kehittämismallin sekä salkunhallinnan periaatteiden mukaisesti (kaupunginhallitus 29.9.2014 § 368). Suunnitelmasta on selvittävä:

- Ulkopuolisen rahoituksen määrä
- Hankkeen kaikki resurssit sekä niiden vaatimat määrärahat sekä näiden erotus eli kaupungin vastuulle jäävä omarahoitusosuus ja miten se on tarkoitus kattaa toimialan talousarviossa
- Välillinen ja välitön HTV –tarve ja vaikutukset henkilöstösuunnitelmaan.

Projektit ja hankkeet, jotka aiheuttavat toimintakatteeseen muutoksen, raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä. Samalla esitetään talousarviomuutokset toimielimen talousarvioon.

1000VSALUELK1 VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA

Tuloslaskelma raportti

	TP 2019	TA 2020	TA 2020 muutos	TA 2020 yhteensä	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
LIKEVAIHTO	39 848 705	40 677 667	0	40 677 667	41 425 321	41 918 000	42 288 000	42 588 000
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0				
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0				
Liiketoiminnan muut tuotot	5 335 781	5 056 000	0	5 056 000	5 266 000	5 082 000	5 122 000	5 172 000
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	0	0	0	0				
Henkilöstökulut	28 590 118	29 566 661	215 903	29 782 564	29 881 293	29 980 000	30 250 000	30 510 000
Palkat ja palkkiot	23 808 985	24 359 184	178 698	24 537 882	24 651 527	24 800 000	25 000 000	25 200 000
Eläkekulut	4 258 027	4 259 904	30 450	4 290 354	4 251 100	4 200 000	4 250 000	4 290 000
Muut henkilöstösivukulut	853 761	947 572	6 755	954 327	978 666	980 000	1 000 000	1 020 000
Hlostokorvaukset & -menojen korjauseurat	-330 656	0	0	0				
Materiaalit ja palvelut	8 801 159	7 961 284	0	7 961 284	8 313 398	8 250 000	8 280 000	8 310 000
Palvelujen ostot	6 568 556	6 061 284	0	6 061 284	6 310 398	6 240 000	6 260 000	6 280 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 232 603	1 900 000	0	1 900 000	2 003 000	2 010 000	2 020 000	2 030 000
Ostot tilikauden aikana	2 232 618	1 900 000	0	1 900 000	2 003 000	2 010 000	2 020 000	2 030 000
Varastojen lisäys / vähennys	-15	0	0	0				
Vuokrat	5 617 001	5 874 874	0	5 874 874	6 078 052	6 300 000	6 350 000	6 400 000
Muut liiketoiminnan kulut	362 450	330 848	0	330 848	318 578	320 000	330 000	340 000
Poistot ja arvonalentumiset	1 930 386	1 800 000	0	1 800 000	1 600 000	1 500 000	1 400 000	1 400 000
Suunnitelman mukaiset poistot	1 930 386	1 800 000	0	1 800 000	1 600 000	1 500 000	1 400 000	1 400 000
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0				
Arvonalentumiset	0	0	0	0				
LIKEYLJÄÄMÄ / ALJÄÄMÄ	-116 628	200 000	-215 903	-15 903	500 000	650 000	800 000	800 000
Rahoitustuotot ja -kulut	4 737	0	0	0				
Korkotuotot	0	0	0	0				
Muut rahoitustuotot	4 737	0	0	0				
Korkokulut	0	0	0	0				
Muut rahoituskulut	0	0	0	0				
Liikelaitoksen korvaus peruspääomasta (kunnalle)	0	0	0	0				
LIKEYLJÄÄMÄ / ALJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIA	-111 891	200 000	-215 903	-15 903	500 000	650 000	800 000	800 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0				
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0				
Satunnaiset kulut	0	0	0	0				
YLJÄÄMÄ / ALJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-111 891	200 000	-215 903	-15 903	500 000	650 000	800 000	800 000
Varausten ja rahastojen muutokset	0	0	0	0				
Poistoeron muutos	0	0	0	0				
Varausten muutos	0	0	0	0				
Rahastojen muutos	0	0	0	0				
TILIKAUDEN YLJÄÄMÄ / ALJÄÄMÄ	-111 891	200 000	-215 903	-15 903	500 000	650 000	800 000	800 000

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAITOS

	TOT 2019	TA 2020	TA 2020 muutokset	TA 2020 yhteensä	TAE 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Vuosikate	1 818 495	2 000 000	-215 903	1 784 097	2 100 000	2 150 000	2 200 000	2 200 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukserät	0	0	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	1 818 495	2 000 000	-215 903	1 784 097	2 100 000	2 150 000	2 200 000	2 200 000
Investointimenot	4 352 386	4 552 300	0	4 552 300	3 914 300	2 434 300	2 484 300	2 484 300
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	2 533 890	2 381 320	0	2 381 320	1 643 320	113 320	113 320	113 320
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	93 957	170 980	0	170 980	170 980	170 980	170 980	170 980
Investointien rahavirta	-1 724 538	-2 000 000	0	-2 000 000	-2 100 000	-2 150 000	-2 200 000	-2 200 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	93 957	0	-215 903	-215 903	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA								
Antolainauksen muutokset		0	0	0	0			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0	0	0	0			
Antolainasaamisten vähennykset	+	0	0	0	0			
Lainakannan muutokset		0	0	0	0			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	0	0	0	0			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	+	0	0	0	0			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	0	0	0	0			
Oman pääoman muutokset		0	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	+/-	0	0	0	0			
Muut maksuvalmiuden muutokset		0	0	0	0			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-	0	0	0	0			
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	0	0	0	0			
Saamisten muutokset	+/-	0	0	0	0			
Korottomien velkojen muutokset	+/-	0	0	0	0			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0	0	0	0	0	0	0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	93 957	0	-215 903	-215 903	0	0	0	0

KAUPUNGIN STRATEGISTEN OHJELMIEN LINJAUKSET JA ALATAVOITTEET

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.3.2013 strategiahierarkian, jonka mukaisesti Turun kaupungin strategiakokonaisuus muodostuu kaupunkistrategiasta sekä strategisista ohjelmista: Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelmasta sekä Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelmasta.

HYVINVOINTI JA AKTIIVISUUS –OHJELMA

Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma koostuu kolmesta pääteemasta:

- Terve ja hyvinvoiva turkulainen
- Osaava ja oppiva turkulainen
- Aktiivinen turkulainen.

Teemojen ja linjausten numerointia käytetään seurantatunnisteena toimialojen strategisissa sopimuksissa.

2.1 TERVE JA HYVINVOIVA TURKULAINEN

2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Poikkihallinnollinen ja laaja-alainen kaupungin ja sen palvelujen suunnittelu toteutetaan kumppanuudessa eri toimijoiden kanssa huomioiden eri ikä- ja asiakasryhmien tarpeet.
 - Palveluja kohdennetaan eri alueille ja asiakasryhmille tarvelähtöisesti ja väestönkasvuun varautuen.
 - Kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien voimavarat otetaan käyttöön luomalla toimiva palveluohjausmalli, joka toteutetaan ajasta ja paikasta riippumattomasti osana monikanavaista asiakaspalvelua.
 - Toteutetaan kaupungin tavoitteita luomalla strategisia kumppanuuksia kolmannen sektorin palveluntuottajien kanssa.
 - Kaupunki arvioi jatkuvasti omia tehtäviään ja voi siirtää soveltuvia toimintoja kolmannen sektorin toimijoiden toteutettavaksi.
 - Tiloja avataan kuntalaisten sekä yhteisöjen käyttöön ja niiden käyttöä helpotetaan.
 - Kaikki kaupungin tilat arvioidaan laajemman hyödyntämisen näkökulmasta.
 - Varaudutaan maahanmuuttajien määrän kasvuun toimialojen yhteistyönä asumisen, peruspalvelujen joustavuuden ja turvallisuuden näkökulmista.
 - Puututaan pahoinvoinnin ja syrjäytymisen juurisyihin, kuten yksinäisyyteen ja liikkumattomuuteen, sekä ehkäistään eriarvoistumista.
 - Sukupuolten välistä tasa-arvoa edistetään suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti kaikessa toiminnassa.
-

2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka

Alatavoitteet:

- Ehkäisevä työ laajennetaan osaksi kaikkea asiakastyötä.
- Parannetaan riskiryhmien kykyä edistää omaa terveyttään ja hyvinvointiaan lisäämällä tietoon perustuvaa palveluiden kohdentamista.
- Palveluketjuja kehitetään toimivammiksi ja vaikuttavammiksi lisäämällä ehkäisevän työn osuutta ja painottamalla avopalveluja.
- Vahvistetaan alueellista yhteistyötä ja palveluohjausta sekä varmistetaan palveluketjujen eheys yli organisaatorajojen.
- Kehitetään asiakkuuksien hallintaa parantamalla asiakastiedon hyödyntämistä palveluprosessien kehittämisessä.
- Palveluita järjestetään uudella tavalla hyödyntämällä digitaalisten ajasta ja paikasta riippumattomien palvelujen osuutta sekä palvelusetelien käyttöä. Palveluita kehitettäessä on otettava huomioon ne, joilla ei ole edellytyksiä käyttää digitaalisia palveluita (esimerkiksi vanhukset).
- Innovaatioiden syntymistä edistetään ja niitä hyödynnetään kuntalaisten palvelutarpeiden tyydyttämisessä.
- Palvelujen kehittämisessä hyödynnetään kokemuspäisiä asiantuntijuutta.
- Otetaan kokeiluna käyttöön sosiaalinen luototus ja arvioidaan sen vaikutukset.
- Kaiken kehittämisen perustana on asiakaslähtöisyys.

2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja

Alatavoitteet:

- Korjaavat ja erityispalvelut järjestetään tehokkaasti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti.
 - Perheiden ongelmiin tarjotaan apua mahdollisimman varhain, jotta lastensuojelun tarve vähenee. Perheiden roolia sosiaalityössä ja lastensuojelussa vahvistetaan.
 - Sijaishuollossa tavoitteena on löytää entistä suuremmalle osalle lapsia sijaisperheitä, jotta laitossijoitusten tarve vähenee.
 - Vanhuspalveluissa jatketaan palvelurakenteen keventämistä siirtämällä painopistettä laitoshoidosta tehostettuun palveluasumiseen sekä koti- ja omaishoidon tukemiseen.
 - Perusterveydenhuollon palvelutarjonnassa pyritään vastaamaan palvelujen kasvavaan kysyntään.
 - Erikoissairaanhoidon hoitoketjujen toimivuus turvataan, jotta sairaalahoito toteutuu oikea-aikaisesti ja tehokkaasti ja kotiutuminen on mahdollista heti kun terveydentila sen sallii.
 - Luodaan uusia toimintamalleja erityisryhmien tarpeiden hoitamiseen.
 - Kehitetään ja laajennetaan yhteisvastaanottomallia, jossa asiantuntijat yhdessä asiakkaan kanssa etsivät ratkaisua erityisesti paljon palveluja käyttävien ongelmatilanteisiin.
 - Mielenterveysongelmien hoitoon tarjotaan riittävät matalan kynnyksen palvelut.
 - Kehittämistyössä hyödynnetään kotimaista ja ulkomaista tutkimus-, ennakointi- ja vertailutietoa entistä enemmän.
 - Vertaisryhmätoimintaa ja asiakkaiden osallisuutta vahvistetaan.
 - Asiakaskeskeisiä palveluketjuja kehitetään palvelumuotoilun avulla yhteistyössä asiakkaiden kanssa.
-

2.2 OSAAVA JA OPPIVA TURKULAINEN

2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

Alatavoitteet:

- Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä suunnitellusti johdetulla riittävällä täydennyskoulutuksella ja kannustamalla uusien toimintatapojen löytämiseen.
- Henkilöstöä kannustetaan muodostamaan kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja erityisesti hyödyntämällä uusia digitaalisia toimintaympäristöjä ja niiden suomia mahdollisuuksia.

2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Alatavoitteet:

- Koulutus- ja kulttuuripalveluissa digitaalisia ympäristöjä hyödynnetään tehokkaasti.
- Omassa edunvalvonnassaan Turku huolehtii myös kaupunkiseudulla toimivien yhteistyökumppanien eduista.
- Kaupunki toimii koulutuksenjärjestäjäverkon kokoajana Turun alueella.

2.2.3 Vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla ja muilla palveluilla

Alatavoitteet:

- Kaikille vieraskielisille tarjotaan riittävästi tuloksellisia ja oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia.
- Maahanmuuttajien kotoututumista tuetaan varhaiskasvatuksen palveluohjauksella.

2.2.4 Kansainvälisyyden edellytykset turvataan tukemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa

Alatavoitteet:

- Kaupunki tarjoaa omissa oppilaitoksissaan laajan kielivalikoiman.
 - Kaupunki tarjoaa mahdollisuuksia kulttuurien välisiin kohtaamisiin.
 - Päiväkoti- ja kouluikäisten kielitaitoa monipuolistetaan lisäämällä kielikylpy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta.
 - Ensimmäisen vieraan kielen opetusta aikaistetaan.
 - Turun kansainvälisen koulun asemaa tulee vahvistaa tilanteessa, jossa Turun seudulla on yhä enemmän englannin kielellä opiskelevia lapsia ja nuoria.
-

2.2.5 Lasten ja perheiden hyvinvointia tuetaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella

Alatavoitteet:

- Aloitetaan varhaiskasvatuksen maksuttomuuden kokeilu viisi vuotta täyttäneille.
- Varhaiskasvatuksessa lisätään liikunnan määrää kansallisten lasten liikuntasuosituksen mukaisesti.
- Kaupunki monipuolistaa yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa, laajentaa palveluvalikoimaansa ja suuntaa palvelutarjontaa asiakaslähtöisiin toteuttamistapoihin.
- Varhaiskasvatuksen yhteistyötä neuvoloiden ja ennaltaehkäisevän perhetyön kanssa lisätään.
- Jokaisella lapsella on jatkossakin subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen ja päivähoitoon.

2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä

Alatavoitteet:

- Kaupungin oman varhaiskasvatuksen yksikkökoko kasvatetaan 100 – 140 hoitopaikan yksiköihin. Päiväkotiverkon uudistamista ja tiivistämistä jatketaan.
- Ammatillisen koulutuksen palveluverkon uudistamista ja tiivistämistä jatketaan.
- Oppilaitosten toimintaympäristön uudistamisessa hyödynnetään digitaalisia opetusratkaisuja.
- Selvitetään mahdollisuudet tarjota oppilasryhmille koulunkäyntiin liittyvää maksutonta joukkoliikennettä.
- Lukion aloituspaikkoja lisätään kohtuullisen sisäänpääsykeskiarvon takaamiseksi.
- Oppilashuollon kehittämiseen panostetaan erityisesti sote- ja maakuntauudistusta silmällä pitäen. Sujuvat palvelupolut ja yhteistyö varhaiskasvatuksen ja opetuksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon välillä varmistetaan.

2.2.7 Nuorten koulutuspolut turvataan ja nuorisotyöttömyyttä vähennetään

Alatavoitteet:

- Jokaiselle nuorelle varmistetaan peruskoulussa ja sitä seuraavassa nivelvaiheessa riittävä tuki ja ohjaus, jotta hän voi peruskoulun jälkeen jatkaa koulutuksen tai muun hänelle mielekkään toiminnan kautta eteenpäin elämässään.
 - Toisella asteella opiskelevat nuoret läpäisevät opintonsa ja saavat valmiuksia siirtyä työelämään tai jatkokoulutukseen.
 - Vieraskielisten ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten tarpeet huomioidaan ja nuorisotakuu toteutuu myös heidän osaltaan.
 - Pyritään kasvattamaan vieraskielisten oppilaiden osuutta toisen asteen oppilaitoksissa ja edelleen korkeakouluopinnoissa.
 - Peruskoulun päättävälle ikäluokalle tarjotaan kahden viikon kesätyöseteli nuorten työllistymisen edistämiseksi ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi.
 - Työvoima- ja elinkeinokokeilun tehokkaalla toteuttamisella vähennetään merkittävästi nuorisotyöttömyyttä.
 - Varmistetaan ammatillisen koulutuksen reformin toteutuminen.
 - Turku toteuttaa nuorisotakuuta myös erityisen vaativan tuen tarpeessa olevien oppilaiden kohdalla takaamalla jatko-opiskelu- tai työpaikka myös fyysisen tai psyykkisen toimintarajoitteen omaaville nuorille.
-

2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta terveellisissä tiloissa

Alatavoitteet:

- Perusopetuksessa vahvistetaan lähikouluperiaatetta.
- Koulujen välisten erojen kaventamista jatketaan osana kaupungin sisäisen eriytymiskehityksen ehkäisyä.
- Ammatillista koulutusta keskitetään kampusajattelun pohjalta suurempiin kokonaisuuksiin ja käytetään tehokkaasti työelämän tarjoamia oppimisympäristöjä.
- Lukioiden tuloksellisuus on korkea, ja ne ovat valtakunnallisesti vetovoimaisia.
- Uudistetaan koulujen sisäilmatilanteen seuranta.
- Parannetaan koululaisten koulumatkojen liikenneturvallisuutta.

2.3 AKTIIVINEN TURKULAINEN

2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Alatavoitteet:

- Turkulaisia kannustetaan ja ohjataan aktiiviseen elämäntapaan tarjoamalla tietoa, tukea ja palveluita liittyen terveisiin elämäntapoihin, elämänhallintaan, vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin ja harrastuksiin.
- Tuotetaan toimialojen ja palvelualueiden sekä muiden toimijoiden yhteistyönä aktiiviseen elämäntapaan kannustavia palveluja ja palvelupolkuja.
- Vahvistetaan liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja osaamista Kaikkia liikuttava Turku (Turku Future Sports) –konseptilla.

2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Alatavoitteet:

- Avustusjärjestelmä uudistetaan ja yhtenäistetään tukemaan kaupungin strategisia tavoitteita.
 - Avustusrekisterillä lisätään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.
 - Avustusten jakamiseen luodaan malli, jossa suuremmat vakiintuneet toimijat kuuluvat sopimusten piiriin ja jossa pienemmät ja vaihtuvat avustusten saajat täydentävät ja monipuolistavat palvelutarjontaa.
 - Tuotetaan vapaa-aikatoimialan palveluja lisääntyvässä aktiivisessa kumppanuudessa ja vuorovaikutuksessa strategisesti tärkeiden kansalais- ja järjestötoimijoiden kanssa.
 - Varmistetaan yhteistyöfoorumien toimintaa yhdessä kolmannen sektorin kanssa.
-

2.3.3 Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa

Alatavoitteet:

- Lisätään asukas- ja asiakastiedon sekä tutkimustiedon hyödyntämistä osana palvelujen suunnittelua ja toteutusta sekä arviointi- ja kehittämistyötä.
- Lisätään vuorovaikutusta kaupungin ja sen asukkaiden välillä.
- Digitaalisia medioita hyödynnetään aktiivisen elämäntavan ja vuorovaikutteisuuden kasvattamisessa.

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö, johon osallistuminen on osa perustyötä kaikilla toimialoilla.
- Tarjotaan asukkaille alueen soveltuvia tiloja omatoimiseen käyttöön sekä kannustetaan heitä oma-aloitteisuuteen.
- Alueiden identiteettiä vahvistetaan kaupungin sekä sen asukkaiden ja asiakkaiden yhteisellä suunnittelulla ja mahdollistamalla identiteettiä vahvistavia toimintoja ja tapahtumia alueilla.
- Puututaan alueiden eriytymiskehitykseen ja pyritään vähentämään huono-osaisuuden lisääntymistä.

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

Alatavoitteet:

- Osallisuuden painopisteinä ovat kaupunginosa- ja teemaosallisuus sekä lasten ja nuorten ja erityisryhmien osallisuus.
- Hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja asukkaiden osallistamisessa, aloitteiden ja palautteiden keräämisessä ja niiden hyödyntämisessä.
- Mahdollistetaan asukkaiden osallisuus myös kertaluonteisesti.

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja

Alatavoitteet:

- Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuri toiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.
 - Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.
 - Edistetään "Kulttuuri tekee hyvää" -ajattelua ja taiteen sekä kulttuurin rikkautta osana palvelujen suunnittelua ja kehittämistä.
 - Historiamuseon toteuttamisella vahvistetaan kaupungin vetovoimaa.
-

2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Liikkuminen elämäntavaksi

Alatavoitteet:

- Kannustetaan terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia lisäämään liikunnan määrää.
- Lisätään kaupungin ymmärrystä vähän liikkuvien palvelutarpeista.
- Kehitetään lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia yhdessä liikuntajärjestöjen kanssa, jotta lapset kiinnittyvät liikunnalliseen elämäntapaan.
- Pyritään turvaamaan jokaiselle lapselle mahdollisuus vähintään yhteen harrastukseen.
- Säännöllisellä liikuntaharrastuksella ehkäistään dropout- ja dropoff-ilmioitä ja luodaan nuorille mielekkäitä liikuntamahdollisuuksia yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa
- Edistetään liikuntamahdollisuuksien esteettömyyttä ja saavutettavuutta.
- Kehitetään liikuntaolosuhteita, avustuksia ja kumppanuuksia kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.
- Sitoutetaan kaikki toimijat ehkäisemään ja kitkemään koulukiusaamista.

Kulttuuri tekee hyvää

Alatavoitteet:

- Kasvatetaan kulttuuripalvelujen asiakaslähtöisyyttä uusien asiakasryhmien tavoittamiseksi.
 - Kirjastopalveluissa edistetään kaikenikäisten lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja aktiivista kansalaisuutta.
 - Museotoimintaa uudistetaan kokemuksellisen perhe- ja matkailutoiminnan suuntaan.
 - Museopalveluissa viranomaistoiminnan palvelutasoa ja joustavuutta lisätään ja mahdollistetaan ajallisesti kerrostuneen kaupunkikuvan kehittäminen.
 - Vahvistetaan Turku taidemusiikin dynaamisena keskittymänä ja taiteilijavierailijoiden esiintymispaikkana sekä kiinnostavana yhteistyökumppanina musiikin alalla.
 - Ennakoidaan palvelutarpeiden muutoksia, muokataan uusia palvelukonsepteja ja rohkaistaan toimijoita järjestämään uudenlaisia kulttuuritapahtumia ja -ilmiöitä.
 - Edistetään kulttuurin vapaan kentän toimintaedellytyksiä ja lisätään yhteistyötä.
 - Peruskorjattu teatteritalo luo Turun kaupunginteatteri Oy:lle edellytykset aiempaa asiakaslähtöisemmälle ja kustannustehokkaammalle toiminnalle.
 - Kaupungin kulttuuripalvelut tarjoavat kansallisen ja kansainvälisen tason kulttuurielämyksiä kaupunkilaisille ja muualta tuleville.
 - Tuotannot valmistellaan ja suunnitellaan koordinoitusti ja hyödynnetään yhteisesti kaupunkitasolla.
 - Tuetaan kaikkien väestöryhmien mahdollisuutta päästä kulttuurin pariin.
 - Tunnistetaan taiteen ja kulttuurin laajat hyvinvointivaikutukset, ja toimialat ylittävässä palvelutuotannossa hyödynnetään kaupungin oman toiminnan lisäksi myös kolmannen sektorin organisaatioiden osaamista. Edistetään ”Kulttuuri tekee hyvää” -ajattelua.
-

Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään

Alatavoitteet:

- Otetaan lapset ja nuoret aktiivisesti mukaan heitä koskevien asioiden suunnitteluun, valmisteluun ja toteuttamiseen.
- Tuetaan ja hyödynnetään vuorovaikutteisen demokratian keinoja yhdessä lasten ja nuorten kanssa.
- Mahdollistetaan monipuolisen nuorisokulttuurin toteutuminen.
- Laajennetaan nuorisotyön painopistettä tilojen järjestämisestä nuorisotyön sisällön kehittämiseen.
- Kehitetään yhteiskäytössä olevien tilojen palveluja.
- Varmistetaan, että lapsi ja nuori saa tarvitessaan aikuisen tukea ja läsnäoloa sekä liikunnan ja kulttuurin virikkeitä.

KILPAILUKYKY JA KESTÄVÄ KASVU –OHJELMA

Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma koostuu kolmesta pääteemasta:

- Yrittävä ja osaava Turku
- Vaikuttava ja uudistuva Turku
- Rakentuva Turku ja ympäristö.

3.1 YRITTÄVÄ JA OSAAVA TURKU

3.1.1 Turun alueen kilpailukyvn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla

Alatavoitteet:

- Alueen innovaatiopalvelut tuotetaan ja niiden kehittäminen toteutetaan yhdessä korkeakoulujen ja muiden kumppaneiden kanssa.
 - Laajennetaan Turku Future Technologies –yhteistyöalustaa tutkimus- ja kehitystoiminnan lisäksi myös koulutukseen sekä koulutuksen ja tutkimuksen infrastruktuurikehitykseen edistämällä Turun korkeakoulujen Osaamistehdas-yhteistyösopimuksen toteutumista.
 - Yleisten innovaatiopalvelujen lisäksi tuotetaan tarvittavia erityispalveluja ja kehitysalustoja käynnistettävälle ja selvitettävälle aloille, joita ovat valmistava teknologiateollisuus, meriteollisuus, biotekniikka, lääketiede, kemia, soveltava ICT ja terveys-, materiaali-, logistiikka-, elintarvike-, ruoka- ja matkailuala sekä luovat alat.
 - Kaupunki toimii alustatalouden edelläkävijänä tarjoamalla kehitysalustoja, jotka mahdollistaen uudenlaisten palveluiden ja tuotteiden syntymisen.
 - Alueen innovaatiotalouden kehittymistä vahvistetaan kaupungin omien hankintojen kautta ja ottamalla ennakkoluulottomasti käyttöön uusia toimintamalleja.
 - Turun kaupungin asemaa kiinnostavana elokuvatuotantokaupunkina vahvistetaan.
-

3.1.2 Yritysten toimintaedellytyksiä parannetaan uudistamalla Turun kaupungin tarjoamia yrityspalveluja

Alatavoitteet:

- Alueen monipuolisen elinkeinorakenteen kehittämistä jatketaan tuottamalla yhden luukun periaatteella joustavia, asiakaslähtöisiä ja ajantasaisia yritys- ja elinkeinopalveluja elinkaarensa eri vaiheissa oleville yrityksille siten, että asiakkaiden tarpeista huolehditaan kokonaisvaltaisesti.
- Vahvistetaan yrityspalveluja ja niiden ohjausta yrityslähtöisesti valmistavan teknologiateollisuuden ja meriteollisuuden toimialoilla.
- Kaupungin houkuttelevuutta kansainvälisenä investointikohteena ja yrityskaupunkina lisätään ja terävöitetään tekemällä tavoitteellista ja aktiivista markkinointi- ja myyntityötä kansallisesti ja kansainvälisesti.

3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja

Alatavoitteet:

- TEN-T –ydinverkkokäytävän kehitystavoitteiden saavuttamiseksi tehdään tarvittavat kansalliset ja paikalliset toteutus päätökset liittyen Turun ja Helsingin väliseen oikorataan, E18- kehätiehen ja Turun matkakeskukseen.
- Multimodaalilogistiikkajärjestelmää, joka kattaa kaikki liikennemuodot, kehitetään erikseen laadittavan kehittämis- ja kasvusuunnitelman mukaisesti.
- Lentoliikennettä ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskenttänä kehitetään matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvattamiseksi.
- Alueen elinkeinoelämän kasvaviin lentoyhteystarpeisiin vastataan aktiivisella yhteydenpidolla operaattoreihin yhteistyössä elinkeinoelämän järjestöjen ja yritysten kanssa.
- Satamaa ja sen kehittymistä tuetaan ja sen kilpailukyky varmistetaan kumppanuuksiin perustuvalla yhteistyöllä logistiikka-alan johtavien toimijoiden kanssa.
- Lounaisrannikon strategista satamayhteistyötä jatketaan.

3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä

Alatavoitteet:

- Haetaan uusia, innovatiivisia ratkaisuja työttömien työllistämiseksi ja tuetaan oppilaitoksista valmistuneiden työllistymistä.
 - Osoitetaan kaupungin tehokkuus kasvupalveluiden järjestäjänä muun muassa työvoima- ja elinkeinokokeilun avulla.
 - Kaupunki etsii yhdessä koulutuksen järjestäjien ja muiden työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistävien tahojen kanssa keinoja vieraskielisten ryhmien työllisyysasteen nostoon ja osaamisen hyödyntämiseen.
 - Suomalaisen ja maahanmuuttajien kulttuurien tuntemusta ja vuorovaikutusta lisätään.
 - Vahvistetaan Turkuun työskentelemään muuttavien kiinnittyminen Turkuun ja alueen elinkeinoelämään.
 - Kansainvälisille osajille ja heidän perheilleen laaditaan yhden luukun periaatteella palvelupaketti muuton helpottamiseksi.
 - Kaupunki lisää palveluitaan koskevaa englanninkielistä viestintää.
-

3.1.5 Turkoa kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina

Alatavoitteet:

- Venäläismatkailun kehittämiseksi laaditaan erillinen alueellinen palvelu- ja markkinointisuunnitelma, jonka tavoitteena on tarjota matkailijoille nykyistä enemmän ja parempia palveluja venäjän kielellä.
- Matkailun kehittämiseksi laaditaan kehittämissuunnitelma sekä erillinen alueellinen markkinointisuunnitelma sisältäen saaristomatkailun.
- Sportti-, terveys- ja hyvinvointimatkailu kytketään osaksi matkailukonseptia.
- Kaikkia liikuttava Turku (Turku Future Sport) –konseptilla tehdään hyvinvoinnin, liikunnan ja urheilun tulevaisuutta tuomalla yhteen palvelut, tutkimustoiminta, yrittäjyys ja innovaatiotoiminta.
- Markkinointitoimenpiteitä toteutetaan Ruotsiin ja erityisesti suur-Tukholman alueelle keskeisten kumppanien kanssa kulttuuri- ja vapaa-ajanmatkailun lisäämiseksi.
- Tapahtumatoimintaa hyödynnetään koko kaupungin markkinoinnissa, ja sen kärkinä ovat KulttuuriTurku-, MeriTurku- ja YritysTurku -teemat.
- Ympärivuotisen matkailun lisäämiseksi tapahtumatoimintaa laajennetaan myös kesäkauden ulkopuolella.
- Kansainvälisiä ja kansallisia tapahtumia ja kongresseja haetaan aktiivisesti yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa.
- Kaupunkikulttuuriin liittyviä vetovoimatapahtumia tuotetaan laajassa yhteistyössä kaupungin sisällä sekä kansallisessa että kansainvälisessä yhteistyössä.
- Matkailijoiden liikkumista ja toimimista kaupungin alueella helpotetaan tarjoamalla uudenlaisia digitaalisia palveluja ja huomioimalla opasteissa myös kansainvälisten matkailijoiden tarpeet.
- Kongressi- ja tapahtumatoiminta kytketään tiiviimmin kauppohenkilöstön ja ravintoloiden palvelutarjontaan.

3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Alatavoitteet:

- Kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä vahvistetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Kaupungin näkökulmasta korkeakoulujen yhteistoiminnalliset toimenpiteet ja hankkeet ovat ensisijaisia.
- Luodaan pohjaa oppilaitosten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen monialaiselle koulutus- ja tutkimusyhteistyölle ja laajennetaan niiden, kaupungin sekä elinkeinoelämän välistä yhteistyötä.
- Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa tehtävää viestintä- ja markkinointiyhteistyötä lisätään.
- Vahvistetaan Turussa opiskelien yhteyttä opiskelukaupunkiinsa yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa.
- Yliopistojen kanssa tehtävää kaupunkitutkimusohjelmaa jatketaan. Kansainvälisen vertailun osuutta lisätään. Tutkimustuloksia hyödynnetään oman toiminnan kehittämisessä.
- Turun vetovoimaisuutta yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa. Opiskelijakaupunki Turku –yhteistyön toteuttamista kaupungin, korkeakoulujen ja opiskelijajärjestöjen kanssa jatketaan.
- Mahdollistetaan opiskelijoiden järjestämien tapahtumien toteuttaminen elävään opiskelijakaupunkiin kuuluvana asiana.
- Kaupunkikeskustaan kytkeytyvän tiedepuiston ja kampus-alueiden kehittämistä jatketaan suunnitelmallisesti siten, että Turun innovaatiokeskittymän identiteetti, rooli ja asema vahvistuvat.
- Kehitetään edelleen Turun monipuolista ja vetovoimaista opiskelija-asumista ja tarjotaan Suomen parhaat opiskelija-asumisen edellytykset. Turvataan kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden asumismahdollisuudet.

3.2 VAIKUTTAVA JA UUDISTUVA TURKU

3.2.1 Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita

Alatavoitteet:

- Varmistetaan laajalla osallisuudella kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien kanssa, että strategiset tavoitteet ovat yhteneväiset ja ymmärrettävät kaikille osapuolille.
- Sovitaan tarkoituksenmukaisesta työnjaosta ja yhteistyömalleista, joilla tavoitteisiin päästään.
- Kokeillaan rohkeasti uusia palvelumalleja ja uusia toimintatapoja yhdessä kumppanien kanssa.
- Hyödynnetään systemaattisesti asukkailta ja asiakkailta saatavaa palautetta palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa palvelumuotoilun keinoin.
- Määritellään hankintoja aikaisempaa laajemmassa yhteistyössä tarjoajien ja loppukäyttäjien kanssa.
- Kaupungin hankintamenettelyt toteutetaan niin, että ne luovat mahdollisuuksia ja kannustavat innovatiivisiin hankintoihin. Kaupungille laaditaan uusi ajantasainen hankintastrategia.

3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Alatavoitteet:

- Tuloksellisuutta ja mitattavia tavoitteita korostetaan kaikessa toiminnassa.
- Hyvällä johtamisella varmistetaan, että keskitytään niihin asioihin, jotka ovat tärkeimpiä sovitun lopputuloksen saavuttamiseksi.
- Kaupungin johtamisjärjestelmää, organisaatiota ja ohjausmallia arvioidaan säännöllisesti ja muutetaan tarpeen mukaan vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia.
- Mahdollistetaan toiminnan muutos hyödyntämällä aktiivisesti digitaalisia työvälineitä yhtenäisten kaupunkitason pelisääntöjen mukaisesti.
- Otetaan käyttöön kaupunkitason kehittämismalli ja sitä tukevat yhtenäiset työtavat ja -välineet kaikessa kehittämisessä.
- Valitaan strategiset kärkihankkeet, joilla edistetään keskeisiä strategisia tavoitteita, joiden toteuttamiseen ja resursointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.
 - Luodaan palvelujen ja asiakkuuksien ohjausmalli, joka auttaa tarjoamaan kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien tarpeisiin paremmin vastaavia palveluja kustannustehokkaalla tavalla.
 - Sovitaan kaupunkitason periaatteet rajapintojen ja datan avoimuudelle ja noudatetaan näitä periaatteita kaikessa ICT-kehittämisessä ja hankinnoissa.
 - Tiedot, palvelut, järjestelmät ja tietoliikenne suojataan tietoturva vaatimukset huomioiden niin, että kaikki osapuolet voivat luottaa palvelun ja tietojen laatuun, toimivuuteen ja tietoturvaan.
 - Noudatetaan tietojärjestelmien kehittämisessä ja hankinnoissa julkishallinnon kokonaisarkkitehtuuriperiaatteita.
-

3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla

Alatavoitteet:

- Kehitetään kustannus- ja tuotelaskentaa siten, että ne tukevat paremmin sovittujen tavoitteiden seurannan ja johdon päätöksenteon tuen tarpeita.
- Kehitetään parempia menetelmiä toimintaympäristön muutosten arviointiin ja tuotetaan laadukasta tietoa päätöksenteon ja johtamisen tueksi.
- Kasvatetaan data-analytiikkaan liittyvää osaamista kouluttamalla kaupungin omaa henkilöstöä sekä hyödyntämällä kumppanuuksia.
- Kasvatetaan kaupungin omistaman datan arvoa luomalla datan kiertotalouden konsepti, jonka perustana on jo olemassa olevan tiedon tehokkaampi hyödyntäminen.
- Luodaan digitaalinen tietotalous, jossa tiedon tuottajat, jalostajat ja hyödyntäjät kohtaavat.
- Tuetaan kumppanuuksien avulla aktiivisesti datan hyödyntämiseen perustuvan ekosysteemin syntymistä.

3.2.5 Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa

Alatavoitteet:

- Vahvistetaan konsernimaista työskentelyä luomalla yhteinen johtamisen vuosikello ja toimintatapa, jossa omistaja asettaa yhtiöille selkeät tavoitteet.
 - Omistajaohjauksen vaikuttavuus määritellään yhtiön liiketoiminnan luonteeseen perustuen.
 - Luodaan selkeät toimintamallit ja roolit omistajaohjauksen toteuttamiselle.
 - Mahdollistetaan ja edellytetään konserniyhteisöjen välistä yhteistyötä, jolla voidaan saavuttaa tuottavuus- ja synergiaetuja.
 - Hankintamenettelyt ja tukipalvelujen käyttöä koskevat ohjeistukset yhdenmukaistetaan tarkoituksenmukaisella tavalla.
 - Luodaan yhteistyöfoorumit ja -käytännöt, joiden kautta parhaat käytännöt saadaan koko konsernin käyttöön.
-

3.2.6 Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta

Alatavoitteet:

- Tuotteistetaan palvelukeskusten palvelutuotteet ja kehitetään palvelujen johtamisen edellyttämää kustannuslaskentaa.
- Järjestetään tukipalvelujen tuottaminen kaupungin kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.
- Järjestetään tukipalvelut laadukkaasti ja hinnaltaan kilpailukykyisesti.
- Parannetaan jatkuvasti tukipalvelujen tuottavuutta.

3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja

Alatavoitteet:

- Kaupungin käytössä olevaa tilamäärää vähennetään toimintatapoja muuttamalla, uusia teknologioita hyödyntämällä ja lisäämällä yhteispalvelupisteitä.
- Toimitilaratkaisuissa hyödynnetään ensisijaisesti kaupungin välittömästi ja välillisesti omistamaa tilakantaa ja tilojen yhteiskäyttöä lisätään.
- Kaupungin omasta käytöstä poistuneista tiloista luovutaan nopeasti ja vapautuvat resurssit kohdennetaan käytössä olevaan tilakantaan.
- Huolehditaan tilakannan arvon säilymisestä ja korjausvelkaa vähennetään.
- Käytetään erilaisia tilojen hallintamuotoja ja toteutus- sekä ylläpitomalleja pääomankäytön tehostamiseksi ja riskien hallitsemiseksi.

3.2.8 Strategista viestintää ja markkinointia toteutetaan kaupunkitasoisesti yhtenäisellä sisällöllä ja ilmeellä

Alatavoitteet:

- Varmistetaan kaupungin johtamiselle riittävä viestinnällinen tuki.
- Hyödynnetään laaja-alaisesti digitaalisuutta sekä asukas- ja asiakastietoa viestinnän ja markkinoinnin suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.
- Viestintää ja markkinointia tehdään suunnitellusti, systemaattisesti ja mitattavasti eri kohderyhmille.
- Kotimaassa markkinointia ja viestintää tehdään pääkohderyhmänä turkulaiset sekä Suomen kasvukolmion alue.
- Ulkomaan markkinointi ja viestintä keskittyy Itämeren alueeseen.
- Samaa viestinnällistä ilmettä käytetään johdonmukaisesti kaikessa kaupungin viestinnässä ja markkinoinnissa.
- Tunnistetaan edunvalvonnan kannalta tärkeimmät asiakokonaisuudet ja korostetaan niitä viestinnässä ja markkinoinnissa.

3.3 RAKENTUVA TURKU JA YMPÄRISTÖ

3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Alatavoitteet:

- Kaupunkikehittämisen tavoitteet ja niiden toteuttaminen kytketään osaksi kaupungin kärkihankkeita.
-

- Strategisiksi maankäytön hankkeiksi nostetaan keskustan kehittämisen rinnalle viisi tärkeintä aluekokonaisuutta, jotka kaikki tukevat Turun asemaa osana pohjoista kasvukäytävää: kaupunkikeskustaa meren suuntaan laajentava Linnakaupunki, Kampus ja Tiedepuisto sekä siihen kytkeytyvä Itäharjun muuntu- van maankäytön alue, Skanssin älykäs ja kestävä kaupunginosa sekä lentokentän, logistiikan ja tuotannollisten toimialojen Logi City ja Blue Industry Park.
- Strategisiin maankäytön hankkeisiin liitetään suunnittelun alkuvaiheista lähtien älykkään kaupungin palvelukanava- ja teknologiaratkaisut sekä monipuolinen Living Lab-ajattelu.
- Kehityskohteiden omaleimaisuutta hyödynnetään viestinnässä ja markkinoinnissa hankkeiden alusta lähtien.
- Kaupungin huolehtii aktiivisesti kiinteistöomaisuutensa kehittämisestä sekä arvosta.

3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Keskustan kilpailukykyä liike-elämän, kaupan, kulttuurin ja matkailun vetovoimaisena keskittymänä parannetaan tarvittavilla investoinneilla ja yhteistyöllä.
- Laaditaan keskustan kehittämisen toimintamalli ja toteutetaan siihen liittyvää markkinointia laajalla yhteistyöllä elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa.
- Keskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena kehitetään parantamalla korkeatasoisia julkisia kaupunkitiloja ja kävelypainotteisia alueita erityisesti jokirannassa, Kauppiaskadulla, Kauppahallin korttelissa ja Fortuna-korttelissa.
- Kauppatorin alueen miljöö ja toiminallisuus kohotetaan arvoiseensa asuun.
- Ympärivuotista houkuttelevuutta edistetään katetuilla kauppakortteleilla ja helppokulkuisilla kortteleiden keskinäisillä yhteyksillä.
- Kehittämisessä varmistetaan vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset keskustan kaupunkitilassa muun muassa luomalla matalan kynnyksen selkeä lupaohjeistus ja -palvelu.
- Asukkaiden tarpeet keskustan siisteydestä, turvallisuudesta ja rauhallisesta viihtyisyydestä otetaan huomioon.
- Kaupan kehittymistä tuetaan keskustan elinvoimaa tukevalla tavalla.
- Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä.

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

Alatavoitteet:

- Maankäytön ohjausmallissa korostetaan ja kehitetään kokonaisvaltaista raja-aitoja ylittävää projektimaista työskentelytapaa.
- Nostetaan kumppanuuksilla kaupunkiympäristön laatutasoa.
- Kaupunki hankkii tarvittaessa käyttöönsä raakamaata ja edistää rakentamista maankäyttösopimuksin.
- Tarjotaan uusilla alueilla aktiivisesti kehitysalustoja kannustaen toimijoita innovatiivisuuteen ja uusien mahdollisuuksien etsimiseen.
- Edistetään hyvin toteutetulla avoimella osallisuudella yhteisen kaupunkiympäristönäkemyksen vahvistumista.
- Hankkeiden käynnistämisen perustaksi laaditaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa esiselvitykset, joiden pohjalta voidaan arvioida hankkeiden taloudellisia ja toiminnallisia kokonaisvaikutuksia.
- Hankkeissa ja alueilla varmistetaan tarkoituksenmukainen ja riittävä ympäristörakentamisen ja infrastruktuurin mitoitus ja laatutaso.

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

Alatavoitteet:

- Kaupunkirakennetta eheytetään monipuolisesti asumistoiveisiin ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaten.
- Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan ja sitä kehystävälle kaupunkiuudistusalueille joukkoliikenteen kehityskäytävälle.
- Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittymisen myötä kohti merta.
- Tiivistyvillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua.

3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Alatavoitteet:

- Tuetaan asuntorakentamisen monipuolisuutta ja kehitetään asuntotuotantoa niin, että luovutettavissa oleva tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantoa.
- Puretaan tarpeettomasti asumisen hintaa nostavaa harkinnanvaraista säännöstöä ja normistoa.
- Esteettömyydestä huolehditaan muusta norminpurusta huolimatta.
- Kaupunki toimii tarvittaessa aktiivisesti riittävän ja kysyntää vastaavan omistus- ja vuokra-asuntotarjonnan varmistamiseksi.
- Väestön nopea ikääntyminen otetaan huomioon asuntoalueiden suunnittelussa ja ikääntyneiden mahdollisuutta kotona asumiseen tuetaan.
- Varmistetaan ikääntyvän väestön tarpeisiin vastaava monipuolisten asumismuotojen tarjonta ja kohtuuhintainen asuntokanta.
- Erityisasumisen järjestäminen suunnitellaan kokonaisvaltaisesti niin, että edistetään erityis- ja vuokra-asumisen tasapainoista jakautumista kaupunkiseudulla.
- Tuetaan liikkuvan työvoiman asumisen tarpeita kehittämällä kumppaneiden kanssa monimuotoisia toimintamalleja.

3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Alatavoitteet:

- Turun kaupunki laatii Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman, joka sisältää toimenpiteet Turun alueen kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi vuoteen 2029 mennessä vähintään 80 prosentilla vuoden 1990 tasoon verrattuna, sekä välitavoitteet ja seurannan valtuustokausittain 2021 – 2025 – 2029.
- Kaupunki huolehtii maaperässä ja kasvillisuudessa olevasta hiilivarastosta pyrkimällä lisäämään viheralueita ja säilyttämään alueensa metsiä, peltoja, kasvillisuuden määrää ja suosimaan luonnonmukaisuutta istutusalueilla. Uudenlaista kaupunkiluontoa ja viherrakentamista lisätään kaupungin tiivistyessä.
- Panostetaan voimakkaasti energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian tuotannon lisäämiseen sekä konsernin omin toimin, että aktiivisesti kannustamalla yrityksiä, yhteisöjä ja kansalaisia investoimaan.
- Turun kaupungin ja kaupunkikonsernin omissa tila-, kiinteistö-, infrastruktuuri- ja ajoneuvoinvestoinneissa sekä soveltuvasti myös muissa investoinneissa ja hankinnoissa huomioidaan kasvihuonepäästövaikutukset sekä elinkaaren aikainen energiankulutus.
- Rakentamista Turun alueella ohjataan entistä voimakkaammin vähäpäästöiseksi sekä energia- että liikkumisratkaisuja koskien.

-
- Ilmastonmuutoksen hillinnän ohella myös ilmastonmuutokseen varautumisen toimenpiteet huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa erityisen huomion ollessa hulevesissä.
 - Monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön arvojen säilymistä tuetaan aktiivisesti ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin ja luontoa varjelevin tavoin myös kaupunkiympäristössä. Tässä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa.
 - Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan.
 - Uusiutuvien energiamuotojen osuutta kasvatetaan ja energijärjestelmän älykkyyttä kehitetään erityisesti valituilla uusilla alueilla, jotka toimivat pilotteina uudistusten laajentamiselle.
 - Sähköntuotannossa kannustetaan paikallisiin olosuhteisiin otollisesti istuvia, aurinkoenergiaan perustuvia toteutuksia.
 - Resurssi- ja materiaaliviisaus ulotetaan läpimenevästi toimintatapoihin, rakennusmateriaaleihin ja maa-aineksiin.
 - Rakentamisen resurssiviisauden nostamista kilpailueduksi uudentilaisille liiketoiminnoille tuetaan.
 - Edistetään kiertotaloutta vahvistamalla yhdyskuntajätteiden materiaalihyötykäyttöä sekä sitä täydentävää paikallista energiahyötykäyttöä.
 - Kaupunki varautuu toiminnassaan ilmastonmuutoksen aiheuttamiin ilmiöihin.

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Kaupunki- ja palvelurakennetta kehittämällä tuetaan välttämättömän liikkumistarpeen vähentämistä sekä Turun alueella että myös kaupunkiseudulla maankäytön, asumisen ja liikenteen seudullisen yhteistyön ja sopimuksen avulla.
- Liikennejärjestelmän sisällön kulmakivinä ovat kaikkien kulkumuotojen yhteensopivuus, liikenneturvallisuus sekä liikenteen päästöjen vähentäminen.
- Turku on aktiivinen toimija seudullisen liikennejärjestelmän linjausten valinnassa.
- Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistäen käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä.
- Terveydelle tärkeää hyötyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.
- Kaupunki painottaa liikkumiseen liittyvissä hankinnoissaan ympäristönäkökulmaa sekä älykkäitä ja ilmastoystävällisiä teknologioita ja liikkuminen palveluna - lähestymistapaa.
- Toteutetaan kestävä liikenteen ja liikkumisen kaupunkirakenteellisia edellytyksiä vahvistava matkakeskus.
- Lisääntyvän huolto- ja jakeluliikenteen haasteisiin vastataan innovatiivisin sujuvuutta parantavin toimenpitein.

3.3.8 Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista

Alatavoitteet:

- Vanhan rakennuskannan kehittämistä kulttuurin ja matkailun käyttöön sekä elinkeinotoimintaan edistetään.
 - Arkkitehtuurissa korostetaan tietoisuutta historiallisesta jatkuvuudesta sekä vanhan ja uuden harmonisesta yhteensovittamisesta.
 - Korjaus- ja täydennysrakentamisessa edistetään Turun alueen toimijoiden osaamista luontevasti hyödyntäviä teollisia toteutustapoja, kuten teräs- ja tilaelementtirakentamista sekä puuosaamista.
 - Turku toimii aktiivisesti korjausrakentamiseen liittyvien valtakunnallisten määräysten kehittämisessä niin, että vanhan korjaamisesta tulee nykyistä useammin kohtuullisin kustannuksin houkutteleva vaihtoehto.
-

-
- Historiallista ympäristöä tuodaan kaupunkilaisille ja matkailijoille näkyväksi uusien käyttötapojen sekä tapahtumien ja tilapäisten käyttöjen avulla.

3.3.9 Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden ja kaupunkiluonnon saavutettavuutta sekä ekologista laatua

Alatavoitteet:

- Kaupunkilaisille, matkailijoille ja elinkeinoelämälle suunnatuissa toimenpiteissä painotetaan veden synnyttävää vetovoimaa.
- Aurajokeen ja merellisyyteen liittyviä tavoitteita edistetään aktiivisesti.
- Merellisen asumisen mahdollisuuksia kehitetään arkkitehtonisesti kunnianhimoisin suunnitelmin ja toteutuksin.
- Kansallisesta kaupunkipuistosta ja -luonnosta haetaan aktiivisesti nostetta kaupungin vetovoimalle.
- Kansallisen kaupunkipuiston muodostamaa vihreää akselia ja siihen liittyvää viherverkostoa sekä ekologisia käytäviä kehitetään niin, että ne edistävät luonnon monimuotoisuutta. Lähiluonnon tulee olla mahdollisimman hyvin kaupunkilaisten saavutettavissa.
- Turun kaupunki laatii luonnonympäristön arvojen säilymistä ja kehittämistä tukevan ohjelman.
- Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen mukaisin toimenpitein, joiden tavoitteena on parantaa vesistöjen, pienvesien ja rannikko-vesien tilaa.
- Hulevedet huomioidaan kaupungin hulevesiohjelman mukaisesti kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa. Toimenpiteet lisäävät asumisen viihtyisyyttä ja auttavat osaltaan varautumaan ilmastonmuutokseen.
- Matkailun infrastruktuuri otetaan kokonaisvaltaisesti kehittämiskohteeksi jokivarressa ja merenrannoilla edistäen samalla saariston saavutettavuutta.
- Kaupunki toimii mahdollistajana vapautuvien rantojen saamisessa aktiiviseen käyttöön.

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Alatavoitteet:

- Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viherrakentamiseen.
 - Kaupunkiympäristön ympärivuotista vetovoimaisuutta lisätään toteuttamalla lasikatteisia tai muulla tavalla ympärivuotiseen käyttöön soveliaita kaupunkitiloja.
 - Kaupunkirakentaminen valjastetaan tukemaan kaupunkilaisten aktiivisuutta, liikkumista ja omaehtoista viihtyvyydestä ja hyvinvoinnista huolehtimista.
 - Kaupunkiympäristön turvallisuudesta ja siisteydestä huolehditaan suunnitelmallisesti ja puuttamalla epäkohtiin viivyttelämättä.
 - Kaupunkiympäristöä kehitetään jatkuvasti periaatteella, jonka mukaan esteetön ympäristö on parempaa ympäristöä kaikille.
 - Kaupunginosien eheyttä tuetaan tarjoamalla monimuotoista rakentamista ja monipuolisia toimintoja, asumisratkaisuja ja asumisen hallintamuotoja.
 - Edistetään alueidentiteetin ja yhteisöllisyyden vahvistumista sekä kaupungin eri toimijoiden yhteistyötä tukemalla yhteiskäyttöisten tilojen toteutumista niin uudis- kuin korjausrakentamisessa.
 - Etsitään ja kokeillaan aktiivisesti lapsiperheiden asumisratkaisuja täyttäviä ja kiinnostusta lisääviä suunnitteluratkaisuja.
-

Toimielinten talousarviopäätökset

Toimielin	Päätös
Kaupunginhallitus	6.10.2020 § 422
Keskusvaalilautakunta	31.8.2020 § 40 ja 5.10.2020 § 45
Tarkastuslautakunta	15.9.2020 § 77
Sosiaali- ja terveyslautakunta	30.9.2020 § 362
Kasvatus- ja opetuslautakunta	23.9.2020 § 141
Kulttuurilautakunta	23.9.2020 § 89
Liikuntalautakunta	22.9.2020 § 80
Nuorisolautakunta	24.9.2020 § 49
Kaupunkiympäristölautakunta	29.9.2020 § 330
Rakennus- ja lupalautakunta	1.10.2020 § 228
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	24.9.2020 § 37
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	23.9.2020 § 148
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	15.9.2020 § 64
